

LAPPEENRANTA

YLEINEN ALLEKIRJOITUSPROSESSI

Yleinen allekirjoitusprosessi B6PCTX1Q1 on allekirjoitettu Visma X-Sign -palvelussa.
Prosessin tunnus on b2a21019-c0ef-4549-8bc5-a413657165bc.

ALLEKIRJOITUKSET

Allekirjoittaja	JUHA VELI TURKIA
Allekirjoitusaika	11.05.2022 12:09
Allekirjoittaja	EEVA ARVELA
Allekirjoitusaika	11.05.2022 12:21
Allekirjoittaja	KIMMO RUOKONIEMI
Allekirjoitusaika	11.05.2022 12:51
Allekirjoittaja	LINDA JULIA BRANDT-AHDE
Allekirjoitusaika	11.05.2022 14:20
Allekirjoittaja	MARJA-LIISA VESTERINEN
Allekirjoitusaika	11.05.2022 19:28
Allekirjoittaja	HANNA RIIKKA HOLOPAINEN
Allekirjoitusaika	12.05.2022 09:00
Allekirjoittaja	Grönlund Joonas Hermanni
Allekirjoitusaika	13.05.2022 11:59
Allekirjoittaja	KALLE SAARELA
Allekirjoitusaika	15.05.2022 12:41
Allekirjoittaja	RIITTA MARKETTA MUNNUKKA
Allekirjoitusaika	16.05.2022 09:03
Allekirjoittaja	KIMMO JARVA
Allekirjoitusaika	16.05.2022 11:13
Allekirjoittaja	ARI JUHANI TORNIAINEN
Allekirjoitusaika	16.05.2022 14:19
Allekirjoittaja	Iitiä Markus Tapio
Allekirjoitusaika	16.05.2022 16:12
Allekirjoittaja	Tuomela Ulla-Maija
Allekirjoitusaika	18.05.2022 16:13

Tilinpäätös
2021.pdf

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

Tilinpäätös 2021

Toimintakertomus.....	4
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
Kaupunginjohtajan katsaus	4
Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	6
Yleinen ja kuntasektorin taloudellinen kehitys	8
Olennaiset muutokset Lappeenrannan toiminnassa ja taloudessa	10
Lappeenrannan kaupungin henkilöstö.....	13
Ympäristö	19
Muut ei-taloudelliset asiat	21
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	23
Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	30
Tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	36
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	40
Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	41
Tase ja sen tunnusluvut.....	43
Kaupungin kokonaistulot ja –menot	46
Lappeenrannan kaupunkiorganisaatio	47
Lappeenrannan kaupungin luottamuselinorganisaatio 2021-2025	48
Lappeenranta-konsernin toiminta ja talous	49
Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	49
Konsernin toiminnan ohjaus	50
Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	53
Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	54
Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	56
Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	57
Konsernitase ja sen tunnusluvut	58
Tilikauden tuloksen käsittely	60
Talousarvion toteutuminen	61
Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	61
Käyttötalousosa	64
Lappeenranta 2033-strategia	67
Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	89
Yhteiset palvelut.....	89
Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut	100
Elinvoima ja kaupunkikehitys	124

Sosiaali- ja terveystoimi.....	147
Maakunnallinen palvelutoiminta	150
Tuloslaskelmaosa	158
Rahoitusosa	159
Investointiosa	160
Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	162
Tilinpäätöslaskelmat	164
Tuloslaskelma	164
Rahoituslaskelma	165
Tase	166
Konsernituloslaskelma	168
Konsernin rahoituslaskelma	169
Konsernitase	170
Tilinpäätöksen liitetiedot	172
Kunnan tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	172
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	172
Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	172
Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	173
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	175
Tasetta koskevat liitetiedot	180
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	180
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	185
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	191
Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot	197
Kilpailuille markkinoille suuntautuvan myynnin eriyttäminen.....	200
Taseyksiköiden tilinpäätökset	202
Tilakeskus.....	202
Etelä-Karjalan pelastuslaitos.....	206
Lappeenrannan seudun ympäristötoimi	210
Luettelot ja selvitykset	214
Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä.....	215
Lappeenrannan kaupungin konserniyhteisöt	216
Tilinpäätös 2021 ja ennuste taloussuunnitelmakauteen 2022–2024	216
Henkilöstömäärien kehitys	218
Tytäryhteisöt.....	219
Lappeenrannan Asuntopalvelu Oy -konserni.....	219
Lappeenrannan Energia Oy -konserni	225

Lappeenrannan Toimitilat Oy – konserni	231
Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy	241
Kiinteistö Oy Seniori-Saimaa	247
Lappeenrannan Teatterikiinteistö Oy	252
Saimaan Tukipalvelut Oy	257
Saimaan lentoasema säätiö sr -konserni.....	264
Wirma Lappeenranta Oy	269
Kuntayhtymät	274
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä.....	274
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä	281
Etelä-Karjalan liitto	287

Toimintakertomus

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kaupunginjohtajan katsaus

Lappeenrannan vuoden 2021 tilinpäätös on mittaushistorian kuumiin. Kunnissa on pidetty liikekirjanpitoa vuodesta 1997 alkaen, eikä näin vahvaa tulosta ole aiemmin tehty. Siihen on aihetta olla tyytyväinen, mutta äskeitä enempää ei ole syytä revitellä. Olosuhteet ovat olleet poikkeukselliset ja luvut eivät kerro koko totuutta kuntatalouden tilasta niin Lappeenrannassa kuin muissa kunnissa.

Koronavuosina kunnat ovat pärjänneet taloudellisesti hyvin, kun sitä ennen monissa vahvoissakin kunnissa talous painui alijäämäiseksi. Valtio on kompensoinut kiitettävästi koronan aiheuttamat menot ja tulojen menetykset, joskin se on edellyttänyt kuntakentältä pontevaa edunvalvontaa. Talouden elvytys on kasvattanut reippaasti verotuloja, mikä tosin on paisuttanut julkista velkaa melkoisesti. Kuluvasta vuodesta eteenpäin aletaan palata kohti tavanomaisempaa kehitysuraa.

Venäjän aloittama täysin tuomittava sota Ukrainassa tuo kuitenkin heti perään uusia synkkiä pilviä taivaalle. Venäjään kohdistetut pakotteet ovat välttämättömiä. Ne tuntuvat Suomessa Venäjän rajanaapurina ja Lappeenrannassa rajakaupunkina aivan erityisellä tavalla. Sekä viralliset että taloudelliset suhteet voivat olla jäässä pitkään. Tässä vaiheessa vaikutusten laajamittainen arviointi on liki mahdotonta. Kaupungissamme asuvan huomattavan venäläisväestön vuoksi meidän tulee kuitenkin muistaa, että sota on Venäjän valtiojohdon, ei Venäjän kansan haluama.

Kaupungin strategia päivitettiin viime vuoden aikana. Vanhan LPR2033-strategian kärjet Kasvu ja osaamista, Puhdasta ja kestävä sekä Sykettä ja säpinää muutettiin uudessa strategiassa muotoon Kasvun kaupunki, Kestävä kaupunki ja Koulutuksen kaupunki. Uuden LPR2037-strategian visiona on luoda Lappeenrantaan kestäviä menestystarinoita.

Uutta strategiaa on tehty laajalla rintamalla ja hyvässä vuorovaikutuksessa luottamushenkilöiden, henkilökunnan, asukkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Strategiassa on ensimmäistä kertaa korostettu yhteisten arvojen merkitystä. Arvot - rohkeasti, yhdessä ja eteenpäin katsoen - ohjaavat meidän päivittäistä työtämme.

Kasvun kaupungin työttömyysaste on parantunut vuoden 2020 heikosta tilanteesta, mutta työllisyysasteen nostamiseen tulee edelleen panostaa. Nuorisotyöttömyydessä saavutettiin ilahduttava tulos, kun työttömien määrä laski yli 250:llä nuorella. Kansainvälistä saavutettavuutta parannettiin ja uusia lento-raitteja avattiin viime vuonna viiteen kohteeseen. Kaupungin elinvoimaa vahvistetaan yhteistyöllä alueen elinkeinoelämän kanssa. Siksi kannustankin alueen yrityksiä lähtemään mukaan tähän työhön, sillä yhdessä teemme Lappeenrannasta Kaakkois-Suomen kasvun veturin.

Kestävän kaupungin imago vahvistui, kun Euroopan komissio myönsi Lappeenrannan kaupungille European Green Leaf -tittelin vuodelle 2021. Tämä tunnustuksen myötä vahvistamme asemaamme eurooppalaisten vihreiden edelläkävijäkaupunkien joukossa. Jatketaan siis työtämme kohti hiilineutraalia Lappeenrantaan vuonna 2030.

Koulutuksen kaupungin korkeakoulutarjonta täydentyy tulevina vuosina yhteiskuntatieteillä. Uusi koulutusvastuu tuo kaupunkiimme 100 työpaikkaa ja 1.000 uutta opiskelijaa. Pidetään siis huolta, että perinteikäs yliopisto-kaupunkimme pysyy houkuttelevana jatkossakin.

Viime vuonna saatiin vihdoin päätös soteuudistuksen toteutumisesta. Vaikka uudistuksen rahoitusmalli on kuntien kannalta vielä jossain määrin hyppy tuntemattomaan, osoittavat

palvelutarpeen kasvun aiheuttamat Eksoten menopaineet, että uudistus on välttämätön ja se toteutuu viime hetkillä usean kunnan kantokyvyn kannalta.

Seuraava kansallinen ponnistus liittyy työllisyyspalvelujen siirtoon kuntien tehtäväksi vuoden 2024 aikana. Näen tässäkin mahdollisuuden luoda kestäviä menestystarinoita yhdessä sidosryhmien kanssa.

Lappeenrannan mittava rakennusinvestointien ohjelma eteni viime vuonna ainoi harppauksin. Vuoden aikana valmistui peräti kolme isoa kouluhanketta, kun Joutsenossa ja Lauritsalassa otettiin käyttöön täysin uudet yhtenäiskoulut ja Kesämäen yläkoulun peruskorjaus valmistui. Uusi tai uudistettu koulu

saatiin liki 2.000 oppilaalle eli lähes kolmasosalle perusopetuksen oppilaista. Tämä lienee historiallista.

Palveluverkkomme uudistaminen jatkuu vielä useamman vuoden ajan koulu- ja päiväkotihankkeiden lisäksi muun muassa kirjastojen ja liikuntapaikkojen uudistamisella. Jotta velka- taakamme pysyy hallinnassa, muistutan strategiamme mukaisesta 30 miljoonan euron vuosikatetavoitteesta. Hyvä tilinpäätöksemme ei tuo uutta väljyyttä tuleville vuosille.

Haasteita siis riittää, mutta uuden strategian mukaan lähdemme luomaan kestäviä menestystarinoita Lappeenrantaan - rohkeasti, yhdessä ja eteenpäin katsoen.

Kimmo Jarva, kaupunginjohtaja

Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

Vuoden 2021 kuntavaalit järjestettiin 13.6.2021. Alkuperäistä vaalipäivää 18.4.2021 siirrettiin vaikean koronatilanteen vuoksi. Lappeenrannan kaupunginvaltuustossa on 51 valtuutettua.

Valtuusto 31.7.2021 saakka

Toimikautensa 31.7.2021 päättäneen valtuuston kokoonpano oli ryhmittäin seuraava:

- Kansallinen Kokoomus 15 paikkaa
- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 13 paikkaa
- Suomen Keskusta 9 paikkaa
- Perussuomalaiset 6 paikkaa
- Vihreä liitto 6 paikkaa
- Suomen Kristillisdemokraatit 2 paikkaa.

Valtuuston puheenjohtajisto 31.7.2021 saakka oli

- Puheenjohtaja Ari Torniainen
- I varapuheenjohtaja Joonas Grönlund
- II varapuheenjohtaja Jani Mäkelä

Valtuusto kokoontui vuonna yhteensä 6 kertaa.

Valtuusto 1.8.2021 alkaen

Toimikautensa 1.8.2021 aloittaneen valtuuston kokoonpano on ryhmittäin seuraava:

- Kansallinen Kokoomus 13 paikkaa
- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 12 paikkaa
- Suomen Keskusta 9 paikkaa
- Perussuomalaiset 9 paikkaa
- Vihreä liitto 5 paikkaa
- Suomen Kristillisdemokraatit 2 paikkaa
- Vasemmistoliitto 1 paikka

Valtuuston puheenjohtajisto 1.8.2021 alkaen

- Puheenjohtaja Sanna Koskenranta
- I varapuheenjohtaja Jyri Hänninen
- II varapuheenjohtaja Jani Mäkelä
- III varapuheenjohtaja Jari Karhu

Valtuusto kokoontui vuonna yhteensä 5 kertaa.

Kaupunginhallitus 9.8.2021 saakka

Toimikautensa 9.8.2021 päättäneen kaupunginhallituksen kokoonpano ryhmittäin oli seuraava:

- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 3 paikkaa
- Kansallinen Kokoomus 3 paikkaa
- Suomen Keskusta 2 paikkaa
- Vihreä liitto 2 paikkaa
- Perussuomalaiset 1 paikka

Hallituksen puheenjohtajisto oli 9.8.2021 saakka

- Puheenjohtaja Risto Kakkola
- I varapuheenjohtaja Jyri Hänninen
- II varapuheenjohtaja Hanna Holopainen
- III varapuheenjohtaja Tapio Arola

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Risto Kakkola toimii osa-aikaisena puheenjohtajana 50 %:n työajalla.

Kaupunginhallitus kokoontui yhteensä 27 kertaa.

Kaupunginhallitus 9.8.2021 alkaen

Kaupunginvaltuusto valitsi jäsenet toimikauden 2021–2025 kaupunginhallitukseen kokouksessaan 9.8.2021. Toimikautensa aloittaneen kaupunginhallituksen kokoonpano ryhmittäin on seuraava:

- Kansallinen Kokoomus 3 paikkaa
- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 3 paikkaa
- Suomen Keskusta 2 paikkaa
- Perussuomalaiset 2 paikkaa
- Vihreä liitto 1 paikka

Hallituksen puheenjohtajisto 9.8.2021 alkaen on

- Puheenjohtaja Joonas Grönlund
- I varapuheenjohtaja Ari Torniainen

- II varapuheenjohtaja Kalle Saarela
- III varapuheenjohtaja Eeva Arvela

Kaupunginhallitus kokoontui 23 kertaa.

Henkilöstöorganisaatio

Kaupungin oma toiminta on organisoitu konsernihallintoon ja sen lisäksi kahteen toimialaan. Konsernihallinnon toimialaa johtaa kaupunginjohtaja Kimmo Jarva ja sen operatiivisena päällikkönä toimii kaupunginsihteeri Tuomo Sallinen. Hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen toimialajohtajana toimi Tuija Willberg 31.12.2021 saakka. Valtuusto valitsi 19.4.2021 uudeksi toimialajohtajaksi Juhani Junnilaisen, joka aloitti virkaa tekevänä toimialajohtaja 1.8.2021. Elinvoiman ja kaupunkikehityksen toimialajohtaja toimii Pasi Leimi.

Tilivelvolliset viranhaltijat ovat

- kaupunginjohtaja

- kaupunginsihteeri
- II kaupunginsihteeri
- talous- ja rahoitusjohtaja
- tarkastuspäällikkö
- toimialajohtaja, hyvinvointi- ja sivistyspalvelut
- varhaiskasvatusjohtaja
- opetustoimenjohtaja
- nuorisotoimenjohtaja
- kulttuurijohtaja
- liikuntajohtaja
- toimialajohtaja, elinvoima- ja kaupunkikehitys
- kaupungingeodeetti
- kaupunginarkkitehti
- kaupungininsinööri
- rakennustarkastaja
- maaseututoimenjohtaja
- ympäristöjohtaja
- pelastusjohtaja
- pelastuspäällikkö
- riskienhallintapäällikkö

Yleinen ja kuntasektorin taloudellinen kehitys

Suomen kansantalous kääntyi huhtikuussa 2021 reippaaseen kasvuun alkuvuoden rajoitustoimien ja heikon talouskehityksen jälkeen. Ennakollisten suhdannetietojen mukaan talouskasvu jatkui pirteänä koko loppuvuoden ajan, vaikka aaltoilevat koronatartunnat, joulukuussa käyttöön otetut uudet rajoitustoimet, epävarmuuden lisääntyminen, inflaation kiihtyminen ja kustannuspaineiden nousu jättivät vuoden 2021 lopullisiin kasvulukuihin vielä jälkensä. Suomen Pankki on arvioinut, että tuotantokapeikot saattavat pienentää viime vuoden BKT:n kasvua noin 0,5 prosenttiyksiköllä.

Alkuvuoden 2022 tietojen perusteella näyttää, että vuoden 2021 BKT:n volyymin muutos asettuu 3,5–4 prosentin tuntumaan. Kasvua on ylläpitänyt loppuvuonna erityisesti tavaroiden ja palvelujen vienti sekä kulutus. Neljännesvuositilastojen perusteella kansantalouden tuotantoluvut nousivat koronaa edeltävälle tuotannon tasolle jo vuoden 2021 toisella neljänneksellä. Koronaa edeltävälle kasvu-uralle päästään ennusteiden mukaan vasta myöhemmin.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisten määrän kasvu oli vuoden 2021 alkupuolella ripeää, sillä jo tuolloin saavutettiin koronapandemiaa edeltävä työllisten määrän taso. Vuosikeskiarvioilla mitattuna työllisyys kasvoi vuoden 2021 aikana 60 000 hengellä ja työllisyysaste oli 72,3 prosenttia.

Joulukuussa työllisyysasteen trendi oli jo 73,5 prosentissa. Työllisyyden kasvu on kuitenkin painottunut osa-aikatyötä tekeviin, eli tehdyt työtunnit eivät ole lisääntyneet vastaavassa suhteessa.

Työttömien määrä väheni työvoimatutkimuksen mukaan 16.000 hengellä vuonna 2021. Työttömyysasteen trendi ei kuitenkaan ole saavuttanut vielä pandemiaa edeltävää tasoa. Työ- ja elinkeinoministeriön tilastoima pitkäaikaistyöttömyys on kääntynyt viime kuukausina pieneen laskuun, mutta pitkäaikaistyöttö-

myyden kasvu koronapandemiaa edeltäneestä tasosta on huomattava, noin 44.000 henkeä. Joulukuussa 2021 työttömistä työnhakijoista oli kuntakokeilujen asiakkaana noin 145.000 henkilöä.

Koronan tartuntaluvut nousivat joulukuussa 2021 rajusti omikron-variantin myötä. Tartuntojen hidastamiseksi ja sairaalapasiteetin hallitsemiseksi käynnistetyt uudet rajoitustoimet, niiden kesto ja epidemiatilanteen heikennyksen voimistama kuluttajien ja elinkeinon elämän luottamusindikaattorin lasku vaikuttavat vuodenvaihteen talouskehitykseen. Rajoitustoimet ja sulkutilat hidastavat ainakin jossain määrin erityisesti vasta äskettäin piristyneen palvelualan kasvua.

Suomen Pankin talouskatsauksen mukaan palveluiden Google-haut laskivat vuoden viimeisellä neljänneksellä selvästi ja keskeisten pankkien korttimaksuvolyymit heikentyivät joulukuussa suhteessa aikaisempiin kuukausiin.

Myös Googlen liikkuvuusdata osoittaa, että suomalaisten liikkuminen vapaa-ajan liikkeissä ja kaupoissa vähentyi loppuvuonna. Kuluttajien liikkuvuus ei ole kuitenkaan vähentynyt Suomessa ja keskeisissä Euroopan maissa niin voimakkaasti kuin aikaisempien tartuntaaaltojen keskellä.

Tutkimukset osoittavat, että korona-aaltojen talousvaikutukset Suomessa ovat laskeneet ajan mittaan. Vaikka rajoitustoimista aiheutuu aina taloudellisia menetyksiä, rokotteet ja jo hankittu kokemus taudin kanssa elämisestä ovat vähentäneet tuoreimpien korona-aaltojen talousvaikutusta.

Kansantalouden kehityksen ei enää arvioida riippuvan niin voimakkaasti koronatartuntojen kehityksestä kuin pandemian alkuketkinä. Koronasta on tullut yksi talouskasvuun vaikuttava tekijä muiden joukossa. Se saattaa kuitenkin lisätä talouskehitykseen liittyvää vaihtelua.

Kuntatalouden vuoden 2021 ennakkotietojen perusteella kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulokset säilyivät vahvoina toisenkin koronavuoden jäljiltä. Talous vahvistui myös kuntayhtymissä. Tilikauden tulos on 1,5 miljardia euroa. Tulos on kuntatalousohjelman kehitysarvion mukainen eikä jäänyt kauas huippuvuoden 2020 poikkeuksellisesta 1,7 miljardin euron tuloksesta.

Korona kasvatti osaltaan vuonna 2021 kuntien ja kuntayhtymien menoja voimakkaasti, vajaa kahdeksan prosenttia edellisvuoden erityisen maltilliseen kasvuun verrattuna. Tulokehitys pysyi kuitenkin menojen kehityksessä mukana ja kuntien verokehitys oli hyvää jo toista vuotta peräjälkeen. Kuntien tuloja lisäsivät myös korona-avustukset, jotka ovat olleet esimerkiksi välittömien koronasta johtuvien sosiaali- ja terveystoimen menojen osalta täysimääräisiä. Kunnilla oli viime vuonnakin kerta- luonteisia myyntivoittoja, jotka tasapainottivat taloutta sadoilla miljoonilla euroilla.

Ennen pandemiaa kuntien verotulojen kasvu on madellut noin kahden prosentin tuntumassa, mutta nyt verotulojen kehitys lähentee jo seitsemää prosenttia. Kuntien yhteisövero lisääntyi talouden elpymisen ja kuntien

määräaikaisen yhteisöveron jako-osuuskorotuksen vuoksi viime vuonna lähes 45 prosenttia.

Kertaluonteiset koronatuot tai muut tulot eivät ratkaise kuntatalouden rakenteellisia ongelmia, kuten kroonista tulojen ja menojen epätasapainoa tai mittavia investointitarpeita. Kuntien ja kuntakonsernien lainakanta on jo nyt suuri, ja esimerkiksi korkotason nousu loisi lisäpainetta rahoituksen riittävyyteen. Samoin erot kuntakentän sisällä ovat huomattavia, joten keskiarvojen tarkastelu vie osin harhaan.

Kunnat ja kuntayhtymät käyttivät tulojaan investointeihin, jotka olivat ennakkotietojen mukaan 5,3 miljardia euroa vuonna 2021. Investointien määrä laski vuodesta 2020, mikä näkyi kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran vahvistumisena ja lainanotto- tarpeen pienentymisenä. Investoinnit huomioiden kuntatalous oli vuonna 2021 lähes tasapainossa. Lainakanta kasvoi maltillisesti, vajaa 800 miljoonaa euroa.

(Lähde: Suomen Kuntaliitto)

Olellaiset muutokset Lappeenrannan toiminnassa ja taloudessa

Lappeenrannan kaupungin väkiluku kasvoi 2000-luvulla vuoteen 2016 saakka vuosittain keskimäärin 150 asukkaalla. Vuotta 2020 lukuun ottamatta kaupungin väkiluku ei viime vuosina ole enää jatkanut kasvuaan. Vuonna 2021 väestö väheni 16 asukkaalla väestömäärän ollessa vuoden lopulla 72.646 asukasta. Luonnollinen väestönlisäys on jäänyt vuodesta 2019 alkaen kunakin vuonna 300–360 henkilöä negatiiviseksi väestön ikääntymisen ja alhaisen syntyvyyden seurauksena. Maahanmuutto vuonna 2021 taas toi peräti 555 uutta asukasta kaupunkiin.

Työttömyysaste parani vuoden 2020 heikosta tilanteesta. Vuonna 2021 Lappeenrannan keskimääräinen työttömyysaste oli 11,4 %, kun se oli vuonna 2020 oli 13,7 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut 954 työttömään, jossa on lisäystä edellisvuoteen verrattuna 90. Nuorisotyöttömyydessä saavutettiin ilahduttava tulos, kun nuorisotyöttömien määrä väheni 257:llä ollen joulukuussa 483.

Vuonna 2019 Lappeenrannassa oli 31.700 työpaikkaa. Lappeenrannan työpaikat kasvoivat 700 työpaikalla vuonna 2018 ja vähenivät 560:lla vuonna 2019. Ennakkotiedot kertovat, että vuonna 2021 työpaikkamäärät olivat selvässä kasvussa. Yritysten liikevaihto kasvoi vuoden 2021 ensimmäisellä vuosipuoliskolla 8 % edellisvuoteen verrattuna.

Lappeenrantaan perustettiin vuonna 2021 yhteensä 352 yritystä. Perustetuista yrityksistä 111 käytti Wirman palveluja yrityksen perustamiseksi viime vuonna. Wirman tuella perustettujen uusien yritysten työllisyysvaikutuksen arvioidaan olleen 114 uutta työpaikkaa.

Suomen Uusyrityskeskuksen tekemän selvityksen perusteella Wirman uusyrityisasiakkaista yli 90 % on toiminnassa kolmen vuoden jälkeen. Vuosien 2017–2021 aikana Wirman avustuksella perustettuja yrityksiä on yhteensä 488 kappaletta ja näiden verokertymä kaupungille on noin seitsemän miljoonaa euroa.

Business Millin palvelun tuella on perustettu syksystä 2018 alkaen vuoden 2021 loppuun yhteensä 40 yritystä sekä luotu 45 uutta liiketoimintakonseptia olemassa oleviin yrityksiin. Asiakastapauksia on ollut 430 koronaneuvonta-asiakkuudet huomioiden.

Matkailussa pandemia katkaisi edellisvuosien erinomaisen kasvun. Yöpymisten - ja eritoten ulkomaisten matkailijoiden määrä - supistui 331.700 vuorokauteen. Nuijamaalla rajanylitysten määrä on pandemian aikana supistunut 80–90 % normaalitasoon verrattuna.

Lappeenrannan vuoden 2021 vuosikate ja tilikauden tulos ovat historian parhaat siltä ajalta, kun kunnissa on noudatettu liikekirjanpitoa. Talous alkoi viime vuonna elpyä ripeästi niin sanotusta koronakuopasta. Keskeisimmin tähän vaikutti verotulojen 8,9 %:n kasvu. Etenkin yhteisöveron tuotto kasvoi voimakkaasti. Vuoden 2021 verokertymä on ilman kuntien korotettua yhteisövero-osuuttakin vähintään sillä tasolla, mitä vuonna 2019 ennen koronaa ennakoitiin tälle vuodelle saavutettavan. Lappeenrannan palkkatulojen kehitys jäi kuitenkin koko maan kasvua alemmalle tasolle, joten veroennakoita on todennäköisesti tilitetty kaupungille liikaa ja se tulee näkymään vuonna 2022 oikaisutilityksissä.

Kaupungin oman toiminnan nettomenojen kasvu on ollut viime vuosina hyvin maltillista. Viime vuonna kasvua tuli jo havaittavammin 1,7 %:n edestä, mikä on kuitenkin tulopohjan muutokseen nähden maltillista. Kasvu johtuu pääosin menotason osittaisesta palautumisesta koronaa edeltävälle tasolle. Viime vuonna pitkästä ajasta myös sopimusten mukaiset palkankorotukset nostivat palkkameinoja.

Eksoten maksuosuuden vertailukelpoinen kasvu oli 3,9 %. Sote-menot ovat usean vuoden ajan vastanneet pääosasta kaupungin menokasvusta. Soten nettomenojen kasvua hillitsivät riittävän kattavat koronatoimien valtionavustukset. Palvelutarve on kuitenkin väestön ikääntyminen myötä voimakkaasti kasvava.

Viime vuoden aikana Eksote teki kaksi erillistä esitystä menojen lisäyksestä vuodelle 2022.

Lappeenranta varautui tarkoituksenmukaisilla tavoilla soteuudistuksen aiheuttamiin omaisuuden siirtoihin. Lauritsalan paloasema päätettiin toteuttaa vuokrahankkeena. Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen merkittävää tasearvoa omaavan kaluston osalta tehtiin myynti- ja takaisinvuokrausjärjestely.

Mittava rakennusinvestointiohjelma eteni vuonna 2021 isoin harppauksin. Vuoden aikana valmistuivat kaksi isoa uutta koulua Joutsenoon ja Lauritsalaan sekä Kesämäen yläkoulun peruskorjaus. Uusi tai uudistettu koulu tuli noin 30 %:lle perusopetuksen oppilaista yhden vuoden aikana.

Kaupunki investoi vuonna 2021 yhteensä 38,5 miljoonalla eurolla. Vahvan vuosikatteen ansiosta toiminnan ja investointien rahavirta oli kuitenkin kaksi miljoonaa euroa positiivinen, eikä kaupunki ottanut uutta pitkäaikaista lainaa. Vanhoja lainoja lyhennettiin 21,5 miljoonalla eurolla.

Konsernin tulos parani 13,8 miljoonalla eurolla. Tulos parani lähinnä Lappeenrannan oman tuloksen kohenemisen myötä. Eksoten tulos parani myös selvästi, mutta sen vaikutus konsernitulokseen eliminoituu pakollisen varauksen purkamisen vuoksi.

Koronapandemian vaikutus Lappeenrannan talouteen vuonna 2021

Koronapandemian vaikutuksia Lappeenrannan vuoden 2021 tuloksen muodostumiseen on raportoitu toimintakertomuksessa kunkin osa-alueen kohdalla. Tässä esitetään tiivistelmä koronan vaikutuksista toimialojen käytötalouteen sekä verorahoitukseen.

Kaupungin oman toiminnan osalta koronan vaikutus nettotoimintamenoihin oli noin miljoona euroa niitä lisäävä. Toimintatuotoissa näkyvät vahvasti koronaperusteiset valtionavustukset tuottoja lisäävänä tekijänä, mutta lippu- ja käyttökorvaustulojen menetys niitä vähentävänä.

Lasten ja nuorten palveluissa nettovaikutukset tuntuivat eniten varhaiskasvatuksessa. Tartuntaketjujen välttämiseksi päiväkotien toimintaa ei ole voitu loma-aikoina yhdistää entiseen tapaan, mikä on lisännyt henkilöstö- ja tukipalvelumenoja. Yhteensä suojain- ja muiden hankintojen kanssa korona aiheutti varhaiskasvatukseen noin 0,4 miljoonan euron nettokulut. Opetustoimen palvelujen järjestämisessä ei ollut varsinaisia sulkutoimia. Tehostetusta hygieniasta ja suojaimista aiheutui kuitenkin noin 0,5 miljoonan euron kulut. Lasten ja nuorten palveluille myönnettiin useita valtionavustuksia koronatilanteen tukemiseen yhteensä 1,2 miljoonan euron edestä. Niillä ei kateta perustoiminnasta aiheutuneita menetyksiä, vaan niillä tulee järjestää avustusehtojen mukaisia tukitoimia ja lisäresursseja. Osaan avustuksista vaadittiin viiden prosentin omarahoitusosuus. Lasten ja nuorten palvelujen koronasta aiheutuneet nettokulut olivat yhteensä noin miljoonaa euroa.

Liikuntatoimen tulokertymään tuli vajaan 0,5 miljoonan euron vaje, jolle ei enää vuoden 2020 tapaan tullut vastaavaa menosäästöä tilojen sulkemisesta. Liikuntatoimen koronasta aiheutuneet nettokulut olivat noin 0,4 miljoonaa euroa.

Kulttuuripalveluissa valtionavustukset kattoivat pääsylipputulojen menetykset. Teatterin toiminnan huomattava supistuminen säästi kuluissa liki 0,1 miljoonaa euroa ja orkesterin osalta 71.000 euroa. Museon ja kirjaston taloudessa koronalla ei ollut merkittäviä vaikutuksia. Kulttuuripalvelujen nettovaikutus menosäästöjen ja valtionavustusten jälkeen on 0,2 miljoonaa euroa positiivinen.

Suurin yksittäinen vaikutus kohdistui edelleen vuonna 2021 joukkoliikenteen lipputuloihin, jotka vähenivät vuoteen 2019 nähden yli miljoonalla eurolla. Lipputulojen menetystä kattoivat osaltaan liki 0,9 miljoonan euron valtionavustukset. Liikennejärjestelmän menoissa ei ollut olennaisia vaikutuksia, eikä niitä ollut elinvoiman ja kaupunkikehityksen toimialan muissakaan menoissa. Tulopuolella näkyi edelleen pysäköinninvalvonnan tulojen lasku

74.000 eurolla, mikä johtuu keskusta-alueen pysäköinnin 25 %:n vähentymisestä.

Yhteisissä palveluissa tuloja jäi kertymättä 0,1 miljoonaa euroa Lappeenranta-salin tapahtumien peruuntuessa suurelta osin. Tapahtumatoiminnassa etenkin tapahtumakumppanuuksia ei voitu toteuttaa suunnitellusti. Koska lentoliikenne oli huomattavan osan vuotta keskeytyksissä, jäi siihen varattuja määrärahoja käyttämättä 0,4 miljoonaa euroa.

Pelastuslaitoksen lisäkustannukset ja tulojen menetykset tulivat katetuiksi valtionavustuksilla ja menosäästöillä koulutus- ja harjoitustoiminnan ollessa vähäisempää.

Sosiaali- ja terveystalvelujen koronamenot katettiin viime vuonna valtionavustuksilla. Etelä-Karjalassa Eksote haki suoraan STM:n koronaperusteiset valtionavustukset. Valtionavustus perustui laskennallisiin yksikkökustannuksiin ja toteutuneisiin suoritteisiin. Eksoten saama valtionavustus oli laskettuja kustannuksia suurempi. Lappeenrannan laskennallinen osuus Eksoten positiivisesta netosta on hieman alle miljoonaa euroa.

Yhteensä kaupungin oman toiminnan osalta koronan vaikutus nettotoimintamenoihin on hieman yli miljoonaa euroa nettomenoja lisäävä. Kun osuus Eksoten positiivisesta nettovaikutuksesta huomioidaan, kompensoi se liki kokonaan kaupungin nettomenot. On huomattava, osa taloudellisista vaikutuksista on arvioitu laskennallisesti.

Verotulojen osalta vaikutuksen arviointi on laskennallista. Kunnallisveroa kertyi suunnil-

leen saman verran, kun ennen koronaa tehdyissä vuoden 2021 verotuloennusteissa oli arvioitu. Vaikutus kunnallisverokertymään on jätetty arvioissa siten nollassi. Ilman yhteisöveron 10 %-yksikön kuntaosuuden lisäystä yhteisöveron tuotto olisi jäänyt noin 3,5 miljoonaa euroa alemmalle tasolle kuin ennen koronaa tehdyissä vuoden 2021 yhteisöveroennusteissa. Yhteisöverosuuden nosto tuotti noin 8,0 miljoonaa euroa, joten nettovaikutus yhteisöverokertymään on 4,5 miljoonaa euroa positiivinen.

Valtion tuet kohdennettiin kunnille pääosin valtionavustuksina. Peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyi yleiskatteisena tukena asukasluvun perusteella kohdennettua valtionosuutta 0,2 miljoonaa euroa ja kunnallisveron jako-osuuden suhteessa jaettua valtionosuutta 0,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 maksettujen verojen maksujärjestelyjen kompensatiota perittiin takaisin 1,1 miljoonaa euroa, jolloin valtionosuuksissa yhteisvaikutus oli 0,5 miljoonaa euroa negatiivinen.

Nettotoimintamenojen vaikutuksen ollessa käytännössä neutraali, verotulojen lisäyksen 4,5 miljoonaa euroa ja valtionosuuden vähennyksen 0,5 miljoonaa euroa, on vaikutus vuoden 2021 tulokseen 4,0 miljoonaa euroa positiivinen. Negatiiviset vaikutukset tulevat näkymään pidemmällä aikavälillä hitaampana verotulojen kehityksenä, niin sanotun hoitovelan purkuna ja erilaisina tukitoimina etenkin lasten ja nuorten palveluissa. Vastaavia valtion tukia ei ole odotettavissa näiden kattamiseen.

Lappeenrannan kaupungin henkilöstö

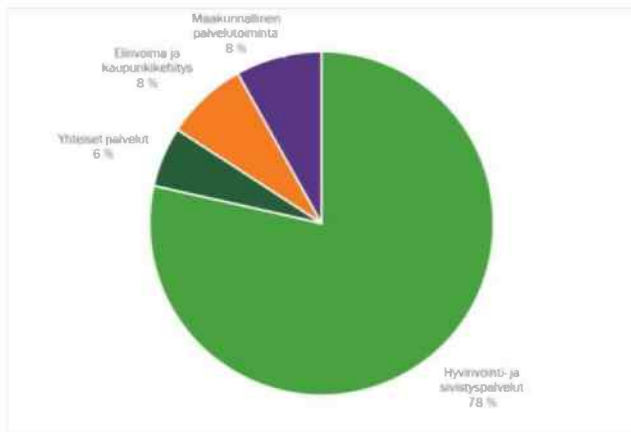
Henkilöstöresurssit

Henkilöstön kokonaismäärä

Lappeenrannan kaupungin palveluksessa oli 31.12.2021 yhteensä 2.277 henkilöä. Heistä 1.645 oli vakinaisessa palvelussuhteessa kaupunkiin. Palkkatuella työllistettyjä oli kaupungin palveluksessa vuoden lopussa 87.

Lappeenrannan kaupungin henkilöstön kokonaismäärä väheni seitsemällä edellisen vuoden loppuun nähden. Henkilöstömäärissä ovat mukana kaikki palvelussuhteet.

Määräaikaisten osuus henkilöstöstä oli vuoden 2021 lopussa 25 %. Vuokratyövoimaa ei vuoden 2021 aikana käytetty.

Henkilöstö toimialoittain 31.12.2021.

Henkilötyövuodet

Todellisen työpanoksen kuvaamiseksi tehdään laskelma henkilötyövuosista. Lappeenranta käyttää henkilötyövuosien laskemisessa mallia, jossa henkilötyövuosi määritellään yhden täyttä työaikaa tekevän henkilön vuoden työpanokseksi, josta on vähennetty palkattomat poissaolot.

Henkilötyövuosien määrä vuonna 2021 oli kumulatiivisesti 2.060 henkilötyövuotta.

Henkilöstön hankinta

Henkilöstön rekrytointi operoidaan Lappeenrannassa sähköisen Kuntarekry-palvelun avulla. Vuoden 2021 aikana Lappeenrannan kaupungilla oli Kuntarekryssä avoinna kaikkiaan 152 rekrytointia ja 364 vakinaista ja määräaikaista työpaikkaa. Suurin osa paikoista oli opetustoimen ja varhaiskasvatuksen vakinaisia ja määräaikaista palvelussuhteita sekä sijaisuuksia.

Kuntarekryn kautta vastaanotettiin 3.773 hakemusta. Myös kesätyöpaikat täytettiin Kuntarekryn kautta.

Lappeenrannan kaupungin rekrytointitilanne on hyvä. Käytännössä kaikkiin avoinna oleviin tehtäviin on ollut hakijoita.

Vuorotteluvapaat

Mahdollisuutta vuorotteluvapaaseen käytti vuonna 2021 yhteensä 18 henkilöä, mikä on 12 vähemmän kuin vuonna 2020.

Henkilöstön keski-ikä entisenlainen

Lappeenrannan kaupungin henkilöstön kokonaiskeski-ikä oli vuoden 2021 lopussa 45,3 vuotta eli samalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin.

Eläkkeelle siirtyneet

Vuonna 2021 Lappeenrannan kaupungin palveluksesta jäi kokoaikaiselle eläkkeelle kaikkiaan 52 henkilöä, neljä enemmän edellisvuoteen verrattuna.

län perusteella eli vanhuuseläkkeelle siirtyi 48 henkilöä. Heidän keskimääräinen eläkkeelle-siirtymisikänsä oli 64 vuotta. Vuonna 2020 keski-ikä oli 63 vuotta.

Kevan asiakkaana olevien julkisten organisaatioiden työntekijät siirtyivät vanhuuseläk-

keelle vuonna 2021 keskimäärin 64,2-vuotiaana. Lappeenrannan tilanne on lähellä valtakunnallista keskiarvoa.

Terveydellistä syistä eli työkyvyttömyyseläkkeelle jäi neljä henkilöä. Heidän keski-ikänsä oli 61 vuotta. Vuotta aikaisemmin työkyvyttömyyseläkkeelle jäätiin keskimäärin 60-vuotiaana. Kevan tilastojen mukaan julkiselta sektorilta täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle jääneiden keski-ikä vuonna 2021 oli 59,9 vuotta.

Henkilöstömenot

Henkilöstömenoja ovat palkat, työnantajan sosiaaliturvamaksu sekä eläke- ja muut vakuutusmaksut.

Kertomusvuonna henkilöstömenoja kertyi yhteensä 107,8 miljoonaa euroa. Edellä mainittu summa käsittää kaikki Lappeenrannan kaupungin maksamat henkilöstömenot eli mukana ovat käyttötalouden, investointien, työllisyyden ja maakunnallisen palvelutoiminnan menot. Palkkamenojen osuus henkilöstömenoista oli 86,4 miljoonaa euroa.

Henkilöstön hyvinvointi

Panostuksia terveyden edistämiseen ja omaehtoiseen liikumiseen

Lappeenrannan kaupungilla oli vuonna 2021 käytössä sähköinen liikunta-, kulttuuri- ja työmatkaseteli Eazybreak. Etuuden arvo oli 100 euroa henkilöä kohden. Henkilöstö käytti etuutta vuonna 2021 kaikkiaan 166.090 euron arvosta.

Uutena henkilöstöetuutena otettiin käyttöön polkupyöräetu. Osan palkasta voi nyt ottaa polkupyöräetuna. Edun avulla saa käyttöönsä leasingpolkupyörän, jonka voi leasingajan loppussa lunastaa huokeasti itselleen. Etuuden käyttö edellyttää kaupungin määrittelemän polkupyöräpolitiikan hyväksymistä. Vuoden 2021 loppuun mennessä 105 kaupungin palkansaajaa oli hyväksynyt polkupyöräpolitiikan ja 89 oli saanut pyöränsä.

Henkilöstökysely

Alkuvuodesta 2022 toteutettiin koko henkilöstölle suunnattu henkilöstökysely, jossa arvioitiin kulunutta vuotta 2021. Henkilöstökysely pohjautuu vuonna 2016 käyttöön otettuun formaattiin. Kaupungin käytössä on siis tällä hetkellä seitsemän samansisältöisen kyselyn aikasarja.

Kyselyyn vastasi kaikkiaan 1.004 henkilöä. Vastaajien määrä laski edellisestä vuodesta 119:lla. Otosta voidaan pitää edustavana koko organisaatioon nähden. Joissakin työyksiköissä vastaajia oli kuitenkin niin vähän, ettei henkilöstökyselyn perusteella voi tehdä näitä työpaikkoja koskevia kattavia johtopäätöksiä. Vastausaktiivisuuteen on vaikuttanut työpaikkojen koronakiireet sekä se, että henkilöstölle suunnattuja kyselyjä on tehty viimeisen puolen vuoden aikana useampi.

Poikkeuksellinen aika näkyi henkilöstökyselyn tuloksissa, erityisesti sanallisissa vastauksissa. Numeerisissa vastauksissa ei ollut juurikaan eroa vuotta 2020 mittaavaan kyselyyn nähden.

Vuotta 2021 mittaavan henkilöstökyselyn kokonaiskeskiarvo oli 3,67. Vuotta 2020 mittaavan henkilöstökyselyn kokonaiskeskiarvo oli 3,66 ja vuotta 2019 mittaavan kyselyn 3,68. Valtuustokauden loppuun asetettu henkilöstökyselyn strateginen keskiarvotavoite oli 3,85. Kokonaiskeskiarvoa tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon, että vuosia 2020 ja 2021 mittaavat kyselyt on tehty varsin poikkeuksellisissa yhteiskunnallisissa oloissa.

Lappeenrannan kaupungin työtyytyväisyyden kokonaistilanne on edelleen varsin hyvää tasoa. Tuloksissa on kuitenkin merkittäviä työyksikkökohtaisia eroja. Yleinen tyytyväisyys työnantajaan oli kyselyn mukaan kasvanut hiukan. Epävarmasta tilanteesta huolimatta työntekijöiden luottamus työnantajaa kohtaan on vahvaa. Palvelussuhteensa turvallisiksi kokevien suhteellinen osuus oli noussut selvästi.

Kysely osoitti, että työyhteisöjen ilmapiiri koetaan yleisesti ottaen kannustavaksi, oikeudenmukaiseksi ja tasapuoliseksi. Vastaajien kokemus oli, että työntekijöiden välillä vallitsee luottamus ja hyvä yhteishenki. Vuonna 2021 merkittävä osa kaupungin työntekijöistä oli etätyössä, mikä kuvastui monista sanallisista vastauksista: oman mukavan työporukan seuraan tunnettiin kaipuuta. Vastaajat kokivat, että työn organisointi on poikkeuksellisesta ajasta huolimatta ollut sujuvaa.

Työpaikkoja pidettiin viihtyisinä ja turvallisina. Vastaajien mukaan työpaikoilla oli huomioitu myös ergonomia. Työolosuhteita arvioitaessa merkittävimmäksi negatiiviseksi seikaksi nousi edelleen kiinteistöjen sisäilman laatu. Tältä osin on kuitenkin tapahtunut reilua edistymistä henkilöstökyselyn aikasarjan aikana. Ensisijaisesti asiaan on vaikuttanut investoinnit päiväkoteihin ja kouluihin.

Koronaan liittyvät rajoitukset ovat vaikuttaneet myös henkilöstön osaamisen kehittämiseen, mikä näkyi kyselyn tuloksissa. Oman ja työyhteisön osaamisen koettiin olevan ajan tasalla, mutta henkilöstökoulutusta kaivataan lisää. Työvälineet ja niihin annettu käyttökoulutus koettiin asianmukaiseksi. Eriten tyytymättömyyttä aiheuttaa tällä osa-alueella se, ettei kaupungilla koeta olevan juurikaan mahdollisuutta urakehitykseen eikä työkiertoon. Perehdyttämiseen liittyvien väittämien arvosanat olivat niin ikään jonkin verran laskeneet.

Vastaajat kokivat viihtyvänsä työssään. Työn ja muun elämän koettiin olevan tasapainossa. Työhön liittyvä henkinen ja fyysinen kuormitus arvioitiin yleisesti ottaen sopivaksi. Oma työ koettiin vastauksissa tärkeäksi ja työfiilis hyväksi.

Urakehitys-väittämän ohella palkkaus sai tässäkin henkilöstökyselyssä heikoimmat arvostukset. Tätä väittämää arvioitaessa tulee tosin huomata, että palkkaukseen liittyy tunnetusti aina jonkinlaista tyytymättömyyttä.

Eriyksen tyytyväisiä vastaajat olivat puolestaan esimiestyöhön. Kyselyn mukaan työlle on

asetettu selkeät tavoitteet ja esimiehet luotavat alaistensa kykyihin toimia itsenäisesti. Vastaajien mukaan myös kehityskeskustelut käydään työyhteisöissä säännöllisesti.

Vastaajien arviot kaupungin muutosjohtamisesta ja kaupungin johtamisesta yleensä notkahtivat puolestaan aavistuksen suhteessa aikaisempaan kyselyyn.

Numeeristen vastausten ohella saatiin henkilöstökyselystä runsaasti sanallista palautetta, jota voidaan hyödyntää tulevaisuuden suunta-aijoja piirrettäessä.

Henkilöstökyselyn numeeriset tulokset

Tyytyväisyys työnantajaan	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kuinka tyytyväinen olet Lappeenrannan kaupungin työnantajana yleisesti ottaen?	3,91	3,88	3,84	3,88	3,97	3,96	3,97
Suosittelisitko kuntaasi työpaikaksi ystäville tai tuttavalle?	3,74	3,68	3,66	3,69	3,78	3,81	3,81
YHTEENSÄ	3,82	3,78	3,75	3,79	3,87	3,88	3,89

MITEN ARVIOIT TYÖYMPÄRISTÖÄSI	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Käytössäsi olevat työvälineet ovat asianmukaiset	4,04	4,13	4,08	4,03	4,07	3,98	4,03
Ergonomia on huomioitu työympäristössäsi	3,64	3,80	3,80	3,72	3,79	3,71	3,87
Työympäristöni on viihtyisä	3,72	3,75	3,71	3,68	3,72	3,67	3,79
Työturvallisuus on huomioitu työssäsi	3,99	4,01	3,93	3,89	3,98	3,92	4,00
Työntöiden sisäilman laatu (mm, lämpö- ja kosteusolot) on hyvät	2,98	3,06	3,00	2,93	3,12	3,11	3,38
En ole kokenut työssäni minuun kohdistuvaa väkivaltaa, syrjintää tai häirintää tai näiden uhkaa viimeisen vuoden aikana	4,28	4,31	4,08	4,07	4,12	4,08	4,20
En ole havainnut työssäni muihin kohdistuvaa väkivaltaa, häirintää, syrjintää tai näiden uhkaa viimeisen vuoden aikana	4,00	4,04	3,71	3,72	3,81	3,79	3,92
YHTEENSÄ	3,81	3,87	3,76	3,72	3,80	3,75	3,88

ARVIOI SEURAAVIA VÄITTÄMIÄ	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Olen tyytyväinen siihen fillikseen, joka minulla nyt on?	3,81	3,86	3,71	3,83	3,86	3,76	3,77
tämä hetkinen työillikseni on hyöplinen, kun ajattelen muutamaa viime kuukautta	4,03	4,03	3,99	3,95	3,93	3,84	3,89
YHTEENSÄ	3,92	3,94	3,85	3,89	3,89	3,80	3,83

MITEN ARVIOIT TYÖYHTEISÖSI TOIMINTATAPOJA JA ORGANISOINTIA	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Työyhteisöni työilmapiiri on kannustava	3,93	4,02	3,88	3,91	3,97	3,97	3,99
Saan työhöni liittävistä asioista tietoa riittävästi ja oikea-aikaisesti	3,74	3,79	3,61	3,64	3,71	3,70	3,64
Työnantajani kohtelee kaikkia työntekijöitä tai työntekijäryhmiä tasapuolisesti	3,64	3,77	3,64	3,67	3,72	3,75	3,71
Työajoissa on mahdollista joustaa riittävästi (esim. lukuva työaika)	3,44	3,33	3,26	3,20	3,20	3,24	3,28
Työyhteisöä koskevat muutokset ja kriisit hallitaan hyvin	3,47	3,48	3,34	3,41	3,52	3,56	3,53
Tehtävät ja vastualueet on määritelty selkeästi	3,78	3,84	3,70	3,73	3,80	3,81	3,79
Työyhteisöni toiminta on suunnitelmallista ja hallittua	3,67	3,79	3,56	3,67	3,73	3,74	3,73
Työntekijöiden välillä vallitsee luottamus ja hyvä yhteishenki	3,91	4,01	3,86	3,88	4,00	3,95	3,99
Työntekijöitä kohdellaan oikeudenmukaisesti työympäristössä (erittämiset, palkkaus)	3,86	3,98	3,84	3,87	3,91	3,95	3,97
Työyhteisöni toimintatapa on selkeä	4,07	4,08	4,06	4,08	4,16	4,12	4,16
YHTEENSÄ	3,75	3,81	3,67	3,71	3,77	3,78	3,78

MITEN ARVIOIT OSAAMISEN KEHITTÄMISTÄ LAPPEENRANNAN KAUPUNGISSA	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Olen saanut riittävästi ammattitaitoa parantavaa koulutusta	3,89	3,85	3,79	3,70	3,77	3,80	3,75
Olen saanut riittävästi työvälineiden käyttökoulutusta	3,59	3,70	3,59	3,60	3,66	3,61	3,56
Olen saanut riittävästi vuorovaikutustaitoja kehittävää koulutusta	3,68	3,68	3,53	3,57	3,57	3,59	3,58
Työssäni on mahdollisuus työkierto	3,06	3,09	2,99	2,98	2,84	2,88	2,82
Osaamisen kehittäminen työpaikallani on suunnitelmallista ja systemaattista	3,34	3,46	3,30	3,31	3,34	3,31	3,35
Minulla on mahdollisuus urakehitykseen nykyisen työnantajan palveluksessa	2,57	2,52	2,46	2,43	2,45	2,35	2,42
Työpaikallani tulevat uudet työntekijät perehdytetään hyvin työtätönsä	3,48	3,58	3,42	3,42	3,47	3,44	3,37
työpaikallani uusiin tehtäviin siirtyvä henkilö perehdytetään hyvin	3,44	3,56	3,41	3,37	3,45	3,41	3,36
Työyhteisömme toiminnan kehittämässä olemme avoimia uusille ideoille ja toimintatavoille	3,78	3,92	3,81	3,77	3,85	3,85	3,88
Työyhteisömme osaaminen on ajan tasalla	3,94	4,00	3,93	3,95	4,02	3,99	4,00
YHTEENSÄ	3,48	3,54	3,42	3,41	3,44	3,42	3,41

MITEN ARVIOIT SEURAAVIA TYÖHYVINVOINTIASI KUVAAVIA VÄITTÄMIÄ	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Koen, että työni ja muu elämäni on riittävän hyvin tasapainossa	4,06	4,08	3,91	3,98	4,01	3,91	3,91
Viihdyn työssäni	4,24	4,24	4,09	4,17	4,17	4,13	4,13
Tunnen tekeväni tärkeää työtä	4,51	4,46	4,43	4,42	4,40	4,38	4,40
Koen työni henkisen kuormituksen minulle sopivaksi	3,92	3,86	3,70	3,78	3,81	3,72	3,69
Koen työni ruumiillisen kuormituksen minulle sopivaksi	4,30	4,24	4,20	4,22	4,28	4,18	4,23
Olen tyytyväinen palkkaukseeni	2,73	2,61	2,42	2,46	2,48	2,49	2,44
Koen, että työkykyäni on hyvä	4,22	4,25	4,17	4,18	4,18	4,13	4,11
Voin vaikuttaa omaa työtäni koskeviin asioihin	3,77	3,82	3,65	3,71	3,80	3,71	3,71
Henkilöstölle on riittävästi mahdollisuuksia käyttää erilaisia tuettuja vapaa-ajan harrastemahdollisuuksia	3,48	3,48	3,44	3,46	3,45	3,23	3,41
Tiedän, miten voin saada apua tai tukea työssä jaksamiseen	4,15	4,14	4,11	4,12	4,14	4,11	4,04
YHTEENSÄ	3,94	3,92	3,81	3,85	3,87	3,80	3,81

ARVIOI, MITEN SEURAAVAT TUNNETILAT KUVAAVAT OMAA TYÖRIILYYSIÄ	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Energisyys	3,82	3,82	3,74	3,77	3,74	3,67	3,67
Tarmokkuus	3,91	3,89	3,80	3,86	3,85	3,72	3,76
Innostus	3,87	3,87	3,78	3,82	3,86	3,73	3,80
Inspiraatio	3,72	3,71	3,61	3,66	3,67	3,59	3,64
Ilo	3,95	3,92	3,83	3,92	3,91	3,84	3,88
väsymys	3,05	3,38	3,31	3,32	3,29	3,30	3,19
työistyminen	4,09	4,16	4,17	4,19	4,21	4,13	4,12
Turhautuminen	3,64	3,66	3,51	3,57	3,68	3,63	3,49
Välinpitämättömyys	4,32	4,37	4,39	4,44	4,40	4,38	4,39
Stressaantuneisuus	3,27	3,43	3,37	3,38	3,41	3,37	3,29
YHTEENSÄ	3,76	3,82	3,75	3,79	3,80	3,74	3,72

ARVIO TYTYTYVÄISYYTTÄ LÄHIMPÄÄN ESIMIEHEESI	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Saan lähiesimieheiltäni kannustavaa ja positiivista palautetta	3,84	3,91	3,83	3,83	3,89	3,83	3,92
Lähiesimieheni luottaa kykyyni toimia itsenäisesti	4,40	4,46	4,45	4,45	4,42	4,40	4,46
Työni on selkeät tavoitteet	4,27	4,28	4,22	4,25	4,25	4,21	4,24
Työni asetettuja tavoitteita seurataan	3,92	3,95	3,87	3,90	3,90	3,93	3,90
Työntekijöiden mielipiteitä kuunnellaan toiminnan kehittämässä	3,79	3,86	3,74	3,81	3,82	3,82	3,83
Olen tyytyväinen lähiesimieheni tapaan johtaa	3,86	3,95	3,83	3,88	3,94	3,90	3,92
Työyksössänni käydään	4,32	4,43	4,34	4,33	4,33	4,39	4,46
tuulos/kehittämiskeskustelut saannoillisesti							
YHTEENSÄ	4,06	4,12	4,04	4,06	4,08	4,07	4,11

ARVIOI MUUTOSJOHTAMISTA LAPPEENRANNAN KAUPUNGISSA	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Organisaatiomuutoksen tavoitteista on selkeästi tiedotettu	3,14	3,01	3,04	3,10	3,16	3,17	3,16
Muutoksista tiedotetaan yleensä riittävästi	3,15	3,01	2,98	3,05	3,14	3,21	3,20
Työyhteisön muutokset ovat hyvin johdettuja	3,13	3,00	2,94	3,06	3,16	3,24	3,20
Työntekijät otetaan huomioon muutostilanteissa	3,01	2,87	2,77	2,93	3,07	3,09	3,10
Henkilöstön työhön liittyviä huolenaiheita muutosten yhteydessä osataan käsitellä rakentavasti	3,02	2,92	2,78	2,96	3,07	3,11	3,09
Käytössämme olevat tietojärjestelmät tukevat muutosta	3,33	3,28	3,25	3,27	3,30	3,39	3,40
Kunnallisen päätöksenteon toimet edistävät työntekijän työhyvinvointia	2,87	2,77	2,68	2,83	3,01	2,98	3,02
Koen palvelussuhteeni turvallisiksi	3,95	3,84	3,87	3,90	3,87	3,84	4,04
YHTEENSÄ	3,20	3,09	3,04	3,14	3,22	3,25	3,27

ARVIOI VIELÄ KUNNAN JOHTAMISTA YLEISESTI	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tunnen Lappeenrannan kaupungin tavoitteet, päämäärät ja kehityssuunnan riittävän hyvin	3,53	3,48	3,53	3,53	3,56	3,50	3,51
Lappeenrannan kaupungin ylin viranhaltijajohto on aktiivisesti mukana työyhteisön kehittämässä	2,93	2,86	2,84	2,84	2,96	2,96	2,91
Ylin viranhaltijajohto informoi henkilöstöä asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta	3,02	2,99	2,95	2,95	3,01	3,11	3,03
Lappeenrannan kaupungin toimintaa työnantajana kehitetään	3,35	3,29	3,32	3,33	3,43	3,41	3,39
Lappeenrannan kaupungin ylimman viranhaltijajohdon päätöksenteko on selkeää ja johdonmukaista	2,97	2,77	2,74	2,86	3,05	3,12	3,11
YHTEENSÄ	3,16	3,08	3,08	3,10	3,20	3,22	3,19

KAIKKI VASTAUKSET	3,68	3,69	3,61	3,63	3,68	3,66	3,67
--------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Terveysperusteisia sairauspoissaoloja edelleen vertailukaupunkeja vähemmän

Sairauspoissaolojen määrä laski edelliseen kertomusvuoteen nähden. Vuonna 2021 kerkyi terveysperusteisia sairauspoissaoloja keskimäärin 13,0 kalenteripäivää henkilöä kohden. Vuonna 2020 vastaava luku oli 13,4. Tarkastelussa ovat mukana sekä vakinaiset että määräaikaiset henkilöt. Sairauspoissaolopäiviksi on edellä luettu kaikki sairauden vuoksi poissaoloksi merkityt palkalliset ja palkattomat kalenteripäivät.

Kevan tilastojen mukaan sairauspoissaolot henkilöä kohden ovat kunta-alalla 16 kalenteripäivän luokkaa. Suhteessa vertailutietoihin Lappeenrannan tilanne on siis hyvä.

Työtapaturmien ja työmatkatapaturmien prosentuaalinen osuus sairauspoissaoloista oli 3,28 %.

Yleisimmät syyt sairauspoissaoloihin olivat tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudosten vauriot ja erilaiset vammat, hengityselinten sairaudet ja mielenterveydelliset syyt. Näillä diagnosoiryhmillä selittyy reilusti yli puolet sairauspoissaoloista. Suhteellisesti eniten ovat lisääntyneet mielenterveyssyistä aiheutuneet poissaolot.

Sairauspoissaoloista aiheutuvat välittömät kustannukset olivat kertomusvuonna 2.636.811 euroa. Tämä luku ei sisällä henkilösivukuluja, mahdollisia sijaisten palkkauskustannuksia eikä asiaan liittyviä sähläyskustannuksia. Vaikka tilanne Lappeenrannassa on pääsääntöisesti hyvä, on työkyvyttömyyskustannusten hallinnassa yhä runsaasti teke-

Näitä seikkoja tarkasteltaessa on kuitenkin hyvä huomioida myös se, että 26 %:lla henkilöstöstä ei ollut vuonna 2021 lainkaan sairauspoissaoloja.

Työterveyshuollon palvelut

Kaupungin henkilöstön työterveyshuolto järjestään Suomen Terveystalo Oy:ssä. Lappeenrannan kaupungilla on kokonaisvaltainen työterveyshuoltosopimus eli palvelu kattaa ennaltaehkäisevän eli lakisääteisen työterveyshuollon (= Kelan korvausluokka I) ja perusterveydenhuoltotasaisen sairausvastaanoton (= Kelan korvausluokka II).

Työterveyshuollon kokonaiskustannukset olivat vuonna 2021 yhteensä 1.237.308 euroa. Kustannuksista Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen osuutta oli 174.088 euroa. Lakisääteisen työterveyshuollon osuus kustannuksista oli 555.395 euroa ja sairaanhoidon osuus 465.336 euroa. Työterveyshuollon painopistettä on onnistuttu viime vuosien aikana siirtämään aikaisempaan enemmän ennaltaehkäisevään toimintaan.

Työterveyshuollon kustannukset kasvoivat merkittävästi edelliseen vuoteen nähden. Tässäkin merkittävimpana syynä oli koronapandemian aiheuttamat tekijät. Yksinomaan koronatestauksista aiheutuneet kustannukset olivat noin 40.000 euroa.

Työterveyshuollon kustannukset henkilöä kohden ovat suurten työnantajien keskitasoa.

Osaamisen varmistaminen

Koronaepidemiaan liittyvät rajoitukset vaikuttivat merkittävästi henkilöstökoulutuksen järjestelyihin. Useimmat koulutusmoduulit toteutettiin etänä. Poikkeuksellinen tilanne edellytti myös aivan uusien koulutusmoduulien suunnittelua, joita oli muun muassa itsensä johtaminen etätöissä.

Kaikkien toimialojen koulutustiedot ja koulutuksia koskevat päätökset tehdään sähköisen Personec ESS-järjestelmän kautta. Järjestelmään kirjattiin vuonna 2021 kaikkiaan 3.360

koulutuspäivää. Määrä on noin 1,5 päivää jokaista työntekijää kohden. Vuonna 2020 koulutuspäiviä oli 2.919

Henkilöstökoulutuksen kokonaiskustannukset olivat yhteensä 283.667 euroa. Vuonna 2020 panostus koulutukseen oli 248.653 euroa. Kustannukset eivät sisällä koulutettavan henkilön palkkakustannuksia, mahdollisia oman koulutushenkilöstön palkkakustannuksia eivätkä omien koulutustilojen kustannuksia.

Lappeenrannan kaupungille on laadittu koko organisaation kattava henkilöstö- ja koulutus-suunnitelma. Suunnitelma perustuu lakiin taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä. Suunnitelman mukaisesta koulutuksesta työnantajalla on mahdollisuus saada korvausta Työllisyysrahastolta. Koulutuskorvausta maksetaan enintään kolmelta koulutuspäivältä työntekijää kohden. Korvaukseen oikeuttavan koulutuspäivän pituus on vähintään kuusi tuntia. Koulutuskorvaus on 10 % koulutuspäivän keskimääräisistä palkkakustannuksista. Vuonna 2021 kertyi korvaukseen oikeuttavia koulutuspäiviä kaikkiaan 1.700 ja koulutuskorvausta maksettiin 34.626 euroa.

Henkilöstön huomioiminen

Henkilöstöjuhlassa 1. lokakuuta 2021 palkittiin pitkästä palveluajasta kaikkiaan 100 kaupungin työntekijää.

40 vuotta kaupunkia palvelleita oli 7 henkilöä. 39 henkilöä oli palvellut kaupunkia 30 vuotta ja 48 henkilöä 20 vuotta.

Kertomusvuonna luovutettiin kaupungin henkilöstölle yksi Suomen Leijonan ansioristi, kaksi Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitalia kultaristein sekä kolme Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitalia.

Merkkipäivälahjat ja eläkkeelle siirtyminen

Kaupunki muistaa henkilöstöään 50-vuotispäivänä ja eläkkeelle siirryttäessä.

50-vuotiaalle päivänsankarille annetaan Jokipiin pellavan Lappeenranta-aiheinen uniikki tuotepaketti. Huomioimisen euromääräinen arvo on noin 100 euroa.

Eläkkeelle siirtymisen yhteydessä henkilöstöä muistetaan lahjalla, jonka arvo on 175 euroa.

Eläkelahja on Jokipiin pellavan henkilökohtaisin brodeerauksin kirjailtu kylpytakki.

Henkilöstön huomioimisen kokonaiskustannus Lappeenrannan kaupungille oli kertomusvuonna 84.068 euroa.

Ympäristö

Lappeenranta-strategia, ilmasto-ohjelma ja resurssiviisauden tiekartta

Lappeenranta-strategia uusittiin vuoden 2021 aikana. Strategian yhtenä ohjelmana on kestävä kaupunki, minkä keskeinen osa painottuu ympäristön kokonaisvaltaiseen kehittämiseen konsernin, sidosryhmien ja koko kaupungin alueella. Keskeisinä toimenpiteinä ovat resurssiviisaus ja kiertotalous, puhdas vesi sekä energia ja ilmasto. Kaupunki on mukana useassa kansallisessa ja kansainvälisessä edelläkävijäkuntien verkostossa, mitkä edellyttävät myös kehittämisohjelmia, tavoitteita sekä niiden seuranta. Vuoden aikana keskityttiin Green Leaf -voiton toteutukseen ja sen edellyttämään viestintään.

Green Leaf 2021 -voittovuosi

Lappeenrannan kaupunki vietti Green Leaf 2021 voittoa koko vuoden kestävillä eri toimenpiteillä. Green Leaf on Euroopan komission järjestämä kilpailu alle 100.000 asukkaan kaupungeille, joiden ilmastotoimet ovat esimerkillisiä ja edistyksellisiä. Lappeenranta on panostanut pitkäjänteisesti kestäviin tekoihin ja sitoutunut Greenreality-brändinsä toiminta- sekä ajattelumalliin.

Euroopan komissio palkitsi Lappeenrannan kunnianhimoisesta ympäristötyöstään. Green Leaf -voittajakaupungit toimivat hyvien käytäntöjen jakajana Euroopassa. Siksi voitto lisää kaupungin kansainvälisyyttä sekä kiinnostavuutta ja tuo alueelle elinvoimaa. Niin paikallinen kuin kansainvälinen media kiinnostui kaupungistamme ja kestävästä ratkaisustamme ja kotimaisten uutisten lisäksi Lappeenranta pääsi esille muun muassa Ranskan televisiuutisissa.

Lappeenranta kokeili ensimmäistä kertaa osallistavaa budjetointia. Lappeenrantalaiset asukkaat, yritykset tai muut yhteisöt saivat päättää, mihin budjetista erikseen varattu 20.000 euron summa käytettiin. Green Leaf -voittovuoden aikana Lappeenrannassa tehtiin

useita ympäristötekoja ja järjestettiin monipuolisia tilaisuuksia. Voittovuoden pääteemoina olivat Lappeenrannassa luonto, vesi, vihreä sähköistyminen ja ilmastonmuutos. Pääteemat tulivat esiin teoissa ja tilaisuuksissa, joita voittovuonna järjestettiin. Paikallisille asukkaille järjestettiin sekä informatiivisia että viihteellisiä tilaisuuksia, kuten luontoretkiä. Kansainväliset tilaisuudet, kuten seminaarit ja konferenssit, järjestettiin teknologiavälitteisesti.

Voittovuonna kaupungissa myös rakennettiin ja kunnostettiin virkistys- ja ulkoilualueita. Lisäksi kaupunki osallistui rohkeasti uusiin hankkeisiin aktiivisten asukkaiden kanssa. Rakunamäelle perustettiin paikallisten vapaaehtoisten kanssa kaupungin ensimmäinen yhteisöpuutarha. Sekin näkyi mediassa ja yhteisöpuutarha palkittiin lisäksi Etelä-Karjalan Vuoden maisematekona. Kesäkuussa satamaan julkistettiin vesiaiheinen Saimaa Screen -infonäyttö, joka tarjoaa vaihtuvaa tietoa Saimaan ilmiöistä, eliöistä sekä veden laadusta ja lämpötilasta. Syksyllä keskusta-alueelle asennettiin älyroskiksia, jotka helpottavat jätteenkierrätystä. Kaiken kaikkiaan tapahtumia oli yli 70. Voittovuoden rahoitukseen osallistuivat EU-komissio, Lappeenrannan kaupunki, Ympäristöministeriö ja UPM-Kymmene Oyj (Saimaa Screen).

Pilaantuneet maa-alueet

Vuoden 2021 aikana pilaantuneita maita kunnostettiin ja roskaantuneita alueita puhdistettiin pienissä kohteissa ympäri kaupunkia puistoissa ja ranta-alueilla, muun muassa Mustolassa kanavan varrella, Skinnarilan Kotaniemessä ja Joutsenossa kaupungin vanhalla varikolla.

Meluntorjunta ja ilman laatu

Meluntorjuntaa toteutettiin resurssien puitteissa. Ilman laadun seurannassa liitettiin pohjoismaiseen Nordic Path -projektiin. Lappeen-

rannan ilmanlaadun tarkkailua sekä kevätpölyn ehkäisemiseen liittyviä hyviä kokemuksia esiteltiin EU Green Week -tapahtumassa.

Vesistöjen kunnostus

Vesistöjen kunnostusta on toteutettu strategia- ja hankerahoituksella. Pien-Saimaan kunnostustoimenpiteiden lisäksi kosteikkorakentamista on tehty Ylä-Kivijärven valuma-alueella. Lisäksi jatkettiin Pien-Saimaan alueen kosteikkojen rakentamista ja hoitokalastusta. Lappeenrannan Energia -konserni on jatkanut lisäveden johtamista Haapajärveen.

Jätehuolto ja kiertotalous

Jätehuollon operatiivisia toimenpiteitä toteuttaa Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy (EKJH Oy). Kerättyjen jätteiden materiaalihyödyntämisaste asumisen jätteistä oli 53 % vuonna 2021. Kaatopaikalle jätettä meni 0 % koko jätemäärästä. Jättemäärät kasvavat edelleen, mikä johtuu osin koronatilanteesta. Pakkausmuovin erilliskeräys on edelleen lisääntynyt 2021.

Kukkuroinmäen biokaasulaitoksen käytössä oli vuoden aikana paljon haasteita, mutta vuoden lopussa laitos oli normaalitoiminnassa.

Lappeenrannan kaupungin kiertotalouden tiekartta hyväksyttiin lokakuussa 2021.

Luonnonsuojelu ja luonnon monimuotoisuus

Luonnon monimuotoisuusohjelmaan liittyvä taustatietokartoitus toteutettiin ja esiteltiin Green Leaf -vuoden vauhdittamana. Vieraslajien torjunnassa keskityttiin jättipalsamin torjuntaan sekä kaupungin toimenpiteillä että VIEKAS Life IP -projektin toimesta. Saimaan norppien lukumäärä ylitti 430 yksilön rajan.

Lappeenrannan kaupungin jätevesiratkaisu

Korkein hallinto-oikeus palautti Hyväristönmäen jätevesipuhdistamon ympäristöluvan Vaasan Hallinto-oikeudelle. Vaasan hallinto-oikeuden ratkaisua odotetaan vuoden 2022 loppupuolella. Ratkaisu purkuvesistä siirtyy edelleen ainakin vuodelle. Puhdistamon

kustannusarvio on vähintään 70 miljoonaa euroa.

Diplomit, palkinnot ja kunniakirjat

Lappeenrannan kaupunki voitti EU komission Green Leaf -palkinnon 2020. Voittovuotta vietettiin 2021. Uusia merkittäviä tunnustuksia ei tullut kaupungille vuonna 2021.

Ilmastonmuutos ja energia

Ilmastonmuutos jatkuu edelleen yleisenä puheenaiheena. Green Leaf -vuoden aikana järjestettiin useita ilmastoaiheisia tapahtumia. Ilmastokahvilat-sarjassa esiintyi muun muassa meteorologi Kerttu Kotakorpi. Vuoden 2020 aikana toteutettiin Covenant of Mayors of Climate and Energy -sopimuksen mukainen päästölaskenta ja ilmastolaskenta vuodelle 2019. Lappeenrannan kaupungin kasvihuonekaasupäästöjen seurantalaskennan mukaan päästöt ovat laskeneet 48 % vuodesta 1990 vuoteen 2020. Ilmasto-ohjelmalla haetaan hiilineutraalisuutta vuoteen 2030 mennessä. Ilmasto-ohjelman seuraamista toteutetaan Lappeenrannan ilmastovahti -palvelulla. Energiatohokkuuden lisäämiseksi kaupunki on mukana kuntien energiatohokkuussopimuksessa vuosille 2017–2025. Rakennusten ominaisenergiankulutus on laskenut noin 20 % viimeisen viiden vuoden aikana. Normitettu energiakulutus on laskenut noin 2,5 % sopimuskaudella. Liikennejärjestelmän ilmastovaikutusten pienentämiseksi laadittiin kestävän liikumisen ohjelma.

Ympäristötavoitteita edistävät hankkeet

Lappeenrannan kaupungin toimialoilla on käynnistynyt vuoden 2021 aikana edelleen uusia hankkeita edistämään strategisia tavoitteita ilmaston, energian, kiertotalouden, vesistökuunnostuksen sekä maankäytön suunnittelun alueilla.

Muut ei-taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjunta

Kaupunginhallituksen hallinto- ja henkilöstö- jaosto on hyväksynyt 30.6.2014 etuuskien vastaanottamista koskevan ohjeen. Ohjetta sovelletaan koko kaupunkikonsernissa. Ohje käsittelee etuuskien kuten vieraanvaraisuuden, lahjojen ja matkojen vastaanottamista siten, että luottamus kaupungin puolueettomuuteen, avoimuuteen ja asianmukaisuuteen säilyisi kaikissa tilanteissa. Ohjeen noudattamista seurataan osana jatkuvaa sisäistä valvontaa ja tarkkailua.

Kuntalaki velvoittaa kuntia ilmoittamaan luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden sidonnaisuuksista julkisessa tietoverkossa. Lappeenrannan internetsivuilla on julkaistettu tässä tarkoitettu sidonnaisuusrekisteri.

Sosiaalisista asioista ja ihmisoikeuksista huolehtiminen

Lappeenrannan kaupunki noudattaa omassa toiminnassaan tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja kestävä kehityksen periaatteita. Kaupunki on valittu Suomen ilmastopääkaupungiksi ja on maailmanlaajuisestikin avannut kaupunkien merkitystä ympäristönäkökulman huomiomisessa ja ilmastomuutoksen torjunnassa. Lappeenranta voitti Euroopan komission myöntämän European Green Leaf Award 2021 -tittelin ja vietti juhlavuotta vuoden 2021 aikana.

Lappeenrannan kaupunki on tehnyt pitkäjänteistä työtä lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi. Lappeenranta on ollut Unicefin Lapsiystävällinen kunta vuodesta 2016 lähtien ja toiminut Unicefin kanssa yhteistyössä lasten oikeuksien ja lapsivaikutusten ennakoarvioinnin juurruttamisessa kuntasektorille. Lapsiystävällinen kunta -malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen ja UNICEFin kansainväliseen Child Friendly Cities -malliin. Sen tavoitteena on vahvistaa lapsen oikeuksien toteutumista kunnan päätök-

senteossa ja palvelujen järjestämisessä. Lappeenrannan kaupunki on edelleen kehittänyt lapsiystävällistä toimintakulttuuria ja hallintomallia. Vuonna 2021 työstettiin toimintasuunnitelmaa. Kaupungin tavoitteena on jatkaa Unicefin Lapsiystävällisenä kuntana. Toiminnan näkyvyyttä edistetään laajassa yhteistyössä.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt päivitetyn ohjeen päätöksenteon ennakkovaikutusten arvioinnista. Päätöksillä, joilla on merkittäviä vaikutuksia ihmisiin tai heidän terveyteen ja elinympäristöön, tulee ennakkoon arvioida niin ihmisiin, lapsiin, ympäristöön kuin yritysmaailmaankin kohdistuvat merkittävät vaikutukset. Ohjeistuksessa on huomioitu erityisesti lapsiin ja yrityksiin kohdistuvien vaikutusten arviointi. Ennakkovaikutusten arvioinnilla, osallistamisella ja kuulemisella on myötävaikutettu siihen, että kaupungin päätöksistä valitetaan vain harvoin. Henkilöstölle on järjestetty koulutuksia yhdessä Eksoten kanssa ja hyödynnetty Unicefin koulutuksia.

Lappeenrannan kaupunki pyrkii osallistamaan asukkaat laajasti niin asioiden valmisteluun kuin kaupungin kehittämiseenkin. Kaupungissa on toiminut jo pitkään vanhus- ja vammaisneuvosto sekä näiden alainen esteettömyystyöryhmä, nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti. Alueellisen yhdenvertaisuuden turvaamiseksi toimii asukas- ja alueneuvosto sekä aktiivinen alue- ja asukasraativerkosto. Maahanmuuttajien osallisuuden edistämiseksi on käynnistetty monikulttuurisuusfoorumi. Lisäksi paikallisen romaniväestön kesken on käynnistetty romanityöryhmä. Neuvostoja osallistetaan päätöksenteon valmisteluun pyytämällä lausuntoja ja neuvostot voivat tehdä myös aloitteita palvelujen kehittämiseksi. Vuonna 2019 käynnistettiin kaupungin osallisuus- ja vaikuttamisohjelman laadinta, joka valmistui vuoden 2020 lopulla. Ohjelman toteuttamisesta vastaa poikkihallinnollinen osallisuustiimi. Kaupungin toimialoilla on myös palkattuna osallisuuskoordi-

naattoreita edistämään asukkaiden osallistamista ja tukemaan toimialoja osallisuuden edistämisessä.

Kaupunki on ollut aloitteellinen maakunnallisen vammaispoliittisen ohjelman valmistelutyön käynnistämiseksi. Vuonna 2021 kaupunginvaltuusto hyväksyi maakunnallisen vammaispoliittisen ohjelman ja sen kuntakohtaisen liitteen. Ohjelma perustuu YK:n yleissopimukseen vammaisten henkilöiden oikeuksista. Kotouttamisen edistämiseksi on valmisteltu maakunnallinen kotouttamisohjelma yhteistyössä Eksoten, alueen toimijoiden, järjestöjen ja maahanmuuttajien kanssa.

Kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä alueen yritysten ja järjestöjen kanssa heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien aseman parantamiseksi. Kaupungilla on käytössä tukimuotoja niin pitkäaikaistyöttömien kuin nuorisotyöttömien työllistämiseen. Myös osatyökykyisten työmarkkina-asemaa on nostettu esille ja yhteistyötä tiivistetty Eksoten kanssa. Kaupunki työllistää vuosittain pitkäaikaistyöttömiä ja osatyökykyisiä yhdessä työllisyystoimijoiden kanssa ja pyrkii löytämään mahdollisuuksia siirtymiin avoimille työmarkkinoille.

Vuoden 2021 aikana kaupunki käynnisti lakisääteisen palveluiden yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman valmistelun yhteistyössä asukkaiden ja sidosryhmien kanssa. Suunnitelma viedään valtuuston hyväksyttäväksi vuoden 2022 aikana.

Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi valmistellaan harrastustakuuta. Kaupunki sai rahoituksen Suomen harrastamisen malliin, jonka tavoitteena on turvata kaikille 1–9 luokkien oppilaille harrastusmahdollisuuksia välittömästi koulupäivien yhteyteen. Koulujen toimintakulttuuria on muutettu systemaattisesti ratkaisukeskeiseksi ja koulujen välitunti- ja iltapäivätoimintaa on laajennettu niin, että jokaisella lapsella ja nuorella olisi mahdollisuus harrastaa. Kaupunki on vuodesta 2013 jakanut avustuksia myös vähävaraisten lasten ja nuor-

ten harrastustoiminnan tukemiseen. Maksutomia lipputuotteita on suunnattu eri käyttäjäryhmille. Kulttuuripalveluiden yhdenvertaisen saavutettavuuden turvaamiseksi kaupunki on mukana valtakunnallisessa Kaikukortti verkostossa.

Alueellisen segregaaation välttämiseksi on kiinnitetty erityisesti huomiota alueisiin, joissa on sosioekonomisia haasteita. Muun muassa opetustoimessa resursseja kohdennetaan alueelliset erityispiirteet huomioiden (tasa-arvohanke) ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi on käynnistetty lasten harrastustoiminnan Icehearts-ryhmä. Kehittämällä alueiden palveluverkkoa pystytään vastaamaan ennakkoon alueen asukkaiden palvelutarpeisiin. Sammonlahden suuralue hyväksyttiin mukaan ympäristöministeriön lähiöohjelmaan 2020-22 kehityshankkeella ”Sammontalo - meidän yhteinen”. Hankkeessa on tavoitteena kehittää aluetta viihtyisänä ja turvallisena asuinalueena vahvistaen asukkaiden osallisuutta. Rakentamisen toimenpiteiden osalta hanketta rahoittaa ARA. Vuoden 2021 lopulla kaupunki sai niin ikään ympäristöministeriöltä rahoituksen koulusegregaatiohankkeelle. Hankkeen tavoitteena on tukea lähikouluperiaatteen toteutumista ja kehittää toimialojen yhteistyötä tiedon tuottamisessa.

Kaupunki toteuttaa vastuullista markkinointia, joka on lain ja hyvän tavan mukaista, rehellistä ja totuudenmukaista. Kaupungin markkinoinnissa kunnioitetaan ihmisarvoa eikä ylllytetä syrjintään. Kaupungin brändi ja sen markkinointi perustuu todennettaviin asioihin. Viestinnässä ja markkinoinnissa huomioidaan myös eri kohderyhmien saavutettavuus.

Kaupunki noudattaa verkkopalveluidensa osalta digitaalisten palvelujen saavutettavuudesta annettua lainsäädäntöä. Kaupungin pääsivut ovat parhaillaan uudistuksen alla, ja niissä saavutettavuus on huomioitu täysimääräisesti. Muiden sivustojen osalta on tehty saavutettavuuslainsäädännön edellyttämät korjaukset.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuluvan vuoden alussa Suomen talouskasvun ennakoidaan hidastuvan mutta palaavan varsin pian sitä edeltävälle kasvu-uralle. Suhdannelaitosten konsensusennuste BKT:n volyymin kasvuksi kuluvana vuonna nousee vahvan kasvuperinnön vuoksi yhä noin kolmen prosentin tuntumaan, mikä on Suomen kansantalouden trendikasvua selvästi ripeämpi tahti.

Kysyntää ylläpitää vuonna 2022 edelleen myönteisesti kehittyvä vienti ja sen myötä tehdasteollisuus, jotka nauttivat yhä laajamittaisesta kansainvälisestä koronan jälkeisestä elvyttämisperikistä ja kevyestä rahapolitiikasta.

Maailmatalouden ja euroalueen talouden ennakoidaan kasvavan kuluvana vuonna noin 4,5–5 prosenttia. Teollisuuden tilauskirjat ovat vahvat, vaikka ensimmäiset merkit elinkeinoelämän odotuksiin liittyvästä epävarmuuden lisääntymisestä ovatkin voimistuneet. Vientikysyntää tukee vuonna 2022 myös palvelujen viennin toipuminen. Ripeä talouskasvu on nostanut voimakkaasti energian hintoja ja kohottanut tuottajahintoja.

Kasvua ylläpitää kuluvana vuonna rakentaminen, erityisesti asuntorakentaminen, mutta kaiken kaikkiaan investoinnit ovat kehittyneet viime vuosina varsin vaisusti. Vaisu kansantalouden investointikysyntä ei kuitenkaan sulje pois sitä, että yksittäisillä toimialoilla ja yksittäisillä paikkakunnilla on tapahtunut merkittäviä investointipäätöksiä, kuten Kemiin rakennettava biotuotetehdas.

Yksityisten investointien kasvua tukee vuosina 2022–2023 EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä saatava rahoitus. Tuotannollisten ja ilmastotoimiin liittyvien investointien ohella olisi tärkeää saada myös T&K-investoinnit kasvuun.

Palvelujen ennakoidaan kasvavan vahvasti vuonna 2022 alkuvuoden rajoitustoimista huolimatta. Monien pandemiasta vielä kärsivien toimialojen näkymät kirkastuvat loppuvuoden aikana, sillä kotimaisessa kulutusky-

synnässä on yhä pandemian jättämää pautoumaa ja kotitalouksien säästöt ovat pysyneet korkealla.

Yksityisen kulutuksen taso ei ole palautunut vielä koronaa edeltäneelle tasolle, mutta vuonna 2022 yksityisen kulutuksen kasvun ennakoidaan kiihtyvän 3,5–4 prosentin vauhtiin. Myös julkinen palvelutuotanto tukee palveluiden kasvua vuonna 2022.

(Suomen Kuntaliitto, katsaus ennen Ukrainan sodan alkua)

Paikallishallinnon menojen kasvu hidastuu vuonna 2022 koronakriisin helpottaessa. Paikallishallinnon rahoitusasema heikkenee silti voimakkaasti, kun määräaikaisten tukitoimien vaikutus pienenee tai päättyy. Lisäksi useamman kuntalaisen kunnallisvero kevenee kuin nousee, mutta verotettavilla tuloilla painotettu keskimääräinen kunnallisveroprosentti jää likimain edellisvuoden tasolle ollen 20,01 %.

Kertaluonteiset koronakriisistä johtuvat tuet ovat helpottaneet paikallishallinnon talouden tilannetta ja lieventäneet pahimpia sopeutus-paineita, mutta eivät ratkaisseet kuntatalouden rakenteellista tulojen ja menojen epätasapainoa, joka on seurausta väestön ikääntymisen aiheuttamasta sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvupaineesta ja työikäisten määrän vähenemisestä. Kulutusmenojen kasvua ylläpitävät myös hallituksen päättämät tehtävien laajennukset, hoito- ja palveluvelan purku sekä hintojen nousu. Toisaalta soteuudistus saattaa kannustaa kuntia hillitsemään sotemenojen kasvua.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat katkolla helmikuun lopussa 2022. Henkilöstökulut muodostavat paikallishallinnon suurimman kuluerän, ja siksi kunta-alan palkkaratkaisuilla on suuri merkitys sen kustannuskehitykselle. Työmarkkinoiden kireys näkyy korostusti kunta-alalla, sillä TEM:in ammattibarometrin mukaan työnantajilla on pulaa etenkin terveydenhuollon ja sosiaalityön ammattilaisista. Myös varhaiskasvatuksen opettajien ja

erityisopettajien rekrytoinneissa on ollut haasteita.

Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirretään hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Sekä paikallishallinnon tulot että menot lähes puolittuvat uudistuksen seurauksena. Paikallishallinnon menojen kasvupaine, joka on ollut seurausta vanhenevan väestön kasvavasta hoito- ja hoivapalvelujen tarpeesta, helpottuu sote-uudistuksen myötä. Paikallishallintoon luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin nuorten ikäluokkien palveluihin kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, minkä seurauksena palvelutarve kääntyy laskeväksi. Valmiudet sopeuttaa palvelutuotantoa nopeasti vaihtelevat eri kunnissa.

Paikallishallinnon investoinnit ovat kasvaneet viimeiset 15 vuotta ja kasvu on ollut hyvin ripeää muutaman viime vuoden aikana. Maassamme on uudistettu vilkkaasti muun muassa keskussairaalaverkostoa, jonka investointihuippu on jäämässä taakse. Paikallishallinnosta siirtyy hyvinvointialueiden mukana pois investointeja 1,2 miljardin euron edestä. Vaikka investointien nopeimman kasvuvaiheen arvioidaan olevan jo takanapäin, oletetaan investointien pysyvän korkealla tasolla koko tarkastelujakson ajan. Investointipaineet pysyvät mittavina muun muassa rakennuskannan iän ja väestön muuttoliikkeen vuoksi.

Paikallishallinnon menojen ja tulojen rakenteellinen epätasapaino kasvattaa paikallishallinnon velkaantumista vuoteen 2023 saakka. Soteuudistuksen seurauksena paikallishallinnolta siirtyy noin 4,6 miljardia euroa velkaa hyvinvointialueille vuonna 2023. Paikallishallinto jää alijäämäiseksi myös soteuudistuksen jälkeen, mutta alijäämän kasvu maltillistuu, mikä näkyy myös paikallishallinnon velkasuhteen kasvun hidastumisena.

(Valtiovarainministeriö)

Lappeenrannan kehitysnäkymässä on paljon samoja piirteitä kuin valtiovarainministeriön koko kuntakenttää koskevassa arvioissa. Lähi-

vuosien skenaarioissa keskiössä ovat soteuudistuksen vaikutus verorahoitukseen, lasten määrän väheneminen sekä samaan aikaan toteutettava hyvin mittava investointiohjelma.

Soteuudistuksen toteutuva vaikutus kaupungin verorahoitukseen tarkentuu vasta vuoden 2023 loppupuolella, kun rahoituksen siirtolaskelmat päivitetään vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella. Valtiovarainministeriön vuoden 2021 laskelman perusteella muutos olisi Lappeenrannalle melko neutraali, mutta sen pohjana ei ole vielä vuosien 2021 ja 2022 toteutuneita tietoja, jotka määrittävät pysyvät erät.

Kunnan merkittävimmiksi palvelutehtäviksi jäävät varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut sekä liikunta- ja kulttuuripalvelut. Kun lasten ja nuorten määrä syntyvyyden voimakkaan alentumisen vuoksi vähenee seuraavan 15 vuoden aikana huomattavasti, merkitsee se tästä ikäryhmästä saatavien valtionosuuksien merkittävää vähentymistä. Tulot vähenevät täyden yksikkökustannuksen mukaan, mutta menojen supistaminen vastaavalla tavalla on vaikeaa. Vaikka henkilöstön määrää pystyttäisiin mukauttamaan vähenevään asiakasmäärään, ovat etenkin toimitilakustannukset luonteeltaan kiinteitä menoja. Siksi investoinnit tulee mitoittaa realistisesti. Rakennusinvestointi aiheuttaa pysyviä menoja 30 vuoden ajaksi. Sen vuoksi vuokraaminen tai muut omistamiselle vaihtoehtoiset toimitilaratkaisut tulee pitää keinovalikoimassa. Vaikka tilat onnistuttaisiin mitoittamaan optimaalisesti, ratkaisee sekin vain osan kustannusten leikkaustarpeesta.

Maan hallitus valmistelee työllisyyspalveluiden siirtoa kuntien tehtäväksi. Siirto voisi tapahtua vuoden 2024 aikana. Valmistelussa olevan mallin mukaan palveluiden järjestämiskustannukset katettaisiin valtionosuutta lisäämällä. Kuntien rahoitusosuus työttömyysturvasta kasvaisi. Tämän rahoitus mitoitetaan valmistelussa olevan mallin mukaan siirtohetken poikkileikkaustilanteen tasossa. Siirto saattaa ajoittua noususuhdanteen huipulle, jolloin työttömyys on alimmillaan. Tämä tuo kunnille merkittävän riskin siitä, että kuntien

rahoitusosuus työttömyysturvasta kasvaa suhdanteen heiketessä, mutta valtio ei osoita tähän rahoitusta. Työttömyysturvan rahoitus siirtyisi tältä osin kunnallisverolla rahoitettavaksi aiheuttaen merkittävää korotuspainetta veroprocenttiin.

Verotulot ovat kehittyneet korona-aikana hyvin odotuksiin nähden elvyttävän talouspolitiikan tukemana. Kasvuvauhti tulee tasaantumaan. Kuntien korotettu osuus yhteisöveron tuotosta poistui vuoden 2022 alusta, mikä vähentää veron tuottoa noin seitsemällä miljoonalla eurolla. Lappeenrannan kuntakohtainen jako-osuus yhteisöveron tuotosta aleni vuodelle 2022 selvästi. Keskeisimmin yhteisöveron jako-osuuteen vaikuttavien yritysten tulostaso on pudonnut vuosien 2019–2020 aikana.

Kaupungin vuosikate on taloussuunnitelma-kaudella 2022–2025 keskimäärin 30 miljoonaa euroa. Taso on saavutettava, jotta investointien aiheuttama velkaantumisen pysyisi hallittuna ja velka alkaisi vuosikymmenen puolivälin jälkeen laskea. Jos rakentamisen voimakas inflaatio nostaa rakennushankkeiden hintaa eikä sitä pystytä kompensoimaan hankkeita supistamalla, tulee vuosikatetavoitetta yhä nostaa. Verotulojen kehityksen epävarmuus sekä lapsi- ja nuorisoikäluokkien valtionosuuksien vähentyminen yhdessä menopaineiden kanssa tekevät vuosikatetavoitteen saavuttamisesta erittäin vaativaa.

Vuoden 2022 alussa alkoi UPM:n tehtaalla työtaistelu. Verotulojen tilitysjärjestelmän viiveistä johtuen verotulomenetykset eivät käytännössä näy vuonna 2022, vaan ne tulevat vaikuttamaan vuoden 2023 loppupuolella tehtäviin oikaisutilityksiin. Arvio yhden kuukauden kunnallisverotulomenetyksestä on noin 350.000 euroa.

Fazer suunnittelee keskittävänsä makeisten valmistuksen yhteen tehtaaseen. Lappeenranta on yksi mahdollisista tehdaspaikkakunnista. Riskinä on, että valmistus siirtyy muu-

alle. Sijoittumispäätöksestä riippuen mahdolliset verotuloaikutukset ovat yli kolme miljoonaa euroa molempiin suuntiin.

Venäjän aloittama sota Ukrainassa aiheuttaa merkittävää epävarmuutta maailmantalouden kehitykseen. Vaikka korona on jo huomattavasti leikannut venäläisten turistien tuomaa taloudellista toimeliaisuutta Lappeenrannassa, tulevat mittavien pakotteiden vaikutukset olemaan Lappeenrannalle osana Suomen, Euroopan ja maailman talouden epävakautta huomattavat. Euromääräisiä arvioita on tässä vaiheessa hyvin vaikea ennustaa.

Kaupungin edunvalvontaohjelma on tuottanut hyvää tulosta. LUT-yliopistossa käynnistyy uutena ohjelmana vuodesta 2023 alkaen yhteiskuntatieteellinen koulutus. Luumäki–Joutseno kaksoisraide ja muut maakunnalle tärkeimmät raidehankkeet on sisällytetty väyläviraston investointiohjelmaan. Saimaan kanavan sulkujen laajenukselle on varattu 90 miljoonaa euroa. Näin huolehdimme elinkeinoelämälle tärkeiden logististen yhteyksien ylläpidosta ja edistämme - suoraa eurooppalaiset lentoyhteydet mukaan lukien - kansainvälistä saavutettavuutta.

Kaupunki ja alueen elinkeinoelämä tarvitsevat nuoria muuttajia. LUT-yliopiston kansainväliset koulutusohjelmat vetävät osaajia eri puolilta maailmaa. Ulkomailta muuton tulee osaltaan paikata syntyvyyden alenemaa.

Entistä suuremmalle osalle opiskelijoita luodaan edellytykset jäädä työskentelemään Lappeenrantaan. Alkavan yritystoiminnan tukitoimilla, uusilla teollisilla investoinneilla sekä markkinavuoropuheluilla edistetään yrittäjyyden vahvistumista.

Lappeenranta on nimetty maailman johtavien ilmastokaupunkien joukkoon. Tavoitteena on, että vuonna 2030 Lappeenranta on hiilineutraali ja jätteenoton. Ympäristöliiketoiminnan ja yliopisto-osaamisen odotetaan tuovan jatkosakin alueelle uutta liiketoimintaa.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Lappeenrannan kaupungin riskienhallintaohjelman mukaan riskienhallinnan päämääränä on kaupunkikonsernin omaisuuden ja tavoitteellisen toiminnan turvaaminen tapahtumilta, joissa niitä voisi kohdata huomattava menetys tai tavoitteiden taikka lakisäästeiden velvoitteiden saavuttamisen estyminen kuitenkin niin, että vahinkojen haittavaikutusten torjunnasta ja riskienhallinnasta aiheutuvien kustannusten summa minimoituu.

Kaupunkitason riskikartoitus sekä riskienhallintaohjelma päivitettiin vuonna 2021.

Toimialat tarkastelevat osaltaan toimintonsa riskejä ja epävarmuustekijöitä peilaten tuohon kaupunkitason riskikartoitukseen.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista esitetään kaupungin riskiluokituksen mukaisesti:

Taloudelliset riskit

Merkittävimpinä taloudellisina riskeinä ja epävarmuustekijöinä ovat usean viime vuoden aikana olleet muun muassa taloudellinen kehitys Suomessa ja maailmalla, työllisyystilanne sekä Venäjän taloudellisen tilanteen kehitys. Vuosi 2021 oli valtakunnallisesti ja myös Lappeenrannassa tulo- ja työllisyyskehityksen osalta yllättävänkin vahvaa. Epävarmuus positiivisen talouskehityksen jatkumisesta ei kuitenkaan vielä ole väistynyt.

Syntyvyyden lasku yhdistettynä väestön ikääntymiseen on jo lähivuosina merkittävä taloudellinen riski koko Suomelle ja erityisesti Etelä-Karjalan kaltaisille maakunnille.

Hyvinvointialueuudistus muuttaa merkittävästi kuntien vero- ja valtionosuusrahoitusta. Tällä hetkellä uudistuksen rahoitusvaikutukset ovat kaupungille epäselvät, koska laskelmia siirtävistä kustannuksista ja niiden katteeksi siirrettävistä tuloista päivitetään vielä

useasti. Rahoitusmallista ja uudistuksen mitaluokasta johtuen tulevaan talouden tasapainoon liittyy merkittäviä riskejä. Toisaalta vuodesta 2023 alkaen kaupungin menokehityksen ennakointi todennäköisesti paranee.

Kaupungin pitkän tähtäimen investointiohjelman toteuttaminen tulee kasvattamaan selvästi kaupunkikonsernin lainakantaa. Investointipaine yhdistettynä mahdollisen väestökehityksen aiheuttamiin taloudellisiin vaikutuksiin sisältää talouden tasapainon kannalta erittäin suuren riskin. Taloudellisia riskejä pyritään hallitsemaan pitkäjänteisellä taloussuunnittelulla.

Rahoitusriskit

Kaupungin rahoitusriskit jakautuvat likviditeettiriskiin, luottoriskiin ja markkinariskiin. Rahoitusriskien hallinnalla tähdätään ennen kaikkea oleellisten riskien tunnistamiseen, riskirajojen määrittelyyn sekä ennakoitavuuden parantamiseen. Tavoitteena on taloudellisen tuloksen heilahtelujen vähentäminen sekä pitkällä aikavälillä kaupungin rahoituksellisen tuloksen optimointi.

Likviditeettiriski

Maksuvalmiusriskiä hallitaan perusteellisella maksuvalmiussuunnittelulla ja kassan optimoinnilla. Lyhytaikaiseen rahoitukseen kaupungilla on käytössään konsernitilien luottolimiitit sekä kuntatodistusohjelma. Kuntatodistusmarkkinoiden sulkeutumiseen on varauduttu laatimalla erillinen toimintasuunnitelma. Jälleenrahoitusriskiä hallitaan hajauttamalla kaupungin lainojen maturiteetteja sekä hyödyntämällä monipuolisesti eri rahoituslähteitä.

Luottoriski

Suurimmat luottoriskit kohdistuvat lähinnä kaupungin myöntämiin takauksiin ja antolainasaamisiin, joista lähes kaikki ovat omilta tilityhtiöiltä. Nämä harjoittavat liiketoimintaa

ja ovat alttiina normaaleille markkinatalouden riskeille. Saamisiin ja takauksiin liittyviä merkittäviä riskejä ei ole näköpiirissä. Kaupunkikonsernin velkaantuminen tulee kuitenkin todennäköisesti nostamaan takausten määrää.

Markkinariski

Kaupunki suojautuu korkovirtariskiltä hajauttamalla lainasalkkua eri maturiteetteihin sekä säätelemällä kiinteä- ja vaihtuvakorkoisten lainojen suhdetta salkussa. Lainasalkkua suojataan myös koronvaihtosopimuksilla muuttamalla vaihtuvaa korkoa kiinteäksi koroksi. Johdannaisia käytetään ainoastaan suojaamiseen ja korkovirtariskin hallintaan.

Kassavaroja ei sijoiteta osakkeisiin tai osakerahastoihin. Kaupungin kassanhallinta on järjestetty niin, ettei toimintoihin sitoudu tarpeettomasti pääomaa.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskit liittyvät muun muassa henkilöihin kohdistuviin riskeihin, omaisuusvahinkoihin, keskeytyksiin, vastuisiin sekä ympäristövahinkoihin ja onnettomuuksiin. Näihin riskeihin on varauduttu vahinko- ja vastuuvakuutuksin. Kaupunkikonsernin vakuutukset kilpailutettiin vuonna 2019. Vapaaehtoisten vahinkovakuutusten osalta kaupungin sopimus-kumppaniksi valittiin LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osalta Pohjola Vakuutus Oy. Vuonna 2021 ei toteutunut merkittäviä korvattavia vahinkoja.

Toimitilan epäkelpoisuudesta aiheutuva riski käyttäjälle

Merkittävä yksittäinen ongelma on ollut lukuisten koulu- ja päiväkotikiinteistöjen huono sisäilma ja kunto. Sisäilmaongelmat aiheuttavat riskejä henkilökunnan terveydelle sekä merkittäväällä tavalla kaupungin taloudelliselle kantokyvyllä. Kaupunki on jatkanut ja jatkaa selkeää panostamista sisäilmasta johtuvien ongelmien ratkaisuihin. Tämä toimintalinja on tuottanut myös tuloksia. Uusia sisäilmaongelma-kohteita kuitenkin ilmaantui vuoden 2021

aikana kaksi: Voisalmen päiväkotikiinteistö ja Korkeahon koulu.

Muut henkilöstöön kohdistuvat riskit

Työturvallisuusriskejä ehkäistään työpaikkojen sekä työsuojeluhenkilöstön kiinteällä yhteistoiminnalla. Sisäilmaongelmien lisäksi ei ole havaittu muita merkittäviä työturvallisuusriskejä.

Henkilöstön hyvinvointia seurataan säännöllisesti henkilöstökyselyillä. Kyselyn tuloksissa ei ole ollut nähtävissä merkittäviä muutoksia ja työhyvinvointi on säilynyt hyvällä tasolla, vaikkakin se on poikkeuksellisesta tilanteesta johtuen hieman laskenut.

Omaisuuksiriskit

Rakennuksiin liittyviä teknisiä riskejä ja toiminnan keskeytysriskejä pienennetään rakentamisen ja suunnittelun ohjauksella ja rakennuskohtaisella riskien tunnistamisella sekä enakoivalla ja suunnitelmallisella rakennusten ylläpidolla. Myös erilaiset turva- ja automatiikkajärjestelyt pienentävät riskiä. Esimerkiksi vesivuotoja on alettu ehkäistä asentamalla vesivuotovahteja. Toiminnan keskeytysriskien minimoimiseksi asennetaan paloilmoitinjärjestelmiä myös rakennuksiin, joihin viranomaisvaatimukset eivät niitä edellytä. Myös keskitetyllä kiinteistövalvonnalla, radontutkimuksilla, rakenteellisilla kuntotutkimuksilla vähennetään riskejä tai ainakin niiden toteutumista pystytään enakoimaan.

Sisäilmaongelmien lisäksi kaupungin omaisuuden ei ole kohdistunut merkittäviä vahinkoja. Kuitenkin tyhjiin rakennuksiin liittyy ilki-valta- ja sen seurauksena muun muassa turvallisuusriskejä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus voi aiheuttaa erittäin suuren kiinteistöriskin. Kaupungilla on maakunnalliselle toiminnolle vuokrattuna tasearvoltaan erittäin merkittävä kiinteistömassa. Riskin suuruuteen vaikuttaa olennaisesti se, millä ehdoilla hyvinvointialue on velvollinen kuntien omistuksessa olevia tiloja vuokraamaan.

Tietohallinnon toimivuus

Tietohallinnon toimintavuosi 2021 jatkui vuoden 2020 tapaan poikkeuksellisena etätyösuo-
situsten ollessa edelleen voimassa. Etätyöstä
ja sitä tukevista ratkaisuista on tullut osa ar-
kea. Viestintäpalveluiden tietoturva on pa-
rannettu vuoden 2021 aikana sekä hallinnossa
että hyvinvointi- ja sivistyspalveluiden EDU-
ympäristöissä.

Meidän IT ja Talous Oy:lle koronan vaikutuk-
set ovat näkyneet merkittävänä kysynnän kas-
vuna ja muun muassa laitetoimituksissa ja pal-
velupisteen vasteajoissa on ollut merkittäviä
viiveitä. Palvelupisteen vasteajat ovat tasaan-
tuneet vuoteen 2020 verrattuna, mutta laite-
toimitusten viiveet ovat edelleen merkittäviä
johtuen globaalista komponenttipulasta ja ka-
saantuneista laitevaihtojen määrästä.

Tietoturvan tai tietosuojan osalta ei ole ha-
vaittu merkittäviä poikkeamia. Tiedonhallinta-
lain velvoitteiden myötä tietoturvaan ja tieto-
suojaan liittyviin asioihin on kiinnitetty entistä
enemmän huomiota. Yksittäisiin poikkeamiin
on reagoitu ja toimittu ohjeistusten mukaisin
menettelyin.

Sopimukset

Sopimushallinnan osalta esiintyy kehitettä-
vää.

Vuoden 2018 alussa on otettu käyttöön M-Fi-
les-järjestelmään kuuluva sopimushallinta.
Sopimushallinnassa oleva sopimusrekisteri ei
ole täysin ajantasainen, vaikka rekisteriin on-
kin viety merkittävä määrä sopimuksia. Sopi-
mustietojen pitämisessä ajantasaisina on osin
puutteita. Yhteishankintojen sopimusten
osalta sopimushallinta tapahtuu ClouDia-jär-
jestelmässä. Tältä osin sopimushallinnassa ei
ole havaittu vastaavia puutteita.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 10.2.2020
Lappeenrannan kaupunkikonsernin sopimus-
hallinnan ohjeen. Ohje sisältää hallintosään-
nön 6 luvun 1 §:ssä tarkoitetut tarkemmat oh-
jeet sopimushallinnasta. Ohjeessa määritel-
lään sopimusprosessin kulku ja sopimukseen

liittyvien toimijoiden roolit sekä annetaan toi-
mintaohjeita sopimusprosessin eri vaiheisiin,
joita ovat tarpeen havaitseminen ja arviointi,
sopimuksen riskiarvio, sopimuksen suunnit-
telu ja valmistelu, sopimuksen hyväksyminen
ja allekirjoittaminen, sopimuksen säilyttämi-
nen, sopimuskauden aikainen sopimushallinta
sekä sopimuksen päättymisvaihe. Ohjeeseen
liittyy myös M-Files-sopimushallintajärjestel-
män ohje.

Sopimushallinnan ohje koskee koko kaupunki-
konsernia. Konserniyhteisöjen toiminnassa
sitä noudatetaan soveltuvin osin. Ohjeen ta-
voitteena on selkiinnyttää ja yhtenäistää sopi-
mushallintakäytäntöjä kaupunkikonsernissa
sekä helpottaa henkilöstön työskentelyä sopi-
musten kanssa. Yhtenäisillä käytännöillä te-
hostetaan sopimusten hallintaa, parannetaan
sopimustietojen saatavuutta ja sopimusten
hyödyntämistä sekä mahdollistetaan ajanta-
saisen ja luotettavan kuvan muodostuminen
sopimusten tilasta. Sopimusten hallinta on
osa riskienhallintaa.

Sopimushallinnan ohjeen omaksumisen ja
noudattamisen tueksi on järjestetty koulu-
tusta syyskuussa 2021.

Muut riskit

*Tieto keskeisistä oikeudenkäynneistä sekä
muista mahdollisista oikeudellisista tai viran-
omaisen toimenpiteisiin liittyvistä riskeistä*

Hyväristönmäen jätevedenpuhdistamon toi-
minnan ympäristölupaa koskeva valitusasia
on vireillä Vaasan hallinto-oikeudessa. Kor-
kein hallinto-oikeus on päätöksellään
22.6.2021 kumonnut asiassa Vaasan hallinto-
oikeuden toukokuussa 2019 antaman päätök-
sen ja palauttanut asian hallinto-oikeudelle
uudelleen käsiteltäväksi. Hallinto-oikeuden
päätös saataneen aikaisintaan vuoden 2022
lopulla.

Etelä-Karjalan käräjäoikeudessa on vireillä
riita-asia, jossa kaupungin palveluksessa oleva
henkilö kantajana vaatii kaupungilta noin
1.200 euron suuruista palkkasaatavaa. Kan-
taja on katsonut, että hänen palkanmaksun

keskeyttämiselle kevään 2020 poikkeusolojen aikana ei ole ollut perusteita. Arvio on, että käräjäoikeuden pääkäsittely asiassa pidetään vuoden 2022 aikana. Asian luonteen vuoksi siinä ei ole mahdollista tehdä sovintoa.

Venäjän hyökkäys Ukraina

Vuoden 2021 aikana Venäjä lisäsi huomattavasti kansainvälisen politiikan jännitteitä koostamalla joukkoja Ukrainan rajalle ja esittämällä kansainväliselle yhteisölle vaatimuksia, joita ei ollut mahdollista hyväksyä. Helmikuun 2022 lopulla Venäjä hyökkäsi Ukraina. Venäjään kohdistetut laajamittaiset pakotteet tulevat aiheuttamaan merkittäviä vaikutuksia myös Lappeenrannalle niin talouteen, huoltovarmuuteen kuin yhteiskuntaan laajemminkin. Sodan aiheuttama pakolaisuus tuo turvapaikanhakijoita Lappeenrantaan, jossa toimii Maahanmuuttoviraston alainen vastaanotto-keskus. Venäjän toteuttaman hyökkäyksen johdosta sotilaallinen epävarmuus on lisääntynyt kaikilla Venäjän lähialueilla.

Maankäyttö

Kaupungin maankäytön suunnitteluun liittyvät olennaisena kaavariskit. Yleis- ja asema-kaavojen etenemiseen suunnitellussa aikataulussa vaikuttavat merkittävästi mahdolliset valitukset. Asema- tai yleiskaavoista ei ole

vuonna 2021 valitettu, sen sijaan kahteen poikkeamislupaan liittyen on tehty valitus.

Valitus Itä-Suomen hallinto-oikeuteen kaupunkikehityslautakunnan päätöksestä 29.4.2020 § 120 (poikkeamislupa 536 Jänhiälän kylän tila Kotilahti RN:o 5:138 (405-536-5-138)). Vastineet hallinto-oikeudelle on hyväksytty kaupunkikehityslautakunnassa 16.9.2020 § 243. Itä-Suomen hallinto-oikeus on päätöksellään 5.10.2021, 01236/20/4111 kumonnut kaupunkikehityslautakunnan päätöksen ja hylännyt poikkeamislupahakemuksen.

Kaupungin hallintovalitus (KH 9.8.2021 §368) Itä-Suomen hallinto-oikeuteen kaupunkikehityslautakunnan päätöksestä 30.6.2021 § 226 (Poikkeamislupa 477 Rutolan kylän tilalle Rovonranta RN:o 8:22 (405-477-8-22)). Vastineet hallinto-oikeudelle on hyväksytty kaupunginhallituksessa 16.9.2020 § 243. Kaupunkikehityslautakunta on antanut lausunnon hallinto-oikeudelle 6.10.2021 (§ 301 Lausunnon antaminen Itä-Suomen hallinto-oikeudelle Lappeenrannan kaupunkikehityslautakunnan päätöksestä 30.6.2021 § 226) Lappeenrannan kaupungin tekemän valituksen johdosta. Itä-Suomen Hallinto-oikeus ei ole vielä ratkaisut asiaa.

Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kunnan toiminnan valvontajärjestelmä jaetaan ulkoiseen ja sisäiseen valvontaan. Ulkoinen valvonta on riippumaton toimivasta johdosta ja muusta organisaatiosta. Sisäinen valvonta puolestaan on osa kunnan johtamisjärjestelmää.

Kaupungin hallinnon ja talouden kattavan valvontajärjestelmän muodostavat ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä. Ulkoinen valvonta on järjestetty toimivasta johdosta ja muusta organisaatiosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Kaupunginhallitus vastaa sisäisestä valvonnasta.

Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan järjestäminen on osa kaupunkikonsernin johtamista. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla varmistetaan talouden ja toiminnan laillisuus, tuoksellisuus, varojen turvaaminen sekä johtamisen kannalta oikeat ja riittävät tiedot taloudesta ja toiminnasta. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallintaa voidaan luonnehtia yhdeksi sisäisen valvonnan ydinalueeksi, sillä sisäinen valvonta on pohjimmiltaan juuri erilaisten riskien hallintaa. Sisäinen valvonta koostuu viidestä toisiinsa vaikuttavasta osa-alueesta: ohjausympäristö, riskien arviointi, valvontatoimenpiteet, tieto- ja viestintä sekä seurantatoimenpiteet.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ulottuvat koko organisaatioon ja kaikkeen sen toimintaan. Se kattaa kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan.

Sisäinen valvonta toteutuu muun muassa selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena,

omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana, osaamisena ja väärinkäytösten ehkäisyinä.

Kaupunginhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä perustuu toimialojen antamiin selontekoihin ja itsearviointeihin sekä sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen arviointi- ja tarkastustietoihin. Sisäisen valvonnan selonteon sisältö on ohjeistettu tilinpäätösohjeessa. Toimialoja pyydettiin arvioimaan omaa sisäisen valvonnan tasoaan asteikolla: hyvä/tyyydyttävä/ei hyväksyttävä. Lisäksi toimialoja pyydettiin ilmoittamaan, onko merkittäviä sisäisen valvonnan puutteita todettu sekä parantamista ja kehittämistä vaativat keskeiset asiat sisäisen valvonnan kehittämiseksi taloussuunnittelukaudella.

Hallinto- ja johtamiskulttuuri (eettiset periaatteet, säännöt, ohjeet, toimivallan jako)

Toimialat/yksiköt ovat itse arvioineet johtamistavan ja valvontakulttuurin olevan hyvällä tasolla (itsearvioituista ”arvosanoista” laskettu keskiarvo on 3 asteikolla 0-4).

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Toimialojen/yksiköiden tiedossa ei ole lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvausvastuu, kanne, vaatimus tai oikeusseuraamus.

Lappeenrannan kaupungin hallinto- ja johtamiskulttuuri perustuu kuntalain, hallintolain sekä muiden säännösten lisäksi kaupungin toimintaa ohjaaviin periaatteisiin, sääntöihin sekä ohjeistettuihin toimintatapoihin. Erityinen vastuu hallinto- ja johtamiskulttuurin luomisessa, viestinnässä, toimeenpanossa, ylläpitämisessä ja poikkeamiin reagoinnissa on ylimmällä johdolla, johtavilla viranhaltijoilla ja esimiehillä.

Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ohjaavat hallintosääntö, riskienhallintaohjelma ja kaupungin kokonaisvaltainen riskikartoitus sekä muut johdon antamat toimintaohjeet.

Suomen Kuntaliitolta on ilmestynyt vuonna 2018 julkaisu Korruptio ja eettisyys kunnassa. Eettinen näkökulma tuleekin ottaa huomioon kaikessa kaupungin toiminnassa, myös kaupungin tytäryhteisöissä. Etiikka määrittelee sen, miten toimia oikein. Kaupungin johto voi omalla esimerkillään ja yhteisesti hyväksytyillä eettisillä toimintaperiaatteilla edistää toiminnan avoimuutta ja kestävyttä. Myös kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöiltä sekä palvelun tuottajilta toivotaan sitoutumista eettisesti kestäviin toimintatapoihin.

Oikeusministeriö julkaisi kesäkuussa 2021 luonnoksen epäiltyjen väärinkäytösten ilmoituskanavaa eli whistleblower-kanavaa koskevasta kansallisesta lainsäädännöstä. Esityksellä täytäntöönpannaan kansallisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU 2019/1937) unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta. Lain oli alun perin tarkoitus tulla voimaan joulukuussa 2021, mutta lakiesitys myöhästyi ja lain voimaantulo on siirtynyt. Tämä tarkoittaa sitä, että myös kuntien, kuntayhtymien ja kunnan tytäryhtiöiden velvollisuus ilmoituskanavan perustamiseen on siirtynyt.

Riskienhallinta (tunnistus, analysointi, hallinta, dokumentointi)

Toimialat/yksiköt ovat arvioineet riskienhallinnan nykytilan olevan hyvällä tasolla (itsearvioituista ”arvosanoista” laskettu keskiarvo on 3,7 asteikolla 0-4).

Riskien arviointia Lappeenrannan kaupungissa ohjaavat hallintosääntö, riskienhallintaohjelma 2021 sekä kaupungin kokonaisvaltainen riskikartoitus. Toimialalla/yksikössä on tunnistettu merkittävimmät toimialan/yksikön toimintaa uhkaavat riskit ja määritelty, miten niihin vastataan. Riskien hallinta ja sen seuranta on vastuutettu. Tilikauden aikana ei ole rapor-

toitu merkittävistä riskeistä, joista olisi aiheutunut vahinkoa toimialan/yksikön toiminnalle tai toimintatavoitteiden toteutumiseksi.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista on esitetty muualla toimintakertomuksessa.

Lappeenrannan kaupungin riskienhallintaohjelman päivitys hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 1.11.2021. Riskienhallintaohjelma on riskienhallinta- ja turvallisuustyön perusta. Kuntalain mukaan kaupunginvaltuuston tulee päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Riskienhallintaohjelmassa on määritelty kaupungin riskienhallinnan tavoitteet ja periaatteet. Riskienhallintaohjelmassa on kuvattu myös riskienhallinnan toteutusvastuut eli kenen vastuulla on tehdä mitään riskienhallinnan eteen.

Riskienhallinta on osa talousarvio- ja tilinpäätösprosessia siten, että talousarviossa arvioidaan vuosittain tulevia riskejä, ja tilinpäätöksessä puolestaan raportoidaan niiden toteutumisesta. Kaupunkitason riskikartoitus päivitetään valtuustokausittain ja viimeisin päivitys on tehty 16.12.2020.

Toimialojen johtoryhmät tarkastelevat säännöllisesti riskejä. Toimialakohtaisia riskikartoituksia tehdään ja riskien arviointia on toteutettu ja työtä on ollut tukemassa myös vakuutusyhtiön tarjoama auditointi. Riskien tunnistaminen ja kokonaisvaltainen analysointi on keskeinen osa riskienhallintaa. Toimialat ovat selonteoissa ilmoittaneet, että tilikauden aikana ei ole raportoitu merkittävistä riskeistä, joista olisi aiheutunut vahinkoa toimialan/yksikön toiminnalle tai toimintatavoitteiden toteutumiseksi. Riskienhallinnan koulutusta tulee järjestää riittävässä laajuudessa.

Yksi tärkeä osa riskienhallintatyötä on huolehtia kaupungin vakuutusturvasta. Kaupunkikonsernin vakuutukset kilpailutettiin vuonna 2019. Hyvinvointialueiden muodostaminen vaikuttaa myös vakuutusjärjestelyihin, kun Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen toiminnot siirtyvät sinne.

Tietoturvallisuudessa toimitaan kaupungin hallituksen hyväksymän tietoturvapoliittikan mukaisesti. Tietosuojan ja tietoturvan sisäinen arviointi on toteutettu Meita Oy:n toimesta vuoden 2020 aikana. Kaupunkiin on perustettu tietosuojavastaavan virka ja virka on täytetty 1.3.2021 lukien. Sosiaali- ja terveystalvelujen tuottamiseen ja palvelujärjestelmään liittyvien riskien osalta vastuu on 1.1.2010 lukien siirtynyt Eksotelle ja Eksoten tulee omalta osaltaan toteuttaa oma riskienhallintaohjelmansa.

Kaupunkitason työsuojeluohjelma on päivitetty syksyllä 2021. Lappeenrannan kaupunki on ottanut käyttöön vuoden 2021 aikana työturvallisuus- ja riskienhallintaohjelmistoksi Toymelab Oy:n/TOYME-ohjelman ja tavoitteena on ohjelman parempi hyödyntäminen ja tiedottaminen. Sisäilmatyöryhmän ja koronanäkökulman mukaan ottaminen työsuojeluohjelmaan on hyvä asia.

Sosiaali- ja terveystalvelujen tuottamisessa kaupungilla ei ole muita suoria omaisuusriskejä kuin toimitiloista, jotka kaupunki on vuokrannut Eksotelle. Sote- ja maakuntauudistus tulee muuttamaan sote-kiinteistöjen vuokrausjärjestelyitä, joiden vaikutuksia on vaikea arvioida.

Valvontatoimenpiteet

Toimialat/yksiköt ovat itse arvioineet valvontatoimenpiteiden olevan hyvällä tasolla (itsearvioituista "arvosanoista" laskettu keskiarvo on 3,2 asteikolla 0-4).

Tilikauden aikana toimialoilla/yksiköissä ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä, arvon alennuksia eivätkä toimialat/yksiköt ole joutuneet korvausvastuuseen tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

Sopimustoiminnan vastuut on määritelty. Kaupungin kokonaisvaltainen asian- ja asiakirjahallinnon sekä sähköisen arkistoinnin toiminnanohjausjärjestelmä on M-Files, joka pitää sisällään asianhallinnan, kokoushallinnan, hankehallinnan ja sopimushallinnan. M-Filesin

sähköinen sopimustenhallintajärjestelmä on otettu käyttöön vuoden 2018 aikana, mutta sopimusrekisteri ei ole kaikilta osin vielä ajantasainen. Toimialojen tulee varmistaa, että kaikki voimassa olevat sopimukset (myös paperisina olevat sopimukset) viedään M-Files-järjestelmään.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 10.2.2020 Lappeenrannan kaupunkikonsernille sopimushallinnan ohjeen. Ohjeessa määritellään sopimusprosessin kulku ja sopimukseen liittyvien toimijoiden roolit sekä annetaan toimintaohjeita sopimusprosessin eri vaiheisiin. Ohjeeseen liittyy M-Files-sopimushallintajärjestelmän ohje. Yhä suurempi osa kaupungin toiminnasta on kytköksissä sopimukseen, joten sopimusten hallinta on yhä merkittävämpi osa kaupungin toiminnan ja kaupungin toimialojen johtamista. Sopimusehdoissa tulee huomioida strategisten tavoitteiden lisäksi riskit ja valvonnan kannalta merkittävät ehdot. Henkilöstölle järjestettiin sopimushallinnan koulutusta 28.9.2021.

Lappeenrannan kaupungin omistajapoliittinen ohjelma 2022–2025 sekä Lappeenrannan kaupungin rahoitustoiminnan periaatteet 2022–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 7.3.2022. Konserniohjeet päivitetään vuoden 2022 aikana.

Toimialojen ja yhtiöiden prosessien tarkastelu ja kehittäminen juridisesta näkökulmasta on tärkeää ja olennaisin on sopimusprosessi. Sopimusprosessin terävöittämisellä saataisiin hyötyjä. Tehokas sopimusmuotoilu ja sopimustenhallinta on koko organisaation etu. Vuonna 2021 päivitettiin pienhankintaohjeet, jotka ovat osa kaupunkikonsernin hankintaohjeistusta ja niillä määritellään hankintalain kynnysarvojen alittavien niin sanottujen pienhankintojen kilpailuttamisvelvollisuutta ja muita hankintamenettelyitä. Lappeenrannan kaupunki on määritellyt hankintavaltuudet sekä laskujen hyväksymisrajat, jonka kautta myös kontrolli syntyy.

Tarkasteluun on otettu myös hallinnollisten prosessien kehittäminen koko kaupunkiorganisaation tasolla muun muassa kuvaamalla

keskeisimmät konsernipalvelujen toimialojen yhteiset tukiprosessit sekä määrittelemällä yhteisten tukiprosessien prosessinomistajat ja kehittämisvastuulliset tarvittaessa prosessivaiheittain. Prosessien ja työketjujen kuvaamisella varmistetaan myös se, että vaarallisia työyhdistelmiä ei pääse syntymään.

Kehityskeskustelut ovat tärkeä johdon ohjaukselta ja valvontaa toteuttava menetelmä. Henkilöstön työhyvinvointia seurataan säännöllisesti työhyvinvointikyselyillä, joiden tuloksissa ei ole ollut merkittäviä muutoksia ja työhyvinvointi on säilynyt hyvällä tasolla, vaikkakin se on hieman laskenut.

Strategiakaudella henkilöstön työtyytyväisyydessä ei ole juurikaan tapahtunut positiivista kehitystä, kun katsotaan lähtötasoa 2017. (Lähtötason keskiarvo oli 3,69 ja vuoden 2022 alussa tehdyn työhyvinvointikyselyn, joka koskee vuotta 2021, keskiarvo oli 3,67.) Koronan vaikutukset voivat heijastua työhyvinvointikyselyn tuloksissa.

Omistajaohjauksessa ja konserniohjauksessa käytetään merkittävää ohjausvaltaa ja toteutetaan valvontavastuuta, jolla on myös merkittäviä vaikutuksia kaupungin talouteen. Selonteko kaupungin konsernivalvonnan järjestämisestä on esitetty muualla toimintakertomuksessa.

Kuntalain mukaan tilintarkastajan velvollisuutena on muun muassa tarkastaa, onko sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty kunnassa ja kuntakonsernissa asianmukaisesti.

Tieto ja tiedonvälitys sekä seuranta

Toimialat/yksiköt ovat itse arvioineet tiedonvälityksen ja seurannan olevan hyvällä tasolla. Itsearviointin asteikolla 0-4 annettujen "arvosanojen" keskiarvot ovat 3,0 (raportointi ja tiedonvälitys) ja 3,5 (seuranta).

Viestintä ja raportointi ovat olennainen osa johtamisen, toiminnan suunnittelun ja arvioinnin, sekä valvonnan ja riskienhallinnan ko-

konaisuutta. Viestinnän keinoin välitetään oikeaa ja ajantasaista tietoa kuntalaisille, henkilöstölle ja eri sidosryhmille kaupungissa valmisteilla olevista asioista, päätöksistä ja vaikuttamismahdollisuuksista. Tilivelvolliset toimielimet, johtavat viranhaltijat ja esimiehet ovat velvollisia järjestämään oikean ja riittävän sisäisen ja ulkoisen viestinnän ja raportoinnin, jotta he kykenevät asianmukaisesti valvomaan vastuullaan olevaa toimintaa ja sen riskienhallintaa. Avoimuus tukee hyvän hallintotavan toteutumista ja edistää osallistumista.

Lainsäädännöllä on viime vuosina erityisesti edistetty tiedon saatavuutta ja saavutettavuutta. Tiedon saannin ja vaikuttamismahdollisuuksien parantamisen eteen on tehty aktiivisesti töitä. Kaupunkilaisten osallistumismahdollisuuksia kehitetään jatkuvasti. Lappeenrannan kaupunki tukee asukkaiden osallisuutta ja arvostaa asukas- ja toimijayhteistyötä voimavarana. Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 31.8.2020 hyväksynyt erillisenä ohjelmalla osallisuus- ja vuorovaikutusohjelman, joka ohjaa kaupungin toimintaa osallisuuden toteuttamisessa koko kaupunkikonsernissa.

Kaupunkikonsernin viestintäohje on uudistettu (Kh 21.1.2019) vastaamaan tämänhetkistä tilaa ja nykyaikaisen viestinnän tarpeita. Viestinnällä luodaan sekä asukkaille että henkilökunnalle kokonaiskuvaa kaupungin toiminnasta ja sen keskeisistä tavoitteista. Kaupunkilaisilla on oikeus tietää, miten kaupungin asioita hoidetaan, sekä oikeus osallistua ja vaikuttaa kaupungin toimintaan.

Tavoitteiden ja Lappeenranta-strategian toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja valtuustolle puolivuotiskatsauksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta on esitetty toimialakohtaisena tarkasteluna jäljempänä toimintakertomuksessa. Kuntalain 121 §:n mukaan valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kun-

nassa ja kuntakonsernissa arvioi myös tarkastuslautakunta antamassaan arviointikertomuksessa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida myös, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa, jota kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja käyttävät toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan. Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta ja raportoi arvioinnin tuloksista kaupunginjohtajan hyväksymän työsuunnitelman mukaisesti. Lappeenrannan kaupungin sisäisen tarkastuksen toiminnan tarkoitus, toimivalta ja vastuu on määritelty kaupunginhallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintasäännössä.

Sisäinen valvonta on johtamisen väline ja sitä voidaan vahvistaa sisäisellä tarkastuksella. Sisäinen tarkastus ei kuitenkaan samaistu sisäiseen valvontaan eikä sisäistä valvontaa voida koskaan järjestää pelkästään sisäisen tarkastuksen varaan. Sisäisen tarkastuksen olemassaolo ei vähennä esimiehen velvollisuutta luoda riittävää ja toimivaa sisäistä valvontajärjestelmää vastuullaan olevaan toimintayksikköön ja toimintaprosessiin.

Sisäinen tarkastus on toteuttanut kaupunginjohtajan vuosittain vahvistaman työsuunnitelman mukaiset tarkastukset sekä yksittäisinä toimeksiantoina pyydyt tarkastukset ja selvitykset. Sisäinen tarkastus on hoitanut myös ulkoisesta valvonnasta vastaavan tarkastuslautakunnan valmistelu- ja sihteeritehtävät ja tilintarkastajan avustamiseen liittyvät tehtävät. Sisäisessä tarkastuksessa työskentelee tarkastuspäällikkö ja sisäinen tarkastaja. Lappeenrannan kaupungissa sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen henkilöstö on yhteistä.

Sisäinen tarkastus on osallistunut tehtäväalueensa kehittämistyöhön muun muassa antamalla lausuntoja kaupunkiorganisaation ja -konsernin sääntöjen ja ohjeiden valmiste-

lutyöhön liittyen. Sisäinen tarkastus on valmistellut yhteistyössä toimialojen kanssa selonteon kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteistyössä tytäryhtiöiden kanssa selonteon konsernivalvonnan järjestämisestä toimintakertomukseen. Tarkastustoimi on hoitanut kuntalain 84 §:n edellyttämän sidonnaisuusilmoitusten käsittelyn ja sidonnaisuusilmoitusten ylläpidon ja julkaisun yleisessä tietoverkossa kaupungin verkkosivuilla.

Sisäinen tarkastus antoi raporteissaan tarkastuskohteille suosituksia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi. Tarkastuksissa ei havaittu merkittäviä puutteita sisäisessä valvonnassa. Säännöllinen raportointi tapahtuu kaupunginjohtajalle. Tarkastuslautakunnalle tehdään vuosittain kirjallinen yhteenvetoraportti sisäisen tarkastuksen työsuunnitelman toteutumisesta.

Kaupunginhallituksen kokonaisarvio ja tunnistetut kehittämistarpeet

Kaupunginhallitus toteaa arvionaan, että kaupungin toiminnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat tuottaneet pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta.

Selonteissa sisäisen valvonnan todettiin olevan pääosin hyvällä tasolla ja merkittäviä sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan puutteita ei ole todettu. Toimialojen selonteissa esitetyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeiset kehittämiskohteet taloussuunnittelukaudella ovat muun muassa seuraavat:

- Sisäinen viestintä ja tiedonkulku
- Henkilöstösuunnitelman laatiminen
- Konsernihallinnon johtoryhmätyöskentely
- Hyvinvointialueen uudistuksen valmistelu ja hyvinvointialueen käynnistyminen
- Kaupungin toimialojen ja sosiaali- ja terveystalouden yhdyspinnan kuvaaminen ja toimintamalleista sopiminen tulevan hyvinvointialueen kanssa
- Koronapandemian pitkittymisen ja jälkihoidon kustannukset ja palvelutarpeen kasvu

- Erilaisten ohjeistuksien sijainnit saatava kaikkien tietoon
- Keskeisimpien prosessien toiminnan kehittäminen
- Aiheeseen liittyvää koulutusta tulisi järjestää monipuolisesti
- Toimialan tulee puuttua matalalla kynnyksellä tarvittaessa havaittuihin epäkohtiin, jos on vähänkin syytä epäillä puutteita sisäisessä valvonnassa

Tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Kaupungin tuloslaskelma kuvaa tilikauden tuloksen muodostumista ja sitä, riittääkö kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Laskelmassa ovat mukana kaupungin ja taseyksiköiden ulkoiset tuotot ja kulut. Kaupungin sisäiset tulo- ja menoerät eivät sisälly tilinpäätöksen tuloslaskelmaan.

Toimintatuotot kasvoivat 9,1 % vuoteen 2020 nähden. Keskeisimmin tähän vaikutti avustustuottojen kasvu 3,3 miljoonalla eurolla. Suurin osa avustustuottojen kasvusta on erilaisia koronaperusteisia valtionavustuksia, jotka kompensoivat joko toimintatuottojen menetyksiä tai toimintamenojen kasvua.

Omaisuuksien myyntituotot kasvoivat 1,5 miljoonalla eurolla. Etelä-Karjalan Pesula Oy:n osakkeiden myynnistä tuli 1,5 miljoonan euron myyntivoitto. Maaomaisuuden myyntivoitot vähentyivät sen sijaan 0,6 miljoonalla eurolla. Pelastuslaitoksen kaluston myynti- ja takaisinvuokrausjärjestelystä puolestaan kirjautui 0,7 miljoonan euron myyntivoitto, mikä kattaa palautetut avustukset ja muiden sopijakuntien rahoitusosuudet.

Ilman omaisuuden myyntituottoja ja avustustuottoja ulkoiset tuotot vähenivät 1,1 miljoonalla eurolla. Lasku johtuu lähinnä maankäyttökorvausten alentuneesta tuloutuksesta sekä pelastuslaitoksen tuloissa vuonna 2020 näkyneistä sopijakuntien maksuosuuksista varallaoloriidan korvauksiin.

Toimintakulut alenivat 0,8 %. Eliminoitaessa kertaluonteiset ja poikkeukselliset erät pois, on jatkuvien menojen kasvu 4,6 % eli 20,1 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 olennaisia kertaluonteisia ja poikkeuksellisia eriä olivat pakolliset varaukset, joita kirjattiin Eksoten alijäämään 15,0, Toikansuon kaatopaikan pintarakenteen kunnostukseen 1,5 ja eläkevastuun lisäykseen 0,4 miljoonaa euroa, yhteensä 16,9 miljoonaa euroa. Pelastuslaitoksen varallaolokiistan mukaiset takautuvat henkilöstömenot

korkokuluineen olivat 2,0 miljoonaa euroa vuonna 2020. Lisäksi vuonna 2020 maksettiin Eksotelle avustuksena 3,3 miljoonaa euroa testaustoimintaan saadusta valtionosuudesta. Vuonna 2021 purettiin Eksoten pakollista varasta 17,5 miljoonaa euroa, josta tilikauden alijäämävastuun vähennyistä on 15,3 miljoonaa euroa.

Kaupungin oman jatkuvan perustoiminnan osalta, ilman strategista rahoitusta, nettomenot kasvoivat 1,7 %. Bruttomenojen kasvu oli 3,0 %.

Henkilöstökulut kasvoivat 3,4 %. Vertailukelpoinen muutos saadaan, kun vuonna 2020 toteutuneet pelastustoimen varallaolokiistan ratkaisun mukaiset takautuvat palkat ja eläkevarauksen lisäys eliminoidaan. Tällöin henkilöstömenojen kasvu on 5,1 %. Henkilösivukulujen suhteellinen osuus pysyi edellisvuoden tasolla, jolloin sekä palkkamenojen että sivukulujen kasvu oli 5,1 %.

Henkilöstömenoissa työehtosopimusten mukaisten palkankorotusten vaikutus on noin 1,0 %. Vakituisten henkilöstön palkkakulut kasvoivat 1,8 %. Merkittävintä kasvu oli määräaikaisen henkilöstön palkkakuluissa sekä sijaisteluissa.

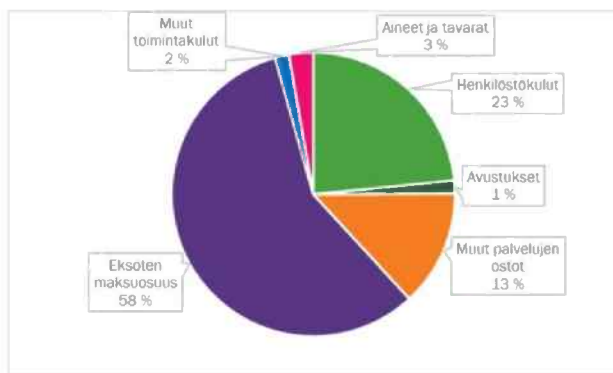
Palvelujen ostot vähenivät 0,6 %. Palvelusetelimenot siirtyivät vuoden 2021 alusta avustuseräistä palvelujen ostoihin. Pakollisten varausten vaikutus vertailukelpoisesti huomioiden ja ilman palvelusetelimenoja palvelujen ostot kasvoivat 4,2 %, mikä kuvaa vertailukelpoista muutosta. Eksoten varausten vaikutuksesta oikaistu maksuosuus kasvoi 3,9 %. Muut palvelujen ostot kasvoivat 5,6 %. Kasvu johtuu lähinnä kulujen vaihteellisesta palautumisesta koronaa edeltävälle ajalle, mutta muiden palvelujen ostot ovat yhä vuotta 2019 alemmalla tasolla.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot lisääntyivät 15,2 %. Merkittävimmin kasvoivat lämmityskulut vuoden 2020 talven oltua poikkeuksellisen leuto sekä sähkökulut hintojen

nousun vuoksi. Uusien koulujen varustaminen sekä oppivelvollisuuden laajentaminen näkyy kirjallisuuskulujen kasvuna.

Avustuskulujen 46,8 %:n lasku johtuu palvelusetelimenojen siirtymisestä palvelujen ostoihin sekä vuoden 2020 kuluna näkyneestä Eksotelle avustuksena välitetystä koronaperusteisesta valtionosuudesta.

Kaupungin menorakenne painottuu erityisesti Eksoten, mutta myös tukipalvelujen konsernin sisäisen organisoimien myötä palvelujen ostoihin.

Toimintakate eli tuottojen ja kulujen erotus pieneni 1,7 %. Ilman omaisuuden myyntituottoja ja pakollisia varauksia toimintakate kuitenkin kasvoi 1,5 %. Kaupungin oman toiminnan nettomenojen kasvu oli 1,7 %.

Verotulojen määrä kasvoi vuoteen 2020 nähden 8,9 %. Kunnallisveron tuotto kasvoi 5,1 %, kiinteistöverotulot lisääntyivät 9,9 % edellisvuodesta ja yhteisövero tuotti 46,5 % edellisvuotta enemmän.

Kunnallisveron toteutunut kasvu oli pitkän aikavälin keskiarvoon nähden hyvä. Verohallinnon tilaston mukaan palkkatulot kasvoivat Lappeenrannassa 4,2 %. Työllisyys parani vuoden 2021 aikana merkittävästi ja saavutti koronaa edeltävän tason. Vuoden 2021 kunnallisverokertymään vaikutti positiivisesti myös vuoden 2020 valmistunut verotus, minkä mukaisia oikaisutilityksiä kertyi liki kolme miljoonaa euroa.

Kiinteistöverokertymä kasvoi ainoastaan sen vuoksi, että osa vuoden 2020 kiinteistöveroista tilittyi vasta vuoden 2021 puolella joutavaan verotuksen valmistumiseen siirtymisen vuoksi. Tilitysrytmin muutos vaikuttaa jääneen pysyväksi, koska myös vuoden 2021 kiinteistöveroja siirtyi vuodelle 2022. Vuodelta 2021 maksuunpantu kiinteistövero väheni 1,2 % johtuen kiinteistökannan verotusarvojen alentumisesta. Uudisrakentaminen ei siten kompensoinut rakennusten poistumaa ja ikävähennyksiä.

Yhteisöverokertymän kasvun taustalla on etenkin yritysten maksamien ennakoiden voimakas kasvu. Tilinpäätöksen valmisteluhetkellä ei ole vielä tiedossa, mikä osuus kasvusta johtuu positiivisesta tuloskehityksestä ja mikä osuus ennakoiden aiempaa suuremmasta kertymäosuudesta, mitä Kuntaliitto on pitänyt todennäköisenä. Kasvua edelliseen vuoteen myös tulee kuntaryhmän osuuden 10 %-yksikön nostosta vuosille 2020–2021. Korotuksen vaikutus vuoden 2021 yhteisöverokertymään on noin kahdeksan miljoonaa euroa. Lappeenrannan kuntakohtainen yhteisöveron jakoosuus säilyi vuonna 2021 liki vuoden 2020 tasolla, mutta laski vuodelle 2022 selvästi johtuen keskeisimpien yhteisöveronmaksajien tulostason alenemisesta vuosina 2019–2020.

Valtionosuudet vähenivät 10,2 %. Vuonna 2020 peruspalvelujen valtionosuuteen tuli valtion lisätalousarvioista yhteensä 19,2 miljoonan euron lisäykset koronavaikutusten kompensointiin. Lisäksi Lappeenranta sai 3,3 miljoonaa euroa harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta Eksoten palkkaharmonisoinnin aiheuttamaan takautuvaan menoon vuonna 2020. Vuoden 2021 valtionosuudessa on koronaperusteisia kertaluonteisia lisäyksiä enää 0,6 miljoonan euron edestä ja verojen maksujärjestelyjen kompensaaion 1,1 miljoonan euron takaisinperintä huomioiden vähennyistä 0,5 miljoonaa euroa. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus kasvoi 2,8 miljoonalla eurolla. OKM:n valtionosuus väheni kokonaisuutena 0,5 miljoonalla eurolla oppivelvollisuuden laajentumisen tuomasta 0,1 miljoonan euron lisäyksestä huolimatta. Valtion-

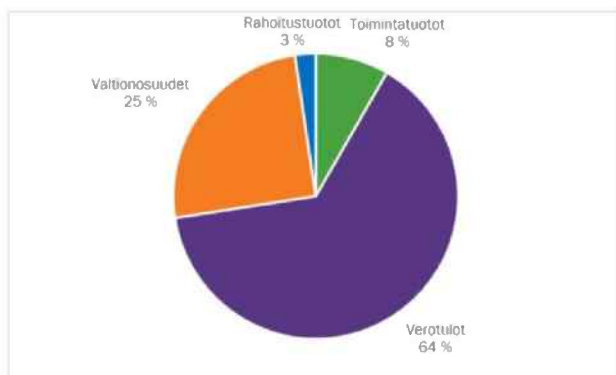
osuutta pienensi kunnan omarahoitusosuu- den kasvu sekä perusopetuksen lisäosien vä- heneminen.

Yhteensä verorahoitus eli verotulojen ja valti- onosuuksien summa kasvoi 2,8 %. Verotulot ja valtionosuudet kattoivat tulo- rahoituksesta 89,3 %.

Miljoonaa euroa	2019	2020	2021
Kunnallisvero	248,0	255,3	268,2
Kiinteistövero	25,9	24,4	26,8
Yhteisövero	21,7	25,5	37,4
Verotulot yhteensä	295,6	305,2	332,5
Muutos, %	1,7	3,3	8,9
Valtionosuudet	109,9	144,5	129,8
Muutos, %	2,8	31,5	-10,2
Verorahoitus yhteensä	405,4	449,7	462,3
Muutos, %	2,0	10,9	2,8

Korkotaso pysyi edelleen erittäin matalalla ta- salla koko vuoden 2021. Korkokulut pysyivät edellisvuoden tasolla, mutta koronsuojausku- lut kasvoivat hieman.

Rahoitustuotoissa korko- sekä osinkotuotot pysyivät edellisvuoden tasolla.

Kaupungin vuosikate oli 56,3 miljoonaa euroa, mikä on 185,4 % poistoista. Vuosikate riitti si- ten kattamaan poistot ja arvonalentumiset, joita kirjattiin 30,4 miljoonaa euroa. Poistoihin sisältyy 9,6 miljoonan euron alaskirjaukset käytöstä poistuneista tai poistuvista raken- nuksista sekä 0,2 miljoonan euron lisäpoisto yhdestä rakennuksesta. Itä-Suomen päihde- huolloin kuntayhtymästä saatiin peruspää- oman palautusta 0,1 miljoonaa euroa, mikä kirjattiin arvonalentumisen palautumiseksi.

Tilikauden ylijäämäksi muodostui poistoeron muutoksen jälkeen 27,2 miljoonaa euroa.

Toiminnan rahoitus ja kaupungin rahoitus- asema

Vuosikatetta kertyi 56,3 miljoonaa euroa. Tu- lorahoitusta ei kuitenkaan kertynyt vuosikat- teen osoittamaa summaa, koska pakollisilla varauksilla katettiin toteutuneita menoja 17,7 miljoonalla eurolla. Omaisuuden nettomyynti- tuotot olivat 2,9 miljoonaa euroa. Toiminnan rahavirraksi jää siten 35,7 miljoonaa euroa. Kaupungin investointien omahankintameno oli 38,6 miljoonaa euroa. Investointien tulora- hoitusprosentti oli siten 146, joten vuosikate kattoi investoinnit selvästi. Edellä kuvatusta pakollisten varausten olennaisesta muutok- sesta johtuen tunnusluku ei kuvaa kovin hyvin investointien tulorahoitusta. Paremman ku- van antaa toiminnan ja investointien raha- virta, joka oli 2,0 miljoonaa euroa positiivinen.

Merkittävimmät talonrakennusinvestoinnit olivat kouluhankkeita. Lauritsalan koulun uu- disrakennukseen investoitiin 10,0 miljoonaa euroa, Joutsenon koulun uudisrakennukseen 5,7 miljoonaa euroa, ja Kesämäen yläkoulun peruskorjaukseen 4,8 miljoonaa euroa. Hanka- keet valmistuivat vuoden 2021 aikana. Yh- teensä talonrakennusinvestointeihin käytet- tiin 26,0 miljoonaa euroa, josta uudisrakenta- miseen 18,8 miljoonaa euroa ja korjausinvest- ointeihin 7,2 miljoonaa euroa, eli painotus on vahvasti uudisrakentamisessa. Yhdyskunta- tekniikan rakentamiseen investoitiin 7,4 mil- joonaa euroa, josta uudisrakentamiseen 1,4 miljoonaa euroa ja korjausinvestointeihin 5,2 miljoonaa euroa, eli painotus on selvästi kor- jausinvestoinneissa. Investoinneista 0,8 mil- joonan euron osuus ei ollut suoraan jaetta- vissa uudisrakentamiseen tai korjausinvest- ointeihin.

Raportoitava lainakanta kasvoi 18,1 miljoonaa euroa. Kaupungin raportoitava lainakanta si- sältää konsernitilin. Konsernitili on kaupunki- konsernin yhteinen kassa, jonka saldo kasvoi viime vuoden aikana 19,6 miljoonalla eurolla. Ilman konsernitiliä varsinainen lainakanta vä-

heni 1,5 miljoonaa euroa. Konsernitilin sisältävä lainakanta oli 246,1 miljoonaa euroa, mikä tekee 3.388 euroa asukasta kohden. Ilman konsernitiliä lainakanta oli 200,8 miljoonaa euroa eli 2.763 euroa asukasta kohden. Lappeenrannan velkamäärä on kuntien keskiarvoa matalampi keskiarvon ollessa ennakkotietojen mukaan 3.450 euroa asukasta kohden.

Omavaraisuusaste parani 1,9 %-yksikköä 49,0 %:iin tilikauden ylijäämän vahvistaessa omaa pääomaa. Suhteellinen velkaantuneisuus kuitenkin heikkeni 61,7 %:iin vieraan pääoman kasvun vuoksi. Ilman konsernitiliä suhteellinen velkaantuneisuus kuitenkin aleni 1,6 %-yksikköä. Tunnuslukujen arvot eivät ole kovin vahvoja, sillä omavaraisuusasteen ollessa alle 50 % katsotaan velkarasitteen olevan merkittävän suuri. Taseessa on kertynyttä ylijäämää 92,5 miljoonaa euroa.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Investointien tulo-rahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= $\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainasaamiset 31.12.

= $\text{Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset}$

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Miljoonaa euroa	2021	2020
Toimintatuotot	43,1	39,6
Valmistus omaan käyttöön	0,9	0,9
Toimintakulut	-459,6	-463,1
Toimintakate	-415,6	-422,7
Verotulot	332,5	305,2
Valtionosuudet	129,8	144,5
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	7,5	7,5
Muut rahoitustuotot	4,6	4,6
Korkokulut	-2,4	-2,3
Muut rahoituskulut	0,0	-0,6
Vuosikate	56,3	36,3
Poistot ja arvonalentumiset	-30,4	-30,9
Satunnaiset erät	0,0	0,0
Tilikauden tulos	26,0	5,4
Poistoeron muutos	1,2	0,2
Varausten muutos	0,0	0,2
Rahastojen muutos	0,0	0,0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	27,2	5,7

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toimintatuotot/toimintakulut, %	9,4	8,6
Vuosikate/poistot, %	185,4	117,3
Vuosikate, euroa/asukas	775,6	499,5
Asukasmäärä	72 646	72 679

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Miljoonaa euroa	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	56,3	36,3
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjaukset	-20,7	14,9
Toiminnan rahavirta yhteensä	35,7	51,2
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-39,2	-44,2
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,6	1,6
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4,9	2,0
Investointien rahavirta yhteensä	-33,7	-40,6
Toiminnan ja investointien rahavirta	2,0	10,5
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,0	-0,1
Antolainasaamisten vähennykset	0,0	0,0
	0,0	0,0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,0	70,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-21,5	-29,1
Lyhytaikaisten lainojen muutos	39,6	-40,2
	18,1	0,7
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,3	0,0
Vaihto-omaisuuden muutos	0,0	0,0
Saamisten muutos	-0,9	-1,3
Korottomien velkojen muutos	2,2	3,0
	1,5	1,6
Rahoituksen rahavirta	19,7	2,2
Rahavarojen muutos	21,6	12,8
Rahavarat 31.12.	78,5	56,9
Rahavarat 1.1.	56,9	44,1
	21,6	12,8

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2021	2020	2020
		ilman		ilman
		konsernitiliä		konsernitiliä
Toiminnan ja investointien rahavirta/kertymä 5 v	21		28	
Investointien tulo-rahoitus, %	146,2		85,1	
Laskennallinen lainanhoitokate	1,8	2,1	1,3	1,4
Kassan riittävyys, pv	55	24	39	0
Asukasmäärä 31.12.	72 646		72 679	

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2021	2020
Miljoonaa euroa		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	0,3	0,2
Aineettomat oikeudet	0,3	0,1
Muut pitkävaikutteiset menot	0,0	0,0
Aineelliset hyödykkeet	324,6	318,2
Maa- ja vesialueet	59,3	58,5
Rakennukset	166,5	136,9
Kiinteät rakenteet ja laitteet	87,7	88,4
Koneet ja kalusto	3,9	3,8
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7,1	30,5
Sijoitukset	216,8	217,2
Osakkeet ja osuudet	96,7	97,1
Muut lainasaamiset	119,7	119,7
Muut saamiset	0,4	0,4
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,2	0,3
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0,2	0,3
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	0,1	0,1
Aineet ja tarvikkeet	0,1	0,1
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	1,6	2,6
Lainasaamiset	1,6	2,6
Siirtosaamiset	0,0	0,0
Lyhytaikaiset saamiset	12,1	10,1
Myyntisaamiset	7,4	4,3
Lainasaamiset	1,0	0,1
Muut saamiset	4,6	4,5
Siirtosaamiset	2,5	1,2
Rahat ja pankkisaamiset	78,5	56,9
VASTAAVAA YHTEENSÄ	634,2	605,6

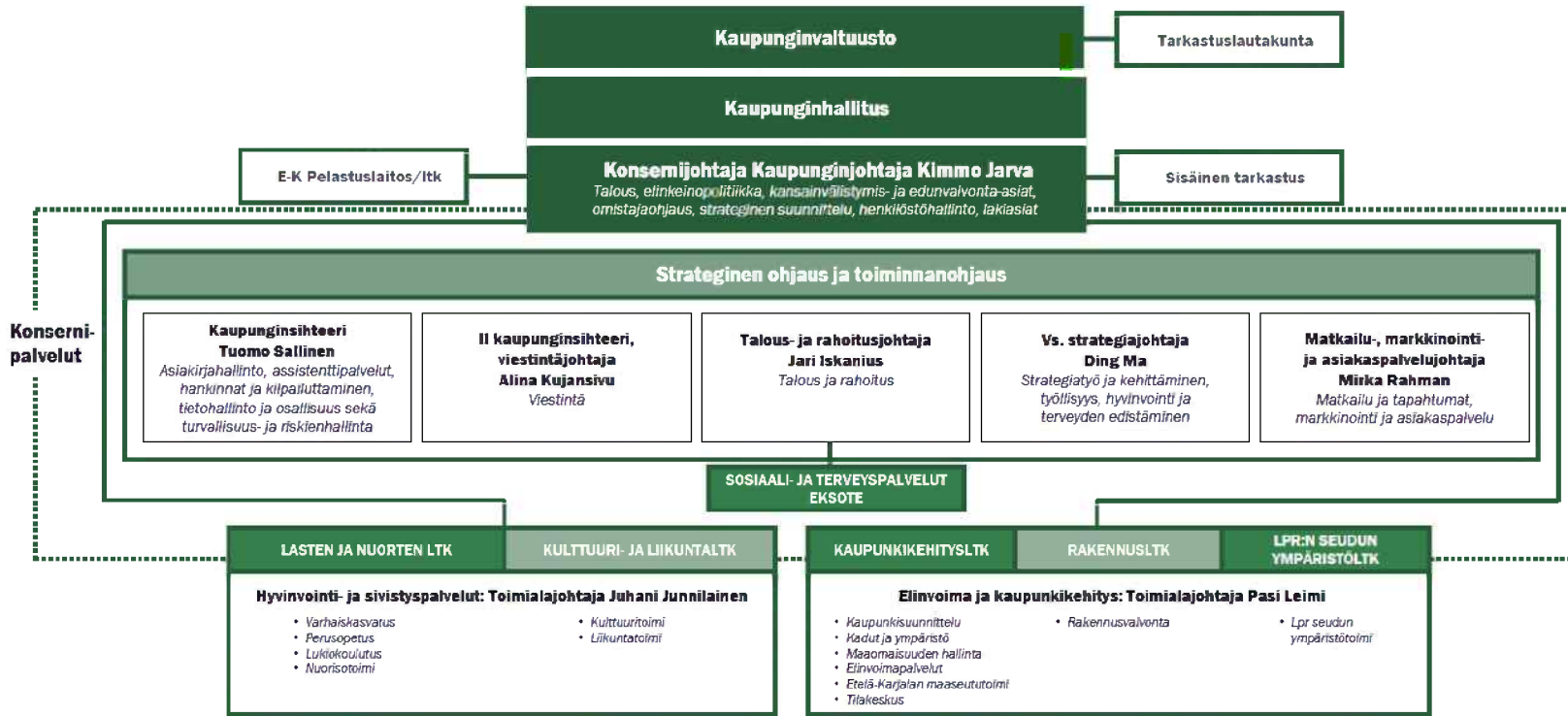
VASTATTAVAA	2021	2020
Miljoonaa euroa		
OMA PÄÄOMA	309,8	282,5
Peruspääoma	217,3	217,3
Muut omat rahastot		
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	65,2	59,6
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	27,2	5,7
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1,0	2,2
Poistoero	0,9	2,1
Vapaaehtoiset varaukset	0,1	0,1
PAKOLLISET VARAUKSET	9,8	27,5
Eläkevaraukset	1,2	1,4
Muut pakolliset varaukset	8,6	26,1
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1,6	1,5
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	1,6	1,5
VIERAS PÄÄOMA	312,1	291,8
Pitkäaikainen	203,7	212,2
Joukkovelkakirjalainat	80,0	80,0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	100,0	100,8
Muut pitkäaikaiset velat	23,6	31,2
Siirtovelat	0,2	0,2
Lyhytaikainen	108,3	79,5
Joukkovelkakirjalainat	20,0	20,0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,8	1,5
Lainat julkisyhteisöiltä	0,0	0,0
Lainat muilta luotonantajilta	45,4	25,7
Saadut ennakot	0,4	0,4
Ostovelat	11,9	9,9
Muut lyhytaikaiset velat	9,8	1,8
Siirtovelat	20,0	20,0
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	634,2	605,6

TASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2021	2020	2020
		ilman		ilman
		konsernitiliä		konsernitiliä
Omavaraisuusaste, %	49,0	52,8	47,1	49,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	61,7	52,7	59,5	54,3
Lainat ja vuokravastuut 31.12. milj. euroa	258,0	212,0	241,0	215,0
Lainat ja vuokravastuut 31.12. euroa/asukas	3 553,6	2 929,0	3 323,0	2 968,8
Kertynyt yli-/alijäämä, milj.€	92,5		65,2	
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 273,0		898,0	
Lainakanta 31.12., milj. euroa	246,1	200,8	228,0	202,3
Lainat, euroa/asukas	3 388,0	2 763,4	3 137,0	2 782,8
Lainasaamiset 31.12., milj. euroa	119,7		119,7	
Asukasmäärä 31.12.	72 646		72 679	

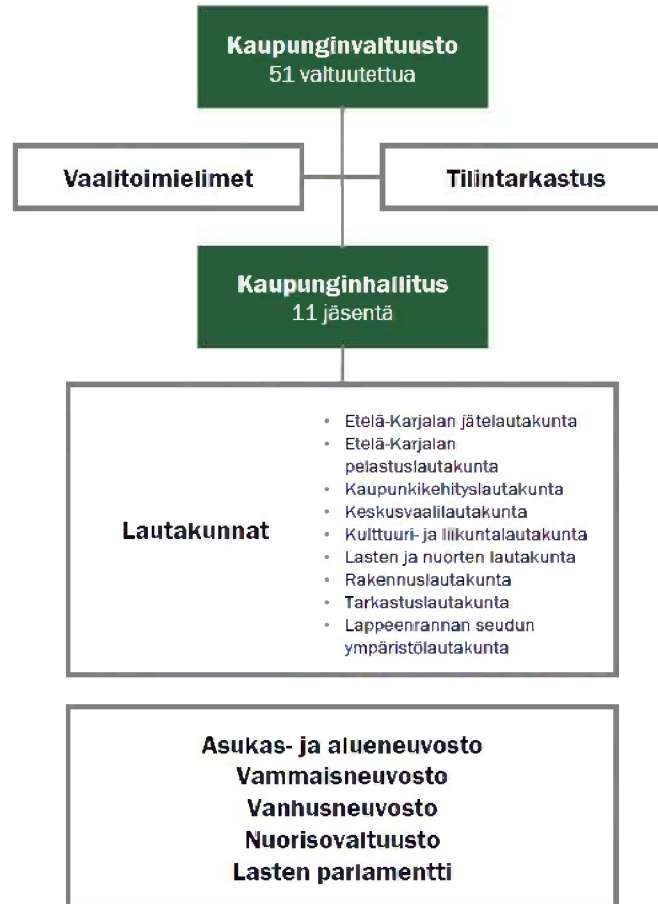

Kaupungin kokonaistulot ja –menot

Miljoonaa euroa		
TULOT	2021	%
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	43,1	7,0
Verotulot	332,5	54,1
Valtionosuudet	129,8	21,1
Korkotuotot	7,5	1,2
Muut rahoitustuotot	4,6	0,8
Tulorahoituksen korjauserät	0,0	
- Muut korjauserät	0,0	
- Pysyvien vastaavien	0,0	
hyödykkeiden luovutusvoitot	-3,1	-0,5
Investoinnit	0,0	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,6	0,1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4,9	0,8
Rahoitustoiminta	0,0	
Antolainasaamisten vähennykset	0,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	94,8	15,4
Kokonaistulot yhteensä	614,7	100,0
MENOT		
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	459,6	77,3
- Valmistus omaan käyttöön	-0,9	-0,2
Korkokulut	2,4	0,4
Muut rahoituskulut	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pakollisten varausten muutos	17,7	3,0
- Pysyvien vastaavien luovutustappiot	-0,2	0,0
Investoinnit		
Investointimenot	39,2	6,6
Rahoitustoiminta	0,0	
Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	21,5	3,6
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	55,2	9,3
Kokonaismenot yhteensä	594,6	100,0
<i>Täsmäytys:</i>		
Kokonaistulot - Kokonaismenot =	20,1	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1,5	
Rahavarojen muutos	21,6	
Muutos	20,1	

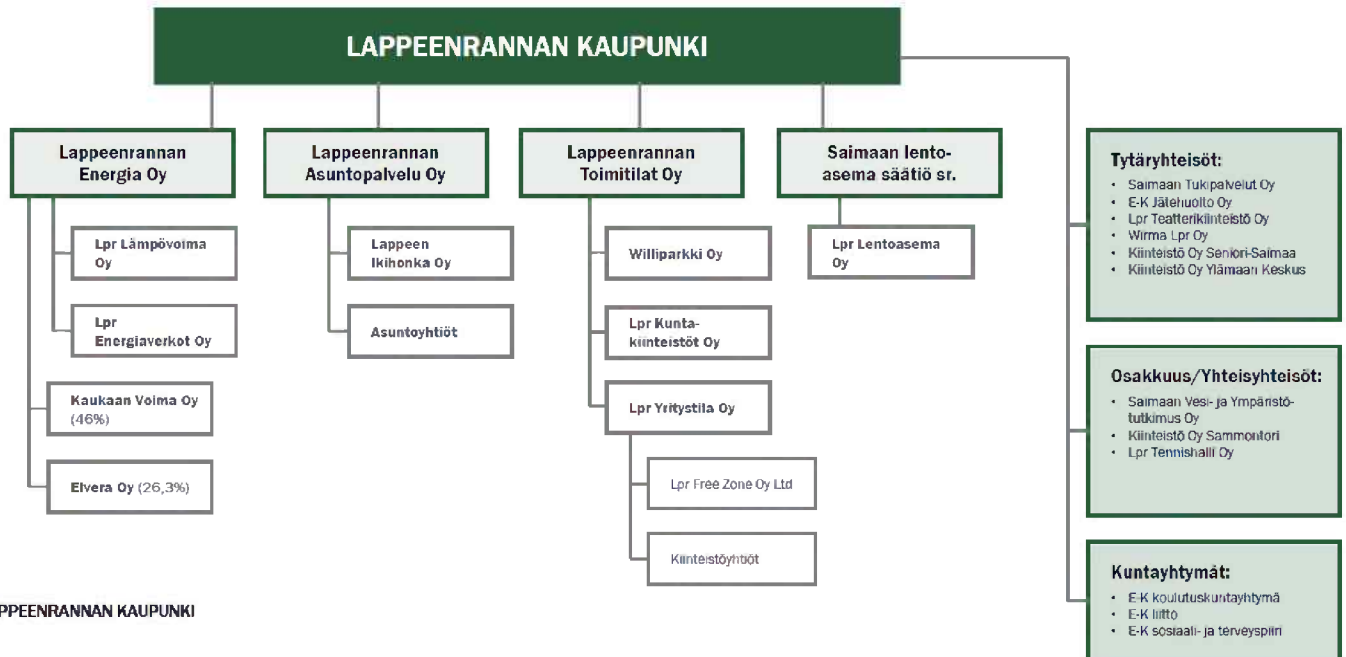

Lappeenrannan kaupungin luottamuselinorganisaatio 2021-2025

Lappeenranta-konsernin toiminta ja talous

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Konsernin toiminnan ohjaus

Yleistä

Konserniohjaus jaetaan omistajaohjaukseen ja tytäryhteisöjen valvontaa koskevien ohjeiden antamiseen. Kuntalain 46 §:n mukaan omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimukseen, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kunnan määräysvallan käyttöön. Tytäryhteisöjen valvontaa koskevia ohjeita taas annetaan kunnan omille toimielimille ja viranhaltijoille. Lisäksi kaupunki antaa teknislousteista ohjeistusta tytäryhteisöille sovitussa konsernin toiminoissa kuten tilinpäätösraportoinnissa tai rahoituksen taikka hankintojen järjestämisessä.

Toimivallan- ja vastuunjako konserniohjauksessa

Kaupunginvaltuusto päättää kuntalain 14 §:n perusteella muun muassa seuraavasta:

1. hyväksyy Lappeenranta-strategian, johon sisältyy myös konserniyhteisöjen strategiat
2. päättää kaupunkikonsernille ja sen konserniyhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista kaupungin talousarvion käsittelyn yhteydessä
3. arvioi toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen vuosittain tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä
4. päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta

Konsernijohtoon kuuluvat hallintosäännön (5 luku 1 §) mukaan kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja sekä kaupunginhallituksen erikseen määräämät viranhaltijat. Hallintosäännössä (5

luku 2 §) määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Kuntalain 48 §:n mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Kaupunginhallituksen tehtävänä on kuntalain 39 §:n mukaan muun muassa vastata kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja kaupungin toiminnan omistajaohjauksesta sekä huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Lappeenrannan kaupungin hallintosääntö (5 luku 2 §) määrittää konsernijohtoon tehtävät ja toimivallanjaon konserniohjauksessa seuraavasti:

Kaupunginhallitus

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisesta työnjaosta
4. antaa valtuustolle raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä puolivuositain
5. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tulokellisuutta eli onnistumista kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa
6. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa

7. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä yhtiöille
8. antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa
9. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista
10. nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen ja muiden yhteisöjen hallitukseen ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet
11. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet
12. hoitaa kaupungin omaisuutta

Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa hänen ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Kaupunginhallituksen erikseen määräämien viranhaltijoiden tehtävänä on aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa heidän ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden tai yhteisöjen hallintoon ja toimintaan.

Omistajaohjauksesta vastaavat viranhaltijat:

Yhtiö/yhteisö	Omistajaohjaaja
Lappeenrannan Energia Oy - konserni	Jari Iskanius
Lappeenrannan Asuntopalvelu Oy -konserni	Jari Iskanius
Lappeenrannan Toimitilat Oy - konserni	Tuomo Sallinen
Saimaan lentoasema säätiö sr.	Kimmo Jarva
Lappeenrannan Lentoasema Oy	Ding Ma
Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy	Pasi Leimi
Saimaan Tukipalvelut Oy	Tuomo Sallinen
Meidän IT ja talous Oy	Kimmo Jarva
Saimaan vesi- ja ympäristötutkimus Oy	Ilkka Räsänen

Eksote	Jari Iskanius
Etelä-Karjalan liitto	Kimmo Jarva
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä	Juhani Junnilainen
Wirma Lappeenranta Oy	Kimmo Jarva

Omistajaohjausryhmä on muodostettu kaupunginjohtajan päätöksellä 8.6.2017 § 29. Omistajaohjausryhmän tehtävänä on valmistella asioita, joissa konserniyhtiö tarvitsee kaupunginhallituksen omistajaohjaukspäätöksen sekä yhtiöiden yhteisiä kehitysasioita.

Konsernijohdon läsnäolo- ja puheoikeus

Lappeenrannan kaupungin konserniohjeessa (kohta 13) on määritelty konsernijohdon läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisöjen hallituksissa seuraavasti:

Kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ja kaupunginjohtajalla on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa konserniyhteisöjen hallitusten kokouksissa.

Eräiden yhtiöiden omistajaohjauksesta vastaamaan kaupunginhallituksen erikseen määräämillä viranhaltijoilla (kaupunginsihteeri, talous- ja rahoitusjohtaja, elinvoima ja kaupunkikehitys -toimialan johtaja, hyvinvointi- ja sivistyspalvelut -toimialan johtaja sekä ympäristöjohtaja) on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa heidän ohjattavakseen määrättyjen konserni- ja osakkuusyhteisöjen hallitusten kokouksissa. Kaupunginhallituksen käsitellessä omistajaohjaukseen liittyviä asioita, on asianomaisen yhtiön tai yhteisön omistajaohjauksesta vastaavalla viranhaltijalla kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus.

Konserniohje 2017

Lappeenrannan kaupunginvaltuusto on 16.10.2017 § 114 hyväksynyt kaupungin konserniohjeen, jossa on määräykset muun muassa

- kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta

- konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä
- konserniyhteisön velvollisuudesta hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa
- kuntayhtymän hallituksen jäsenten velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa
- konsernin sisäisistä palveluista
- kaupungin konserniyhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä
- kaupungin konserniyhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta
- tiedottamisesta ja
- kaupunkikonsernin tarkastuksesta.

Konserniohjeella ohjataan sekä kaupungin omia toimielimiä ja viranhaltijoita että konserniin kuuluvia yhteisöjä. Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä, näiden tytäryhteisöjä sekä kaupungin määräysvallassa olevaa säätiötä. Kuntayhtymissä ja kaupungin osakkuusyhteisöissä sekä yhteisyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että kaupungin konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä. Ohjeita noudatetaan myös kaupungin määräysvallassa olevassa säätiössä.

Konserniohje on tarkoitus päivittää kevään 2022 aikana.

Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat

Lappeenrannan Toimitilat –konsernin tytäryhtiön Lappeenrannan Kuntakiinteistöt Oy:n oli tarkoitus alkaa hallinnoida kaupungin omassa palvelutuotannossa käytettäviä kiinteistöjä. Yhtiön verotuksellinen asema muodostui verottajan odottamattoman ratkaisun vuoksi epätarkoituksenmukaiseksi. Muutoksenhaut koskivat osin myös Lappeenrannan Yritystilat Oy:tä. Muutoksenhaut yhtiöiden vuoden 2017 verotukseen ratkesivat vuonna 2021 yhtiöiden hakemusten mukaisesti.

Saimaan lentoasemasäätiön säädepääomaa korotettiin 0,7 miljoonalla eurolla lentoasematoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi.

Efetta Oy:n osakkeet myytiin Meidän IT ja Talous Oy:lle, joka hankki yhtiön koko osakekannan omistukseensa.

Kaupungin suora omistusosuus Meidän IT ja Talous Oy:ssa pieneni vuoden 2020 aikana 17,8 %:sta 11,9 %:tiin kaupungin myytyä osakkeita Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystaloukselle ja Imatran kaupungille. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä Meitan ei enää katsota olevan kaupungin osakkuusyhtiö.

Etelä-Karjalan Pesula Oy:n osakkeet myytiin Comforta Oy:lle kilpailutuksella osakkeiden kaupasta sekä tekstiilihuollon suunnittelu-, vuokraus-, pesu- ja kuljetuspalveluista sekamuotoisena sopimuksena.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Soteuudistuksen toteutuminen vuoden 2023 vaikuttaa merkittävästi konsernirakentamiseen. Eksote purkaantuu ja sotepalvelujen järjestäminen siirtyy hyvinvointialueelle. Myös pelastustoimi siirtyy Lappeenrannan isäntäkunnalta hyvinvointialueen toiminnaksi. Ympäristöterveydenhuolto jää ainakin alkuvai-

heessa kuntien tehtäväksi, mutta parlamentaarinen selvitysryhmä on esittänyt tämänkin siirtämistä hyvinvointialueelle 2026 alusta lukien. Hyvinvointialue jatkaa Meita Oy:n asiakkaana talous- ja tietohallinnon osalta.

Lappeenrannan Toimitilat -konsernin rooli kaupungin toimitilahallinnassa voidaan ratkaista lähiaikoina, kun yhtiön toimintaan liittyvät verotukselliset seikat ovat ratkenneet. Toistaiseksi kaupungin oman palvelutuotannon käyttöön tulevat rakennusinvestoinnit toteutetaan kaupungin omaan taseeseen. Lappeenrannan Toimitilat Oy:n hallituksen ja kaupungin toimielinten välistä päätöksentekomenettelyä on jo selkeytetty yhtiöjärjestystä muuttamalla.

Kaupungin suoraan omistamien kilpailullisille markkinoille vuokrattavien rakennusten omistuksen siirtoa Yritystila Oy:n omistukseen valmistellaan. Siirron on tarkoitus toteutua vuoden 2022 aikana.

Lappeenrannan Energialla on edessä mittavat investoinnit maakaapelointiin sekä jätevedenpuhdistamoon. Näiden vuoksi kaupungin tuloutusvaadetta on jo aiemmin alennettu ja sitä voidaan joutua tarkastelemaan vielä uudelleen. Puhdistamoinvestointia viivyyttää vaihemaakuntakaavasta Itä-Suomen hallinto-oikeuteen tehty valitus. Korkein hallinto-oikeus palautti puhdistamon ympäristöluvan Vaasan hallinto-oikeudelle uudelleen käsiteltäväksi.

Konsernin tulevien vuosien huomattavan suuren investointiohjelman myötä konsernin lainakanta tulee kasvamaan. Tähän on varauduttu muun muassa kaupungin talousohjelmalla, Energian tuloutusvaatimuksen alentamisella ja Energian tuotteiden hintojen tarkistuksilla. Tässä tarkastelussa ovat mukana myös konserniyhtiöiltä kaupungin toimialoille ostettavat palvelut. Kaupungin vuosikate pyritään pitämään vähintään 30 miljoonan euroa tasolla.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Yleistä

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohton vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen seuranta. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan. Lisäksi olosuhteiden muuttuessa on tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että korjaaviin toimenpiteisiin ryhdytään riittävässä määrin.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Tavoitteiden toteutumista sekä yksiköiden taloudellista kehitystä sekä tunnuslukuja seurataan säännöllisesti. Raportointi kaupunginhallitukselle ja valtuustolle tapahtuu puolivuosi- katsauksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Konserniyhteisöjen tavoiteasetannasta, toiminnan, tuloksen ja rahoitusaseman kehityksestä sekä toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä on enemmän selvitystä kunkin yhtiön ja yhteisön analyysissä.

Kuntayhtymien toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Tavoitteiden toteutumista sekä kuntayhtymien taloudellista kehitystä sekä tunnuslukuja seurataan säännöllisesti. Kuntayhtymät raportoivat kaupunginhallitukselle ja valtuustolle taloudestaan ja toiminnastaan puolivuosi- katsauksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Kuntayhtymän ohjauksesta vastaava viranhaltija

tuottaa aina tarvittaessa keskeiset omistajaohjauksikysymykset kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja konsernipalvelujen käyttö

Konserniohjeessa on ohjeistettu konserniyhteisöjä hyödyntämään ensisijaisesti konsernin sisäisesti tuotettuja tukipalveluja. Ohjeessa on määräykset rahoitus- ja sijoitustoiminnan, maksuliikenteen hoidon, talous- ja tietohallinnon, hankintojen, vakuuttamisen sekä henkilöstöhallinnon osalta. Lakiasioissa käytetään kaupungin konsernihallinnon lakimiespalveluita.

Yhteenveto

Toimivalta ja vastuunjako konserniohjauksessa

Toimivalta ja vastuunjako konserniohjauksessa perustuu erityisesti Lappeenrannan kaupungin hallintosääntöön. Myös konserniohjeella 2017 ja muilla johdon antamilla toimintaohjeilla on merkittävä ohjausvaikutus. Kaupunginhallitus vastaa konsernivalvonnan järjestämisestä. Konsernijohton velvollisuutena on ohjata konserniyhteisöjä sekä valvoa niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Kaupunginjohtaja myötävaikuttaa omistajaohjauksella hänen ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan. Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta. Kaupunginhallituksen nimeämien omistajaohjaajien tehtävänä on vaikuttaa heidän ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden tai muiden yhteisöjen hallintoon ja toimintaan omistajaohjauksen edellyttämien toimintaohjeiden mukaisesti. Omistajaohjaajilla on läsnäolo- ja puheoikeus yhteisöjen hallitusten kokouksissa. Omistajaohjaustyöryhmä osaltaan valvoo kaupunkikonsernin kokonaisuutta omistajan

ohjeiden mukaisesti. Ohjeidenanto ja muu tiedonkulku konserniyhtiöille on ollut pääosin toimivaa ja riittävää.

Lappeenrannan kaupungin omistajapolitiittinen ohjelma 2022–2025 sekä Lappeenrannan kaupungin rahoitustoiminnan periaatteet 2022–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 7.3.2022. Konserniohjeet päivitetään vuoden 2022 aikana. Omistajapolitiikan tarkoitus on liittää konserniin kuuluvat yhteisöt osaksi kaupungin strategista johtamista siten, että varmistetaan valtuuston asettamien tavoitteiden tehokas toteuttaminen.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutusta koskeva arviointi

Lappeenranta-strategiasta, siihen liittyvästä omistajaohjauksesta ja yhteisöjen liiketoiminnasta johdetut tavoitteet ovat riittäviä, tarkoituksenmukaisia ja kaupunkikonsernin kokonaisedun mukaisia. Omistajaohjaus antaa riittävät lähtökohdat tavoiteasettelun monipuolistamiseen ja varmistamiseen myös nopeissa toimintaympäristön muutoksissa. Tavoitteiden toteutumisen arviointia voidaan tukea riittävän konkreettisilla tavoitteilla ja mittareilla.

Tavoitteita arvioidaan kuukausi-, kvartaali-, välitilinpäätös- ja tilinpäätösjaksoissa; trendejä myös valtuustokaudella tai pidemmälläkin aikavälillä.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Konserniyhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta-, analysointi- ja raportointijärjestelmät ovat olleet toimivia ja riittäviä. Tytäryhteisöt antavat seurantaan varien kaupungille vähintään puolivuositin raportin sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvion niihin liittyvistä riskeistä.

Tytäryhteisöt raportoivat konsernijohtolle myös investointisuunnitelmistaan. Pitkän aikavälin suunnittelu on pääosin ollut riittävää, joskin viime vuonna toimintaympäristön muutosten ennakoiti on ollut haasteellista jopa lyhyellä tähtäimellä. Toimintaan sisältyy myös tilanteita, joissa edellytetään nopeaa reagoimista. Haasteena on myös jatkuvat toimintaa ohjaavat lainsäädännön muutokset ja niiden toimeenpano.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja –palvelujen käyttö

Konserniyhteisöt käyttävät tarpeista riippuen muun muassa rahoitus- ja sijoitustoiminnan, talous- ja tietohallinnon, hankintojen, vakuuttamisen, henkilöstötoimintojen, markkinoinnin ja matkailun sekä laki- ja rakennuttamispalveluita.

Riskienhallinnan järjestäminen ja toimivuus tytäryhteisöissä

Konserniyhteisöissä strategisten ja pääosin myös operatiivisten riskien kartoitus on ajantasaista ja kattavaa. Myös asiantuntemus on hyvällä tasolla. Riskienhallintaa on yleensä vastuutettu organisaatiovastuiden mukaisesti. Toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa on pääosin onnistuttu lukuun ottamatta koronapandemian kaltaista riskiä. Riskienhallinnan koulutusta tulee järjestää riittävässä laajuudessa. Sopimustenhallinnan sähköisiä järjestelmiä kehitetään. Lappeenrannan kaupungin riskienhallintaohjelman päivitys hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 1.11.2021.

Sisäisen valvonnan puutteet ja kehittäminen

Konserniyhteisöjen sisäisessä valvonnassa ei ole ollut merkittäviä puutteita ja valvonta on toiminut nykyisellään riittävästi. Toimintaa kuitenkin kehitetään myös yhteisökohtaisten tarpeiden mukaan kuten tietojärjestelmä-hankkeilla ja dokumentoinnilla. Kokonaisarviona konserniyhteisöjen sisäinen valvonta on pääosin hyvällä tasolla.

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Miljoonaa euroa	2021	2020
Toimintatuotot	392,9	353,0
Toimintakulut	-760,6	-725,1
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta/tappiosta	-1,4	-0,5
Toimintakate	-369,2	-372,6
Verotulot	329,7	302,5
Valtionosuudet	144,4	159,8
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,1	0,1
Muut rahoitustuotot	0,9	1,5
Korkokulut	-4,6	-4,6
Muut rahoituskulut	-0,1	-2,4
Vuosikate	101,4	84,4
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-56,6	-60,3
Omistuksen eliminointierot	0,0	0,0
Arvonalentumiset	-10,0	-3,5
Satunnaiset erät	0,1	0,5
Tilikauden tulos	34,8	21,1
Tilinpäätössiirrot	0,0	0,1
Tilikauden verot	-1,5	-1,3
Laskennalliset verot	-2,4	-2,1
Vähemmistöosuudet	0,2	-0,3
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	31,2	17,4

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toimintatuotot/toimintakulut, %	51,7	48,7
Vuosikate/poistot, %	152,0	132,2
Vuosikate, euroa/asukas	1 396	1 161
Asukasmäärä	72 646	72 679

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Miljoonaa euroa	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	101,4	84,4
Satunnaiset erät	0,1	0,5
Tilikauden verot	-1,5	-1,3
Tulorahoituksen korjaukset	-4,4	1,1
	95,6	84,7
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-79,2	-88,3
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,6	1,9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5,4	2,3
	-73,2	-84,2
Toiminnan ja investointien rahavirta	22,4	0,5
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,0	-0,1
Antolainasaamisten vähennykset	0,0	0,0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	26,5	79,2
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-27,7	-54,7
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1,5	-13,5
	0,3	11,0
Oman pääoman muutokset	2,3	0,1
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,1	-0,3
Vaihto-omaisuuden muutos	0,3	0,0
Saamisten muutos	-17,3	-5,7
Korottomien velkojen muutos	13,6	7,7
	-3,3	1,7
Rahoituksen rahavirta	-0,7	12,7
Rahavarojen muutos	21,7	13,3
Kassavarat 31.12.	94,4	72,7
Kassavarat 1.1.	72,7	59,4
	21,7	13,3

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, miljoonaa euroa	48,5	39,2
Investointien tulorahoitus, %	129,0	97,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,6	1,3
Kassan riittävyys, pv	39	30

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2021	2020
Miljoonaa euroa		
PYSYVÄT VASTAAVAT	955,1	948,4
Aineettomat hyödykkeet	14,3	15,6
Aineettomat oikeudet	2,2	2,5
Konserniliikearvo	7,2	8,3
Muut pitkävaikutteiset menot	4,0	4,1
Ennakkomaksut	0,8	0,7
Aineelliset hyödykkeet	865,1	856,3
Maa- ja vesialueet	75,3	74,5
Rakennukset	450,9	426,3
Kiinteät rakenteet ja laitteet	280,8	269,5
Koneet ja kalusto	34,1	27,1
Muut aineelliset hyödykkeet	3,5	4,2
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	20,5	54,7
Sijoitukset	75,7	76,5
Tytäryhteisöosakkeet	0,0	0,0
Osakkuusyhteisöosuudet	43,9	45,5
Muut osakkeet ja osuudet	18,0	17,3
Muut lainasaamiset	10,8	10,8
Muut saamiset	2,9	2,9
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	13,6	18,5
VAIHTUVAT VASTAAVAT	170,8	132,4
Vaihto-omaisuus	5,1	5,4
Saamiset	71,3	54,3
Pitkäaikaiset saamiset	0,7	1,5
Lyhyaikaiset saamiset	70,6	52,8
Rahoitusomaisuusarvopaperit	5,7	1,5
Rahat ja pankkisaamiset	88,7	71,2
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>1 139,5</u>	<u>1 099,4</u>

VASTATTAVAA	2021	2020
Miljoonaa euroa		
OMA PÄÄOMA	373,6	340,2
Peruspääoma	217,3	217,3
Säätöiden ja yhdistysten peruspääoma	2,8	2,2
Arvonkorotusrahasto	1,0	1,0
Muut omat rahastot	3,1	4,2
Edellisten tilikausien yli-alijäämä	118,2	98,2
Tilikauden yli-/alijäämä	31,2	17,4
VÄHEMMISTÖOSUUDET	6,8	8,5
PAKOLLISET VARAUKSET	10,0	12,5
Eläkevaraukset	1,2	1,4
Muut pakolliset varaukset	8,8	11,1
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	15,4	20,2
KONSERNIRESERVI	0,5	0,6
VIERAS PÄÄOMA	733,2	717,3
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	435,1	436,3
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	96,4	97,1
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	72,2	70,6
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	129,6	113,3
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>1 139,5</u>	<u>1 099,4</u>

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	33,5	31,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	84,2	87,6
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	149,3	115,6
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	2 055,4	1 590,1
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	507,3	506,9
Konsernin lainat 31.12., €/asukas	6 982,5	6 974,8
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. milj. €	527,0	536,3
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 253,8	7 378,4
Konsernin lainasaamiset, milj. €	10,8	10,8
Kaupungin asukasmäärä	72 646	72 679

Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 115 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Hyväksyttäväksi esitettyssä tilinpäätöksessä tilikauden tulos on 25.959.385,82 euroa positiivinen.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelyksi seuraavaa:

- Kirjataan poistoeron vähennystä 1.246.618,04 euroa
- Lappeenrannan kaupungin tilikauden ylijäämäksi vuodelta 2021 jää edellä mainitun kirjauksen jälkeen 27.206.003,86 euroa, joka siirretään tilikauden ylijäämä -tilille.

Kaupungin taseessa ei ole kattamatonta alijäämää.

Talousarvion toteutuminen

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Käyttötalousoosan toteutuminen

Vuonna 2021 jatkettiin aiempien vuosien talousohjelmissa aloitettua periaatetta, jossa kukin toimiala kattaa tilinpäätöksen osoittaman talousarvioylityksen seuraavina vuosina. Vastaavasti talousarvioalituksen saa lisämäärärahaksi tuleville vuosille. Vuoden 2020 tilinpäätöksen perusteella toimialojen vuoden 2021 käyttötalouden raameihin lisättiin nettomääräisesti 7,7 miljoonaa euroa. Siirtyvän määrärahan suuruuteen vaikutti strategisen rahoituksen 3,0 miljoonan euron käyttämättä ollut määräraha sekä se, ettei koronan aiheuttamia nettomenoylityksiä edellytetty katettavaksi varhaiskasvatuksessa ja teatterissa. Tilakeskuksen tuottotavoitetta laskettiin 0,5 miljoonalla eurolla, minkä verran Yritystila saattoi käyttää sille vuokrattujen rakennusten vuosikorjauksiin. Kaikkiaan talousarviomuutoksilla lisättiin käyttötalouden nettomäärärahoja 8,8 miljoonalla eurolla.

Toteutunut toimintakate alitti alkuperäisen talousarvion 10,0 miljoonalla eurolla. Talousarviomuutosten jälkeiseen käyttösuunnitelmaan nähden talousarvio alittui 18,7 miljoonaa euroa. Valtuustoon nähden sitovista kehysistä ylittyi lasten ja nuorten palveluiden kehys 1,6 miljoonaa euroa ja liikuntapalveluiden kehys 0,3 miljoonaa euroa. Lasten ja nuorten palveluiden kehysten ylitys johtui koronan nettovaikutuksista ja varhaiskasvatuksen kysynnän kasvusta. Liikuntapalveluiden kehys ylittyi koronan aiheuttamien käyttötulojen vähenemisen vuoksi. Valtuusto on päättänyt, että koronavaikutuksia kompensoidaan lasten ja nuorten palveluissa 0,7 miljoonan ja liikuntapalveluissa 0,3 miljoonan euron edestä yhteisten palveluiden määrärahavaroista.

Kaupunkitasoisesti huomattava toimintakateen ylittyminen kertyi etenkin yhteisistä palveluista ja strategisesta rahoituksesta. Yhteisten palveluiden 6,5 miljoonan euron alituksessa on mukana Etelä-Karjalan Pesula Oy:n 1,5 miljoonan euron myyntivoitto. Sosiaali- ja

terveystoimen 5,5 miljoonan euron alitus tulee pakollisen varauksen purkamisesta vastaamaan jäljellä olevaan alijäämävastuuta.

Määrärahojen ja tavoitteiden toteutuminen toimialoittain raportoidaan erikseen.

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Vuoden 2021 aikana ei tehty verorahoitusta koskevia talousarviomuutoksia, koska oli nähtävissä, että toteutuma tulee olemaan vähintään budjetoitudulla tasolla. Alkuperäisessä talousarviossa vuosikatteeksi ennakoitiin 19,6 miljoonaa euroa. Poistobudjetti oli 21,8 miljoonaa euroa, jolloin tilikauden budjetoitu alijäämä oli 2,5 miljoonaa euroa. Talousarviomuutosten jälkeen budjetoitu vuosikate oli 10,6 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos 11,2 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kunnallisveroa kerättiin 21 % tuloveroprosentin mukaan. Kunnallisveron tuotto ylitti talousarvion 14,2 miljoonalla eurolla hyvin kehittyneiden vuoden 2021 veroennakoiden ja vuoden 2020 valmistuneen verotuksen positiivisten oikaisujen ansiosta.

Kiinteistöveroprosentteina on vuonna 2021 ollut yleinen 1,43 %, vakituisen asuinrakennuksen 0,55 %, muiden asuinrakennusten 1,15 %, voimalaitosten 2,85 % ja rakentamattoman rakennuspaikan 3,00 %. Kiinteistöveron tuotto alitti talousarvion 0,2 miljoonalla eurolla. Kiinteistökannan verotusarvo kokonaisuutena laski 1,2 %, kun talousarvion oletuksena oli ollut sen pysyminen vuoden 2020 tasolla.

Yhteisöveron tuotto oli 10,4 miljoonaa euroa talousarviota parempi. Yhteisöveroa tilitetään tilikaudelle määritellyn kiinteän jako-osuuden mukaan. Budjetoitua parempi tuotto on koko maan ennakoitua selvästi vahvemman yhteisöverokertymän ansiota. Yhteisöveron kunnille 10 %-yksiköllä korotetun ryhmäosuuden vaikutus oli huomioitu talousarviossa.

Peruspalvelujen valtionosuutta tilitettiin 0,9 miljoonaa euroa budjetoitua enemmän. Opetus- ja kulttuuriministeriön alainen valtionosuus sisältää kuntien rahoitusosuuden toisen asteen ammatilliseen koulutukseen ja on sen vuoksi negatiivinen kaikilla niillä kunnilla, jotka eivät sitä itse järjestä. Tämä negatiivinen

erä oli 0,7 miljoonaa euroa ennakoitua suurempi toisen asteen koulutuksen rahoitusosuuden kasvun ja perusopetuksen lisäosien vähentymisen vuoksi. Valtionosuuksia kertyi yhteensä 0,2 miljoonaa euroa budjetoitua enemmän.

1000 euroa	TA 2021	Tot 2021	Ero	Ero %
Kunnan tulovero	254 000	268 248	14 248	5,6
Kiinteistövero	27 000	26 842	-158	-0,6
Yhteisövero	27 000	37 366	10 366	38,4
Verotulot yhteensä	308 000	332 456	24 456	7,9

1000 euroa	TA 2021	Tot 2021	Ero	Ero %
Kunnan peruspalvelujen vos	82 600	83 571	971	1,2
Verotuloihin perustuva tasaus	19 600	19 581	-19	-0,1
Opetus- ja kulttuuritoimen vos	-5 100	-5 814	-714	14,0
Harkinnanvarainen vos	0	0	0	
Verotulomenetysten kompens.	32 500	32 469	-31	-0,1
Valtionosuudet yhteensä	129 600	129 807	207	0,2

Rahoitustuottojen ja -kulujen toteutuma oli 2,4 miljoonaa euroa talousarviota parempi lähinnä alhaalla pysyneen korkotason ansiosta.

Talousarviomuutosten jälkeinen toimintakate alittui 18,7 miljoonaa euroa. Verotulot ylittivät 24,5 miljoonalla eurolla budjetoidun tason ja valtionosuuskertymä oli 0,2 miljoonaa euroa talousarviota parempi. Rahoitustuottojen ja -kulujen toteutuma oli 2,4 miljoonaa euroa ennakoitua parempi. Vuosikatteeksi muodostui näin ollen 56,3 miljoonaa euroa, mikä on 37,0 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota parempi ja 45,8 miljoonaa euroa lopullista talousarviota parempi. Poikkeamat ovat tavanomaista suurempia. Ne johtuvat pääosin siitä, että syksyllä 2020 talousarviota vuodelle 2021 laadittaessa koronatilanne aiheutti huomattavaa epävarmuutta etenkin verotulojen kehitykseen.

Poistoja ja arvonalentumisia kirjattiin 8,6 miljoonaa euroa budjetoitua enemmän. Ylitys johtuu tilinpäätösvaiheessa päätetyistä useamman palvelutuotannosta poistuneen tai poistuvan rakennuksen tasearvon kuluksi kirjaamisesta yhteensä 9,8 miljoonan euron edestä. Yksittäisenä kohteena Armilan sairaala-alueen rakennuksista tehtiin 7,9 miljoonan euron kulukirjaus.

Tilikaudelta muodostui 27,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen tulos. Se on 24,7 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota parempi ja 38,5 miljoonaa euroa lopullista talousarviota parempi.

Investointiosan toteutuminen

Alkuperäisessä talousarviossa investointeihin oli varattu nettomääräisesti 47,5 miljoonaa

euroa. Edellisvuodelta siirtyviä investointimäärärahoja ennakoitiin jäävän 12,1 miljoonaa euron edestä. Talousarviomuutoksella investointibudjettiin lisättiin vuodelta 2020 keskeneräiseksi jääneiden investointihankkeiden määrärahoja 12,9 miljoonaa euroa. Vuoden aikana budjettiin lisättiin Itärata Oy:n 3,6 miljoonan euron investointihanke ja varattiin sille 0,1 miljoonaa euroa vuodelle 2021. Itäalueen paloasemahanke päätettiin toteuttaa vuokrahankeena ja sen investointimääräraha voitiin enimmäkseen poistaa. Kaikkiaan talousarviomuutosten jälkeen lopullinen investointien talousarvio oli 50,1 miljoonaa euroa. Maankäyttökorvauksista tulee lisäksi kate 0,2 miljoonan euron infrakohteille.

Investointimenoja toteutui 39,2 miljoonaa euroa, joihin saatiin rahoitusosuuksia 0,6 miljoonaa euroa. Talonrakennusinvestointeihin käytettiin 26,0 miljoonaa euroa, josta uudisrakentamiseen 18,8 miljoonaa euroa ja korjausinvestointeihin 7,2 miljoonaa euroa. Yhdyskuntatekniikan rakentamiseen käytettiin 7,4 miljoonaa euroa, josta uudisrakentamiseen 1,4 miljoonaa euroa ja korjausinvestointeihin 5,2 miljoonaa euroa. Investoinneista 0,8 miljoonan euron osuus ei ollut suoraan jaettavissa uudisrakentamiseen tai korjausinvestointeihin.

Investointibudjetista jäi käyttämättä 11,7 miljoonaa euroa, josta 6,2 miljoonaa euroa on talonrakennuksen hankkeiden ja 2,1 miljoonaa euroa elinkeinopoliittisten hankkeiden jaksotuksesta aiheutuvaa. Mikään yksittäinen hanke ei aiheuttanut huomattavaa poikkeamaa, vaan ero kertyi useista hankkeista.

Omaisuuksia myytiin 4,9 miljoonalla eurolla.

Rahoitusosan toteutuminen

Alkuperäisen talousarvion mukainen lainakan- nan lisäys olisi ollut 39,3 miljoonaa euroa. Budjetoitua parempana toteutuneen vuosikatteen ja suunniteltua alempana toteutuneiden nettoinvestointien ansiosta lainakanta aleni 1,5 miljoonalla eurolla ilman konsernitilin vaikutusta. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin talousarvion mukaisesti 21,5 miljoonalla eurolla. Lyhytaikaista lainaa lisättiin 20,0 miljoonalla eurolla. Konsernitilin saldo kasvoi edelliseen tilinpäätökseen nähden 19,6 miljoonaa euroa, jolloin tilastoituva lainakannan lisäys on 18,1 miljoonaa euroon. Konsernitilin saldo kasvoi Eksoten ja eräiden konserniyhtiöiden vahvan kassatilanteen vuoksi. Kassa- varojen lisäys tilinpäätöshetkellä oli 21,6 miljoonaa euroa.

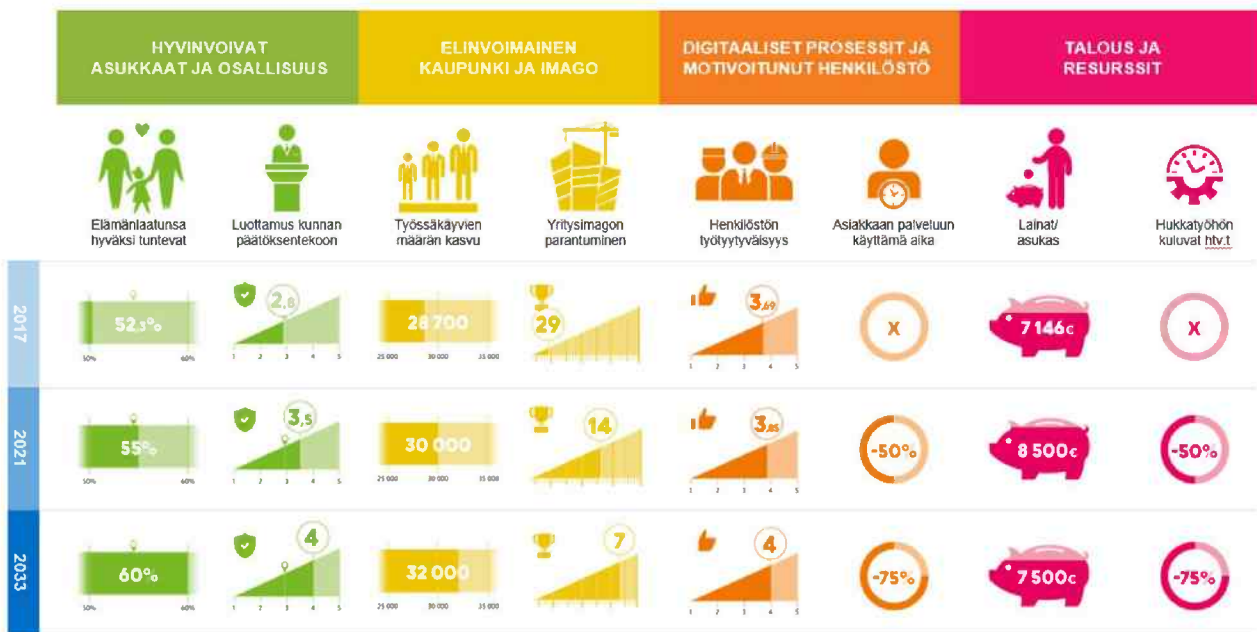
Käyttötalousosa

1 000 €	TP 2020	KS 2021	TP 2021	Ero TP-KS 2021
Oma toiminta				
Yhteiset palvelut				
Toimintatuotot	4 368	5 492	6 974	1 482
Toimintakulut	-25 683	-30 887	-25 848	5 039
Toimintakate	-21 315	-25 395	-18 874	6 521
Poistot	-8	-100	-1	99
Tilikauden tulos	-21 323	-25 495	-18 875	6 620
Varaukset				
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	0	-450	0	450
Toimintakate	0	-450	0	450
Poistot	0	0	0	0
Tilikauden tulos	0	-450	0	450
Strateginen rahoitus				
Toimintatuotot	398	0	852	852
Toimintakulut	-2 074	-5 732	-3 451	2 281
Toimintakate	-1 676	-5 732	-2 599	3 133
Poistot	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-1 676	-5 732	-2 599	3 133
Lapset ja nuoret				
Toimintatuotot	7 893	5 604	9 095	3 491
Toimintakulut	-108 852	-108 667	-113 734	-5 067
Toimintakate	-100 959	-103 063	-104 639	-1 576
Poistot	-167	-211	-189	22
Tilikauden tulos	-101 125	-103 274	-104 827	-1 553
Kotikuntakorvaukset				
Toimintatuotot	844	600	999	399
Toimintakulut	-2 824	-2 966	-2 806	160
Toimintakate	-1 980	-2 366	-1 807	559
Poistot	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-1 980	-2 366	-1 807	559
Kulttuuripalvelut				
Toimintatuotot	819	1 084	1 248	165
Toimintakulut	-10 995	-12 136	-11 412	724
Toimintakate	-10 176	-11 052	-10 164	888
Poistot	-119	-100	-89	11
Tilikauden tulos	-10 295	-11 152	-10 253	899
Liikuntapalvelut				
Toimintatuotot	1 478	1 876	1 398	-478
Toimintakulut	-11 141	-11 732	-11 543	189
Toimintakate	-9 663	-9 856	-10 146	-290
Poistot	-290	-398	-360	38
Tilikauden tulos	-9 953	-10 254	-10 505	-251

1 000 €	TP 2020	KS 2021	TP 2021	Ero TP-KS 2021
Kaupunkikehitys				
Toimintatuotot	12 437	11 320	12 611	1 291
Toimintakulut	-22 482	-24 234	-24 044	190
Pakollinen varaus	-1 500		0	0
Toimintakate	-11 545	-12 914	-11 433	1 481
Poistot	-138	-300	-114	186
Tilikauden tulos	-11 683	-13 214	-11 547	1 667
Maaomaisuuden tuotot				
Toimintatuotot	2 683	1 500	1 295	-205
Toimintakulut	-145	-1 101	-179	922
Toimintakate	2 538	399	1 117	718
Poistot	0	0	0	0
Tilikauden tulos	2 538	399	1 117	718
Rakennusvalvonta				
Toimintatuotot	953	781	894	113
Toimintakulut	-764	-761	-762	-1
Toimintakate	189	20	133	113
Poistot	0	0	0	0
Tilikauden tulos	189	20	133	113
Tilakeskus				
Toimintatuotot	38 047	37 215	37 406	191
Toimintakulut	-19 879	-19 889	-19 895	-6
Toimintakate	18 168	17 326	17 511	185
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 085	-1 300	-1 340	-40
Poistot	-19 040	-11 233	-19 683	-8 450
Tilikauden tulos	-1 956	4 793	-3 511	-8 304
Oma toiminta yhteensä				
Toimintatuotot	69 920	65 472	72 772	7 301
Toimintakulut	-206 339	-218 555	-213 672	4 882
Toimintakate	-136 418	-153 083	-140 900	12 183
Poistot	-19 760	-12 342	-20 435	-8 093
Tilikauden tulos	-156 178	-165 425	-161 335	4 090

1 000 €	TP 2020	KS 2021	TP 2021	Ero TP-KS 2021
Maakunnallinen toiminta				
Sosiaali- ja terveystoimi				
Toimintatuotot	82	0	92	92
Toimintakulut	-259 935	-270 039	-264 633	5 406
Pakollinen varaus	-15 000			0
Toimintakate	-274 854	-270 039	-264 541	5 498
Maakunnallinen palvelutoiminta				
Toimintatuotot	17 361	15 424	17 541	2 117
Toimintakulut	-16 731	-15 392	-16 450	-1 058
Toimintakate	630	32	1 091	1 059
Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen maksuosuus				
Toimintatuotot	0	0	19	19
Toimintakulut	-8 348	-7 416	-7 565	-149
Toimintakate	-8 348	-7 416	-7 546	-130
Etelä-Karjalan hankintapalvelujen maksuosuus				
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-193	-199	-198	1
Toimintakate	-193	-199	-198	1
Etelä-Karjalan maaseututoimen maksuosuus				
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-230	-274	-255	19
Toimintakate	-230	-274	-255	19
Etelä-Karjalan liiton maksuosuus				
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 313	-1 345	-1 331	14
Toimintakate	-1 313	-1 345	-1 331	14
Lappeenrannan seudun ympäristötoimen maksuosuus				
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 939	-2 023	-1 952	71
Toimintakate	-1 939	-2 023	-1 952	71
Varaus maakunnalliseen palv.toimintaan				
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	0	0	0	0
Toimintakate	0	0	0	0
Maakunnallinen toiminta yhteensä				
Toimintatuotot	17 443	15 424	17 652	2 228
Toimintakulut	-303 689	-296 688	-292 383	4 305
Toimintakate	-286 247	-281 264	-274 732	6 532
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ				
Toimintatuotot	87 363	80 896	90 425	9 529
Toimintakulut	-510 028	-515 243	-506 056	9 187
Toimintakate	-422 665	-434 347	-415 631	18 716
Poistot	-19 760	-12 342	-20 435	-8 093
Tilikauden tulos	-442 425	-446 689	-436 066	10 623

Lappeenranta 2033-strategia

Lappeenranta-strategian osalta elettiin vuonna 2021 valtuustokauden vaihtuessa eräänlaista nivelvaihetta, kun vanhaa LPR2033-strategiaa saatettiin maaliin ja samalla valmisteltiin uutta LPR2037-strategiaa. Vanha valtuusto hyväksyi LPR2033-strategian loppuraportin kesäkuussa. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä valtuustoon ja lautakuntaan nähdessä sitovien tavoitteiden toteutuminen raportoidaan kuitenkin vielä vanhan strategian mukaisesti.

LPR2033-strategia on antanut toimialojen toimintojen kehittämiseksi hyvät suuntaviivat. Strategisista kärjistä Kasvua ja osaamista, Puhdasta ja kestävää sekä Sykettä ja säpinää löytyi kattavasti tavoitteita kaikkien vastualueiden toteutettavaksi.

Kaupungin henkilöstö, luottamushenkilöt ja sidosryhmät ovat olleet tiiviisti mukana uuden LPR2037-strategian laadinnassa. Olemme sitoutuneet rakentamaan kestäviä menestystarinoita strategiassa asetettujen arvojen – rohkeasti, yhdessä ja eteenpäin katsoen – mukaisesti. Uusi strategia tavoitteineen ohjaa entistä vahvemmin toimialojen perustoimintaa ja resurssien käyttöä. Toimialalta löytyy eritasoisia (valtuusto, lautakunta, vastualue, kustannuspaikka ja työntekijä) tavoitteita ja toimenpiteitä kaikkiin LPR2037-strategian kärkihjelmiin: Kasvun kaupunki, Kestävä kaupunki ja Koulutuksen kaupunki. LPR2037-strategian toteuttamiseen on käytössä strategista rahoitusta yhteensä neljä miljoonaa euroa.

Elloisassa, puhtaassa ja turvallisessa Lappeenrannassa on kaikenikäisten hyvä elää.
Lappeenrantalaiset kehittävät aktiivisesti yritysystävällistä yliopisto- ja matkailukaupunkiaan, joka kasvaa ja kansainvälistyy rohkeasti.

Strategian
päämittarien
kuvaukset
1/2

Hyvinvoivat asukkaat ja osallisuus

Elämäntunnetilansa hyväksi tuntevat			
2017	2021	2033	
52,3 %	55 %	60 %	

Luottamus kunnan päätöksentekoon			
2017	2021	2033	
2,9	3,5	4	

Elämäntunnetilansa hyväksi tuntevien osuus

Indikaattori ilmaisee elämäntunnetilansa hyväksi tuntevien osuuden (%) 20 vuotta täyttäneistä. Lappeenrannan arvo oli 52,3 (2015) ja kokonaan 54,5. Indikaattori on muodostettu kahdeksan kysymyksen pohjalta.

Elämäntunnetilassa on kyse yksilön arvosta elämäntunnetilansa siinä kulttuuri- ja arvoympäristössä, jossa hän elää ja suhteessa hänen omiin päämääriinsä, odotuksiinsa, arvoihinsa ja muihin hänelle merkityksellisiin asioihin.

Tietolähde: Sotkanet

Elinvoimainen kaupunki ja imago

Työssäkäyvien määrä			
2017	2021	2033	
28 700	30 000	32 000	

Yritysimagon parantuminen			
2017	2021	2033	
29	14	7	

Työssäkäyvien määrä

Alueella asuvalla työllisellä työvoimalla tarkoitetaan kaikkia tällä alueella asuvia työllisiä riippumatta siitä, missä henkilön työpaikka sijaitsee. Alueella asuva työllinen työvoima muodostaa ns. työllisen työväestön. Lappeenrannassa oli työssäkäyviä 28 615, kun saman kokoluokan Vaasassa oli 28 656 ja Joensuussa 29 014.

Mittaria voi parantaa lisäämällä työpaikkoja, parantamalla työllisyysastetta ja huolehtimalla siitä, että kaupungissa työssäkäyvät myös asuvat Lappeenrannassa.

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Digitaaliset prosessit ja motivoitunut henkilöstö

Henkilöstötyytyväisyys			
2017	2021	2033	
3,69	3,85	4	

Asiakkaan palveluun käyttämä aika			
2017	2021	2033	
x	-50 %	-75 %	

Henkilöstötyytyväisyys

Indikaattorilla seurataan henkilöstön tyytyväisyyttä ja hyvinvointia. Kaupunki kohdistaa henkilöstölleen vuosittain kyselyn, jossa asteikolla 1-5 tiedustellaan tähän liittyviä seikkoja. Vuonna 2016 kyselyn keskiarvo oli 3,69.

Työtyytyväisyys ja hyvinvointi koostuvat useista tekijöistä: työilmapiiri, työskentelyolosuhteet, esimiestyö ja johtaminen, palvelussuhteen ehdot sekä kehittämistoimenpiteet.

Henkilöstötyytyväisyyttä on mahdollista parantaa työn organisoimalla, prosesseja ja esimiestyötä kehittämällä sekä oikea-aikaisella ja oikein kohdennetulla henkilöstökoulutuksella.

Lähde: Henkilöstökysely

Talous ja resurssit

Lainat/asukas			
2017	2021	2033	
7 146	8 500	7 500	

Hukkatyöhön kuluvat htv:t			
2017	2021	2033	
x	-50 %	-75 %	

Lainat/asukas

Kaupungin konsernilainamäärä oli vuoden 2015 lopussa 7356€/asukas, kun kansallinen keskiarvo oli 5978€/asukas. Kriisitilanteiden mukainen raja-arvo (ka +50%) oli 8967€/asukas.

Konsernin lainamäärä saadaan pidettyä hallinnassa, kun käyttömenot mitoitetaan vastaamaan tuloja ja verorahastusta siten, että investointeihin jää riittävä tulorahasto.

Samanaikaisesti investointeja tulee tehdä oikeisiin kohteisiin ja huolehtia palveluverkon vaatiman infrastruktuurin tehokkaasta käytöstä.

Lähde: Tilinpäätös

Strategian
päämittarien
kuvaukset
2/2

Hyvinvoivat asukkaat ja osallisuus

Elämäntunnetilansa hyväksi tuntevat			
2017	2021	2033	
52,3 %	55 %	60 %	

Luottamus kunnan päätöksentekoon			
2017	2021	2033	
2,9	3,5	4	

Luottamus kunnan päätöksentekoon

Indikaattori ilmaisee 20 vuotta täyttäneiden keskimääräistä luottamusta kunnan päätöksentekoon asteikolla 1-5. Lappeenrannan ka. oli 2,8 (2015) ja kokonaan 2,9.

Luottamuksen edellytyksiä ovat avoimuus, julkisuus, kontrolloituavuus, vastuullisuus, uskottavuus, ennakoitavuus ja yleisen edun toteuttaminen, riippumattomuus, hyvän hallinnon takeiden noudattaminen sekä päätöksentekoon ja hallinto- ja toimintakulttuurin laatu. Luottamusta vahvistavat asukkaiden aktiivisuus, osallistuminen ja sitoutuminen, palvelujen laatu ja saatavuus.

Tietolähde: Sotkanet

Elinvoimainen kaupunki ja imago

Työssäkäyvien määrä			
2017	2021	2033	
28 700	30 000	32 000	

Yritysimagon parantuminen			
2017	2021	2033	
29	14	7	

Yritysimagon parantuminen

Taloustutkimus selvittää vuosittain elinkeinoelämän päättäjäsemasessa olevien henkilöiden näkemykset 36 kaupungin elinkeinopoliitikasta. Vastauksia pyydetään arvioimaan kouluvuotena-asteikolla (4-10) 11 eri imago-tekijää, kuten kunnan yrittäjämystyys ja työvoiman saatavuus.

Kaikki yksitoista imago-tekijää lasketaan yhteen Lappeenranta sijoittui 36 kaupungin joukossa sijalle 29 vuonna 2016.

Tietolähde: Taloustutkimus

Digitaaliset prosessit ja motivoitunut henkilöstö

Henkilöstötyytyväisyys			
2017	2021	2033	
3,69	3,85	4	

Asiakkaan palveluun käyttämä aika			
2017	2021	2033	
x	-50 %	-75 %	

Asiakkaan palveluun käyttämä aika

Mittari kuvaa sitä aikaa, joka asukkaalta, yritykseltä, turistilta tai muulta palvelun käyttäjäryhmältä menee kaupungin avainprosesseissa asiointiin ensikontaktista asian valmiiksi saattamiseen.

Mittaria voi parantaa ohittamalla automatisoimalla, ennakoimalla tarpeita ja poistamalla työprosesseista niitä vaiheita, jotka eivät luo asiakasarvoa. Yhden luokun paikkaan ohjaaminen vaikuttavat mittariin eniten.

Lähde: Toimenpiteiden ja niiden vaikutusten arvioinnin kautta. Tavoitteena on valituissa prosesseissa puoliittaa aika.

Talous ja resurssit

Lainat/asukas			
2017	2021	2033	
7 146	8 500	7 500	

Hukkatyöhön kuluvat htv:t			
2017	2021	2033	
x	-50 %	-75 %	

Hukkatyöhön kuluvat htv:t

Jokaisessa organisaatiossa on toimintaa, joka tuottaa asiakasarvoa, mahdollistaa asiakasarvon tuottamisen ja ns. hukkaa eli toimintaa joka ei tuota asiakasarvoa.

Kun resurssit optimoidaan tekemään vain asiakasarvoa tuottavaa tai sen mahdollistavaa työtä, saadaan lopputuloksena parempaa laatua nykyisillä resursseilla.

Hukkaa syntyy tyypillisesti toiminnan hajautumisesta ja turhasta odottamisesta, ylituotannosta, varastoinnista, kuljetuksista tai toistoista.

Lähde: Toimenpiteiden vaikutusten arvioinnin kautta. Tavoitteena on valituissa prosesseissa puoliittaa hukkatyö.

Strategia päämittarit ja erillis- ja kehittämishojelmien mittarit	Lähtötaso	Tavoite 2021	Toteuma 2021*	Tavoite 2033
Elämäläatunsa hyväksi tuntevat	52,3 %	55 %	56,6 %	60 %
Luottamus kunnan päätöksentekoon	2,9	3	2,94	4
Työssäkävien määrän kasvu	28 700	30 000	29 401	32 000
Yritysimagon parantuminen	29	14	30	7
Henkilöstön työtyytyväisyys	3,69	3,85	3,67	4
Asiakkaan palveluun käyttämä aika	-	-50 %	-	-75 %
Lainat/asukas	7 146	8 500	6 983	7 500
Hukkatyöhön käytettävät htv:t	-	-50 %	-	-75 %
Nuorisotyöttömien määrä	700	450	483	300
LUT tekniikan hakijat/aloituspaikat	-	2	1,53	2,5
CO ₂ -päästöt	-40%	-50 %	-49 %	-80 %
Greenreality työpaikat	0 (=2000 työp)	+300	+158	+800
Matkailijoiden viipymä	1,78	1,90	1,97	1,95
Harrastavien määrä	90 %	95 %	93,73 %	98 %
Sairaspoissaolojen vähentyminen	10,8	10	13	9
Hankintojen (YrVA)	-	75 %	75 %	100 %
Koulunkäynnistä pitäminen (8. ja 9. lk)	69,6 %	+2 %	62,6 %	+8 %
Yksinäiseksi tuntevien osuus (8. ja 9. lk)	8,7 %	-0,2 %	12,9 %	-0,5 %
Korjausvelan määrä (katuinfra)	95,41 M€	0	-0,7 %	-50 %
Yritysassiakkaiden tyytyväisyys	3,67	4	3,61	4,2

*Viimeisin käytävissä oleva tieto

Eloisassa, puhtaassa ja turvallisessa Lappeenrannassa on kaikenikäisten hyvä elää.
Lappeenrantalaiset kehittävät aktiivisesti yritysystävällistä yliopisto- ja matkailukaupunkiaan, joka kasvaa ja kansainvälistyy rohkeasti.

Kasvua ja osaamista	Hyvinvoivat asukkaat ja osallisuus	Elinvoimainen kaupunki ja imago	Digitaaliset prosessit ja motivoitunut henkilöstö	Talous ja resurssit																																																										
<p>Nuorisotyöttömien määrä</p> <table border="1"> <tr> <td>2021</td> <td>2033</td> <td>LUT:n tekniikan hakijat/aloituspaikat</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>450</td> <td>300</td> <td></td> <td>2</td> <td>2,5</td> </tr> </table>	2021	2033	LUT:n tekniikan hakijat/aloituspaikat	2021	2033	450	300		2	2,5	<p>Elämänilaatusa hyväksi tuntevat</p> <table border="1"> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>52,3 %</td> <td>55 %</td> <td>60 %</td> </tr> </table> <p>Luottamus kunnan päätöksentekoon</p> <table border="1"> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>2,9</td> <td>3,5</td> <td>4</td> </tr> </table>	2017	2021	2033	52,3 %	55 %	60 %	2017	2021	2033	2,9	3,5	4	<p>Työssäkäyvien määrän kasvu</p> <table border="1"> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>28 700</td> <td>30 000</td> <td>32 000</td> </tr> </table> <p>Yritysimagon parantuminen</p> <table border="1"> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>29</td> <td>14</td> <td>7</td> </tr> </table>	2017	2021	2033	28 700	30 000	32 000	2017	2021	2033	29	14	7	<p>Henkilöstötyytyväisyys</p> <table border="1"> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>3,69</td> <td>3,85</td> <td>4</td> </tr> </table> <p>Asiakkaan palveluun käyttämä aika</p> <table border="1"> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>x</td> <td>-50 %</td> <td>-75 %</td> </tr> </table>	2017	2021	2033	3,69	3,85	4	2017	2021	2033	x	-50 %	-75 %	<p>Lainat/asukas</p> <table border="1"> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>7 146</td> <td>8 500</td> <td>7 500</td> </tr> </table> <p>Hukkatyöhön kuluvat htv:t</p> <table border="1"> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>x</td> <td>-50 %</td> <td>-75 %</td> </tr> </table>	2017	2021	2033	7 146	8 500	7 500	2017	2021	2033	x	-50 %	-75 %
2021	2033	LUT:n tekniikan hakijat/aloituspaikat	2021	2033																																																										
450	300		2	2,5																																																										
2017	2021	2033																																																												
52,3 %	55 %	60 %																																																												
2017	2021	2033																																																												
2,9	3,5	4																																																												
2017	2021	2033																																																												
28 700	30 000	32 000																																																												
2017	2021	2033																																																												
29	14	7																																																												
2017	2021	2033																																																												
3,69	3,85	4																																																												
2017	2021	2033																																																												
x	-50 %	-75 %																																																												
2017	2021	2033																																																												
7 146	8 500	7 500																																																												
2017	2021	2033																																																												
x	-50 %	-75 %																																																												
<p>1. Nuorten työllistymisen edistäminen</p>	<p>Vain peruskoulun tutkinnon suorittaneiden osuus laskee</p> <p>Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 v., % vastaavankäisestä väestöstä (7 % - 5 % - 3 %)</p>	<p>Alueen oppilaitoksista valmistuvat työllistyvät alueen yrityksiin</p> <p>Nuorisotyöttömät, % 18-24-vuotiaasta työvoimasta (20,6 % - 16,7 % - 10 %)</p>	<p>Ohjaamo tukee nuoria koulutukseen ja työelämään pääsystä</p> <p>Alle 25-vuotiaiden % virta yli 3 kk työttömyyteen (39 % - 25 % - 15 %)</p>	<p>Alle 30-v. työmarkkinatuen sakkomaksut vähenevät</p> <p>Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-v. % vastaavankäisestä väestöstä (3,8 % - 3,2 % - 2,7 %)</p>																																																										
<p>2. Työelämä osaksi opiskelua</p>	<p>Nuoria, osin myös kansainvälisiä asukkaita asettuu pysyvästi kaupunkiin</p> <p>LUT:n opiskelijoiden kesätyöllistyminen lisääntyy (12,5/21 % - 25 % - 25 %)</p>	<p>Valmistuvista LUT- ja amk-opiskelijoista maakuntaan jäävien osuus kasvaa vuosittain</p> <p>Vastavalmistuneiden 25-29-vuotiaiden työttömien määrä (80 - 60 - 40)</p>	<p>Uudet yhteistyörahteet, yritysten ja opiskelijoiden yhteistyö tiivistyy</p> <p>80 Firtatiimi-vierailua yrityksissä/vuosi</p>	<p>Yritysten tulos vahvistuu, asukasperustelinen valtionosuus kasvaa</p> <p>LUT:iin syntyy uusia työpaikkoja (10 - 50 - 100)</p>																																																										
<p>3. Polku yliopistoon - Junior University</p>	<p>Koululaisille kiinnostavia vaihtoehtoja ja innostusta opiskeluun</p> <p>Oppilaiden motivaatio luma-aineiden opiskeluun</p>	<p>Pitkän matematiikan suosio kasvaa</p> <p>Koulutuspalveluja mittaavan imagoindikaattorin muutos</p>	<p>Peruskoulu- ja lukio-opetuksen laatu ja tunnettuus paranee</p> <p>Junior Universityn henkilöstön työtyytyväisyys verrattuna muuhun henkilöstöön</p>	<p>LUT:n kaupungin elinvoimaa vahvistava asema turvataan</p> <p>Investointisäästö</p>																																																										

1. Nuorten työllistymisen edistäminen

Lappeenranta tunnetaan kaupunkina, jossa panostetaan ja kannustetaan lasten ja nuorten koulutukseen ja työelämävalmiuksiin. Lappeenrantalaiset nuoret saavat apua koulutukseen, työelämään ja omaan elämän hallintaan liittyvissä haasteissa Ohjaamon monialaisilta ammattilaisilta. Kaupunki, Eksote, Te-hallinto ja alueen oppilaitokset sopivat yhteistyökäytännöistä. Yritys- ja työnantajayhteistyö on aktiivista. Kaupunki on kehittänyt näkyviä ja kannustavia toimintamalleja peruskoulusta ammatilliseen ja muuhun toisen asteen koulutukseen sekä yliopistoon siirtymisten tukemiseen. Erilaisia koulutusvaihtoehtoja on runsaasti tarjolla kaikenikäisille asukkaille. Koulutuksen, työelämän ja yritysten yhteistyö on näkyvää koko konsernissa. Kaupunki pystyy houkuttelemaan alueen oppilaitoksista valmistuvia työllistymään alueelle ja perustamaan uutta yritystoimintaa.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
1.1. Vain peruskoulun tutkinnon suorittaneiden osuus laskee	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 v., % vastaavan ikäisestä väestöstä 7 % > 6,5 % > 5 %	5,1	Jatkettu nuorten keikka- ja kesätyöllistymisen ja yrittäjyyden edistämistä ja lisätty yritys yhteistyötä. Tehty työmahdollisuuksia näkyväksi nuorille Ohjaamon ja yrityspalvelujen yhteistyöllä. Kehitetty edelleen Maker-kulttuuria Ohjaamon yhteyteen käynnistyneen pajan avulla.
1.2. Alueen oppilaitoksista valmistuvat (SAMPO) työllistyvät alueen yrityksiin	Nuorisotyöttömät, % 18-24-vuotiaasta työvoimasta 18 % > 17 % > 16,7 %	13,9	Ohjaamo on osa työllisyydenhoidon kokonaisuutta ja monialainen yhteistyö on tiivistynyt. Ohjaamon roolia vahvistettu osana oppivelvollisuuden uudistuksen kokonaisuutta. Käynnistetty nuorten työllistämiskeinojen selvitystyö, jossa kuullaan nuoria työllistäviä yrityksiä. Lisäksi uudistettu Kisälliseteli -kokeilua.
1.3. Ohjaamo tukee nuoria koulutukseen ja työelämään pääsyssä	Alle 25-vuotiaiden % virta yli 3 kk työttömyyteen 34 % > 29 % > 25 %	39 %	Toiminta jatkunut osana perustoimintaa. Ohjaamo toiminta juurrutettu osaksi kaupungin normaalia toimintaa yhteistyössä työllisyystiimin ja nuorisotoimen kanssa.
1.4. Alle 30-v. työmarkkinatuen sakkomaksut vähenevät	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18-24-v. % vastaavanikäisestä väestöstä 3,6 % > 3,4 % > 3,2 %	2,1 %	Yrityskoordinaattori -kokeilu pilotoitiin. Hyvät käytännöt ja toimintamallit on otettu osaksi nykyistä toimintaa ohjaamon, työllisyys- ja yrityspalveluiden kesken.

2. Työelämä osaksi opiskelua

Lappeenranta tunnetaan maan vetovoimaisimpana yliopistokaupunkina ja nuoret kokevat Lappeenrannan kaupunkina, jonne halutaan päästä opiskelemaan ja töihin. LUT:n, Lab:n, korkeakouluopiskelijoiden, yritysten ja kaupungin yhteistyönä toteutetaan toimenpiteitä, jotka lisäävät kaupungin tunnettuutta globaalien haasteiden ratkaisijana ja innovatiivisena opiskelu-kaupunkina. Opiskelijoille luodaan mahdollisuuksia toimia yritysten ja kaupungin asettamien ongelmien ratkaisijoina. Myös ammatillisen koulutuksen ja työelämän välistä yhteistyötä tiivistetään ja yrittäjäyys on keskeinen osa opintoja. Eri alojen opiskelijat ja työnantajat saatetaan yhteistyöhön jo opiskeluaikana. Lab:n ja LUT:n yrityskiihdyttämö tuottaa kasvavaa yritystoimintaa. Harjoitustyöprojekteja, kesätyöpaikkoja ja start up -toimintaa edistävien organisaatioiden LUT Entrepreneurship Societyn ja Firmatiimin toimintaa kehitetään. Kartoitetaan pk-yritysten osaamis- ja kehittämistarpeita ja luodaan tähän stipendijärjestelmä, jonka kautta opiskelija saa korvauksen ja yritys osaamista. Konkreettisenä keinona tavoitteiden edistämiseksi laaditaan kumppanuus-sopimus kaupungin ja LUT:n ylioppilaskunnan (LTKY) välillä.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
2.1. Nuoria, osin myös kansainvälisiä asukkaita asettuu pysyvästi kaupunkiin	LUT:n opiskelijoiden kesätyöllistyminen lisääntyy 20 % > 22 % > 25 % LUT:n tekniikan hakijat/aloituspaikat 1,5 > 1,8 > 2	1,56	Vetovoimaisen yliopistokampanjan toteuttaminen. Materiaalia hyödynnetty laajasti markkinointiin yrittäjien, opiskelijoiden ja asukkaiden houkuttelemiseksi.
2.2. Valmistuvista LUT- ja amk-opiskelijoista maakuntaan jäävien osuus kasvaa vuosittain	Vastavalmistuneiden 25-29 -vuotiaiden työttömien määrä: Vastavalmistuneiden työllisyysprosentti kasvaa 20 % > 22 % > 25 %	Etenee suunnitellusti	Keskeisimmät tulokset 2021 On järjestetty useita työpajoja kv-opiskelijoiden työllistämistä yrityksille. Wirma yrityspalvelut on lisäksi järjestänyt yrittäjäyys-tapahtumia ja antanut kv-opiskelijoille yritysneuvontaa, josta on syntynyt mielenkiintoisia yritysaihioita ja yritystoimintaa. Hankkeelle on luotu nettisivu ja tehty videoita yritysten ja kv-työntekijöiden näkökulmasta. Lisäksi on luotu erilaisia toimintamalleja ja oppaita kv-työllistämiseen. Kontaktoitu yrityksiä kv-rekrytointimahdollisuuksien esille tuomiseksi.

2. Työelämä osaksi opiskelua

Lappeenranta tunnetaan maan vetovoimaisimpana yliopistokaupunkina ja nuoret kokevat Lappeenrannan kaupunkina, jonne halutaan päästä opiskelemaan ja töihin. LUT:n, Lab:n, korkeakouluopiskelijoiden, yritysten ja kaupungin yhteistyönä toteutetaan toimenpiteitä, jotka lisäävät kaupungin tunnettuutta globaalien haasteiden ratkaisijana ja innovatiivisena opiskelu-kaupunkina. Opiskelijoille luodaan mahdollisuuksia toimia yritysten ja kaupungin asettamien ongelmien ratkaisijoina. Myös ammatillisen koulutuksen ja työelämän välistä yhteistyötä tiivistetään ja yrittäjäyys on keskeinen osa opintoja. Eri alojen opiskelijat ja työnantajat saatetaan yhteistyöhön jo opiskeluaikana. Lab:n ja LUT:n yrityskiihdyttämö tuottaa kasvavaa yritystoimintaa. Harjoitustyöprojekteja, kesätyöpaikkoja ja start up -toimintaa edistävien organisaatioiden LUT Entrepreneurship Societyn ja Firmatiimin toimintaa kehitetään. Kartoitetaan pk-yritysten osaamis- ja kehittämistarpeita ja luodaan tähän stipendijärjestelmä, jonka kautta opiskelija saa korvauksen ja yritys osaamista. Konkreettisena keinona tavoitteiden edistämiseksi laaditaan kumppanuus-sopimus kaupungin ja LUT:n ylioppilaskunnan (LTKY) välillä.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
2.3. Uudet yhteistyö-rakenteet, yritysten ja opiskelijoiden yhteistyö tiivistyy	Hautomotoiminnan tuloksellisuuden arviointi	Etenee suunnitellusti	Uudet kokeilut osana hautomotoimintaa jatkuivat. LUTES avasi CO-Working (yrityksiä, opiskelijoita ja mm. Wirma yrityspalvelut) tilan syksyllä 2021 opiskelijoiden, yrittäjien ja yrityspalvelua tuottavien törmäyttämistä varten.
2.4. Yritysten tulos vahvistuu asukas-perusteinen valtionosuus kasvaa	Yrityshautomo synnyttää 5 yritystä vuosittain 7 > 15 > 23	35	Business Mill palvelun tuella on perustettu 18 uutta osaamis-pohjaista yritystä sekä 17 uutta liiketoimintakonseptia olemassa oleviin yrityksiin. Uusia asiakkuuksia on tullut noin 180. Kevään 2021 aikana järjestettiin toinen Idea Race -liikeideakilpailu ja taso oli selkeästi korkeampi kuin ensimmäisenä vuonna. Lisäksi Business Mill järjesti neljännen Myllyn Kivet pitchaus tapahtuman yhteistyössä Etelä-Karjalan hallitusammattilaisten ja yrityskummien kanssa. Teemana oli tällä kertaa omistajanvaihdos-tapaukset. Ensimmäisen asiakastytyväisyyskyselyn palaute oli erinomainen.

3. Polku yliopistoon - Junior University

Lappeenranta tunnetaan osaamisen kehittämisen innovatiivisena edelläkävijänä ja vetovoimaisena yliopistokaupunkina, joka on ensimmäisenä Suomessa luonut Junior University toimintamallin. Kaupunki ja LUT luovat lappeenrantalaisille lapsille ja nuorille selkeän polun yliopistoon. Koulutusyhteistyötä Lappeenrannan kaupungin ja LUT:n välillä on systemaattista ja jatkuvaa. Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden kiinnostusta matemaattisluonnontieteellisiä (luma) opintoja kohtaan sekä ohjata oppilaita koulutuksellisen tasa-arvon näkökulmasta kattavasti

hakeutumaan yliopisto-opiskeluun. Kaupungin ja LUT:in yhteistyössä toteutettavat kokonaisuudet kirjataan sekä peruskoulujen että lukioiden opetussuunnitelmiin. Junior University tarjoaa lukiolaisille mahdollisuuden suorittaa yliopisto-opintoja jo lukion aikana. Toiminta edistää myös yrittäjyyskasvatusta yritysvierailujen myötä. Junior yliopisto vahvistaa myös oppilaiden sitoutumista Lappeenrannan ajamien kestävä kehityksen arvojen mukaiseen toimintaan.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
3.1. ja 3.5. Koululaisille kiinnostavia vaihtoehtoja ja innostusta opiskeluun	Oppilaiden motivaatio luonnontieteiden ja matematiikan (LUMA-aineiden) opiskeluun (motivaatiokysely). Pitkän matematiikan valinneet ja/tai kirjoittaneet oppilaat (lukio). Suoritettujen kurssien määrä.	Etenee suunnitellusti	3.1. Uniori-peruskonseptien toteutus virtuaalisesti (3.-luokka: kiertotalous, 5.-luokka: kestävä liiketoiminta ja yrittäjyys ja 8.-luokka: puhdas energia ja kestävä asuminen). Virtuaalisten opettajien tukiportaalien luominen opettajien perehdyttämisen ja konseptien toteuttamisen tueksi syyslukukaudesta 2021 eteenpäin. Ensimmäisten Uniori-tiede-leirien toteutus kesäkuussa 2021 yhteistyössä LUMA-keskus Saimaan asiantuntijoiden kanssa (kolme leiriä, joille osallistui 48 lasta / 221 hakijaa). 3.5. Tiedelinja-konsepti saatiin viimeistelyä kevään 2021 aikana siihen pisteeseen, että siitä kirjoitettiin opetussuunnitelmaa täydentävä suunnitelma Kimpisen lukion ja Lappeenrannan Lyseon lukion e-perusteisiin. Tiedelinjan pilotointi käynnistyi syksyllä.
3.2. Pitkän matematiikan suosio kasvaa	Koulutuspalveluja mittaavan imagoindikaattorin muutos, LUT hakijamäärän muutos (lukio) Kts. edellinen kohta, samat mittarit	Etenee suunnitellusti	Innostavan matematiikan opiskelun ja opetuksen tukimateriaalien tuottaminen käyttöönotettavaksi kaikissa Lappeenrannan kaupungin yläkouluissa syyslukukaudella 2021.

3. Polku yliopistoon - Junior University

Lappeenranta tunnetaan osaamisen kehittämisen innovatiivisena edelläkävijänä ja vetovoimaisena yliopistokaupunkina, joka on ensimmäisenä Suomessa luonut Junior University toimintamallin. Kaupunki ja LUT luovat lappeenrantalaisille lapsille ja nuorille selkeän polun yliopistoon. Koulutusyhteistyötä Lappeenrannan kaupungin ja LUT:n välillä on systemaattista ja jatkuvaa. Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden kiinnostusta matemaattisluonnontieteellisiä (luma) opintoja kohtaan sekä ohjata oppilaita koulutuksellisen tasa-arvon näkökulmasta kattavasti hakeutumaan yliopisto-opiskeluun. Kaupungin ja LUT:in yhteistyössä toteutettavat kokonaisuudet kirjataan sekä peruskoulujen että lukioiden opetussuunnitelmiin. Junior University tarjoaa lukiolaisille mahdollisuuden suorittaa yliopisto-opintoja jo lukion aikana. Toiminta edistää myös yrittäjyyskasvatusta yritysvierailujen myötä. Junior yliopisto vahvistaa myös oppilaiden sitoutumista Lappeenrannan ajamien kestävän kehityksen arvojen mukaiseen toimintaan.

Tavoitteet	Mittarit (2019 >2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
3.3. ja 3.6 Peruskoulu- ja lukio-opetuksen laatu ja tunnettuus paranee	Uniorin henkilöstön työtyytyväisyys verrattuna muuhun henkilöstöön: Oppilaiden ja opettajien palaute toimintamalleista. Toteutettujen monialaisten oppimis-kokonaisuuksien määrä. Toiminnan esittely kansallisissa ja kansainvälisissä seminaareissa. Toiminnan esittelyjen ja vierailujen määrä	Etenee suunnitellusti	3.3. LUTRA2021-yrittäjyystahtuman toteuttaminen virtuaalisesti, Valtakunnallisen pikkuyrittäjät finaalin voitto kahdessa sarjassa (Vuoden pikkuyritys Suomessa: FiveFire, Pulpin koulu, Joutseno ja Vuoden myyntipuhe 2021 Little Helpers Kesämäen koulu, Lappeenranta). Voitto kestävän kehityksen tavoitteiden edistämistä arvioivan International Green Gown Awards 2021 -kilpailussa kesäkuussa 2021. International Green Gown Awards on YK:n ympäristöohjelman (United Nations Environment Programme, UNEP) tukema kilpailu, joka on avoin kaikille korkeakouluille ympäri maailmaa. Huom! 8.-luokkalaisten yrittäjyystapahtumaa ei toteutettu LUT-yliopistolla Korona-rajoitusten vuoksi. 3.6. Toimintamallin peruskonseptien jatkokehittäminen uuden opetussuunnitelman mukaisesti. Konseptin yhteistyön rakenteiden ja sisältöjen suunnittelu lukuvuodelle 2021-2022 (tietyt lukion aineet, tarkennetaan lukuvuosittain). Uniori-toimintaa on esitelty eri tilaisuuksissa.

3. Polku yliopistoon - Junior University

Lappeenranta tunnetaan osaamisen kehittämisen innovatiivisena edelläkävijänä ja vetovoimaisena yliopistokaupunkina, joka on ensimmäisenä Suomessa luonut Junior University toimintamallin. Kaupunki ja LUT luovat lappeenrantalaisille lapsille ja nuorille selkeän polun yliopistoon. Koulutusyhteistyötä Lappeenrannan kaupungin ja LUT:n välillä on systemaattista ja jatkuvaa. Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden kiinnostusta matemaattisluonnontieteellisiä (luma) opintoja kohtaan sekä ohjata oppilaita koulutuksellisen tasa-arvon näkökulmasta kattavasti hakeutumaan yliopisto-opiskeluun. Kaupungin ja LUT:in yhteistyössä toteutettavat kokonaisuudet kirjataan sekä peruskoulujen että lukioiden opetussuunnitelmiin. Junior University tarjoaa lukiolaisille mahdollisuuden suorittaa yliopisto-opintoja jo lukion aikana. Toiminta edistää myös yrittäjyyskasvatusta yritysvierailujen myötä. Junior yliopisto vahvistaa myös oppilaiden sitoutumista Lappeenrannan ajamien kestäväen kehityksen arvojen mukaiseen toimintaan.

Tavoitteet	Mittarit (2019 >2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
3.4. ja 3.7. LUT:n kaupungin elinvoimaa vahvistava asema turvataan	Investointisäästö: (ml. opettajien osaamisen kehittämiseen liittyvien koulutushankinta- kustannusten säästö). Asennekyselyt oppilaille/ opiskelijoille ja lappeenrantalaisten LUT:n hakijamäärien seuranta 104 >108 >110	105	3.4. Eri-ikäisten oppilaiden opetukseen sovellettavien työpakettien suunnittelu LUT -yliopistolla sijaitsevaan Tiedeluokka polkuun. Tiedonkeruun toteuttaminen 9.-luokkalaisten vaikuttavuusmittarin avulla. Tiivis kehittämis- ja viestintäyhteistyö LUT Junior Universityn ja LUMA-keskus Saimaan kanssa. Pitkäkestoisen opettajien tukikoulutuksen toteuttaminen (Opettajien tietoperusteinen ympäristöosaaminen/30 osallistujaa) ja rehtorivalmennuksen toteuttaminen (Yhteiskuntaa uudistava johtaminen/11 osallistujaa). 3.7. Lukiokoulutuksen Lappeenranta Junior University -toiminta starttasi uuden opetussuunnitelman osalta 1.8.2021 alkaen ensimmäisen vuosikurssin kokonaisuuksien osalta.

Eloisassa, puhtaassa ja turvallisessa Lappeenrannassa on kaikenikäisten hyvä elää.
Lappeenrantalaiset kehittävät aktiivisesti yritysystävällistä yliopisto- ja matkailukaupunkiaan, joka kasvaa ja kansainvälistyy rohkeasti.

	Hyvinvoivat asukkaat ja osallisuus	Elinvoimainen kaupunki ja imago	Digitaaliset prosessit ja motivoitunut henkilöstö	Talous ja resurssit																																																																
<p>CO₂-päästöt</p> <table border="1"> <tr> <td>2021</td> <td>2033</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>-50%</td> <td>-80%</td> <td>+300</td> <td>+800</td> </tr> </table> <p>Greenreality työpaikat</p> <table border="1"> <tr> <td>2021</td> <td>2033</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>-50%</td> <td>-80%</td> <td>+300</td> <td>+800</td> </tr> </table>	2021	2033	2021	2033	-50%	-80%	+300	+800	2021	2033	2021	2033	-50%	-80%	+300	+800	<p>Elämänlaatunsa hyväksi tuntevat</p> <table border="1"> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>52,3 %</td> <td>55 %</td> <td>60 %</td> </tr> </table> <p>Luottamus kunnan päätöksentekoon</p> <table border="1"> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>2,9</td> <td>3,5</td> <td>4</td> </tr> </table>	2017	2021	2033	52,3 %	55 %	60 %	2017	2021	2033	2,9	3,5	4	<p>Työssäkävien määrän kasvu</p> <table border="1"> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>28 700</td> <td>30 000</td> <td>32 000</td> </tr> </table> <p>Yritysimagon parantuminen</p> <table border="1"> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>29</td> <td>14</td> <td>7</td> </tr> </table>	2017	2021	2033	28 700	30 000	32 000	2017	2021	2033	29	14	7	<p>Henkilöstötyytyväisyys</p> <table border="1"> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>3,69</td> <td>3,85</td> <td>4</td> </tr> </table> <p>Astakkaan palveluun käyttämä aika</p> <table border="1"> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>x</td> <td>-50 %</td> <td>-75 %</td> </tr> </table>	2017	2021	2033	3,69	3,85	4	2017	2021	2033	x	-50 %	-75 %	<p>Lainat/asukas</p> <table border="1"> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>7 146</td> <td>8 500</td> <td>7 500</td> </tr> </table> <p>Hukkatyöhön kuluvat litrit</p> <table border="1"> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>x</td> <td>-50 %</td> <td>-75 %</td> </tr> </table>	2017	2021	2033	7 146	8 500	7 500	2017	2021	2033	x	-50 %	-75 %
2021	2033	2021	2033																																																																	
-50%	-80%	+300	+800																																																																	
2021	2033	2021	2033																																																																	
-50%	-80%	+300	+800																																																																	
2017	2021	2033																																																																		
52,3 %	55 %	60 %																																																																		
2017	2021	2033																																																																		
2,9	3,5	4																																																																		
2017	2021	2033																																																																		
28 700	30 000	32 000																																																																		
2017	2021	2033																																																																		
29	14	7																																																																		
2017	2021	2033																																																																		
3,69	3,85	4																																																																		
2017	2021	2033																																																																		
x	-50 %	-75 %																																																																		
2017	2021	2033																																																																		
7 146	8 500	7 500																																																																		
2017	2021	2033																																																																		
x	-50 %	-75 %																																																																		
<p>4. Resurssiviisaus ja kiertotalous</p> 	<p>Jätteitä ei loppusijoiteta vaan kaikki hyödynnetään</p> <p>Erilliskerätyn muovin määrä kaksinkertaistuu 2017-2021</p>	<p>Mahdollistetaan kestävä kehityksen kokeiluja</p> <p>Uudet työpaikat 2021 mennessä: 45</p>	<p>Asukkaiden ja yritysten ympäristövastuu kasvaa</p> <p>Tilojen vuokraus digitalisoitu 2021</p>	<p>Tilojen ulosvuokraus ja tehokkaampi hyödyntäminen lisäävät tuloja</p> <p>Kaupungin vuokratulojen kasvu 75 000 €/v 2021 alkaen</p>																																																																
<p>5. Puhdas vesi</p> 	<p>Vesistöjen virkistyskäytön parantaminen</p> <p>Uimaveden käyttökiellot poistuvat pysyvästi 2021 mennessä</p>	<p>Puhtaan veden teknologian ympärille syntyy työpaikkoja</p> <p>Näkösivyyys Pien-Saimaalla paranee 50 cm 2021 mennessä</p>	<p>Reaaliaikainen vedenlaadun seuranta ja tietoisuuden lisääminen</p> <p>Asukkaat voivat seurata reaaliaikaisia veden ja ilman laadun tuloksia 2021 verkosta.</p>	<p>Vesi- ja jätevesiverkoston uusiminen vähentää energiakuluja</p> <p>Vesiverkoston energiakulut muuttumattomat 2017-2021 ja laskevat 20 % 2033</p>																																																																
<p>6. Energia ja ilmasto</p> 	<p>Asukkailla on valmiudet energiamurroksen omaksumiseen</p> <p>CO₂-päästöt vähenevät v. 2007 x - 50% - 80 %</p>	<p>Ympäristö- ja energia keskittymä vahvistuu ja synnyttää työpaikkoja</p> <p>Uudet työpaikat 2021 mennessä: 215</p>	<p>Kulutuksen mukaan laskuttaminen ja etälunnan hyödyntäminen</p> <p>Kysyntäjoustavat, digitaaliset laitteistot käytössä osassa konsernin kiinteistöjä 2021.</p>	<p>Älykäs ohjaus ja teknologia vähentävät ylläpitokuluja</p> <p>Konsernin kiinteistöjen energiakustannukset kevenevät 60 000 €/v 2021 alkaen</p>																																																																

4. Resurssiviisaus ja kiertotalous

Lappeenranta toimii resurssiviisaana kaupunkina, jonka tiekartan yhtenä keskeisenä osa-alueena on kiertotalouden edistäminen. Uusiomateriaalien käytöllä vältetään neitseellisten raaka-aineiden kulutusta ja luodaan menestyvää liiketoimintaa. Uusiomateriaaleja hyödynnetään mm. maanrakennuksessa ja rakentamisessa. Korkeakoulujen tutkimusta ja osaamista siirretään liiketoiminnaksi. Esimerkkinä investoinneista, jotka hyödyntävät jätettä: Biokaasulaitokset 15 GWh (EKJH) suunnittelu ja toteutus + 50 GWh(LRE): Suunnittelu

Tavoitteet	Mittarit (2019 >2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
4.1. Jätteitä ei loppusijoiteta vaan kaikki hyödynnetään	Erilliskerätyn muovin määrä kaksinkertaistuu 2017-2021 tn/a 300 > 400 > 500	793 tn/a	Yhdyskuntajätteen loppusijoitus 0 %, materiaalihyötykäyttö 53 %, energiahyötykäyttö 45 %. Biokaasulaitos vastaanotettiin ja biokaasun tankkausasemat avattiin keväällä 2021. Biokaasua myytiin 370 000 kg, jolla korvattiin fossiilisia polttoaineita ja vähennettiin liikenteen CO ₂ -päästöjä. Muovin erilliskeräys yhteensä 783 tn (EKJH 460 tn ja RINKI 324 tn).
4.2. Mahdollistetaan kestävän kehityksen kokeiluja	Uudet työpaikat 2021 mennessä: 45 10 > 20 > 45	9	Useita kokeilu- ja kehityshankkeita toteutuksessa. Volyymitaan suurimpana tutkimushankkeena päättyi sementin korvaamista geopolymeereillä koskeva tutkimus, jonka yhteydessä kokeiltu materiaalin hyödyntämistä mm. meluvälleinä.
4.3. Asukkaiden ja yritysten ympäristövastuu kasvaa	Tilojen vuokraus digitalisoitu 2021: Tilojen määrä, jotka digitaalisesti vuokrattavissa x > x > 100 %	30 %	Green Leaf vuoden seurauksena toimintaan osallistuttiin koronasta huolimatta hyvin, mikä näkyy toteutumatilanteesta. Laaja toimenpidesuunnitelma toteutui ennakoitua paremmin. Korona vaikeutti tapahtumien järjestelyjä. Kasvihuonekaasupäästöt jatkoivat alenemista. Vuorovaikutus on kasvanut ja viestintä on tehostunut.
4.4. Tilojen ulosvuokraus ja tehokkaampi hyödyntäminen lisäävät tuloja	Kaupungin vuokratulojen kasvu 75 000 €/v 2021 alkaen 15 000 > 40 000 > 75 000	0	Varaamo toiminnassa, mutta volyyymi ja kysyntä vähäistä.

5. Puhdas vesi

Huolehditaan Saimaan veden puhtaudesta ja virkistyskäytöstä. Vesistöjenkunnostusta jatketaan Pien-Saimaalla ja muissa vesistöissä. Menetelminä käytetään ulkoisen kuormituksen vähentämistä, hoitokalastusta, virtausohjausratkaisujen kehittämistä sekä viestintää ja neuvontaa. Uusia kunnostusmenetelmiä kehitetään yhdessä LUT:n kanssa. Jäteveden puhdistamon yhteydessä kehitetään kokeilualustoja ja uutta liiketoimintaa. Edistetään vesihuollon energiatehokkuutta.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
5.1. Vesistöjen virkistyskäytön parantaminen	Uimaveden käyttökiellot poistuvat pysyvästi 2021 mennessä: 0 > 0 > 100 %	100 %	Kutilan kanavan suunnittelua on jatkettu. Saimaa Screen avattiin ja sisältöä on kehitetty. Vesistöjen tilan parantamiseen liittyviä asukastapahtumia on järjestetty 6 kpl. Finnish Lakeland Forum keräsi yli 600 seuraajaa tapahtumalle. Keskustelu Halkosaaren matopesusta ja Pien-Saimaan suojelusta on ollut vilkasta.
5.2. Puhtaan veden teknologian ympärille syntyy työpaikkoja	Näkösyvyys (m) Pien-Saimaalla paranee 50 cm 2021 mennessä: 2,1 > 2,3 > 2,5 Uusia työpaikkoja 5 > 10 > 25	18	Vedenpuhdistuksen osaamista ja teknologiaa kehitetään paikallisissa yrityksissä, usein kumppanina LUT. Hulevesiteemainen hanke sai kaupungin ensimmäisen EU:n Horizon rahoituksen. Saimaarium joutui lopettamaan toimintansa taloudellisista syistä.
5.3. Reaaliaikainen vedenlaadun seuranta ja tietoisuuden lisääminen	Asukkaat voivat seurata reaaliaikaisia veden ja ilman laadun tuloksia 2021 verkosta.	Etenee suunnitellusti	Automatiikkaa on lisätty veden laadun seurannassa. Saimaa Screen järjestelmään on lisätty reaaliaikaista veden laadun ja Saimaan pinnan korkeuden seuranta vesifi palvelun kautta. Finnish Lakeland Forum levitti osaltaan vesistötietoisuutta.
5.4. Vesi- ja jätevesiverkoston uusiminen vähentää energiakuluja	Vesiverkoston energiakulut muuttumattomat 2017-2020 ja laskevat 20 % 2033: muutosvaikutus 0 > 5 000 > 5 000	1.522 €/vuosi	Projektin valmistuttua oli sähkön säästö 2021 1.522€. Lisäksi mittaamattomana hyötynä puhdistamon päässä vähentyneen ”puhtaan” veden käsittelystä saatu hyöty. Samaa toimintatapaa jatkettu verkoston muilla osilla.

6. Energia ja ilmasto

Lappeenranta toimii globaalina suunnannäyttäjänä kaupunkien energia- ja ilmastopolitiikan edistämässä. Vihreät teot perustuvat LUT:n osaamiseen. Energia- ja ympäristöalan GES-verkostoa kasvatetaan ja vahvistetaan ympäristöliiketoiminnan kasvun perustaa. Kaupunki toimii kokeiluympäristönä ja tarjoaa yrityksille referenssejä kv. markkinoille. Kiinteistöjen energia- tehokkuutta parannetaan ja lisätään kaupungin kiinteistöissä aurinkovoiman käyttöä. Kaupungin maankäytön suunnittelussa huomioidaan kestävä kehitys. Greenreality on osa päiväkotien ja koulujen kasvatustyötä. Asukkaat ja yritykset ovat aktiivisia toimijoita edistäen ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
6.1. Asukkailla on valmiudet energia- murroksen omaksumiseen	CO ₂ päästöt vähenevät v. 2007 43 % > 46 % > 50 %	49 %	Ilmastovahti -palvelu on avattu nettisivuilla. Palvelussa voi seurata ilmasto-ohjelman toimeenpanoa. Vuoden 2020 päästökehitys on -49 % vuoteen verrattuna. Ilmastokumppanit ja ilmastoviisaat hankkeilla edistetään ilmastomuutosta koskevan tiedon jakamista. Öljylämmityksestä luopumistukea on haettu paljon.
6.2. Ympäristö- ja energia keskittymä vahvistuu ja synnyttää työpaikkoja	Uudet työpaikat 2021 mennessä: 215 60 > 120 > 215	158	Vihreän sähköistämisen liiketoiminnan edistämiseen tähtäävä ekosysteemi- sopimus toimii kasvun moottorina edistäen mm. synteettisten polttoaineiden tuotantoon tähtääviä yrityshankkeita. Greenreality Networkin yritysverkosto laajentunut, toimii aktiivisesti ja yritysten henkilöstömäärät ovat kasvussa.

6. Energia ja ilmasto

Lappeenranta toimii globaalina suunnannäyttäjänä kaupunkien energia- ja ilmastopolitiikan edistämässä. Vihreät teot perustuvat LUT:n osaamiseen. Energia- ja ympäristöalan GES-verkoston kasvatetaan ja vahvistetaan ympäristöliiketoiminnan kasvun perustaa. Kaupunki toimii kokeiluympäristönä ja tarjoaa yrityksille referenssejä kv. markkinoille. Kiinteistöjen energiatehokkuutta parannetaan ja lisätään kaupungin kiinteistöissä aurinkovoiman käyttöä. Kaupungin maankäytön suunnittelussa huomioidaan kestävä kehitys. Greenreality on osa päiväkotien ja koulujen kasvatustyötä. Asukkaat ja yritykset ovat aktiivisia toimijoita edistäen ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
6.3. Kulutuksen mukaan laskuttaminen ja etäluennan hyödyntäminen.	Kysyntäjoustavat, digitaaliset laitteistot käytössä osassa konsernin kiinteistöjä 2021: Kiinteistöjen osuus, jossa energiankäyttöä ohjataan digitaalisesti x > x > 20 %	14	Kiinteistöautomaation hyödyntämisessä edetty voimakkaasti. Kaupungin kiinteistöjen energian ominaiskulutusta kyetty supistamaan.
6.4. Älykäs ohjaus ja teknologia vähentävät ylläpitokuluja	Konsernin kiinteistöjen energiakustannukset kevenevät 60 000 €/v 2021 alkaen	200 000 €	Virtuaalivoimalapalvelu toimii ja on saavuttanut kansainvälistä huomiota. Kiinteistöjen energiatehokkuutta parannettu.

Eloisassa, puhtaassa ja turvallisessa Lappeenrannassa on kaikenikäisten hyvä elää.
Lappeenrantalaiset kehittävät aktiivisesti yritysturvallista yliopisto- ja matkailukaupunkiaan, joka kasvaa ja kansainvälistyy rohkeasti.

Sykettä ja säpinää		Hyvinvoivat asukkaat ja osallisuus	Elinvoimainen kaupunki ja imago	Digitaaliset prosessit ja motivoitunut henkilöstö	Talous ja resurssit																																																																																			
<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Matkailijoiden viipymä</th> <th colspan="2">Harrastavien määrä</th> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>2033</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>1,9</td> <td>1,95</td> <td>95 %</td> <td>98 %</td> </tr> </table>	Matkailijoiden viipymä		Harrastavien määrä		2021	2033	2021	2033	1,9	1,95	95 %	98 %	<table border="1"> <tr> <th colspan="3">Elämänlaatunsa hyväksi tuntevat</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>52,3 %</td> <td>55 %</td> <td>60 %</td> </tr> <tr> <th colspan="3">Luoittamus kunnan päätöksentekoon</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>2,9</td> <td>3,5</td> <td>4</td> </tr> </table>	Elämänlaatunsa hyväksi tuntevat			2017	2021	2033	52,3 %	55 %	60 %	Luoittamus kunnan päätöksentekoon			2017	2021	2033	2,9	3,5	4	<table border="1"> <tr> <th colspan="3">Työssäkäyvien määrän kasvu</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>28 700</td> <td>30 000</td> <td>32 000</td> </tr> <tr> <th colspan="3">Yritysimagon parantuminen</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>29</td> <td>14</td> <td>7</td> </tr> </table>	Työssäkäyvien määrän kasvu			2017	2021	2033	28 700	30 000	32 000	Yritysimagon parantuminen			2017	2021	2033	29	14	7	<table border="1"> <tr> <th colspan="3">Henkilöstötyytyväisyys</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>3,69</td> <td>3,85</td> <td>4</td> </tr> <tr> <th colspan="3">Asiakkaan palveluun käyttämä aika</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>x</td> <td>-50 %</td> <td>-75 %</td> </tr> </table>	Henkilöstötyytyväisyys			2017	2021	2033	3,69	3,85	4	Asiakkaan palveluun käyttämä aika			2017	2021	2033	x	-50 %	-75 %	<table border="1"> <tr> <th colspan="3">Lainat/asukas</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>7 146</td> <td>8 500</td> <td>7 500</td> </tr> <tr> <th colspan="3">Hukkatyön kuluvat htv:t</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>x</td> <td>-50 %</td> <td>-75 %</td> </tr> </table>	Lainat/asukas			2017	2021	2033	7 146	8 500	7 500	Hukkatyön kuluvat htv:t			2017	2021	2033	x	-50 %	-75 %
Matkailijoiden viipymä		Harrastavien määrä																																																																																						
2021	2033	2021	2033																																																																																					
1,9	1,95	95 %	98 %																																																																																					
Elämänlaatunsa hyväksi tuntevat																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
52,3 %	55 %	60 %																																																																																						
Luoittamus kunnan päätöksentekoon																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
2,9	3,5	4																																																																																						
Työssäkäyvien määrän kasvu																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
28 700	30 000	32 000																																																																																						
Yritysimagon parantuminen																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
29	14	7																																																																																						
Henkilöstötyytyväisyys																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
3,69	3,85	4																																																																																						
Asiakkaan palveluun käyttämä aika																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
x	-50 %	-75 %																																																																																						
Lainat/asukas																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
7 146	8 500	7 500																																																																																						
Hukkatyön kuluvat htv:t																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
x	-50 %	-75 %																																																																																						
7. Elävä tapahtumakaupunki 	<p>Elävä ja vireä kaupunkikuva, asukkaiden aktiivointi yhteisöön</p> <p>Tapahtumiin osallistuneiden määrä vuodessa</p>	<p>Monipuolista vapaa-ajan toimintaa ja tapahtumia tarjoava kaupunki</p> <p>Majoitusvuorokaudet</p>	<p>Yhden luokun periaate tapahtumatuottajille ja asukkaille.</p> <p>Tapahtumien ulkoistaminen</p> <p>Tapahtumajärjestäjän prosessin käyttämä ajan vähentäminen</p>	<p>Kansallisten ja kansainvälisten tapahtumien mahdollistaminen</p> <p>Hukkatyön puoltuminen</p>																																																																																				
8. Hikeä ja hupia 	<p>Harrastamismahdollisuudet lisääntyvät, yksinäisyys vähenee</p> <p>Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % (89,3 % - 95 % - 98 %)</p>	<p>Vapaa-ajanvietto- ja harrastusmahdollisuudet ovat helposti saavutettavissa</p> <p>Vapaa-ajan toimialan yritys- ja yhdistystoimijoiden määrä</p>	<p>Lasten ja nuorten harrastustoimintaa tarjolla koulun yhteydessä, tarjonta yhteen sovitettua</p> <p>Harrastusmahdollisuuksien saavutettavuus</p>	<p>Harrastustoimintaan osallistuvien määrä kasvaa</p> <p>Harrastajien määrä/kaupungin vuokraamat neliöt</p>																																																																																				
9. Opiskelijat osaksi kaupunkia 	<p>Asukkaille lisää tapahtumia ja palveluja</p> <p>Opiskelijatapahtumien määrä kaupunkialueella</p>	<p>Palvelut ja tapahtumat työllistävät asukkaita ja opiskelijoita</p> <p>Yritysimagon parantuminen</p>	<p>Tapahtumat ja korkeakoulujen näkyvyys vahvistavat myönteistä kaupunkikuvaa</p> <p>Tapahtumatuottajien asiointi helppoa ja tapahtuu digitaalisesti</p>	<p>Tapahtumat lisäävät taloudellista aktiiviteettia</p> <p>Tapahtumatulojen kasvu</p>																																																																																				

7. Elävä tapahtumakaupunki

Lappeenrannan on monipuolinen matkailukaupunki, joka kiinnostaa kotimaisia ja ulkomaisia matkailijoita ympäri vuoden. GoSaimaan 2017-2020 kansainvälinen hanke ja Saimaan alueen sekä VisitFinlandin Lakeland yhteistyö kuin Pietarin kanssa toteutettava CBC-matkailukäytävä markkinoivat aluetta Euroopassa, Venäjällä sekä Kiinassa ja Hong Kongissa sekä rakentavat matkailuyrittäjien yhteistyötä. Kaupungille tärkeä infra sisältää toimivat kansainväliset liikenneyhteydet kuten lentoyhteydet, joiden kautta saavutettavuus paranee. Alueen palvelujen käyttöä edistää myös sähköinen saavutettavuus. Kaupunki kehittää matkailua tukevia rakenteita ja infrastruktuuria sekä varmistaa vetovoimaisen ja viihtyvän kaupunkikeskustan joka myös tukee tapahtumia. Tavoitteena on sekä nykyisten omien että toisten tuottamien tapahtumien kasvattaminen ja uusien synnyttäminen. Elävä kaupunkikeskusta ja ympärivuotiset tapahtumat lisäävät kiinnostusta vierailuun. Kaupungin roolina on edistää, mahdollistaa ja auttaa yrityselämän sekä kolmannen sektorin laajaa yhteistyötä tapahtumien tuottamisessa. Yliopistokaupungin vetomaisuutta lisäävät opiskelijoiden kanssa järjestettävät tapahtumat. Yliopisto ja opiskelijat ovat näkyvä osa kaupunkikuvaa. Lappeenranta näkyy opiskelijakaupunkina ja opiskelijat tulevat osaksi kaupungin elämää. Kaupunki aktiivisesti kontaktoi keskieurooppalaisia matkanjärjestäjiä kasvattaakseen matkailijaryhmiä. Toimenpiteen tavoitteena on maksimoida lentoreittien tuoma kapasiteetti ja lisätä yöpymisvuorokausia.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
7.1. Elävä ja vireä kaupunkikuva, asukkaiden aktivointi yhteisöön	Tapahtumiin osallistuneiden määrä vuodessa: + 10 %/v	-	Tapahtumatoimintaa helpottavat sähköiset ja muut palvelut ovat laajasti käytössä, tapahtumatoiminta sopeutuu muuttuviin terveysturvallisuustilanteisiin. Poikkeusolojen ja kokoontumisrajoitusten aikainen asiakasmääräseuranta ei anna kuitenkaan luotettavaa kuvaa toiminnan tuloksista.
7.2. Monipuolista vapaa-ajan toimintaa ja tapahtumia tarjoava kaupunki	Majoitusvuorokaudet: + 5 %/2021 700 000 > 710 000 > 727 300	527 610	Lentoliikenne ja lentoliikennemarkkinointi olivat keskeytyksessä alkuvuonna 2021. Lentoliikenne käynnistyi uudelleen elokuussa 2021. Takuulähtöinen viikko-ohjelma käynnistettiin kesällä ja uudet Travel Corridor matkapaketit julkaistiin myyntiin syyskuussa 2021 matkanjärjestäjäyhteistyössä.

7. Elävä tapahtumakaupunki

Lappeenrannan on monipuolinen matkailukaupunki, joka kiinnostaa kotimaisia ja ulkomaisia matkailijoita ympäri vuoden. GoSaimaan 2017-2020 kansainvälinen hanke ja Saimaan alueen sekä VisitFinlandin Lakeland yhteistyö kuin Pietarin kanssa toteutettava CBC-matkailukäytävä markkinoivat aluetta Euroopassa, Venäjällä sekä Kiinassa ja Hong Kongissa sekä rakentavat matkailuyrittäjien yhteistyötä. Kaupungille tärkeä infra sisältää toimivat kansainväliset liikenneyhteydet kuten lentoyhteydet, joiden kautta saavutettavuus paranee. Alueen palvelujen käyttöä edistää myös sähköinen saavutettavuus. Kaupunki kehittää matkailua tukevia rakenteita ja infrastruktuuria sekä varmistaa vetovoimaisen ja viihtyvän kaupunkikeskustan joka myös tukee tapahtumia. Tavoitteena on sekä nykyisten omien että toisten tuottamien tapahtumien kasvattaminen ja uusien synnyttäminen. Elävä kaupunkikeskusta ja ympärivuotiset tapahtumat lisäävät kiinnostusta vierailuun. Kaupungin roolina on edistää, mahdollistaa ja auttaa yrityselämän sekä kolmannen sektorin laajaa yhteistyötä tapahtumien tuottamisessa. Yliopistokaupungin vetomaisuutta lisäävät opiskelijoiden kanssa järjestettävät tapahtumat. Yliopisto ja opiskelijat ovat näkyvä osa kaupunkikuvaa. Lappeenranta näkyy opiskelijakaupunkina ja opiskelijat tulevat osaksi kaupungin elämää. Kaupunki aktiivisesti kontaktoi keskieurooppalaisia matkanjärjestäjiä kasvatukseen matkailijaryhmiä. Toimenpiteen tavoitteena on maksimoida lentoreittien tuoma kapasiteetti ja lisätä yöpymisvuorokausia.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
7.3. Yhden luukun periaate tapahtumatuottajille ja asukkaille. Tapahtumien ulkoistaminen.	Tapahtumajärjestäjän prosessin käyttämä ajan vähentäminen: selvitetään tapahtumatuottajien antaman palautteen perusteella	Valmis	Tapahtumatuottajien palveluiden kehitystyö ja sähköisten palvelukanavien ylläpito jatkui. Tapahtumien määrässä nousu edelliseen vuoteen verrattuna, muuttuvien kokoontumisrajoitusten takia liiketoimintaympäristö haastava. LPREvents sivuilla on selkeät ohjeet. Tapahtumapalvelut ohjaavat tapahtumajärjestäjiä sekä rakentavat tapahtumakumppanuuksia palautekyselyllä hyväksi todetulla tavalla.
7.4. Kansallisten ja kansainvälisten tapahtumien mahdollistaminen	Hukkatyön puolittuminen: Tapahtumatuottajien antama palaute sekä tapahtumatuotannon työajan käyttö	Etenee suunnitellusti	EU-tukiasemat on otettu käyttöön, hanke on päättynyt ja tukiasemat ovat siirtyneet kaupungin ylläpitovastuulle. Ulkona järjestettäviä tapahtumia enemmän kuin 2020, asiakkaiden liikkumismallinnus kesken. Digitaalisuutta saavutettavuutta on edistetty Lakeland experiences myyntialustalla ja visitlappenrannan markkinoinnilla.

8. Hikeä ja hupia

Lappeenrannan asukkaiden harrastus- ja vapaa-ajan viettomahdollisuudet ovat erinomaiset. Kaupunki on luonut uusia ja innovatiivisia ja ekologisia toimintamalleja liikuntaan, kulttuuriin ja muuhun vapaa-ajan viettoon. Uusien monialaisten toimintamallien kehittymiselle on luotu hyvät edellytykset. Tiedot paikkakunnan harrastusmahdollisuuksista ja tarjonnasta ovat helposti saatavilla. Asukkailla ja erityisesti jokaisella lappeenrantalaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus valita mieleisiä sekä kokonaispersoonallisuutta että yksilöllisiä vahvuuksia kehittäviä harrastuksia. Lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastusmahdollisuudet tuodaan koulun tiloihin ja koulupäivän yhteyteen. Lapset ja nuoret voivat kokeilemalla erilaisia harrastuksia ja löytää itselleen sopivaa toimintaa. Julkinen ja yksityinen sektori sekä järjestöt tuottavat hyvinvointia edistäviä vapaa-ajan palveluja sujuvasti yhteistyössä keskenään. Uudet toimintamallit koulutuksen, liikunnan, kulttuuriin ja muun vapaa-ajan alueella houkuttelee asukkaita ja yrittäjiä ja lisäävät kaupungin vetovoimaa.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
8.1. Harrastamis- mahdollisuudet lisääntyvät, yksinäisyys vähenee	Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % 89 % > 91 % > 95 %	93,73	Terveysturvallisuuden epävarmuus heijastuu harrastamistoimintaan laajasti, erilaisia omaehtoiseen harrastamiseen liittyviä ratkaisuja laajasti käytössä. Kaupunki käy aktiivista vuoropuhelua alueen järjestöjen kanssa ja pyrkii parhaansa mukaan tukemaan harrastustoiminnan ylläpitoa koronan aikana. Suomen harrastamisen mallin hanke pilotoitiin kevätlukukaudella 2021 ja sitä jatkettiin vielä syksyllä 2021. Sen päätyttyä käynnistyi toinen hankekausi. Kaikilla ala- ja yläkouluilla järjestettiin hankkeen kautta ilmaisia harrastuskerhoja.
8.2. Vapaa- ajanvietto- ja harrastus- mahdollisuudet ovat helposti saavutettavissa	Vapaa-ajan toimialan yritys- ja yhdistystoimijoiden määrä: (ja/tai liike- vaihto) Etelä-Karjalan taiteet, viihde ja virkistys – tuotannon jalostusarvo (1000 €) 27 000 > 27 500 > 28 000	15 724	Pyöräilyn kehittämishojelman mukaisten kehitystoimenpiteiden toimeenpano jatkui, mm. kunnossapitokriteeristön käyttöönotto pyöräreittihierarkiaan perustuen. Seikkailu- ja liikuntadiplomit käytössä.

8. Hikeä ja hupia

Lappeenrannan asukkaiden harrastus- ja vapaa-ajan viettomahdollisuudet ovat erinomaiset. Kaupunki on luonut uusia ja innovatiivisia ja ekologisia toimintamalleja liikuntaan, kulttuuriin ja muuhun vapaa-ajan viettoon. Uusien monialaisten toimintamallien kehittymiselle on luotu hyvät edellytykset. Tiedot paikkakunnan harrastusmahdollisuuksista ja tarjonnasta ovat helposti saatavilla. Asukkailla ja erityisesti jokaisella lappeenrantalaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus valita mieleisiä sekä kokonaispersoonallisuutta että yksilöllisiä vahvuuksia kehittäviä harrastuksia. Lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastusmahdollisuudet tuodaan koulun tiloihin ja koulupäivän yhteyteen. Lapset ja nuoret voivat kokeilemalla erilaisia harrastuksia ja löytää itselleen sopivaa toimintaa. Julkinen ja yksityinen sektori sekä järjestöt tuottavat hyvinvointia edistäviä vapaa-ajan palveluja sujuvasti yhteistyössä keskenään. Uudet toimintamallit koulutuksen, liikunnan, kulttuuriin ja muun vapaa-ajan alueella houkuttelee asukkaita ja yrittäjiä ja lisäävät kaupungin vetovoimaa.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
8.3. Lasten ja nuorten harrastustoimintaa tarjolla koulun yhteydessä, tarjonta yhteen sovitettua	Harrastusmahdollisuuksien saavutettavuus: Harrastamisen tietopalvelu (olemassa) ja sen käyttö (käyttökerrat/kk)	Etenee suunnitellusti	Taideopetusta iltapäiväkerhotoimintaan järjestettiin koronan sallimissa puitteissa. Harrastamisen Avin rahoittama Suomen mallin pilottihanke järjesti maksuttomia harrastuksia koulupäivän yhteyteen koronan sallimissa puitteissa. Nuorisopassin pilotointi keskeytettiin koronan johdosta ja näillä näkymin sitä ei oteta käyttöön. Nuorisopassi on maksullinen kunnalle. Etelä-Karjalan harrastekalenteri on ilmainen ja ajaa saman asian, eli harrastusten järjestäjät voivat itse ilmoittaa toiminnoistaan ja nuoret näkevät sieltä mitä on tarjolla.
8.4. Harrastustoimintaan osallistuvien määrä kasvaa	Harrastajien määrä/ kaupungin vuokraamat neliöt: Dynaamisen hinnoittelun vaikutus kävijämääriin esimerkkikohteiden kautta.	Jäljessä	Harrastustoimintaa pidettiin yllä vallitsevia kokoontumis- ja terveysturvallisuussääntöjä noudattaen. Suomen harrastamisen mallin hankkeen kautta pyrittiin lisäämään niiden lapsien ja nuorien määrää, joilla on vähintään yksi harrastus.

9. Opiskelijat osaksi kaupunkia

Vahvistetaan mielikuvaa Lappeenrannasta elävänä ja tapahtumarikkaana yliopistokaupunkina. Opiskelijat ja LUT näkyvät kaupunkikuvassa ja työllistyvät kaupunkiin. Ylioppilaskunta ja muut opiskelijajärjestöt järjestävät vuosikellon mukaisia ja uusia tapahtumia yhdessä kaupungin kanssa. Esimerkiksi lukukauden avajaiset ja opiskelijoiden laatima LUT-maamerkki. Kaupungin ja sen palveluiden näkyvyyttä opiskelijoille kasvatetaan kehittämällä viestintää opiskelijoiden suuntaan esimerkiksi Alive-median kautta. Ylioppilaskunnan roolia kasvatetaan tapahtumien yhden luokun toimijana opiskelijajärjestöille. Konkreettisenä keinona tavoitteiden edistämiseksi yhteistyötä kaupungin ja LUT:n ylioppilaskunnan (LTKY) välillä tiivistetään laatimalla kumppanuussopimus osapuolten välille.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
9.1. Asukkaille lisää tapahtumia ja palveluja	Opiskelijatapahtumien määrä kaupunkialueella 4 > 5 > 6	3	Green Leaf -teemavuoden mukaiset tapahtumat toteutettiin kokoontumisrajoituksia ja muita ohjeita noudattaen. LTKY:n ja kaupungin välinen yhteistyösopimus on voimassa ja yhteistyö on vahvistunut, etäopiskelukäytännöt vaikuttivat toimeenpanoon.
9.2. Palvelut ja tapahtumat työllistävät asukkaita ja opiskelijoita	Yritysimagon parantuminen 6,8 > 7 > 7,2	6,49	Kaakkoisen rajan sulku normi-matkustajaliikenteelle vaikuttaa laajasti erityisesti palvelu- ja tapahtuma-alan työllisyyteen, työmarkkinoihin ja liiketoimintaan. Kotimaisen kysynnän kasvu vaikutti vahvemmin kuin vuonna 2020. Uudenlainen takuulähtöinen viikko-ohjelma konsepti ja tapahtumakumppanuudet lisäsivät palveluiden kulutusta. Empatiatutkimus tukee positiivisen kaupunkikuvan vahvistamista.

9. Opiskelijat osaksi kaupunkia

Vahvistetaan mielikuvaa Lappeenrannasta elävänä ja tapahtumarikkaana yliopistokaupunkina. Opiskelijat ja LUT näkyvät kaupunkikuvassa ja työllistyvät kaupunkiin. Ylioppilaskunta ja muut opiskelijajärjestöt järjestävät vuosikellon mukaisia ja uusia tapahtumia yhdessä kaupungin kanssa. Esimerkiksi lukukauden avajaiset ja opiskelijoiden laatima LUT-maamerkki. Kaupungin ja sen palveluiden näkyvyyttä opiskelijoille kasvatetaan kehittämällä viestintää opiskelijoiden suuntaan esimerkiksi Alive-median kautta. Ylioppilaskunnan roolia kasvatetaan tapahtumien yhden luokun toimijana opiskelijajärjestöille. Konkreettisenä keinona tavoitteiden edistämiseksi yhteistyötä kaupungin ja LUT:n ylioppilaskunnan (LTKY) välillä tiivistetään laatimalla kumppanuussopimus osapuolten välille.

Tavoitteet	Mittarit (2019 >2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
9.3. Tapahtumat ja korkeakoulujen näkyvyys vahvistavat myönteistä kaupunkikuvaa	Tapahtumatuottajien asiointi helppoa ja tapahtuu digitaalisesti: laadullinen selvitys, vuoropuhelu opiskelija-järjestöjen ja opiskelija-tapahtumien järjestäjien kanssa.	Jäljessä	eSport-toiminta on jatkunut, nuorisotilat ovat palvelleet rajoitusten puitteissa. Kaupungin monipuolistuneet luontopolut ja ulkoliikuntapaikat palvelivat kasvavaa asiakasjoukkoa ja erityisesti läntiseen Lappeenrantaan laajentunut rantaraitti on saanut myös kansallista julkisuutta. Kaupunkitaidetta esillä eri puolilla kaupunkia ulkotiloissakin. Green Leaf on luonut myös positiivista kaupunkikuvaa. Opiskelijat ovat arvostaneet kaupunkipyöriä ja tapahtumayhteistyötä.
9.4. Tapahtumat lisäävät taloudellista aktiiviteettia	Tapahtumatulojen kasvu: Etelä-Karjalan taiteet, viihde ja virkistys – tuotannon jalostusarvo (1 000 €) 27 000 > 27 500 > 28 000	15 274	Kaupungin tarjoama tuki tapahtumajärjestäjille (materiaalipankki, pysyväisluvut) pidettiin esillä sähköisissä viestintäkanavissa, tapahtumatoiminta on sopeutumassa rajoituksiin ja kehittää terveysturvallisia käytäntöjä. Tapahtumapalveluilla on erinomainen materiaalipankki, jolla autetaan tapahtumanjärjestäjiä. Kestävien tapahtumien ohjeistus valmistui ja pysyvien toimenpidelupien työstäminen jatkuu. Tapahtumia siirtyi eteenpäin koronan johdosta.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Yhteiset palvelut

Yhteiset palvelut koostuvat konsernijohdosta, konsernipalveluista sekä kaupungin yhteisistä keskitetyistä toiminnoista. Yhteisten palvelujen talousarvio toteutui 6,5 miljoonaa euroa budjetoitua parempana. Alitus tulee pääosin konsernin yhteisistä menoista, jossa on varauksia odottamattomiin menoeriin. Ellei odottamattomia menoeria tule vuoden aikana, määräraharauksia ei käytetä. Lisäksi koronan vuoksi menoja jäi toteutumatta muun muassa lentoliikenteen tukemisesta sekä matkailu- ja tapahtumatoiminnasta. Merkittävin kertaluonteinen erä oli Etelä-Karjalan Pesula Oy:n osakkaiden 1,5 miljoonan euron myyntivoitto.

Määräraharauksista on päätetty kattaa lasten ja nuorten palvelujen sekä liikuntapalvelujen koronasta aiheutuvia nettomenoja yhteensä miljoonalla eurolla. Määrärahaa ei teknisesti siirretä näihin kehyksiin, mutta kattaminen huomioidaan, kun valtuusto päättää vuoden 2021 talousarviopoikkeamien käsitteystä.

Hallinto

Assistentti- ja henkilöstöpalvelut

Assistenttitiimi vastasi toimintasäännön mukaisesti organisaation toimistopalveluista. Tiimiin kuuluu myös henkilöstön tukipalvelut. Kuluneen vuoden aikana tiimin toiminnassa tai kokoonpanossa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Koronasta johtuen tiimiläiset tekivät paljon etätyötä, mikä on osoittautunut toimivaksi ja tehokkaaksi tavaksi. Tiimiläiset osallistuivat työtehtäviinsä liittyviin niin sisäisiin kuin ulkoisiin webinaarikoulutuksiin oman ammattitaitonsa ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Tiimin kustannukset pysyivät sille asetetussa käyttötalousraamissa. Vuoden lopussa tiimissä oli 45 henkilöä ja tiimin keski-ikä oli 52,7 vuotta. Heistä 18,5 % oli 60–64 vuotiaita, joten tulevina vuosina henkilöstön

vaihtuvuus tulee olemaan suuri pelkästään eläköitymisistä johtuen.

Osallisuus

Kaupungin osallisuustoimintaa ohjaa osallisuus- ja vuorovaikutusohjelma. Toimialarajat ylittävä osallisuustiimi, johon kuuluvat konsernihallinnossa ja toimialoilla osallisuustoimintojen parissa työskentelevät henkilöt, koordinoi ja edistää osallisuustoimintoja koko organisaatiossa. Osallisuustiimiin kuuluu 27 henkilöä. Osallisuusnyrkki, joka muodostuu konsernihallinnossa osallisuuden parissa työskentelevistä henkilöistä sekä toimialoilla päätoimisesti osallisuuden parissa työskentelevistä henkilöistä, valmistelee ja tukee Osallisuustiimin toimintaan. Osallisuusnyrkki koostuu 8 henkilöstä.

Osallisuutta toteutettiin koko vuoden aktiivisesti huomioiden kuitenkin koronan aiheuttamat rajoitustoimenpiteet, kuten jo edellisenä vuonna. Uusia toimintatapoja on hyödynnetty hyvällä menestyksellä, kuten esimerkiksi Teams-asukaskokoukset sekä alueraatien ja neuvostojen hybridikokoukset. Toimintatavat oletettavasti jäävät käyttöön myös koronan jälkeisenä aikana.

Vuonna 2021 konsernissa työskenteli kolme henkilöä, joiden työtehtävät liittyivät 100 % osallisuuteen: konsernin osallisuuskoordinaattori, kaupunkisuunnittelun vuorovaikutussuunnittelija ja nuorisotoimen osallisuuskoordinaattori.

Osallisuus- ja vuorovaikutusohjelman rinnalle konsernin osallisuutta tukemaan valmisteltiin jo vuoden 2021 aikana Lappeenrannan kaupungin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa. Suunnitelma on päätöksenteossa keväällä 2022.

Riskienhallinta

Vuonna 2021 päivitettiin kaupungin riskienhallintaohjelma, joka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 1.11.2021. Kaupunkitason riskikartoitus päivitettiin kaupungin johtoryhmän työnä. EKTURVAN kanssa yhteistyössä päivitettiin Etelä-Karjalan maakunnallinen riskiarvio ja EKTURVAN kanssa tehtiin muutenkin tiivistä yhteistyötä. Konsernitasolla käynnistettiin myös työ ilmastonmuutoksen aiheuttamiin riskeihin varautumiseksi. Katuturvallisuuden edelleen parantamiseksi käynnistettiin yhteistyö Poliisihallituksen kanssa kameravalvonnan kehittämiseksi taajama-alueilla.

Kaupungin työsuojeluohjelma päivitettiin myös vuonna 2021 sekä valmisteltiin toimialoille tarkempia ohjeistuksia työsuojeluohjelman toteuttamiseksi. Yhtenä tärkeänä työstä aiheutuvien riskien hallintakeinona on sisäilmatyöryhmän toiminta, jota on johtanut turvallisuus- ja riskienhallintapäällikkö. Työsuojelutyössä on aikaisempaa enemmän panostettu siihen, että henkilöstö ilmoittaisi havaitsemistaan läheltä piti- ja vaaratilanteista, jotta niiden syntymistä voitaisiin ennaltaehkäistä entistä paremmin.

Käytännön riskienhallintatyötä hallitsi koronan aiheuttamien riskien vaikutusten torjunta. Tätä työtä johdettiin konsernipalveluista. Vakuutusyhtiöiden kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä kaupungin vakuutusturvan asianmukaisuuden varmistamiseksi. Erityisesti panostettiin kiinteistövakuutusten ja museon kokoelmien vakuutusturvan ajanmukaisuuteen. Koronan myötä henkilöstövakuutuksia laajennettiin ottamalla käyttöön etätyövakuutus.

Tiedonhallinta

Tiedonhallinnan kokonaisuuteen kuuluvat tietohallinto, tietosuojaja ja asiakirjahallinto. Tiedonhallintalakiin liittyvät vastuut on määritelty hallintosäännössä. Tiedonhallintatyön koordinoimista varten on perustettu tiedonhallinnan ohjausryhmä, ja käytännön työtä varten tiedonhallinnan työryhmä. Tiedonhallinnan osalta on jatkettu tiedonhallintamallin

päivitystä ja päivitetty kuvaus asiakirjajulkisuudesta. Työntekijöiden ohjeistuksen ja koulutuksen osalta pääpaino on ollut opetustoitteissa, jonne on toteutettu Tiedonhallinnan käsikirja kouluille yhteistyössä Saimaan Mediakeskuksen kanssa. Käsikirjan osalta on myös käynnistetty sen jalkautus kouluttamalla sen sisältöä ja käyttöä koulukohtaisesti.

Asiakirjahallinnossa keskeisiä osa-alueita ovat olleet M-Files-järjestelmän ja siihen liittyvien järjestelmäintegraatioiden kehittäminen, henkilöstön kouluttaminen ja valtuustokauden vaihtumiseen liittyvät tehtävät. Kaupungin asiakirjahallinnan toimintatapojen kehittämisessä keskeisenä on erityisesti ollut tiedonhallintalain vaatimusten huomioiminen sekä suuntautuminen yhä laajemmin kohti asiakirjatietojen sähköistä säilyttämistä. Lisäksi asiakirjahallinto on arvioinut kaupungin asiakirjatietojen pysyvän säilytyksen laajentamisen tarvetta koronapandemia-ajalta Kansallisarkiston ohjeiden mukaisesti.

Kaupungilla on aloittanut täysipäiväinen tietosuojavastaava 1.3.2021. Tietosuojavastaavan työn painopisteitä on ollut tietosuojan tason kartoitukset, kuvaus käsittelytoimista sekä tietosuojaselosteiden päivitys yhteistyössä tiedonhallinnan työryhmän kanssa sekä niiden julkaisu kaupungin kotisivuilla. Lisäksi tietosuojassa on panostettu henkilöstön ohjeistukseen ja koulutukseen sekä toteutettu tietosuojan vaikutustenarviointeja.

Tietohallinnossa keskeisiä painopisteitä olivat strategiahankkeiden edistäminen, sähköisen asioinnin kehittäminen digikannustinhankkeen rahoituksella, tietoturvallisuuden kehittäminen Microsoft 365 -ympäristöissä sekä ICT-hankintojen valmistelu ja kilpailutusten läpivienti. Valtuustokauden vaihtumisen aiheuttamat tehtävät työllistivät merkittävästi, kuten myös 2. asteen oppivelvollisuuden laajenemisesta johtuvat laitehankinnat sekä kouluverkon uudistuksiin liittyvät uusien koulujen varustamiset. Tietohallinnon pysyvien resursien vajeusta saatiin paikattua määräaikaisten hankeresurssien sekä työkierron turvin.

Tiedonhallintalain myötä on otettu käyttöön uusia hyväksi todettuja toimintamalleja ICT-kehityshankkeissa tiedonhallinnan muutosvaikutusten arviointiin. Tietohallinnon sekä keskitetyn ICT:n talous toteutui odotetusti annetun talousarvion puitteissa.

Talous ja rahoitus

Taloushallinnon henkilöstö tukee toimialojen päätöksentekoa ajantasaisilla taloustiedoilla lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Tiedolla johtamista ja siihen liittyvää raportointia kehitettiin edelleen Microsoftin Power BI -järjestelmää hyödyntäen. Erityisesti toiminnan ja talouden tietojen yhdistäminen on osoittautunut työlläksi, mutta raportointia kehitetään jatkuvana prosessina.

Taloushallinnon henkilöstöllä oli merkittävä rooli uuden valtuustokauden talouskehysten valmistelussa. Vuoden 2023 alusta aloittavan hyvinvointialueen alustavat vaikutuslaskelmat tehtiin syksyllä osana talousarviota. Laskelmia tarkennetaan vuosien 2022 ja 2023 aikana sitä mukaa, kun lisätietoa julkaistaan.

Taloustietojen raportointi Valtiokonttorille alkoi vuonna 2021 myös toteutumatielien osalta. Raportointi on käynnistynyt ilman erityisiä teknisiä ongelmia. Laajaa palveluluokituksen mukaista raportointia valmisteltiin valtiovarainministeriön digikannustinrahoituksella toteutetussa hankkeessa.

Strategia ja kehittäminen, kansainväliset asiat sekä työllisyyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Strategia ja kehittäminen

Vuonna 2021 toteutettiin edellisen valtuuston hyväksymää LPR2033-strategiaa ja tilinpäätösraportointi tehdään sen mukaisena. Vuoden 2020 lopulla käynnistettiin uuden LPR2037-strategian valmistelu, jota jatkettiin vuoden 2021 aikana tiiviissä yhteistyössä henkilöstön, luottamushenkilöiden ja sidosryhmien kanssa. Uusi LPR2037-strategia hyväksyttiin valtuustossa syksyllä 2021.

Olemme sitoutuneet rakentamaan Kestäviä menestystarinoita strategiassa asetettujen arvojen – rohkeasti, yhdessä ja eteenpäin katsoen – mukaisesti. Uusi strategia tavoitteellinen ohjaa entistä vahvemmin toimialojen perustoimintaa ja resurssien käyttöä.

Kaupungin yritysmyönteisyyteen liittyvien tutkimusten tulokset ovat vuoden 2021 osalta heikkoja. Taloustutkimuksen imago tutkimuksessa Lappeenranta on sijalla 30. Etelä-Karjalan yrittäjien tutkimuksessa keskiarvo oli 6,6. Asiakaskohtaamisissa palautteet ovat kuitenkin hyviä tai erinomaisia. Yritysmyönteisyyden parantamiseksi on valmisteltu elinvoimaohjelmaa, joka kokoaa kaupunkikonsernin yrityksille suunnatut palvelut ja kehittämisen painopistealueet kaudelle 2022–2025.

Korkeakouluyhteistyötä toteutettiin aktiivisesti. Business Millin ja kiihdyttämötoiminnan myötävaikutuksella alueelle on syntynyt uusia yrityksiä ja saatu merkittävä määrän TKI-rahoitusta. Yhteisellä maakunnallisella edunvalvonnalla LUT-yliopisto varmisti itselleen yhteiskuntatieteellisen koulutusvastuun. Täysimääräisenä uusi koulutusvastuu työllistää 100 henkilötyövuotta ja tuo Lappeenrantaan 1.000 opiskelijaa. Aluetaloudellinen vaikutavuus on merkittävä.

Sijoittumistoiminta on vilkastunut syksyn 2021 aikana. Ympäristö-, energia- ja kiertotalousekosysteemistä hyötyvät yritykset ovat käynnistäneet pilottilaitosvalmisteluja.

Vuoden 2021 hanketoiminnassa ohjelmakausien vaihdos on vaikuttanut strategisten kehittämistoimenpiteiden toteuttamiseen. Kaupunki rekrytoi yhteistyössä LUT-yliopiston kanssa Grant Writerin, joka hakee rahoitusta ekosysteemisopimuksen toimenpiteisiin. Ekosysteemisopimus on Lappeenrannan, Imatran kaupunkiseudun ja valtion välinen sopimus, jonka tavoitteena on vihreän sähköistämisen innovaatiokeskittymä vuoteen 2027 mennessä.

Kansainväliset asiat

Kaupungin kansainvälisissä toiminnoissa keskityttiin ympäristöalan, kestävän kehityksen, innovaatiotoiminnan ja matkailualan verkostoihin Euroopassa ja Venäjällä. Euroopan Unionin Green Leaf -tittelin voitto on lisännyt Lappeenrannan tunnettuutta ja parantaa kaupungin asemaa kansainvälisissä verkostoissa.

Melkein kaikki kansainväliset tapaamiset, tilaisuudet ja projektit toteutettiin virtuaalisina tai hybriditapahtumina. Poikkeuksena tästä oli esimerkiksi Saksan ja Ranskan Suomen suurlähettiläiden vierailu Lappeenrannassa syksyllä.

Kansainvälinen lentoliikenne turvattiin, kun vuoden aikana avautui viisi reittiä.

Korona vaikutti edelleen kansainväliseen liikumiseen. Vuonna 2020 58 ja vuonna 2019 305 lasta ja nuorta osallistui ulkomaisille opintomatkoille. Vuonna 2021 matkoja ei ollut lainkaan. Kaupunki toimi koordinaattorina ensimmäisten ulkomaalaisopiskelijoiden hankkimisessa Etelä-Karjalaan.

Työllisyyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Kaupungin työllisyyden edistämisen kärkinä olivat edelleen nuoret sekä pitkäaikais- ja rakennetyöttömät.

Työllisyys on kehittynyt vuonna 2021 suotuisasti koronapandemian jatkumisesta huolimatta. Vuonna 2021 kaupungin työttömyysaste oli korkeimmillaan heti alkuvuodesta olleen 13,2 % kun vuoden 2020 keväällä työttömyysaste oli pahimmillaan 18,2 %. Lappeenrannan työttömyysaste oli joulukuussa 11,1 %. Vuoden 2021 työttömyysasteen keskiarvo oli 11,4 %. Kaupungin palkkatuetussa työssä eri toimialoilla työskenteli keskimäärin 67 henkilöä kuukausittain. Kokonaistyöllisyyden suotuisasta kehittymisestä huolimatta pitkäaikaistyöttömyys ei ole kääntynyt laskuun. Tämä näkyy myös kaupungin työmarkkinatuen kuntaosuuden kehityksessä. Vuonna 2021 kaupungin työmarkkinatuen kuntaosuus oli noin 6,0 miljoonaa euroa (edellisenä

vuonna 5,8 miljoonaa euroa). Työmarkkinatuen kuntaosuus heijastuu välillisesti kaupungin talouteen, sillä maksusuudet kulkevat Eksoten kautta.

Osatyökykyisten työllistämistä on tehty yhteistyössä Eksoten vammaispalveluiden kanssa. Kaupunki työllisti vuonna 2021 muutamia vammaispalvelujen asiakkaita omille toimialoille ja kumppanuusyhdistyksiin. Kaupunki on mukana Eksoten osatyökykyisten työllistämistä edistävässä hankkeessa.

Nuorten työllistymisen edistämiseksi kaupunki tuottaa palveluja ensisijaisesti Lappeenrannan Ohjaamossa. Ohjaamo palveli nuoria koronasta huolimatta pääsääntöisesti lähipalveluna ja nuorten kesätyöllistyminen onnistui normaalisti. Kesätyöseteleitä oli jaossa yhteensä 370, joista kaikki käytettiin. Kaupunki rahoitti 300 seteliä ja Etelä-Karjalan Osuuspankki 70. Kesällä toteutettiin myös nuorten unelmaduunikampanja sekä korkeakouluopiskelijoiden rekrytointikampanja.

Työllisyyden edistämiseksi on tiivistetty yhteistyötä alueen yrittäjäjärjestöjen ja yrittäjien kanssa. Ohjaamossa on pidetty säännöllisesti työnantajien ja nuorten työllisyystreffejä. Kaupungin myöntämää yrityslistää haki kolme yritystä neljän työllistetyn palkkauseen. Kaupunki avusti 20 järjestöä työllistämiseksi niin sanotun työllisyyskumppanuuden kautta, avustuksella tuettiin 38 lappeenrantalaisen työllistymistä.

Vuoden 2021 loppupuolella käynnistettiin maan hallituksen linjaaman työvoimapalveluiden uudistamisen alueellinen valmistelu. Lappeenrannan kaupungilla on ollut keskeinen rooli uudistustyön edistämiseksi. Etelä-Karjalan työllisyysjohtoryhmä on seurannut aktiivisesti Etelä-Karjalan työllisyysohjelman toimenpiteitä ja käynnisti myös ohjelman päivittämisen vuonna 2021. Ohjaamon edustajat ovat mukana työllisyysjohtoryhmässä ja ohjelman päivittämisessä. Vuoden 2021 lopulla päivitettiin myös monialaisen yhteispalvelun (TYP) sopimus.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä on tehty tiivistä yhteistyötä Eksoten ja alueen järjestöjen kanssa. Kaupunki on ollut mukana hyvinvointialueen valmistelussa ja keskittynyt yhdyspintatyön selvittämiseen. Kaupungin valtuustokauden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen päälinjat tulevat kaupungin strategiasta ja maakunnallisesta hyvinvointisuunnitelmasta. Maakunnallinen hyvinvointisuunnitelma päivitettiin vuoden 2021 aikana ja kaupunki käynnisti oman suunnitelmatyön päivittämisen maakunnallisen suunnitelman pohjalta.

Asiakaspalvelu, matkailu- ja tapahtumapalvelut ja viestintä

Asiakaspalvelu

Asiakaspalvelun pisteet kaupungintalolla ovat pysyneet avoinna ja palvelleet ulkoisena sekä sisäisenä palvelupisteenä koronan aikana. Asiakaspalvelussa siirryttiin uuteen Telian palvelukeskusjärjestelmään sekä muihin sähköisen asioinnin kanaviin. Winkki koordinoi nyt myös PTV-tietoja ja palvelujen kuvausten tuotantoa uusia nettisivuja varten. Winkin myynti puolittui vuonna 2021 noin 0,5 miljoonaan euroon koronapandemian aiheuttaman kulttuurituotannon lippujen myynnin pudotuksen johdosta. Asiakaspalvelun asiakasliittymät eniten joukkoliikenteen ja teatterin palveluihin ja palvelun tärkeys on korostunut myös tilanteesta johtuvien kulttuurituotantojen varausten uudelleen järjestelyissä. Winkki täytti 10 vuotta ja selvitti sen palvelujen hyvä saavuttavuuden asiakaskyselyllä.

Matkailu- ja tapahtumapalvelut

Etelä-Karjala–Etelä-Savo -yhteistyössä tuotettua Saimaan matkailustrategiaa on jalkautettu Etelä-Karjalan Saimaa-ryhmän sekä goSaimaan toimesta. Yhteisen Lakesaimaa.fi -alustan työ jatkuu brändisivustona ja yhteisiä markkinointitoimenpiteitä tehtiin Italiaan. Kohdemarkkinoiksi on linjattu Italian ja saksankielisen Euroopan markkinat ja painopiste siirretty kotimaan markkinointiin. Vuonna 2021 tehtiin VisitLappeenrannan Paljon

enemmän kuin maisema -kampanjointia, viettiin matkailupalvelut sekä museoiden liput Laneland Experiences -myyntialustalle sekä aloitettiin takuulähtöiset viikko-ohjelmat yrittäjäteistyössä Hiekkalinnan alueella. Lappeenrannan lentoyhteydet ovat matkailumarkkinoinnin keskiössä ja reittien palaututtua on inbound-liikenne kasvanut merkittävästi. Saimaan alueen ja Pietarin sekä Leninigradin oblastin yhteinen Saimaa–Pietari -matkailukäytävähanke vahvisti matkanjärjestäjäteistyötä ja tuotti uusia matkapaketteja. Digitaalisuus ja saavutettavuus ovat goSaimaan toiminnan keskiössä. Saimaa-ilmiön yhteistyö jatkuu European Region of Gastronomy 2024 -haulla, jossa kehitetään alueen ruokamatkailua.

Tapahtumatoiminnan strategisen kehittämisen projektissa luotiin asiakaslähtöinen palvelukonsepti sekä kumppanuusmalli. Lukuisat tapahtumat ovat tilanteen johdosta siirtyneet mutta yhteistyö tapahtumajärjestäjien kanssa on tiivistynyt. Tapahtumapalvelut-tiimiin liitettiin kaupungin tilapalvelut ja palveluita voidaan nyt tuottaa entistä paremmin niin sisällä kuin ulkona järjestettäviin tapahtumiin. Kaupungintalon hybriditekniikka laitettiin kuntoon kokous- ja tapahtumatiloissa ja tilanvarausjärjestelmien ohjausryhmässä etsitään uusien tilojen myötä tarvittavia järjestelmiä. Palveluprosessien palvelumuotoilua on tehty rakennusvalvonnan ja tapahtumapalvelujen palveluprosessien kehittämiseksi. Työ tapahtuma-alueiden pysyvien toimenpidelupien sekä alueiden varauskäytäntöjen eteen jatkuu.

Viestintä ja markkinointi

Viestinnän ja markkinoinnin vastuualueella toiminnan painopisteenä on ollut intranetin sekä verkkosivujen uudistus, strategiarahoituksen mahdollistamat markkinointitoimenpiteet sekä videotuotannot. Kotikaupunkini- ja kuntatyö tutuksi -videot löytyvät kaupungin youtube-kanavalta ja niitä hyödynnettiin hyvin toimineessa Lappeenrantaan.fi-brändikampanjoinnissa. Vuonna 2021 on erityisesti panostettu Green Leaf -voiton edellyttämään markkinointiviestintään kymmenien suomen-

sekä englanninkielisten tiedotteiden sekä markkinointitoimenpiteiden muodossa, joiden ansiosta kaupunki sai yli sata kansainvälistä artikkelia sekä muun muassa Ranskan television laajan uutisoinnin. Kaupungin viestinnän saavutettavuus todennettiin empatiatutkimuksella ja tiimin tehtäväkuvaukset päivitettiin.

Konsernijohto 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	9	37	133	96
Toimintakulut	-1 912	-2 403	-2 228	176
Toimintakate	-1 903	-2 366	-2 095	271

Tarkastus 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-217	-259	-204	55
Toimintakate	-217	-259	-204	55

Konsernipalvelut 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	2 669	3 514	3 530	16
Toimintakulut	-6 650	-8 157	-7 712	446
Toimintakate	-3 981	-4 643	-4 182	462

Konsernin yhteiset 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	1 690	1 941	3 311	1 371
Toimintakulut	-16 904	-20 067	-15 705	4 363
Toimintakate	-15 214	-18 127	-12 393	5 734

Yhteiset palvelut yhteensä 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	4 368	5 492	6 974	1 482
Toimintakulut	-25 683	-30 887	-25 848	5 039
Toimintakate	-21 315	-25 395	-18 874	6 521
Poistot	-8	-100	-1	99
Tilikauden tulos	-21 323	-25 495	-18 875	6 620

Strateginen rahoitus 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	398	0	852	852
Toimintakulut	-2 074	-5 732	-3 451	2 281
Toimintakate	-1 676	-5 732	-2 599	3 133

Eloisassa, puhtaassa ja turvallisessa Lappeenrannassa on kaikenikäisten hyvä elää.
Lappeenrantalaiset kehittävät aktiivisesti yritysturvallista yliopisto- ja matkailukaupunkiaan, joka kasvaa ja kansainvälistyy rohkeasti.

Yhteiset palvelut		Hyvinvoivat asukkaat ja osallisuus			Elinvoimainen kaupunki ja imago			Digitaaliset prosessit ja motivoitunut henkilöstö			Talous ja resurssit					
Sairaspoissaolojen vähentyminen 2021 2033 10 9 75 % 100 %		Hankintojen YVA 2021 2033 75 % 100 %			Elämänlaatunsa hyväksi tuntevat 2017 2021 2033 52,3 % 55 % 60 % Luottamus kunnan päätöksentekoon 2017 2021 2033 2,9 3,5 4			Työssäkäyvien määrän kasvu 2017 2021 2033 28 700 30 000 32 000 Yritysimagon parantuminen 2017 2021 2033 29 14 7			Henkilöstötyytyväisyys 2017 2021 2033 3,69 3,85 4 Asiakkaan palveluun käyttämä aika 2017 2021 2033 x -50 % -75 %			Lainat/asukas 2017 2021 2033 7 146 8 500 7 500 Hukkatyöhön kuluvat htv:t 2017 2021 2033 x -50 % -75 %		
10. Innostunut, osaava ja motivoitunut henkilöstö		Henkilöstö onnistuu työssään, asukkaat ovat tyytyväisiä saamiinsa palveluihin Asiakastytyväisyyskysely			Kaupunkiorganisaatio on haluttu työpaikka Virka- ja työtehtäviä hakevien määrä /tehtävä			Työ sujuu, uutta kokeillaan Henkilöstökyselyn tulokset			Hyvä työkyky Sairaspoissaolojen kustannukset					
11. Hankinnat kuntoon		Ympäristö- ja työllisyysvaikutusten huomioiminen hankinnoissa Asiakastytyväisyys			Maakunnallisten ja innovatiivisten hankintojen osuus hankinnoista kasvaa Innovatiivisten hankintojen osuus kokonaishankinnoista vähintään 5% (2019)			Hankintojen vaikuttavuuden arviointi ohjaa hankintojen suunnittelua Ohjostojen väheneminen			Hankintojen kokonaistaloudellinen vaikutus kasvaa Kannustinmalli tilaajayksiköille					
12. Positiivisuuden ja luottamuksen vahvistaminen		Asukkaiden osallistuminen päätöksentekoon 40 % niistä asukkaista, joihin valitut palvelut kohdistuvat on osallistunut sen kehittämiseen			Kuntatyön näkyväksi tekeminen Myönteisten ja kielteisten viestien suhde vallituissa sosiaalisen median kanavissa			Asiakkaan hallinnan tunne osana palvelua paranee Pilottielihin valittujen käsitys vaikutusmahdollisuuksistaan ja henkilöstön tyytyväisyys paranee			Osallistavan budjetoinnin käyttö Mallilla suunnitellun infran käyttöaste on 20 % parempi kuin verrokin					

10. Innostunut, osaava ja motivoitunut henkilöstö

Työstään innostunut, motivoitunut ja osaava henkilöstö on laadukkaiden palvelujen paras tae. Henkilöstö on avainasemassa myös strategisten tavoitteiden toteuttamisessa.

Toimintaympäristön muutokset edellyttävät uuden oppimista ja toimintatapojen kehittämistä kaikilla organisaatiotasolla. Hyvinvoivat työntekijät kokevat työn iloa ja imua, joka heijastuu myös asiakkaisiin ja kuntalaisiin. Tätä edistää kannustava ja ratkaisukeskeinen johtaminen, hyvä työympäristö ja nykyaikaiset henkilöstöpalvelut.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
10.1. Henkilöstö onnistuu työssään, asukkaat ovat tyytyväisiä saamiinsa palveluihin	Asiakastyytyväisyyskysely: Kysely suunnitellaan vuoden 2019 aikana. Kysely sisältää myös kehitystä kuvaavat numeeriset mittarit.	Etenee suunnitellusti	Suunnitelmat kertapalkitsemisjärjestelmän perusteiksi on tehty.
10.2. Kaupunki-organisaatio on haluttu työpaikka	Virka- ja työtehtävien hakevien määrä/ tehtävä: Kaikkiin avoinna oleviin tehtäviin saadaan kelpoisuusehdot täyttäviä hakijoita. 100 % > 100 % > 100 %	99 %	Anonyymiä rekrytointia on kokeiltu.
10.3. Työ sujuu, uutta kokeillaan	Henkilöstökyselyn tulokset: Henkilöstökyselyn yleisarvosana 3,7 > 3,8 > 3,85	3,67	Personecin OSS-järjestelmän valikoidut osiot (kehityskeskustelu + henkilöstökoulutus) saadaan käyttöön vuoden 2022 aikana. Asiaan vaikuttaa Meitan järjestelmien kilpailutus.
10.4. Hyvä työkyky	Sairauspoissaolojen kustannukset: Sairauspoissaolopäivien määrä henkilöä kohden pienenee tehtyjen toimenpiteiden seurauksena 11,5 > 11 > 10	14	Henkilöstön työterveyshuolto-palvelut on kilpailutettu. Palvelun tuottajaksi tuli Suomen Terveystalo Oy.

11. Hankinnat kuntoon

Maakunnan kuntasektorin toimijoiden ulkopuolisilta suoritetut hankinnat vuonna 2014 olivat n. 340 miljoonaa euroa, johon sisältyvät Lappeenrannan kaupunkikonsernin ulkopuolisilta suoritetut hankinnat n. 160 miljoonaa euroa. Hankintojen hyvällä suunnittelulla on mahdollista vaikuttaa nopeastikin asiakaspalvelun laatuun, kustannustehokkuuteen ja paikallisen elinkeinoelämän kasvumahdollisuuksiin. Hankintojen erillishjelma tuo lisäresurseja Lappeenrannan kaupungin toimialojen sekä maakunnan hankintojen suunnitteluun, jossa huomioidaan asiakastarpeet, elinkaarikustannukset sekä hankinnan yritysvaikuttavuutta yli organisaatorajojen. Hankintaprosessit ja kehityskohteet linjataan vuonna 2017 laadittavassa hankintastrategiassa.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
11.1. Ympäristö- ja työllisyysvaikutusten huomioiminen hankinnoissa	Asiakastyytyväisyys: Hankintojen suunnitteluvaiheessa arvioidaan ympäristö- ja työllistämisaikutukset	Etenee suunnitellusti	Kilpailutuksessa on huomioitu ympäristö- ja työllisyyskriteereiden käyttömahdollisuus sekä hyödynnetty poikkiorganisaation tietotaitoa ympäristökriteereiden käyttömahdollisuudesta kuhunkin kilpailutukseen. On otettu käyttöön tietokanta, jolla seurataan esim. ympäristö- ja työllisyyskriteerien käyttöä tarjouspyynnöissä.
11.2. Maakunnallisten ja innovatiivisten hankintojen osuus kasvaa	Innovatiivisten hankintojen osuus kokonaishankinnoista vähintään 5 % (2019). 5 > 8 > 10	15 %	Toimialat ja yhtiöt ovat aikaistaneet hankintojen suunnittelua sekä hankintojen aikatauluttamista, mikä mahdollistaa innovatiiviset hankinnat.
11.3. Hankintojen vaikuttavuuden arviointi ohjaa hankintojen suunnittelua	Ohiostojen väheneminen: EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa on otettu käyttöön hankinnan suunnitteluvaiheessa vaikuttavuusarviointi.	Etenee suunnitellusti	Ostodata on analysoitu ja huomioitu kaupunkistrategian mukaisesti hankintojen valmistelussa.
11.4. Hankintojen kokonais-taloudellinen vaikutus kasvaa	Kannustinmalli tilaajayksiköille: Hankintasopimusten hallintajärjestelmä on otettu käyttöön ja se on integroitu kilpailutus- ja arkistojärjestelmään.	Etenee suunnitellusti	Sähköinen hankintaprosessi "kilpailutuksesta arkistointiin"-projekti ei ole edennyt suunnitelman mukaisesti, joten sopimushallinnan jalkauttaminen toimialoille on viivästynyt.

12. Positiivisuuden ja luottamuksen vahvistaminen

Ohjelman tarkoituksena on parantaa kaupungin mainetta ja tuoda toimintaan välineitä, joilla pystytään nopeasti kartoittamaan kuntalaisten näkemykset ja huomioimaan ne päätöksenteossa. Ohjelmassa on tarkoitus tehdä paljon pieniä parannuksia ja jakaa onnistumisen kokemuksia. Digitaalista osallistumista ja vaikuttamista omaan elinympäristöön kokeillaan valituille kohderyhmille ja palveluille. Investoinneissa kokeillaan toimintamallia, jossa asukkaat voivat vahvasti osallistua yhteisen infran suunnitteluun.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
12.1. Asukkaiden osallistuminen päätöksentekoon	40 % asukkaista joihin palvelu kohdistuu, ovat osallistuneet sen kehittämiseen: Osallisuus- ja vaikuttamisohjelman laatimiseen osallistuneiden määrä. 200 > 0 > 0	108	Käynnistetty osallisuustyökalujen kokeiluja: Mentimeter-etäkokousten vuorovaikutteisuuden lisäämiseen sekä Lyyti -tapahtumienhallintaan. Lyyti käytössä pysyvästi. Osallistavaa budjetointia toteutettu pienimuotoisesti mm. Green Leaf -hankkeessa. Tutustuttu puhelurobotiikan hyödyntämiseen osallistamisessa esim. koronan jälkeisessä asiakaskontaktoinnissa.
12.2. Kuntatyön näkyväksi tekeminen	Myönteisten ja kielteisten viestien suhde valituissa sosiaalisen median kanavissa: Lappeenranta FB-sivujen viestit (myönteiset 80, kielteiset 20) erikseen määriteltynä esimerkikikukautena. 60 > 70 > 80	-	Kaupungin verkkosivujen käyttöönotto. Sisäisen viestintäkanavan uudistaminen. Ylpeästi lappeenrantalainen -kampanjan jatkaminen. Kuntatyö tutuksi -kampanjan käynnistäminen.
12.3. Asiakkaan hallinnan tunne osana palvelua paranee	Pilotteihin valittujen käsitys vaikutusmahdollisuuksistaan ja henkilöstön työtyytyväisyys paranee: Henkilöstökyselyn tulokset/voin vaikuttaa omaa työtäni koskeviin asioihin 3,7 > 3,8 > 4,0	3,71	Palveluprosessien palvelumuotoilua on tehty rakennusvalvonnan ja tapahtumapalvelujen palveluprosessien kehittämiseksi. Kaupungin viestinnän tehokkuutta selvitettiin empatiatutkimuksella. Uusi intranet Wintra on julkaistu sisäisen viestinnän työkaluksi.
12.4. Osallistavan budjetoinnin käyttö	Mallilla suunnitellun infran käyttöaste on 20% parempi kuin verrokki	Etenee suunnitellusti	Osallistavaa budjetointia käytetään toimialojen kehittämishankkeissa tapauskohtaisesti. Osana kaupungin Green Leaf -vuotta asukkaiden elinympäristön parantamiseen liittyviä ideoita kerättiin ja niistä äänestettiin.

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut

Lasten ja nuorten palvelut

Lasten ja nuorten palvelujen vuoden 2021 toimintakate ylittyi 1,6 miljoonaa euroa. Vastuualueista lasten ja nuorten yhteiset, lukiokoulu- tus ja nuorisopalvelut pysyivät toimintakatteessaan.

Varhaiskasvatuksen toimintakate ylittyi 1,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 talousarvio laadittiin oletuksella, että lasten määrä varhaiskasvatuksessa laskee selvästi. Kuitenkin lasten määrä oli normaalin toiminnan aikana noin 50 lasta enemmän kuin talousarviossa ennakoitiin. Lasten määrän poikkeama sekä koronapandemia aiheuttivat varhaiskasvatuksen ylityksen. Koronapandemia vaikutus oli noin 0,4 miljoonaa euroa. Koronapandemia aiheutti esimerkiksi kesän aikaiset normaalia laajemmat yksiköiden aukiolot.

Perusopetuksen toimintakate ylittyi 0,5 miljoonaa euroa, joka johtui pandemian aiheuttamista lisäkustannuksista.

Lasten ja nuorten palveluverkon osalta keskeisiä muutoksia olivat Joutsenon ja Lauritsalan koulujen valmistumiset.

Syntyvyyden kehitys oli ennakoituakin matalampaa. Vuoden päättyessä Lappeenrannassa asui kalenterivuoden 2021 aikana syntyneitä 505, kun väestöennuste vuodelta 2019 ennakoiti 528 lasta. Vertailuna ikäluokan koko oli 678 koulunsa aloittaneiden osalta syksyllä 2021.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus perustuu varhaiskasvatuslakiin, varhaiskasvatussuunnitelman kansallisiin perusteisiin sekä lasten henkilökohtaisiin varhaiskasvatussuunnitelmiin. Varhaiskasvatuksen ensisijaisena tavoitteena on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhais-

kasvatus on myös lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen vaihtoehtona perheet ovat voineet hoitaa lasta kotona, valita yksityisen varhaiskasvatuksen joko yksityisessä päiväkodissa tai yksityisellä perhepäivähoitajalla.

Lakisääteiset varhaiskasvatuspalvelut ovat olleet auki ja toimintaa on toteutettu ohjaavien asiakirjojen edellyttämällä tavalla koronapandemiasta huolimatta. Yhtään yksikköä ei ole jouduttu sulkemaan korona-aikana. Joitakin kokonaisia ryhmiä on asetettu lyhytaikaiseen karanteeniin. Kaiken kaikkiaan tartuntoja on ollut hyvin vähän varhaiskasvatuksessa. Avointa päiväkotitoimintaa ei ole pystytty pitämään avoinna koko vuotta koronapandemiatilanteesta johtuen. Alkusyksystä 2021 toimintaa järjestettiin ulkona ja loppusyksystä sisätiloissa. Joulukuun lopulla toiminta jouduttiin sulkemaan koronatilanteen pahentuessa. Leikkikerhot ovat toimineet normaalisti.

Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen ohjeistuksen mukaan varhaiskasvatuksen ryhmien yhdistämistä on tullut välttää koronapandemian aikana. Tämä on ajoittain aiheuttanut lisähenkilöstön tarvetta. Koronapandemiaa edeltävistä kesistä poiketen kaikki päiväkodit olivat avoinna kesän 2021 ajan.

Koronapandemiatilanteella ei näyttänyt olevan vaikutusta varhaiskasvatukseen osallistumiseen vuonna 2021. Päinvastoin, tilastointipäivänä 31.12.2021, varhaiskasvatuksen osallistumisaste on noussut 1-6-vuotiaiden osalta 2,5 prosenttiyksikköä edelliseen vuoteen verrattuna. Vaikka ikäluokat ovat pienentyneet, varhaiskasvatukseen osallistui lukumäärällisesti lähes yhtä paljon lapsia kuin edeltävänä

vuonna. Yli neljävuotiaiden lasten osallistumisaste alkaa lähentyä OECD:n tavoittelemaa 95 prosenttia, ollen jo 4-vuotiaiden osalta 91,8 %, 5-vuotiaiden 95,9 % ja 6-vuotiaiden 96,7 %.

Syksyllä 2020 astui voimaan varhaiskasvatuslain muutos mahdollistaen kaikille lapsille oikeuden täysipäiväiseen kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen. Lapsen oikeus varhaiskasvatukseen ei ole enää riippuvainen huoltajien työssäkäynnistä, opiskelusta, työttömyydestä tai perhe- ja hoitovapaista. Myös valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksen ryhmäkojen osalta muuttui. Ryhmäkokoja pienennettiin kolme vuotta täyttäneiden lasten ryhmässä siten, että lapsia voi olla seitsemän yhtä kasvattajaa kohden, kun aiemmin suhdeluku oli lain mukaan kahdeksan lasta yhtä kasvattajaa kohden.

Vuosi 2021 oli ensimmäinen kokonainen vuosi, jolloin edellä mainitut lakimuutokset olivat voimassa. Lakimuutokset ovat osaltaan saattaneet vaikuttaa varhaiskasvatuksen kysynnän kasvuun. Ryhmiin ei ole ollut mahdollista sijoittaa lapsia samalla tavalla kuin ennen lakimuutoksia. Kysynnän kasvaessa ja lakimuutosten johdosta, ei ole ollut mahdollista luopua tiloista ja henkilöstöstä samassa suhteessa talousarviokehityksen pienenemisen kanssa.

Lappeenranta valikoitui mukaan kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun, joka alkoi syksyllä 2021. Kokeiluun osallistuu toimintakaudella 2021–2022 noin 200 vuonna 2016 syntyneitä lasta, mikä on noin 1/3 ikäluokasta. Kokeilua toteutetaan Karhuvuoren, Lappeen, Myllymäen, Pulpin ja Voisalmen päiväkodeissa. Kokeilu on siihen kuuluville lapsille esiopetuksen tapaan velvoittava.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on ollut toimintakulttuurin kehittäminen lasten psyykkistä, sosiaalista ja fyysistä hyvinvointia tukeväksi, liikunnallisen elämätävän omaksuminen, lasten ja huoltajien osallisuuden mahdollistaminen sekä palvelujen kilpailukykyisyys ja tehokas järjestäminen.

Toimintakulttuurin kehittämistä tukemaan on toteutettu edelleen ratkaisukeskeinen neuropsykiatrinen valmentaja -koulutusta sekä Ihmeelliset vuodet -ryhmänhallintamenetelmä-koulutusta. Koulutuksia on toteutettu suunnitellusti etäyhteyksiä hyödyntäen. Varhaiskasvatuksen henkilöstöstä koulutettiin kolme uutta kouluttajaa Ihmeelliset vuodet -kouluttajiksi.

Laajamittainen liikuntahanke päättyi keväällä 2021. Pysyväksi rakenteeksi jokaiseen yksikköön on nimetty liikuntavastaava, joiden verkostoa vetää liikuntayhdyshenkilö. Liikuntahanke muutti varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria liikkumista sallivammaksi sekä edesauttoi muiden asiasisältöjen opettamista liikunnan keinoin.

Asiakastytyväisyyskyselyn perusteella huoltajat ovat olleet vuosittain varsin tyytyväisiä varhaiskasvatuksen toimintaan (asteikko 1–5). Vastausten keskiarvo oli tällä toimintakaudella 4,42, mikä on pysynyt ennallaan edellisiin vuosiin verrattuna. Kehittämiskohteeksi kyselystä nousee edelleen huoltajien vaikutusmahdollisuudet varhaiskasvatuksen toimintaan. Vuosi 2021 oli monilta osin haastava etenkin sen suhteen, että huoltajien vierailuja varhaiskasvatuksen tiloissa on jouduttu rajoittamaan. Samoin keskusteluja on pidetty etäyhteyksien avulla. Osaltaan etäkeskustelut ovat mahdollistaneet huoltajien osallistumisen keskusteluihin helpommin ja etenkin tarjonneet molemmille huoltajille mahdollisuuden osallistua kotoa käsin. Lasten osallisuuden mahdollisuuksien edistämistä pyritään laajentamaan edelleen. Siihen on jo olemassa hyviä rakenteita, esimerkiksi lastenkokoukset.

Henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen tänä haastavana aikana on ollut oleellista. Henkilöstölle tehtiin marraskuussa työn psykososiaalista kuormitusta kartoittava kysely. Kokonaisuuksena tarkasteltuna kuormittuneisuutta ei koettu usein kyselyn millään osa-alueella, joita olivat työn järjestelyihin, sisältöön ja sosiaaliseen toimivuuteen liittyvät kuormituste-

kijät. Jonkin verran kuormittuneisuutta koettiin usean eri asian tekemisessä samanaikaisesti, työn tekemisen jatkuvassa keskeytyksessä sekä työn suuren vastuullisuuden liittyen. Myös työmäärä koettiin ajoittain liialliseksi. Kysely osoitti, että työn sosiaalinen ympäristö ei ole kuormittava. Sekä työkaverit että esihenkilöt saivat kiitosta henkilöstöltä.

Henkilöstön työn tukena toimivan Varma-tiimi (varhaiskasvatuksen moniammatillinen tiimi) toiminta vakainaistettiin elokuusta alkaen. Tiimissä toimivat psykologi sekä kuraattori. Tiimin tavoitteena on edistää lasten hyvinvointia varhaisessa vaiheessa kasvattajia ja perheitä tukemalla.

Varhaiskasvatus on saanut opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustusta koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi toimintavuodelle 2020–2021 ja edelleen toimintavuodelle 2021–2022. Valtionavustus on tarkoitettu koronaepidemiasta johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, lapsen oppimisen ja kehityksen tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen. Avustuksella on palkattu syksystä 2021 alkaen kaksi resurssikasvattajaa, joiden työpanos on mahdollistanut lasten tukemisen yksilöllisemmin ja jakautumisen pienryhmiin paremmin niissä ryhmissä, joissa on huolta lasten oppimisesta ja hyvinvoinnista.

Vuoden 2021 aikana hankkeet ovat edenneet suunnitellusti. Valtion varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen on palkattu kaksi taidekasvattajaa sekä kieli- ja kulttuuriavustaja. Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen varhaiskasvatuksessa on jatkunut Lauritsalan alueella ja Lukutaito lentoon -hanke on toiminut koko varhaiskasvatuksen alueella. Myös maakunnalliset Oikeus oppia -yhteistyöhankkeet sekä esiopetuksessa että varhaiskasvatuksessa ovat olleet keskeisiä koulutus- sekä yhteistyön kehittämishankkeita vuoden aikana. Hankkeissa tehdään tiivistä yhteistyötä Ekso-ten kanssa.

Keskeisimmiksi riskeiksi oli arvioitu varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys sekä alueellinen kohtaaminen. Etenkin kevättä kohden, varhaiskasvatuksen kysynnän kasvaessa, on haasteellista saada kysyntä ja tarjonta kohtamaan. Varhaiskasvatuspaikkaa ei aina pystytä järjestämään perheen toivomasta lähipäiväkodista tai palvelumuodosta. Vuoden vaihteessa 2021–2022 etenkin keskusta-alueelle oli paljon alle kolmevuotiaita hakijoita, mikä aiheutti tarvetta perustaa lisäryhmiä.

Myös joidenkin rakennusten kunto on arvioitu riskitekijäksi. Edelleen osa ryhmistä on sijoitettu väliaikaistiloihin. Tähän tilanteeseen tuovat helpotusta jo suunnitteilla olevat Sammontalon päiväkotit, Rakuunamäen uusi päiväkotit ja Peltolan päiväkodin remontti. Vuoden 2021 aikana esiopetusryhmät pääsivät muuttamaan Joutsenon uuteen kouluun ja samoin Lauritsalan uuteen kouluun vuoden 2022 alussa. Strategisen rahoituksen avustuksella liikuntatoimi rakennutti Joutsenoon laavun, joka palvelee myös Joutsenon päiväkodin ryhmiä ja laajentaa päiväkodin ja esiopetuksen oppimisympäristöä lähiluontoon.

Keskeisen riskin muodostaa edelleen kelpoisen henkilöstön saatavuus. Avoinna olleista varhaiskasvatuksen opettajan toimista saatiin täytettyä 60 prosenttia vähäisen hakijamäärän takia. Etenkään lyhytaikaisiin sijaisuuksiin ei löydy kelpoista henkilöstöä. Henkilöstön ikääntyessä ja eläköityessä tämä riski kasvaa edelleen.

Toistaiseksi huoltajien valinnanmahdollisuus ei ole muodostanut tarvetta sopeuttaa omaa toimintaa, vaan on helpottanut varhaiskasvatuspaikkojen järjestymistä kysynnän kasvaessa kevättä kohden.

Perusopetus

Perusopetuksen strateginen toimintasuunnitelma 2017–2021 on ohjannut vuoden 2016 opetussuunnitelmauudistuksen edellyttämää pedagogista kehittämistyötä ja sen neljäs kokonainen toteutusvuosi oli 2021. Perusopetuksen strategiassa henkilöstön, oppilaiden ja

huoltajien kanssa yhdessä määritellyt kehittämisen painopistealueet liittyvät vahvasti oppilaiden hyvinvoinnin ja laaja-alaisen osaamisen varmistamiseen sekä perustaitojen oppimiseen. Strategian toteuttaminen on mahdollistanut pitkäjänteisen kehittämisen yksiköissä ja toisaalta kaupungin yhteisesti valittujen teemojen korostamisen ja hyvien käytäntöjen ja osaamisen jakamisen eri yksiköiden välillä. Kehitystyön tulosten jakaminen on vahvistanut kaikkien opettajien osaamista ja samalla yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa opetuksen laadussa koulujen oppilaiden välillä.

Vuotta 2021 on leimannut edelleen vahvasti koronapandemia. Koronakriisinhallinta on edellyttänyt tavanomaisten toimintatapojen muuttamista niin henkilöstön yhteistyön, opetusjärjestelyiden ja ajankäytön osalta. Ensisijaista on ollut terveellisen ja turvallisen oppimis- ja työympäristön varmistaminen sekä hyvinvoinnin ja oppimisedellytysten varmistaminen poikkeavassa tilanteessa. Kehittämistyötä on toteutettu vain välttämättömien kehittämishankkeiden osalta.

Vuoden 2021 aikana on toteutettu useita hallitusohjelman toimeenpanoon liittyviä hankkeita. Tasa-arvohankkeen avulla on lisätty henkilöstöresurssia sellaisten ryhmien tukemiseen, joissa opiskelee tehostetun tai erityisen tuen piirissä olevia oppilaita. Samoin korona-avustuksella on voitu lisätä henkilöstöä tukemaan oppilaiden hyvinvointia ja paikkaamaan oppimisessa syntyneitä aukkoja. Lappeenrannan opetustoimen koordinoimaa maakunnallista Oikeus oppia -hanketta on toteutettu, mihin myös Eksote osallistuu. Hankkeen puitteissa Lappeenrannan perusopetukseen on valmisteltu kuntakohtaiset opetussuunnitelmat tunne- ja vuorovaikutustaitojen, matematiikan ja lukutaidon kolmiportaisen tuen järjestämistä varten. Henkilöstölle on järjestetty täydennyskoulutusta opetussuunnitelmien käyttöönottoa varten tehdyn osaa- mistarvekartoituksen perusteella. 7.–9. luokkien oppilaille on toteutettu erillinen lukutaidon kehittämishanke. Koulupudokkuutta eh-

käiseviä toimintamalleja on kehitetty koulu yhteistyöhankkeessa. Ohjaustoimintaa on kehitetty vastaamaan oppivelvollisuuden laajenemisen edellyttämiä toimintamalleja.

Lisäksi kaupunki on toteuttanut Eksoten kanssa niin sanotun Myötätuuli-projektin, jossa tunne-elämältään vaikeasti oireilevia alakoululaisia on tuettu kouluissa lastenpsykiatrian yksikön työntekijöiden sekä opetushenkilöstön toimesta.

Kaupungin myöntämällä strategiarahalla on jatkettu muun muassa LUT Junior University Lappeenranta -hanketta. Kouluille on laadittu tiedonhallinnan käsikirja ja henkilöstöä on koulutettu aiheeseen.

Strategian toteuttamisen tunnuslukuina seurataan muun muassa kouluterveyskyselyn tuloksia, josta saadaan tunnuslukuja ja vertailutietoja oppilaiden hyvinvointiin liittyen. Vuoden 2021 kouluterveyskyselyssä Lappeenrannan perusopetuksen oppilaiden tulokset ylittivät kansallisen keskiarvon koulunkäyntiin liittyvien osa-alueiden osalta: yhteisöllisyys, koulunkäynnistä pitäminen ja kouluinnostus, koetut vaikeudet koulunkäynnissä, luokka- ja oppilaitoksen yhteisön toimivuus sekä kouluki- saamisen määrä.

Oppilaiden fyysistä aktiivisuuden kehittymistä seurataan Opetushallituksen laatimien Move!-testien tulosten vertailutietojen avulla. Lappeenrannan osalta vuoden 2021 Move!-testin tulokset asettuvat pääsääntöisesti mediaaniin, kun tuloksia verrataan koko Suomen Move!-testituloksiin. Kestävyyskunto oli hieman mediaanin yläpuolella lukuun ottamatta 8.-luokkalaisia poikia.

Henkilöstön hyvinvointia mittaavan työhyvinvointikyselyn perusteella voidaan todeta, että työtyytyväisyyden kaikkien kysymysten keskiarvo on säilynyt lähes samana seurantavuosi- na: 2016: 3,72, 2017: 3,81, 2018: 3,77, 2019: 3,76, 2020: 3,72. Vuoden 2021 tulokset eivät ole vielä valmistuneet.

Perusopetuksen henkilöstölle tehtiin psykososiaalisen kuormituksen kartoitus osana koronakriisistä palautumista. Koettu kuormitus oli kohtuullisella tasolla, kun viisi indikaattoria ylitti arvon 3 asteikolla 1–6. Nämä olivat usean eri asian tekeminen samanaikaisesti (3,31), työhön keskittymistä häiritsevät tekijät (esimerkiksi melu, häly) (3,28), liiallinen työmäärä työaikaan nähden (3,18), työskentely varsinaisen työajan ulkopuolella (3,1) ja työn tekemisen jatkuva keskeytyminen (3,0). Tulokset on käsitelty työpsykologin ja henkilöstöjohtajan sekä henkilöstön kanssa. Keskeiset toimenpiteet kirjataan opetustoimelle kevään 2022 aikana laadittavaan henkilöstöstrategiaan.

Joutsenon, Lauritsalan ja Kesämäen yläkoulun rakennushankkeet ovat edenneet aikataulun mukaisesti. Sammonlahden koulun suunnitelua on jatkettu. Korvenkylän koulun hanke-suunnitelma hyväksyttiin 2021.

Lukiokoulutus

Vuonna 2021 on toteutettu vuonna 2018 laadittua Lappeenrannan lukiokoulutuksen strategista kehittämissuunnitelmaa, jossa tavoitteena on Suomen paras lukiokoulutus 2022. Erityisinä painopistealueina ovat olleet turvallinen oppimisympäristö, yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen, kannustava ilmapiiri ja työrauha. Laaja-alaiset opinnot, monipuolinen arviointi, yksilöllinen opintojen ohjaus sekä innostava ja monimuotoinen opetus luovat lukiokoulutukselle sisällöllisiä ja menetelmällisiä tavoitteita. Näin on tavoiteltu opiskelijoille korkeaa motivaatiota oppimiseen, opiskelijälähtöisyyttä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Lukiot ottivat käyttöön uuden opetussuunnitelman elokuussa 2021. Lukioiden yhteisen tiedelinjan opetussuunnitelma hyväksyttiin kesäkuussa lasten ja nuorten lautakunnassa. Tiedelinjan sisällön kehittämistä on jatkettu vuoden 2021 ajan yhdessä LUT yliopiston sekä elinkeinoelämän kanssa.

Oppivelvollisuuslain uudistus on toimeenpantu lukioiden 1. vuosikurssin opiskelijoiden osalta. Opiskelijoille on hankittu maksuttomat

materiaalit ja välineet. Ohjausresurssin mitoitusta on tarkasteltu ja todettu, että ohjauksen resurssia tulisi hieman kasvattaa, mikäli käytettävissä olevat määrärahat mahdollistavat. Tämä johtuu siitä, että IB-lukioiden opiskelijamäärää ei ole mitoituksessa aikaisemmin huomioitu.

Sekä lukiostrategian että kaupungin strategian toteuttamisen tunnuslukuina on seurattu kouluterveyskyselyn tuloksia, josta saadaan tunnuslukuja ja vertailutietoja opiskelijoiden hyvinvointiin liittyen. Vuoden 2021 kouluterveyskyselyssä Lappeenrannan lukiolaisten vastaukset olivat koko maan lukiolaisten vastauksiin verrattuna parempia kaikilla koulunkäyntiin liittyvillä osa-alueilla (osallisuus, yhteisöllisyys, koettu yksinäisyys, koulukiusaamisen määrä, koulunkäynnistä pitäminen ja koulu-uupumus). Lisäksi seurataan ylioppilaskirjoitusten tuloksia, joissa Lappeenrannan päivälukioiden vertailuluku oli keväällä 2021 1,05 ja syksyllä 1,01. Kansainvälinen toiminta on vilkasta ja vireää molemmilla lukioilla.

Lukioiden opettajien työhyvinvointikyselyssä ilmenee, että työhyvinvoinnin kokonaiskokeemus on vaihdellut seuraavasti: 2016: 3,77, 2017: 3,67, 2018: 3,31, 2019:3,47, 2020: 3,63. Vuoden 2021 työhyvinvointikyselyn tulokset eivät ole vielä valmistuneet.

Koronapandemialla on edelleen ollut vaikutus lukioiden toimintaan. Kriisi on lisännyt niin opiskelijoiden kuin henkilöstön psykososiaalista kuormitusta. Henkilöstön psykososiaalinen kuormitus kartoitettiin syksyllä 2021. Kartoituksen perusteella kuormituksen taso oli kohtuullisella tasolla. Arviointiasteikolla 1–6 arvon 3 ylitti vain neljä indikaattoria: työskentely varsinaisen työajan ulkopuolella (3,44), usean eri asian tekeminen samanaikaisesti (3,35), työvälineisiin tai työympäristöön liittyvät epäkohdat, puutteet tai toimintahäiriöt (3,19) ja liiallinen työmäärä työaikaan nähden (3,14). Kyselyn tulokset on käsitelty työpsykologin, henkilöstöjohtajan sekä henkilöstön kanssa. Joitain kehittämistoimenpiteitä on tehty ja opetustoimen henkilöstöstrategia valmistellaan kevään 2022 aikana.

Molemmat lukiot osallistuvat innovatiivisten oppimisympäristöjen edistämishankkeeseen kehittämällä arviointia ja analytiikkaa. Kaupungin strategiarahan turvin lukiodien hyvinvointiohjaajan työskentelyä on voitu jatkaa vuoden 2021 loppuun saakka. Uuden musiikkiteatteriproduktion valmistelu aloitettiin syksyllä 2021 yhdessä kaupunginteatterin kanssa.

Nuorisotoimi

Nuorisotyön perustoimintaa, alueellista nuorisotyötä, toteutettiin vuoden 2021 aikana voimassa olleiden rajoitusten puitteissa. Nuorisotilat olivat maaliskuuhun kokonaan suljettuina, jolloin toteutettiin digitaalista ja jalkautuvaa nuorisotyötä sekä tehostettua yksilötyötä. Toimipisteissä oli tila- ja huonekohtaisia rajoituksia, jotta toiminta saatiin pidettyä käynnissä vallitsevien rajoitusten puitteissa. Rajoitukset tai vallitseva pandemiatilanne eivät juurikaan vaikuttaneet nuorten haluun kokoontua tai osallistua fyysisesti nuorisotilatoimintaan. Nuorisotilojen kävijämäärä vuonna 2021 oli yhteensä lähes 27.000 kävijää.

Ohjaamo on tarjonnut palveluohjausta alle 30-vuotiaille asiakkaille koko vuoden palvelupisteessä, jalkautuen ja sosiaalisen median kautta. Moniammatillista yhteistyötä on pääasiassa hoidettu puhelimen ja Teamsin välityksellä. Ohjaamon ryhmätoiminnot ovat olleet koronapandemian vuoksi ajoittain tauolla. Onni-hankkeen psykososiaalisen tuen palvelut ovat olleet verkossa. Ohjaamon asiakaskäyntejä oli kaikkiaan runsaat 3.100 ja yksilökäyntejä noin 1.500. Kokonaismäärän laskuun aiemmista vuosista vaikuttaa isojen tapahtumien puuttuminen.

Ohjaamokoordinaattori toimii oppivelvollisuuden suorittamisen kunnan ohjaus- ja valvontavastuussa. Vuonna 2021 ilmoituksia tuli 19. Osa heistä on ohjautunut omatoimisesti toisen asteen opiskeluun, osalle tehty oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämispäätökset ja osalle opiskelupaikan osoittaminen.

Kevään 2021 aikana pilotoitiin harrastamisen Suomen mallin mukaista Myö harrastetaa lähel-Lappeenrannassa -hanketta, jonka tavoitteena on lisätä peruskoulun 1.–9. vuosiluokien oppilaiden hyvinvointia tarjoamalla maksuttomia ja mieluisia harrastuksia koulupäivän aikana tai heti koulupäivän jälkeen. Lukuvuodelle 2021–2022 saatiin valtionavustusta hankkeen jatkumiselle. Hankkeessa työskentelee viisi kokoaikaista harrasteohjaajaa kaikilla eri kaupungin koulualueilla ja kouluilla. Kaupungin strategiarahoituksen mahdollistama TAIDE-kerhotoimintaa (kuvataide, sirkus, käsityö, musiikki, tanssi) järjestettiin koululaisten iltapäivätoiminnan yhteydessä onnistuneesti vuoden 2021 loppuun saakka, jolloin rahoitus päättyi. Nuorisopassia pilotoitiin peruskoulun 9.vuosiluokan oppilaille maaliskuun 2021 loppuun saakka. Koronapandemian aiheuttamien poikkeusolojen vuoksi päädyttiin nuorisopassin kokeilun keskeyttämiseen. Nuorisopassia ei ole otettu käyttöön uudelleen, koska Etelä-Karjalaan on avattu Etelä-Karjalan liiton toimesta ilmainen harrastuskalenteri, johon toimijat voivat ilmoittaa omat harrastuksensa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Etelä-Karjalan kuntien rahoittama lastenkulttuurikeskus Metku tuotti vuonna 2021 kaikille lapsille ja nuorille tasavertaisesti saavutettavaa taidesisältöä ja kulttuurikasvatusta sekä osallistui aktiivisesti kaupungin Green Leaf -voittovuoden tapahtumiin. Metku reagoi koronapandemiasta johtuviin tilanteisiin ja tarpeisiin tuottamalla digitaalista materiaalia nettisivustoille ja sosiaaliseen mediaan. Metku tuotti kouluille mittavan Ekoteko-sarjakuvatyöpajasarjan, oppilaiden näyttelyn ja kuukausittain ilmestyneen Ekoteko-nettinosteen sekä luontoaiheisen Metkun joulukalenterin. Palvelut tuotettiin taidelaitosten ja kolmannen sektorin yhteistyönä ja tarjottiin suoraan kouluille ja varhaiskasvatukseen. Julkisiin tiloihin, kuten puistoihin ja aulatiloihin, tuotettiin yhteisötaitetta etänä yhdessä lasten kanssa. Metkussa vahvistettiin kuntakohtaisia kulttuurikasvatushjelmia, jotka ovat osa valtakunnallisen

opetussuunnitelman perusteita (2016) ja keväällä 2019 päivitettyä lakia kuntien kulttuuri-toiminnasta (166/2019). Metku koordinoi strategiaohjelman Kulttuurisuihkua, joka vei neljä ikäluokkaa taidelaitoskäynnille koronasta huolimatta. Hallinnollisesti Metku siirtyi nuorisotoimesta kulttuuritoimeen 1.8.2021 alkaen.

Nuorisotoimen hallinnoima hyvinvoinnin ja sivistyksen toimialan Osallisuuskoordinaattori-strategiahanke päättyi vuoden 2021 lopussa. Hankkeessa tehtiin Lappeenrannan Lapsiystävällinen kunta (LYK) -nykytilan kartoitus ja laadittiin toimintasuunnitelmaa poikkialuehallinnollisesti. Toimintasuunnitelma tehdään valmiiksi LYK-työryhmän ja vastuualueiden toimesta vuonna 2022. Tämän jälkeen ryhdytään toteuttamaan toimintasuunnitelmaa osana kaupungin perustoimintaa. Osallisuuskoordinaattori-strategiahanke puitteissa tehtiin myös nuorisovaltuuston toimintasääntöön uudistuksia, joilla mahdollistetaan myös sellaisten nuorten pääsy toimintaan mukaan, jotka eivät ole kirjoilla missään oppilaitoksissa. Hankkeen puitteissa mahdollistettiin muun muassa tapauskohtaisten ja kaikille avoimien osallisuusprojektien toteuttaminen osana nuorisovaltuuston toimintaa.

Koulunuorisotyö-strategiahanke päättyi Saimaan ammattiopisto Sampon koulunuorisotyön osalta kesällä 2021. Kaupungin yläkoulujen osalta se oli päättynyt jo vuoden 2020 lopussa. Koronahaittojen ehkäisyyn tähtäävää aluehallintoviraston täysin rahoittamaa koulunuorisotyötä tehtiin koko vuoden ajan Kesämäen, Kimpisen, Lauritsalan, Sammonlahden ja Joutsenon yhtenäiskouluissa sekä Sampon Lappeenrannan yksikössä. Koulunuorisotyöhanke päättyi toukokuun lopussa 2022.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelujen tuottaminen ja niihin osallistuminen muuttui koronapandemian aikana ratkaisevasti. Tautitilanteen hillitsemiseksi asetetut rajoitukset välillä estivät ja välillä ra-

jasivat merkittävästi kulttuuripalveluihin osallistumista eivätkä palveluyksiköt voineet toimia normaalisti. Tästä johtuen asetettuja kävijä-, tulos- ja muita tavoitteita ei ole voitu saavuttaa.

Kulttuuripalvelujen talousarvio alittui poikkeuksellisesti 0,9 miljoonalla eurolla. Se on seurausta siitä, että koronapandemian vuoksi suunniteltua toimintaa ei ole voitu toteuttaa kuin osaksi, mistä on seurannut kustannussäästöjä. Lisäksi valtio on avustanut esittävän taiteen yksiköitä ja museoita tulomenetyksissä ylimääräisillä koronatukihauilla. Positiivinen muutos kuluneena vuonna oli uuden kulttuurijohtajan viran perustaminen ja sen täytäminen 1.9. lähtien. Kulttuuri- ja liikuntalautakunta valitsi kesällä virkaa hoitamaan Anu Talkan. Uuden johtajan toivotaan vahvistavan kulttuurin roolia Lappeenrannan kaupunkikehittämisessä ja vetovoimatekijänä sekä kaupunkilaisten hyvinvoinnin tuottajana.

Kirjasto

Kirjaston toimintaa leimasi koronapandemia ja siihen liittyvät rajoitukset, jotka aiheuttivat katkoja palveluihin. Kirjastoauto ja kirjastojen lehtisalit jouduttiin sulkemaan 2.3.–24.5. väliseksi ajaksi ja omatoimikirjastot olivat poissa käytöstä 13.12. lähtien. Asiakkaita jouduttiin ohjeistamaan lyhyeen asiointiin, ja tiukimmillaan mahdollista oli vain varausten nouto. Vuoden aikana kirjastoissa ja kirjastoautossa vierailtiin 353.300 kertaa, missä oli laskua edellisvuodesta 16,8 prosenttia.

Kirjaston palveluille oli kysyntää rajoituksista huolimatta. Fyysisen aineiston lainaus kasvoi 4 prosenttia 838.397 lainaukseen ja sähköisten aineistojen käyttö lisääntyi edelleen voimakkaasti. E-kirjoja lainattiin 4,9 prosenttia edellisvuotta enemmän ja etäkäyttöisten aikauslehtien eMagz-palvelun käyttö kasvoi peräti 43,1 prosenttia. Verkon kautta lainattavien elokuvien toimittaja vaihtui ja uudessa Kirjastokino-palvelussa elokuvien lainaus kasvoi 25,6 prosenttia edellisvuodesta. Kirjaston

verkkopalvelut laajenivat myös kielikursseihin, kun Promentor Web -palvelu otettiin käyttöön.

Rajoituksista huolimatta kirjasto pystyi järjestämään vuoden aikana 381 tapahtumaa, joissa oli 9.732 osallistujaa. Tapahtumien määrä kasvoi 59,1 prosenttia ja osallistujia oli 109 prosenttia edellisvuotta enemmän. Tapahtumatoiminnan lisääminen onnistui etäpalvelujen kehittymisen myötä: valtaosa kirjailijavierailuista ja esityksistä tuotettiin striimaamalla. Paikan päällä tapahtuneet kokoukset olivat edelleen minimissä.

Henkilöstövaihdokset leimasivat kirjaston vuotta kirjastotoimenjohtajan, palvelujohtajan, osastonjohtajan, kirjastonhoitajan sekä kahden kirjastovirkailijan eläköitymisen johdosta. Kuudesta avautuneesta tehtävästä täytettiin viisi.

Kirjastotoimen hiilijalanjälki (ilmastohaitta) ja hiilikädenjälki (ilmastohyöty) mitattiin. Suomen ensimmäisen kunnan kaikkia kirjastoyksiköitä koskevan mittauksen toteutti LCA Consulting. Tulosten perusteella Lappeenrannan kirjastojen yhteinen hiilijalanjälki on pienempi kuin muissa tähän mennessä mitatuissa suomalaisissa kirjastoissa. Raportti osoittaa, että kirjastonkäyttö on ympäristöystävällistä: Lappeenrannan kirjastoissa hiilikädenjälki on hiilijalanjälkeä suurempi.

Museo

Museoiden näyttelytoiminta toteutui suunnitelmien mukaisesti. Koronapandemian vuoksi museoissa jouduttiin rajoittamaan samanaikaisten kävijöiden määriä sekä sulkemaan museot kokonaan 4.3.–30.4. väliseksi ajaksi. Poikkeuksena oli huhtikuussa Lappeenrannan taidemuseo, joka avattiin yksittäisille näyttelykävijöille erillisellä varauksella. Wolkoffin talomuseo avattiin yli vuoden tauon jälkeen kesällä 2021.

Tapahtumatoiminta ja yleisötyö oli hyvin rajoitettua. Syksyn aikana pystyttiin toteuttamaan

Näkemiin Viipuri -museoteatteriproduktio, joka sai paljon kiittävää palautetta. Vuonna 2021 museoissa vieraili yhteensä 39.053 asiakasta, mikä oli 22 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Sen sijaan verkkokäyntien määrä väheni huomattavasti, koska tarjolla olevien verkkonäyttelyiden määrää jouduttiin vähentämään. Saavutettavuusdirektiivin tultua voimaan syksyllä 2021 osa näyttelyistä jouduttiin poistamaan puutteellisen saavutettavuuden ja osa vanhentuneen tekniikan vuoksi. Parhaillaan museon sivuja uusitaan osana kaupungin verkkosivu-uudistusta ja esittää samalla uusia tapoja esitellä digitaalisia näyttelyitä.

Kokoelmanhallintatapahtumat lisääntyivät entisestään: niitä oli 58.522 ja kasvua oli edelliseen vuoteen 14 prosenttia. Tämä selittyy laajoilla kokoelmien haastavilla siirtotöillä ja kokoelmajärjestelmän vaihtamisen yhteydessä tehdyillä tarkistustoimenpiteillä. Kokoelmatyön haasteena ovat hajanaiset ja toimimattomat kokoelmatilat. Asiantuntija- ja viranomaislausuntojen määrä kasvoi 36 prosenttia edellisvuodesta. Alueellisen vastuumuseon viranomaislausuntoja kirjoitettiin yhteensä 454 kappaletta. Toiminnan pandemiasta johtuneiden muutosten vuoksi toiminnan tuotot jäivät normaalia pienemmäksi, mutta museo sai poikkeuksellisessa tilanteessa opeus- ja kulttuuriministeriöltä pandemia-avustusta, joten museolle kertyi alitusta 217.873 euroa.

Kirjaston lailla myös Lappeenrannan museot laskettivat hiilijalanjälkensä yhtenä ensimmäisistä Suomen museoista. Laskennan toteutti LCA Consulting ja sen mahdollisti Green Leaf -juhlavuoden projektirahoitus.

Orkesteri

Koronapandemiasta johtuneet rajoitukset pysäyttivät orkesterin toiminnan tammikuussa. Orkesteri jatkoi työskentelyä tehden keväällä säännöllisesti videoituja ja striimattuja konsertteja. Ne löysivät hyvin yleisönsä. Rajoitus-

ten kiristyttyä jouduttiin orkesterin kokoa pienentämään sekä muuttamaan ohjelmistoa useita kertoja. Tilanne vaihteli Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueella ja siihen saatiin muutos vasta huhtikuun lopulla. Syksyllä orkesteri saattoi ottaa yleisöä vähitellen enemmän rajoitusten loiventuessa ja koronatodistuksen tultua käyttöön voitiin täyttää koko sali. Tilanne muuttui joulukuussa, jolloin pahentunut koronatilanne keskeytti konsertti-toiminnan ja siirsi myös vuodenvaihteen Lappeenrannan laulukilpailut.

Kuulijamäärä pysyi 11.000 kuulijan yläpuolella, mikä oli loistava saavutus. Siinä auttoi etäkonserttien tuoma mahdollisuus katsoa ja kuunnella niitä omassa aikataulussa, eikä vain suorina striimauksina. Tuotannoista syntyneiden säästöjen ja opetus- ja kulttuuriministeriön pandemia-avustusten turvin orkesteri pysyi toimintakatteessaan ja alitusta kertyi 290.209 euroa.

Syksyn aikana kantaesitettiin kaksi uutta suomalaista orkesteriteosta säveltäjiltä Kalevi Aho ja Eero Hämeenniemi, joita oli jouduttu siirtämään myöhempään ajankohtiin koronatilanteesta johtuen. Marraskuussa sai uusinta-kantaesityksensä Kari Rydmanin sinfonia, jonka uusi sovitus toi päivänvaloon 1960-luvun lopulta. Orkesterille ja sen yleisölle kantaesitykset perusohjelmistojen ja klassikoiden rinnalla loivat uskoa normaaliin palaamiseen, joskin teokset soivat myös verkossa ja kertovat siten myös uudesta normaalista. Orkesteri venyi muutoksissa ja kokoonpanoissa hienosti. Kouluille ja päiväkoteihin tehtiin myös omat konserttikokonaisuudet videoiden sekä nuorisolle pelimusiikkiaiheinen hyvin kiinnostusta herättänyt konsertti joulukuun alussa.

Teatteri

Teatteri toimi koronapandemian ehdoilla. Kevätkaudella esitystoimintaa ei ollut koronarajoitusten vuoksi lainkaan, koska kaikki yleisötilaisuudet oli peruttu. Harjoitustoiminta eli uusien ensi-iltojen valmistelu jatkui terveysturvallisuus huomioiden. Lisäksi keväällä tehtiin mittava määrä pieniä videotuotantoja, jotka

olivat nähtävissä kaupungin YouTube -kanavalla. Livestriimauksia tehtiin kaksi maksullista ja yksi maksuton. Runojen lausuntaa ja lauluesityksiä sisältänyt ilmainen livestriimaus oli suunnattu palvelukodeille. Aivan kesän kynnyksellä toteutettiin Pienelle näyttämölle tuotettu monologi Pyöreä totuus, jonka tallenne oli nähtävillä verkossa kahden viikon ajan.

Syyskauden alussa pandemiarajoitukseen tuli huojennuksia ja esitystoiminta päästiin rajoitetusti aloittamaan. Kauden keskellä yleisörajoituksia purettiin ja esitystoiminta pääsi hyvään vauhtiin. Yleisö saapui katsomoihin kiihtävästi ja joissakin näytöksissä katsomot olivat pitkästä aikaa täynnä. Muutama esitys toteutui koronatodistuksen turvin ennen kuin rajoitukset loppuvuodesta rajasivat yleisömäärän 50 katsojaan. Muutama vierailu ja tilojen ulosvuokraus ei rajoitusten vuoksi toteutunut. Harjoitustoiminta pystyttiin pitämään täysillä käynnissä, kunnes sairastumiset toivat siihenkin muutoksia. Myös esityksiä syksyiltä jouduttiin perumaan sairastapausten vuoksi.

Toisen pandemiavuoden kokonaiskatsojamäärä oli alhainen, vain 8.228 katsojaa. Esityksiä oli 51 kappaletta, joista neljä oli vierailuja. Pandemiarajoitusten vuoksi pääsylipputulot jäivät alhaisiksi. Tuotannoista syntyneiden säästöjen ja opetus- ja kulttuuriministeriön pandemia-avustusten turvin teatteri pysyi kuitenkin toimintakatteessaan ja alitusta kertyi 147.600 euroa.

Lehmusten kaupunki oli katsojien suosiossa, mutta myös Idän pikajunan arvoitus kiinnosti yleisöä. Koko perheen näytelmä Robin Hood ja Pienen näyttämön 9 hyvää syytä elää eivät tavoittaneet yleisöä odotetulla tavalla. TOSIsaan LIVEä! jatkoi esityksiä vuodelle 2022. Robin Hoodista ja Idän pikajunan arvoituksesta pystyttiin esittämään koululaisille suunnatut esitykset pandemiarajoitukset huomioiden.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelujen toimintakate ylittyi 0,3 miljoonalla eurolla. Ylitys johtuu tulojen vähene- misestä koronapandemian seurauksena, jota menojen vähennykset eivät riittäneet katta- maan.

Koronan vaikutukset liikuntatoimeen olivat merkittävät. Rajoituksista johtuen kaikki lii- kuntapaikat olivat kiinni keväällä maaliskuun puolivälistä toukokuun viimeiselle viikolle. Uu- det rajoitustoimet alkoivat jälleen joulukuun lopussa. Koronarajoitukset vaikuttivat erityi- sesti organisoituun liikuntatoimintaan ja sisä- liikuntatilojen käyttöön. Korona-aikana ulkolii- kunnan suosio jatkoi kasvuaan. Tämä näkyi omaehtoisen liikunnan harrastamisen lisäyk- senä. Liikuntatoimen tavoitteissa jäätiin jäl- keen esimerkiksi sisäliikuntatilojen kävijämää- rissä. Palvelut sekä toiminta järjestettiin ole- massa olleiden viranomaisohjeiden mukai- sesti ja muuttuneessa tilanteessa kehitettiin uusia palvelumuotoja muun muassa liikun- nanohjaukseen. Liikuntaseuroja avustettiin lii- kuntapaikkamaksujen hintojen alennuksilla 30

prosentilla sekä kaupunki jakoi korona-avus- tuksia noin 70.000 euroa lappeenrantalaisille liikuntaseuroille.

Myö harrastetaan lähel -hankkeen kautta edis- tettiin yhteistyössä nuorisotoimen kanssa koululaisten harrastamisen mahdollisuuksia. Lisäksi työikäisten ja ikäihmisten liikuntaa ke- hitettiin Myö Liikuttaa -hankkeen kautta. Liiku- taan yhdessä -hankkeella yhteistyössä Imat- ran kaupungin kanssa edistettiin maahan- muuttajien kotoutumista liikunnan avulla. Lii- kuntajärjestöjen kanssa järjestettiin säännöllis- tusti yhteisiä tapaamisia esimerkiksi seurafoo- rumin merkeissä.

Liikuntarakentamisen osalta toteutettiin Jout- senon urheilukeskukseen tekojäärata. Muu- kon haulikkoradan (skeet- ja trapradat) ja Ruo- holammen ulkoilureitin hankkeet valmistui- vat. Huhtiniemen skeittiparkin ja ulkoilureit- tien valaistukset toteutettiin syksyn aikana. Uudet ulkokuntosalit rakennettiin Kourulaan ja Nuijamaalle. Ylämaan lähiliikuntapaikka to- teutettiin kesän aikana. Kirkkoherranlahden moukarinheittopaikka siirrettiin Kaukaan monttuun. Kahilanniemen kuntosaliin uusit- tiin välineistö.

Eloisassa, puhtaassa ja turvallisessa Lappeenrannassa on kaikenikäisten hyvä elää.
Lappeenrantalaiset kehittävät aktiivisesti yritysystävällistä yliopisto- ja matkailukaupunkiaan, joka kasvaa ja kansainvälistyy rohkeasti.

Hyvinvointi ja sivistys	Hyvinvoivat asukkaat ja osallisuus	Elinvoimainen kaupunki ja imago	Digitaaliset prosessit ja motivoitunut henkilöstö	Talous ja resurssit																																																																																				
<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Koulukäynnistä pitäminen</th> <th colspan="2">Yksinäiseksi tuntevien osuus</th> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>2033</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>+2 %</td> <td>+8 %</td> <td>-0,2 %</td> <td>-0,5 %</td> </tr> </table>	Koulukäynnistä pitäminen		Yksinäiseksi tuntevien osuus		2021	2033	2021	2033	+2 %	+8 %	-0,2 %	-0,5 %	<table border="1"> <tr> <th colspan="3">Elämänlaatunsa hyväksi tuntevat</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>52,3 %</td> <td>55 %</td> <td>60 %</td> </tr> <tr> <th colspan="3">Luottamus kunnan päätöksentekoon</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>2,9</td> <td>3,5</td> <td>4</td> </tr> </table>	Elämänlaatunsa hyväksi tuntevat			2017	2021	2033	52,3 %	55 %	60 %	Luottamus kunnan päätöksentekoon			2017	2021	2033	2,9	3,5	4	<table border="1"> <tr> <th colspan="3">Työssäkäyvien määrän kasvu</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>28 700</td> <td>30 000</td> <td>32 000</td> </tr> <tr> <th colspan="3">Yritysimagon parantuminen</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>29</td> <td>14</td> <td>7</td> </tr> </table>	Työssäkäyvien määrän kasvu			2017	2021	2033	28 700	30 000	32 000	Yritysimagon parantuminen			2017	2021	2033	29	14	7	<table border="1"> <tr> <th colspan="3">Henkilöstötyytyväisyys</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>3,69</td> <td>3,85</td> <td>4</td> </tr> <tr> <th colspan="3">Asiakkaan palveluun käyttämä aika</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>x</td> <td>-50 %</td> <td>-75 %</td> </tr> </table>	Henkilöstötyytyväisyys			2017	2021	2033	3,69	3,85	4	Asiakkaan palveluun käyttämä aika			2017	2021	2033	x	-50 %	-75 %	<table border="1"> <tr> <th colspan="3">Lainat/asukas</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>7 146</td> <td>8 500</td> <td>7 500</td> </tr> <tr> <th colspan="3">Hukkatyöhön kuluvat htv:t</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>x</td> <td>-50 %</td> <td>-75 %</td> </tr> </table>	Lainat/asukas			2017	2021	2033	7 146	8 500	7 500	Hukkatyöhön kuluvat htv:t			2017	2021	2033	x	-50 %	-75 %
Koulukäynnistä pitäminen		Yksinäiseksi tuntevien osuus																																																																																						
2021	2033	2021	2033																																																																																					
+2 %	+8 %	-0,2 %	-0,5 %																																																																																					
Elämänlaatunsa hyväksi tuntevat																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
52,3 %	55 %	60 %																																																																																						
Luottamus kunnan päätöksentekoon																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
2,9	3,5	4																																																																																						
Työssäkäyvien määrän kasvu																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
28 700	30 000	32 000																																																																																						
Yritysimagon parantuminen																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
29	14	7																																																																																						
Henkilöstötyytyväisyys																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
3,69	3,85	4																																																																																						
Asiakkaan palveluun käyttämä aika																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
x	-50 %	-75 %																																																																																						
Lainat/asukas																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
7 146	8 500	7 500																																																																																						
Hukkatyöhön kuluvat htv:t																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
x	-50 %	-75 %																																																																																						
13. Omatoimisuuden mahdollistaminen	Tilojen ja alueiden monipuolinen käyttö Iltakäytössä olevista tilaneliöistä ja infran vuoroista osa hoidetaan järjestöjen toimesta tai itsepalveluna	Omatoimipalveluiden valikko kasvaa Itsepalveluna voi hoitaa kaikki haluamansa vapaa-ajan palvelut 18/7	Aktiivisuuden ja aloitteellisuuden tukeminen Palveluiden vaatimasta asiakastiedosta 90% on esitätettyä	Hallintotyöstä siirtyä resurssia palvelutuotantoon Hallintotyön määrän väheneminen																																																																																				
14. Liikkuvat asukkaat	Liikunnallinen elämäntapa ja terveyttä edistävä liikunta lisääntyy Nuorten osuus, jotka harrastavat hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h/vko	Asukkaat viihtyvät kaupungissa ja aktiivisuus lisääntyy Niiden aikuisten osuus, jotka uskovat, että todennäköisesti eivät jaksata työskennellä vanhuseläkeikään saakka	Luodaan kumppanuusmalleja kolmannen sektorin kanssa Tiedon löytäminen liikuntamahdollisuuksista paranee	Sairastavuus vähenee Liikuntapaikkojen ja tilojen käyttöasteet																																																																																				
15. Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi paranee ja syrjäytyminen vähenee Nuorten osuus, joilla ei ole yhtään läheistä ystävää 8. ja 9. lk	Asukkaat viihtyvät kaupungissa ja aktiivisuus lisääntyy Tuntee, että elämällä on paamaara ja tarkoitus	Asukkaat voivat vaikuttaa asioihinsa, osallistumisen muotoja lisää Koulun toimintaan vaikuttamismahdollisuudet	Tuen tarpeessa olevat saavat nopeammin tarvitsemansa tuen Erikoissairaanhoidon tarve lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa																																																																																				

Eloisassa, puhtaassa ja turvallisessa Lappeenrannassa on kaikenikäisten hyvä elää.
Lappeenrantalaiset kehittävät aktiivisesti yritysystävällistä yliopisto- ja matkailukaupunkiaan, joka kasvaa ja kansainvälistyy rohkeasti.

Hyvinvointi ja sivistys	Hyvinvoivat asukkaat ja osallisuus	Elinvoimainen kaupunki ja imago	Digitaaliset prosessit ja motivoitunut henkilöstö	Talous ja resurssit																																																																																				
<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Koulukäynnistä pitäminen</th> <th colspan="2">Yksinäiseksi tuntevien osuus</th> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>2033</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>+2 %</td> <td>+8 %</td> <td>-0,2 %</td> <td>-0,5 %</td> </tr> </table>	Koulukäynnistä pitäminen		Yksinäiseksi tuntevien osuus		2021	2033	2021	2033	+2 %	+8 %	-0,2 %	-0,5 %	<table border="1"> <tr> <th colspan="3">Elämänlaatunsa hyväksi tuntevat</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>52,3 %</td> <td>55 %</td> <td>60 %</td> </tr> <tr> <th colspan="3">Luottamus kunnan päätöksentekoon</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>2,9</td> <td>3,5</td> <td>4</td> </tr> </table>	Elämänlaatunsa hyväksi tuntevat			2017	2021	2033	52,3 %	55 %	60 %	Luottamus kunnan päätöksentekoon			2017	2021	2033	2,9	3,5	4	<table border="1"> <tr> <th colspan="3">Työssäkäyvien määrän kasvu</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>28 700</td> <td>30 000</td> <td>32 000</td> </tr> <tr> <th colspan="3">Yritysimagon parantuminen</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>29</td> <td>14</td> <td>7</td> </tr> </table>	Työssäkäyvien määrän kasvu			2017	2021	2033	28 700	30 000	32 000	Yritysimagon parantuminen			2017	2021	2033	29	14	7	<table border="1"> <tr> <th colspan="3">Henkilöstötyytyväisyys</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>3,69</td> <td>3,85</td> <td>4</td> </tr> <tr> <th colspan="3">Asiakkaan palveluun käyttämä aika</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>x</td> <td>-50 %</td> <td>-75 %</td> </tr> </table>	Henkilöstötyytyväisyys			2017	2021	2033	3,69	3,85	4	Asiakkaan palveluun käyttämä aika			2017	2021	2033	x	-50 %	-75 %	<table border="1"> <tr> <th colspan="3">Lainat/asukas</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>7 146</td> <td>8 500</td> <td>7 500</td> </tr> <tr> <th colspan="3">Hukkatyöhön kuluvat htv:t</th> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>2021</td> <td>2033</td> </tr> <tr> <td>x</td> <td>-50 %</td> <td>-75 %</td> </tr> </table>	Lainat/asukas			2017	2021	2033	7 146	8 500	7 500	Hukkatyöhön kuluvat htv:t			2017	2021	2033	x	-50 %	-75 %
Koulukäynnistä pitäminen		Yksinäiseksi tuntevien osuus																																																																																						
2021	2033	2021	2033																																																																																					
+2 %	+8 %	-0,2 %	-0,5 %																																																																																					
Elämänlaatunsa hyväksi tuntevat																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
52,3 %	55 %	60 %																																																																																						
Luottamus kunnan päätöksentekoon																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
2,9	3,5	4																																																																																						
Työssäkäyvien määrän kasvu																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
28 700	30 000	32 000																																																																																						
Yritysimagon parantuminen																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
29	14	7																																																																																						
Henkilöstötyytyväisyys																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
3,69	3,85	4																																																																																						
Asiakkaan palveluun käyttämä aika																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
x	-50 %	-75 %																																																																																						
Lainat/asukas																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
7 146	8 500	7 500																																																																																						
Hukkatyöhön kuluvat htv:t																																																																																								
2017	2021	2033																																																																																						
x	-50 %	-75 %																																																																																						
16. Elinikäinen oppiminen ja laaja-alainen osaaminen	Onnistumisen ja oppimisen iloa, sisäinen motivaatio Kokee olevansa tärkeä osa suomalaista yhteiskuntaa, %	Osaavia ja oppivia asukkaita Peruskoulun jälkeen toisen asteen koulutuksessa tai muussa toiminnassa aloittaneet	Innostavat ja monipuoliset oppimisympäristöt Henkilöstön osaamiskartoituksen tulokset	Korjaavien toimenpiteiden tarve vähenee Korjaavien toimenpiteiden kustannukset																																																																																				
17. Toimitilojen monipuolinen hyödyntäminen	Tilojen ja tavaroiden käyttömahdollisuudet lisääntyvät Uusien käyttäjien määrä	Uusia käyttäjäryhmiä tiloille, tiloille uutta käyttöä Pilotissa mukana olevat kohteet kpl/v	Kuntalaiset osallistuvat tilojen käytön ja hinnoittelun suunnitteluun, järjestelmä yksinkertaistuu Digitalisoitujen kohteiden määrä	Tilojen tuottavuus paranee, kustannusten jaosta hyväksyty malli Tilavarauksen hukkatyö €/käyttötunti																																																																																				

13. Omatoimisuuden edistäminen

Mahdollistetaan aktiivisille kansalaisille omatoimisia palveluita. Kokeillaan toimintamalleja, joissa palvelujen käytön periaatteena on, että kaupunki antaa käyttöön kohtuuhintaiset tai ilmaiset puitteet, joiden päälle kuntalaiset, järjestöt ja yritykset voivat rakentaa itselleen, asiakkailleen ja sidosryhmilleen palveluita. Hyödynnetään asukkaiden innovatiivisuutta palvelujen kehittämisessä. Perinteisten palvelukanavien rinnalle luodaan virtuaalisia palveluja sekä palvelukanavia, joiden käyttö ei ole aikaan ja paikkaan sidottua. Itsepalvelu toimii niin helposti, että aktiiviset kansalaiset valitsevat sen ensisijaiseksi palvelun käyttötavaksi.

Tavoitteet	Mittarit (2019 >2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
13.1 Tilojen ja alueiden monipuolinen käyttö	Iltaikäytössä olevista tilaneliöistä ja infran vuoroista osa hoidetaan järjestöjen toimesta tai itsepalveluna: Varaamo-palvelussa olevat toimialan tilat. Kaikki varaamo-palvelussa olevien tilojen varaukset, maksut, kulunvalvonnan ja siivouspalvelujen hankinnan voi hoitaa itsepalveluna.	60	Toimialan tiloja on tarjottu koronarajoitusten puitteissa edelleen kuntalaisten käyttöön varaamojärjestelmän kautta.
13.2 Omatoimi-palvelujen valikko kasvaa	Itsepalveluna voi hoitaa kaikki haluamansa vapaa-ajan palvelut 18/7. Omatoimikirjastoja on eri puolilla kaupunkia, e-kirjakokoelma ja Finna-portaalin kautta saavutettavissa oleva museoaineisto laajenee, pääsyliput vapaa-ajan palveluihin voi hankkia virtuaalikanavien kautta	Etenee suunnitellusti	Koronarajoituksista johtuen lisättiin palveluja sähköisille alustoille. Kaupunginorkesteri ja teatteri tekivät striimauksia ja videotallenteita sekä museo kehitti Finna.fi-tarjontaa. Kirjaston kirjailijavierailut, kirjavinkkaukset sekä lasten loru- ja satuhetket siirrettiin lähes kokonaan verkkoon, myös nukketeatteri esiintyi verkon välityksellä. Omatoimikirjastot ja itsepalvelu olivat pääosin käytettävissä.

13. Omatoimisuuden edistäminen

Mahdollistetaan aktiivisille kansalaisille omatoimisia palveluita. Kokeillaan toimintamalleja, joissa palvelujen käytön periaatteena on, että kaupunki antaa käyttöön kohtuuhintaiset tai ilmaiset puitteet, joiden päälle kuntalaiset, järjestöt ja yritykset voivat rakentaa itselleen, asiakkailleen ja sidosryhmilleen palveluita. Hyödynnetään asukkaiden innovatiivisuutta palvelujen kehittämisessä. Perinteisten palvelukanavien rinnalle luodaan virtuaalisia palveluja sekä palvelukanavia, joiden käyttö ei ole aikaan ja paikkaan sidottua. Itsepalvelu toimii niin helposti, että aktiiviset kansalaiset valitsevat sen ensisijaiseksi palvelun käyttötavaksi.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
13.3 Aktiivisuuden ja aloitteellisuuden tukeminen	Palveluiden vaatimasta asiakastiedosta 90 % on esitätettyä. Kehitetään mittari ja määritellään tavoitearvot vuoden 2019 aikana, kun järjestelmäratkaisu on tehty.	Ei onnistu	On ylläpidetty olemassa olevia palveluja. Käyttökelpoisia hallintoa sujuvoittavia asiakasjärjestelmiä ei ole tullut tarjolle. Uusi toiminnanohjausjärjestelmä otetaan käyttöön keväällä 2022.
13.4 Hallintotyöstä siirtyä resurssia palvelutuotantoon	Hallintotyön määrän vähentäminen. Varaamopalvelussa olevien tilojen varaus, laskutus, valvonta ja siivouksen järjestäminen ei edellytä tilaa hallinnoivan yksikön henkilöstön työpanosta Oppilaita koskevissa hallintoprosesseissa ei ole tarpeettomia vaiheita	Etenee suunnitellusti	Opetustoimen tiedonhallinnan käsikirjaa on valmisteltu kevään aikana sujuvoittamaan asiakirjahallintoa.

14. Liikkuvat asukkaat

Fyysiseen hyvinvointiin vaikuttavat elintavat kuten ruokatottumukset, liikkuminen ja lepo. Edistetään lasten ja nuorten sekä aikuisten mahdollisuuksia liikuntaan suunnittelemalla päiväkotien ja koulujen pihoista helposti saavutettavissa olevia lähiliikuntapaikkoja. Lähiliikuntapaikoille sijoitetaan myös aikuisten liikuntaan sopivia välineitä. Ohjataan kaikkia lapsia ja nuoria terveyttä edistävän liikunnan pariin ja tuodaan lihasvoimien käyttö luontevaksi osaksi varhaiskasvatusta, koulutusta ja nuorisotyötä. Tarjotaan monenlaisia mahdollisuuksia liikuntaan ja otetaan huomioon myös lapsia ja nuoria kiinnostavat uudet liikuntamuodot. Edistetään vähän liikkuvien lasten liikuntaa mataloittamalla osallistumisen kynnyksiä ja poistamalla esteitä. Liikuntapaikkojen ylläpidolla, järjestötoiminnan mahdollistamisella sekä muilla terveyden edistämistoimilla lisätään aikuisten fyysistä hyvinvointia sekä kavennetaan väestöryhmien välisiä terveyseroja.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
14.1 Liikunnallinen elämäntapa ja terveyttä edistävä liikunta lisääntyy	Nuorten osuus, jotka harrastavat hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h/vko, % 20 > 18,5 > 15	24,5	Liikkumisolosuhteiden kehittämissuunnitelma 2021-2026 ja alustava ohjelma liikuntarakentamisen investoinneista 2022-2029 ovat valmistuneet ja hyväksytyt. Lukioiden hyvinvointikoordinaattori on tukenut lukiolaisten hyvinvointia korona-aikana.
14.2 Asukkaat viihtyvät kaupungissa ja aktiivisuus lisääntyy (sairastavuus vähenee)	Niiden aikuisten osuus, jotka uskovat, että todennäköisesti eivät jaksaa työskennellä vanhuuseläkeikään saakka, % 29 > 26 > 25	19,7	Soveltavan liikunnan kehittämissuunnitelma 2021-2025 on valmistunut ja hyväksytyt. Nuijamaan ja Kourulan ulkokuntosalit, Ylämaan lähiliikuntapaikka, Huhtiniemen ulkoilureitin valaistus sekä Ruoholammen ulkoilureitti ovat valmistuneet.

14. Liikkuvat asukkaat

Fyysiseen hyvinvointiin vaikuttavat elintavat kuten ruokatottumukset, liikkuminen ja lepo. Edistetään lasten ja nuorten sekä aikuisten mahdollisuuksia liikuntaan suunnittelemalla päiväkotien ja koulujen pihoista helposti saavutettavissa olevia lähiliikuntapaikkoja. Lähiliikuntapaikoille sijoitetaan myös aikuisten liikuntaan sopivia välineitä. Ohjataan kaikkia lapsia ja nuoria terveyttä edistävän liikunnan pariin ja tuodaan lihasvoimien käyttö luontevaksi osaksi varhaiskasvatusta, koulutusta ja nuorisotyötä. Tarjotaan monenlaisia mahdollisuuksia liikuntaan ja otetaan huomioon myös lapsia ja nuoria kiinnostavat uudet liikuntamuodot. Edistetään vähän liikkuvien lasten liikuntaa mataloittamalla osallistumisen kynnyksiä ja poistamalla esteitä. Liikuntapaikkojen ylläpidolla, järjestötoiminnan mahdollistamisella sekä muilla terveyden edistämistoimilla lisätään aikuisten fyysistä hyvinvointia sekä kavennetaan väestöryhmien välisiä terveyseroja.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
14.3 Luodaan kumppanuusmalleja kolmannen sektorin kanssa	Tiedon löytäminen liikunta- mahdollisuuksista paranee: Tietää asuinalueen harrastus- mahdollisuuksista, % 8-9 lk 59 > 62 > 64	60,3	Harrastuspassin käyttöönotto peruttiin siitä saatavien hyötyjen perusteella. Harrastustarjotinta vastaava tieto on mm. Etelä-Karjalan liiton verkkosivuilla. Myö Harratetaan lähell hankkeen kautta tarjottiin koululaisille erilaisia harrastus- mahdollisuuksia. Vuoden aikana pidettiin kaksi seurafoorumi Teamsin kautta.
14.4. Sairastavuus vähenee (asukkaat viihtyvät kaupungissa ja aktiivisuus lisääntyy)	Liikuntapaikkojen ja tilojen käyttöasteet 100 > 100 > 100	70	Harrastamisen Suomen mallin puitteissa on luotu malli monipuolisen harrastustoiminnan tarjoamisesta oppilaille maksuttomasti koulujen tiloissa koulupäivän jälkeen, Myö harrastetaan lähell -hankkeen kautta. Rahoitusta on saatu toiminnan jatkamiselle. Corona epidemia on rajoittanut laitoksissa tapahtuvaa liikuntatoimintaa merkittävästi. Lähiliikuntapaikat ovat mahdollistaneet ulkona tapahtuvan omatoimisen liikunnan harrastamisen. Lähiliikuntapaikkoja on käytetty runsaasti.

15. Hyvinvoivat lapset ja nuoret

Lasten ja nuorten psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi muodostuu useasta tekijästä. Siihen vaikuttavat mm. osallisuuden ja merkityksellisyyden kokemukset, vapaa-ajan toiminta, ystävyyssuhteet, oppiminen ja kouluyhteisö sekä kasvuympäristön turvallisuus. Kasvuympäristön turvallisuutta vaarantavat mm. kiusatuksi tuleminen, häirinnän ja väkivallan kohteeksi joutuminen tai läheisten päihteiden käyttö tai muut elämänhallinnan puutteet. Yksiköiden toimintakulttuurilla vaikutetaan yhteisöjen ja sen jäsenten hyvinvointiin sekä ehkäistään pulmien syntymistä. Varhainen pulmatilanteiden havaitseminen ja tuki edistävät hyvinvointia.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
15.1 Psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi paranee ja syrjäytyminen vähenee	Nuorten osuus, joilla ei ole yhtään läheistä ystävää 8. ja 9. lk, % 8 > 7 > 6	9,4	Perusopetuksessa on vahvistettu kuntakohtaiset opetussuunnitelmat mm. tunne- ja vuorovaikutustaitojen kolmiportaisen tuen kehittämiseksi sekä toteutettu Myötätuuli -kehitysprojektin ja henkilöstölle on tehty osaamiskartoitus ja täydennyskoulutuksen järjestäminen on aloitettu. Varhaiskasvatuksessa on jatkettu henkilöstön neuropsykiatrista valmennuskoulutusta.
15.2 Aukkaat viihtyvät kaupungissa ja aktiivisuus lisääntyy	Tuntee, että elämällä on päämäärä ja tarkoitus % (8-9. lk, lukio 1-2. , ammatillinen 1-2 lk) 78 > 79 > 80	69,8	Kouluilla tehtävää koronahaittojen ehkäisyyn painottuvaa nuorisotyötä on voitu toteuttaa korona-avustusten turvin 7-9 vuosiluokilla sekä Samossa. Tasa-arvorahoituksella on pienennetty ryhmäkokoja. Keskitytty terveellisen ja turvallisen oppimis- ja työympäristön varmistamiseen koronatilanteessa. Koulupoissaolomalli on päivitetty. Sitouttava kouluyhteisötyö-hankkeessa kehitetty koulupudokkuutta ehkäiseviä toimintamalleja.

15. Hyvinvoivat lapset ja nuoret

Lasten ja nuorten psyykkinen ja sosiaalinen hyvinvointi muodostuu useasta tekijästä. Siihen vaikuttavat mm. osallisuuden ja merkityksellisyyden kokemukset, vapaa-ajan toiminta, ystävyysuhteet, oppiminen ja kouluyhteisö sekä kasvuympäristön turvallisuus. Kasvuympäristön turvallisuutta vaarantavat mm. kiusatuksi tuleminen, häirinnän ja väkivallan kohteeksi joutuminen tai läheisten päihteiden käyttö tai muut elämänhallinnan puutteet. Yksiköiden toimintakulttuurilla vaikutetaan yhteisöjen ja sen jäsenten hyvinvointiin sekä ehkäistään pulmien syntymistä. Varhainen pulmatilanteiden havaitseminen ja tuki edistävät hyvinvointia.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
15.3 Asukkaat voivat vaikuttaa asioihinsa, osallistumisen muotoja lisää	Koulun toimintaan vaikuttamis- mahdollisuudet: Hyvät vaikutus- mahdollisuudet koulussa (8.-9. lk), % 11,5 > 12 > 14	13,6	Laajan kartoituksen perusteella aloitettu valmistelemaan Lapsiystävällinen Lappeenranta -toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelma viimeistellään virkamiestyönä vastuualueiden toimesta vuonna 2022 ja toimintasuunnitelman toteuttaminen alkaa. Nuorisovaltuuston uusi toimintasääntö valmistui ja hyväksyttiin kaupunginhallituksessa.
15.4 Tuen tarpeessa olevat saavat nopeammin tarvitsemansa tuen	Erikoissairaanhoidon tarve lasten ja nuorten mielen- terveystalveissa: Mielen-terveyden häiriöihin sairaala- hoitoa saaneet 0-17-vuotiaat/1 000 vastaavanikäistä väestöstä 5 > 4 > 3,5	3,5	Icehearts -ryhmät toimivat. Eksoten kanssa on jatkettu yhteisten prosessien kuvauksia lasten ja nuorten hyvinvointi- suunnitelman mukaisesti tuen varmistamiseksi ja yhteisen työn edistämiseksi.

16. Elinikäinen oppiminen ja laaja-alainen osaaminen

Edistetään kaikkien lasten ja nuorten sisäisen oppimismotivaation syntymistä ja ylläpitämistä. Kehitetään keinoja ja toimintamalleja, joilla vahvistetaan lasten ja nuorten kykyä ja tahtoa ponnistella tavoitteeseen pääsemiseksi sekä löytää oppimisen iloa sekä tahtoa elinikäiseen oppimiseen. Syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi erityistä huomiota kiinnitetään, yhteistyössä huoltajien kanssa, lapsiin ja nuoriin, joilla on erilaisia ongelmia ja/tai oppimisvaikeuksia. Laaja-alainen osaaminen muodostuu tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon kokonaisuudesta. Vahvistetaan lasten ja nuorten laaja-alaista osaamista ja tulevaisuudessa tarvittavia taitoja (ajattelu ja oppimaan oppiminen, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, itsestä huolehtiminen, arjen taidot, monilukutaito, tieto- ja viestinteknologinen osaaminen, työelämätaidot ja yrittäminen sekä osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen).

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
16.1 Onnistumisen ja oppimisen iloa, sisäinen motivaatio	Kokee olevansa tärkeä osa suomalaista yhteiskuntaa, % 56 > 56,5 > 57	55	Ratkaisukeskeisen ajattelun ja toimintamallin koulutusta on toteutettu varhaiskasvatuksessa. Perusopetuksessa kuntakohtaiset opetussuunnitelmat luku- ja kirjoitustaidon ja matematiikan kolmiportaisen tuen järjestämiseksi on valmisteltu ja hyväksytty ja otettu käyttöön. Koulutettu kolme kouluttajaa lisää Ihmeelliset vuodet -kouluttajiksi. Perusopetuksen opettajille ja ohjaajille on tehty osaamiskartoitus.
16.2 Osaavia ja oppivia asukkaita	Peruskoulun jälkeen toisen asteen koulutuksessa tai muussa toiminnassa aloittaneet, % 99 > 100 > 100	99	Koulupäivän kiinnostavuutta on lisätty tarjoamalla mm. mahdollisuus tutustua kulttuuritoimintaan ja -tarjontaan digitaalisesti ja koronan salliessa myös fyysisin vierailuin. Opetussuunnitelmiin sisältyvän monipuolisen kulttuurikasvatusohjelman eli kulttuuripolun lisäksi on vuosittain tarjottu kahdelle peruskoulun ikäluokalle konsertti- tai teatterikäynti siihen liittyvine ennakko- ja jälkityöskentelyineen. Innoverstas-toimintaa on kehitetty edelleen ja Innoverstas aukesi syksyllä Monarilla Saimaan mediakeskuksen toimesta.

16. Elinikäinen oppiminen ja laaja-alainen osaaminen

Edistetään kaikkien lasten ja nuorten sisäisen oppimismotivaation syntymistä ja ylläpitämistä. Kehitetään keinoja ja toimintamalleja, joilla vahvistetaan lasten ja nuorten kykyä ja tahtoa ponnistella tavoitteeseen pääsemiseksi sekä löytää oppimisen iloa sekä tahtoa elinikäiseen oppimiseen. Syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi erityistä huomiota kiinnitetään, yhteistyössä huoltajien kanssa, lapsiin ja nuoriin, joilla on erilaisia ongelmia ja/tai oppimisvaikeuksia. Laaja-alainen osaaminen muodostuu tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon kokonaisuudesta. Vahvistetaan lasten ja nuorten laaja-alaista osaamista ja tulevaisuudessa tarvittavia taitoja (ajattelu ja oppimaan oppiminen, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, itsestä huolehtiminen, arjen taidot, monilukutaito, tieto- ja viestinteknologinen osaaminen, työelämätaidot ja yrittäminen sekä osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen).

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
16.3. Innostavat ja monipuoliset oppimis- ympäristöt	Henkilöstön osaamiskartoituksen tulokset: Osaamiskartoitukset tehty ja mittaroitu	Etenee suunnitellusti	Koronatilanteen vuoksi kirjastotilojen käyttöä on jouduttu rajoittamaan ja ohjaamaan asiakkaita nopeaan asiointiin. Sähköiset palvelut ja e-aineistot ovat olleet käytössä. Perusopetuksessa sekä lukio- koulutuksessa on tehty opettajien digitaitojen arviointia (Opeka). Metku on tuottanut digitaalisia lastenkulttuuripalveluita. Yrityskylän laajenemista 9. luokkalaisille Lappeenrannan toimipisteessä koskeva sopimus on solmittu. Lukiolaiset ovat hyödyntäneet Innoverstasta oppimisympäristönä.
16.4. Korjaavien toimenpiteiden määrä vähenee	Korjaavien toimenpiteiden kustannukset: Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 0,9 > 0,8 > 0,75	0,6	Toteutettu AVI:n rahoituksella koronahaittojen ehkäisyyn painottuvaa koulunuorisotyötä. Ohjaamotoiminta on jatkunut. Ohjaamo on toteuttanut asuinkunnan velvoitteita oppivelvollisuuslain uudistukseen liittyen. Varma -tiimi on työskennellyt varhaiskasvatuksessa.

17. Toimitilojen monipuolinen hyödyntäminen

Kaupunki ottaa toimitilat tehokkaaseen käyttöön. Etenkin hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen toimialalla on käytössään paljon toimitiloja, joita toimiala tarvitsee omaan käyttöönsä vain tietyssä ajassa vuorokaudesta, viikosta ja vuodesta. Toimitilojen yhteiskäyttöä lisätään ja pilotoidaan toimitilojen avaamista myös kuntalaisten ja järjestöjen/yhdistysten käyttöön. Tilaresurssin monipuolisempi hyödyntäminen edellyttää mm. tilavaraus-, laskutus-, lukitus- ja valvontajärjestelmät automatisointia. Tilojen maksuperiaatteet sekä tilojen siivous ja ylläpitokäytännöt selvitetään yhdessä Lato Oy:n ja Satu Oy:n kanssa. Tilaresurssien hyödyntämisen yhteydessä pilotoidaan myös muiden resurssien esim. käsityön opetustilojen varusteiden käyttöä ja lainausta. Sammontalon tilasuunnittelussa otetaan tilojen yhteiskäyttö erityisen kehittämisen kohteeksi.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
17.1. Tilojen ja tavaroiden käyttömahdollisuudet lisääntyvät	Uusien käyttäjien määrä: Käyttöön otetut uudet oppimisympäristöt kpl/ v 2 > 2 > 2	3	Korona-tilanteen mahdollistamissa rajoissa on hyödynnetty koulujen ulkopuolisia oppimisympäristöjä ja koulutiloja on Varaamon kautta varattavissa.
17.2. Uusia käyttäjäryhmiä tiloille, tiloille uutta käyttöä	Pilotissa mukana olevat kohteet kpl/v 25 > 40 > 60	72	Sammontalon suunnittelu etenee ja suunnittelussa otetaan huomioon tilojen monikäyttöisyys kuntalaistenkin kannalta.
17.3. Kuntalaiset osallistuvat tilojen käytön ja hinnoittelun suunnitteluun, järjestelmä yksinkertaistuu	Digitalisoitujen kohteiden määrä / 25 > 40 > 60	60	Korona-tilanne on rajoittanut tilojen käyttöä ja myös siirtänyt palvelun kehittämistä.
17.4. Tilojen tuottavuus paranee, kustannusten jaosta hyväksytty malli	Tilavarauksen hukkatyö €/ käyttötunti: Tilavaraus ja laskuttaminen sujuu automaattisesti Varaamo -hankekohteissa	Etenee suunnitellusti	Lasten ja nuorten lautakunta on ehdottanut avustusten ja toimitilojen vuokrien samanaikaista tarkastelua alkavalla valtuustokaudella.

Lasten ja nuorten yhteiset 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	170	224	252	28
Toimintakulut	-478	-541	-557	-16
Toimintakate	-308	-317	-305	12

Varhaiskasvatus 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	3 372	3 310	3 762	452
Toimintakulut	-38 714	-38 689	-40 368	-1 678
Toimintakate	-35 342	-35 379	-36 605	-1 226

Perusopetus 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	2 615	650	3 177	2 527
Toimintakulut	-56 705	-56 142	-59 183	-3 041
Toimintakate	-54 090	-55 492	-56 007	-515

Lukiokoulutus 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	1 233	690	1 112	422
Toimintakulut	-9 389	-9 245	-9 614	-369
Toimintakate	-8 156	-8 555	-8 502	53

Nuorisopalvelut 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	503	730	792	62
Toimintakulut	-3 565	-4 049	-4 011	38
Toimintakate	-3 062	-3 320	-3 219	100

Lapset ja nuoret yhteensä 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	7 893	5 604	9 095	3 491
Toimintakulut	-108 852	-108 667	-113 734	-5 067
Toimintakate	-100 959	-103 063	-104 639	-1 576
Poistot	-167	-211	-189	22
Tilikauden tulos	-101 125	-103 274	-104 827	-1 553

Kotikuntakorvaukset 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	844	600	999	399
Toimintakulut	-2 824	-2 966	-2 806	160
Toimintakate	-1 980	-2 366	-1 807	559

Kulttuuripalvelujen yhteiset 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	8	2	11	9
Toimintakulut	-393	-535	-431	104
Toimintakate	-385	-533	-420	113

Kirjasto 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	170	187	145	-42
Toimintakulut	-3 766	-3 886	-3 723	163
Toimintakate	-3 596	-3 699	-3 578	121

Museo 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	228	190	345	154
Toimintakulut	-2 073	-2 356	-2 293	63
Toimintakate	-1 845	-2 166	-1 948	218

Orkesteri 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	111	137	206	69
Toimintakulut	-1 365	-1 705	-1 485	220
Toimintakate	-1 254	-1 568	-1 279	288

Teatteri 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	302	568	542	-26
Toimintakulut	-3 398	-3 653	-3 479	174
Toimintakate	-3 096	-3 085	-2 937	148

Kulttuuripalvelut yhteensä 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	819	1 084	1 248	165
Toimintakulut	-10 995	-12 136	-11 412	724
Toimintakate	-10 176	-11 052	-10 164	888
Poistot	-119	-100	-89	11
Tilikauden tulos	-10 295	-11 152	-10 253	899

Liikuntapalvelujen yhteiset 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	0	0	1	1
Toimintakulut	-281	-350	-410	-60
Toimintakate	-281	-350	-409	-60

Ulkoliikuntapaikat 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	93	120	122	2
Toimintakulut	-2 359	-2 522	-2 541	-19
Toimintakate	-2 266	-2 402	-2 420	-17

Liikuntahallit 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	1 164	1 469	1 034	-435
Toimintakulut	-8 093	-8 351	-7 945	406
Toimintakate	-6 929	-6 882	-6 911	-29

Ohjaustoiminta 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	220	287	242	-45
Toimintakulut	-407	-509	-647	-138
Toimintakate	-187	-222	-405	-183

Liikuntapalvelut yhteensä 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	1 478	1 876	1 398	-478
Toimintakulut	-11 141	-11 732	-11 543	189
Toimintakate	-9 663	-9 856	-10 146	-290
Poistot	-290	-398	-360	38
Tilikauden tulos	-9 953	-10 254	-10 505	-251

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut yhteensä 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	11 035	9 164	12 740	3 576
Toimintakulut	-133 812	-135 501	-139 495	-3 994
Toimintakate	-122 778	-126 337	-126 755	-418
Poistot	-575	-709	-637	72
Tilikauden tulos	-123 353	-127 046	-127 393	-347

Elinvoima ja kaupunkikehitys

Elinvoiman ja kaupunkikehityksen toimiala on pystynyt koronasta huolimatta täyttämään toiminnalliset tavoitteensa. Toimialan talous toteutui ennakoitua parempana. Kaupunkikehityksen kehityksen, joka kattaa kaupunkikehityksen yhteiset, elinvoimapalvelut, kaupunkisuunnittelun, maaomaisuuden hallinnan sekä kadut ja ympäristön, talousarvion toimintakate alittui 1.481.000 eurolla. Lisäksi irtaimen omaisuuden poistot alittuivat 186.000 eurolla.

Kaupunkikehityksen kaikki vastualueet alittivat omat talousarvionsa. Talousarvion alituskelle löytyy useita selittäviä tekijöitä. Kaupunkikehityksen kehitykseen siirrettiin vuodelta 2020 yli 1,6 miljoonaa euroa. Osalla tästä rahoituksesta voitiin varautua koronasta aiheutuvien tulomenetysten kattamiseen ja osa vuodelle 2021 suunnitelluista toimenpiteistä viivästy. Joukkoliikenteen lipputulot jäivät vuonna 2021 vuoden 2020 tasolle eli yli miljoona euroa koronaa edeltävää aikaa matalammalle tasolle. Valtio myönsi kuitenkin normaalin joukkoliikenteen valtionavustuksen lisäksi 859.000 euron lisäavustukset koronasta aiheutuneisiin joukkoliikenteen lipputulomenetyksiin.

Muita syitä talousarvion alitukselle olivat ennakoitua monipuolisempi hanketoiminta ja sitä kautta saatu ulkopuolinen rahoitus, avustusehdotusten tarpeen vähäisyys sekä koronasta johtuva matka-, kokous- ja koulutuskulujen väheneminen.

Elinvoiman ja kaupunkikehityksen toimiala tuottaa palveluja asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Toimialan keskeisimpiin palveluihin kuuluvat: elinkeino- ja yrityspalvelut, maankäytön suunnittelu, maapolitiikan hoito, paikkatietopalvelut, asumisen ja rakentamisen viranomaistehtävät, kaupungin omassa palvelutuotannossa olevien rakennusten hallinnointi, ylläpito ja rakennuttaminen sekä yhdyskuntatekniikan, joukkoliikenteen ja koulukuljetusten järjestäminen. Lisäksi toimialan tehtäviin kuuluvat maaseutuhallinnon, ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtävät.

Toimialan tavoitteena on luoda edellytykset työpaikkojen ja asukkaiden määrän kasvulle ja turvata sitä kautta kaupungin kehittyminen ja elinvoimaisuus. Lappeenrannan väkiluku on viime vuodet pysynyt lähes samalla tasolla. Lappeenrannan työttömyysaste oli joulukuussa 2021 11,1 %, mikä on vertailukaupunkia parempi.

Toimialan toiminnan tuloksena syntyy viihtyisä, turvallinen ja terveellinen elinympäristö, joka tarjoaa monipuolisia työ-, asumis- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia. Toimialan teettämässä tutkimuksessa tyytyväisyys asuinympäristöön on parantunut. Lappeenranta koetaan myös turvalliseksi paikaksi asua sekä poliisin selvityksessä että asukaskyselyssä (lähde: poliisi ja FCG:n tutkimus). Tiivistävä kaupunkirakenne, laadukas tonttitarjonta ja asiantunteva asiakaspalvelu luovat erinomaiset edellytykset yritystoiminnan kehittymiselle.

Maankäytön suunnittelussa, tonttien luovutuksessa, alueiden kunnossapidossa ja rakentamisessa tavoitellaan puhdasta ja viihtyisää asuinympäristöä sekä elävää kaupunkikeskustaa ja aluekeskuksia. Vuorovaikutus asukkaiden kanssa, ympäristöarvot, luonnon monimuotoisuus sekä maankäyttö- ja rakennuslain veloitteet otetaan huomioon maankäytön ja toiminnan suunnittelussa. Keskustan kehittäminen kaavoituksesta toteutukseen on edennyt ennakoitua paremmin. Keskusta-alueella ja sen läheisillä asuinalueilla on rakenteilla ja käynnistymässä useita uudisrakentamishankkeita.

Maankäyttöprosessia ohjataan laatimalla maanhankintaohjelma, kaavoitusohjelma ja yhdyskuntatekniikan rakentamisohjelma. Yhdyskuntatekniikan rakentamisohjelma laaditaan yhteistyössä muiden kunnallistekniikan verkostoja omistavien tahojen kanssa (tietoliikenne, vesihuolto ja energia). Toimiala on pystynyt toteuttamaan edellä mainitut ohjelmat pääosin suunnitellusti.

Kaupunkikehittämisen tavoitteena on eheyttää kaupunkirakennetta ja mahdollistaa olemassa olevan infran tehokas hyödyntäminen. Kaavoituksella määritellään kaupungin kokonaisrakenne ja mahdollistetaan eri toimintojen tarvitsemat maankäyttövaraukset. Maanhankinnalla varmistetaan maa-alueiden oikea-aikainen saaminen kaupungin omistukseen kaupunkirakenteen kehittämisen kannalta tarvittavilta alueilta. Suunnittelun ja toteutuksen aikataulutukset rytmitetään vesihuollon ja energiaverkostojen korjausvelkatarpeiden ohjaamana. Kadut ja yleiset alueet, vesihuolto- ja energiaverkostot sekä tietoliikenneverkot korjataan samanaikaisesti.

Yritysten toimintaedellytykset turvataan riittävällä ja keskittävällä tonttitarjonnalla, ydinalueiden kaavoituksen ja rakentamisen tiivistämisellä sekä kattavilla yrityspalveluilla. Toimialalla on syvennetty vastuualueiden välistä yhteistyötä asiakaspalvelun parantamiseksi. Yrityspalvelujen asiantuntija osallistuu entistä tiiviimmin vastuualueiden ja yritysten väliseen yhteistyöhön eri vastuualueista koostuvan palveluketjun sujuvoittamiseksi.

Henkilöstöltä edellytetään rohkeutta kehittää ja toteuttaa strategian mukaista toimintaa. Henkilöstöresurssivajauksiin puututaan; tarvittaessa henkilöresursseja lisätään ja huolehditaan sekä henkilöstön jaksamisesta että osaamisesta. Henkilöstöresurssien riittävyys on varmistettu laatimalla ja toteuttamalla vastuualuekohtaiset henkilöstösuunnitelmat. Resurssien riittävyys on pystytty kohdistamaan toimialan tarpeita vastaavasti. Korona-aikana on lisätty verkkokoulutuksia, joilla ei kuitenkaan ole kaikilta osin pystytty vastaamaan henkilöstön koulutustarpeisiin. Henkilöstölle on kertynyt ja kertyy koulutustarvetta, jota pyritään purkamaan koronapandemian jälkeen. Koulutustarpeet selvitetään kehityskeskusteluissa. Erytistä huomiota kiinnitetään henkilökunnan jaksamisen edistämiseen, erityisesti koronan ja etätyön myötä. Sairaspoissaolojen määrä on vähentynyt, koronapoissaolot ovat olleet maltillisia, sairaudet sekä työuupumus ovat aiheuttaneet pidempiä yksittäisiä sairauslomia. Henkilöstökyselyn tulokset vuodelta 2021 olivat aiempien vuosien tasolla.

Toimialan palveluja mitataan ja verrataan muiden kaupunkien toimintaan olemalla mukana vuosittaisissa tutkimuksissa sekä kustanusvertailussa. Toimiala on menestynyt tutkimuksissa ja vertailussa suhteellisen hyvin.

Toimiala etsii jatkuvasti uusia tapoja kehittää palvelujaan asiakaslähtöisemmiksi. Säännölliset asiakastytyväisyystutkimukset ja internetissä oleva palautemahdollisuus ovat aktiivisessa käytössä. Päättäjien, asukastilaisuuksien ja median kautta saatavaa palautetta seurataan ja toimintaa kehitetään tarpeen mukaan.

Elinvoimapalvelut

Vastuualueen muodostavat kaksi palveluyksikköä, Wirma yrityspalvelut ja Greenreality -palvelut. Elinvoimapalvelujen päätavoite on luoda yrityksille edellytyksiä kannattavaan ja kasvavaan liiketoimintaan ja sitä kautta lisätä työpaikkoja alueelle sekä ympäristötavoitteiden saavuttaminen yhdessä muun kaupunkiorganisaation, asukkaiden ja yritysten kanssa.

Vastuualueen palveluja ovat yritysneuvonta, liiketoimintaympäristön ja ekosysteemin kehittäminen, ympäristösuojelun kehittämistehävät ja maakunnallinen energianeuvonta. Lappeenrannan kaupungin rahoittaman Business Mill toiminta toimii yrityksille ovena LUT-konsernin yrityksille suunnatuille palveluille, TKI-yhteistyölle sekä osaamiseen. Palvelutehtävänä on myös merkittävien yritysklustereiden koordinointi ja kehittäminen. Toimivia ja kehittyviä klustereita ovat energia- ja ympäristö- (Greenreality Network), metalli- (Metalreality Network) ja sote- ja palvelualan yritysverkostot. Lisäksi elinvoimapalvelutideoi, valmistelee ja toteuttaa yhdessä alueen yritysten kanssa useita kehittämishankkeita joka vuosi. Hanketoiminta tähtää ympäristövaikutusten alentamiseen sekä uusien yritysten ja olemassa olevien yritysten uusien liiketoimintamahdollisuuksien kehittämiseen. Kehittämistyössä hyödynnetään alueellisia, kansallisia ja kansainvälisiä hankerahoitusinstrumentteja.

Wirma Yrityspalvelut tuottaa maksutonta ja laatuserifioitua (ISO9001) yritysneuvontaa

Lappeenrannassa aloittaville ja toimiville yrityksille. Palveluina ovat yrityksen perustamisneuvonta, toimivien yritysten neuvonta, omistajanvaihdospalvelu sekä sijoittumispalvelut. Business Mill on tiivis osa Lappeenrannassa tuotettavaa yrityspalvelua. Wirma yrityspalvelut osallistuu myös henkilöresursoinnilla Business Mill palvelujen tuottamiseen. Osa edellä mainituista palveluista toteutetaan tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Wirma yrityspalveluissa korona-apupalvelua tarjottiin yrityksille yhdessä Business Millin, Etelä-Karjalan Yrittäjien, Imatran Seudun Kehitysyhtiön ja Lab-ammattikorkeakoulun kanssa. Yli kuntarajojen tarjotun korona-avun tavoitteena on turvata yritysten toimintakyky haastavassa tilanteessa vauhdittamalla liiketoiminnan kehitysrahoituksen saamista alueelle häiriötilanteessa.

Lappeenrannassa perustettiin vuonna 2021 352 uutta yritystä, joista Wirman palveluja hyödynsi 111 yritystä. Kaikista alueelle perustetuista yrityksistä 32 % käytti Wirman palveluja. Yrityspalvelujen avulla perustettujen yritysten kautta syntyi 114 uutta työpaikkaa, joiden aluetaloudellinen vaikutus verotuloina on perustamisvuonna 500.000 euroa. Suomen Uusyrittäjäkeskuksen vaikuttavuusselvityksen mukaan yritys työllistää perustamisvuonna 1,4 htv ja toiminnan viidentenä vuonna 2,6 htv. Vuonna 2017 Wirman tuella perustettiin 79 yritystä, joten näiden työllisyysvaikutus edellä mainitun vaikuttavuuden perusteella oli vuonna 2021 205 htv ja verotuloja on kertynyt 2,4 miljoonaa euroa. Kumulatiivisesti Wirman avustuksella on perustettu vuodesta 2017 alkaen 488 yritystä ja näiden verotulokertymä kaupungille on noin 7 miljoonaa euroa.

Wirma yrityspalveluissa henkilöstö ylläpitää osaamista. Asiakastarve ja kaupungin strategia määrittelevät palvelujen priorisointia. Asteikolla 1-5 Wirman asiakaspalautteen keskiarvo vuonna 2021 oli 4,7 ja suositteluindeksi (NPS) 88. Greenreality Network -jäsenyytyväisyys oli 3,95 (asteikko 1-5).

Business Mill -palvelun tuella on perustettu syksystä 2018 alkaen vuoden 2021 loppuun yhteensä 35 yritystä sekä luotu 40 uutta liiketoimintakonseptia olemassa oleviin yrityksiin. Asiakastapauksia on ollut 430 koronaneuvonta-asiakkuudet huomioiden.

Greenreality-palvelujen toiminta tukee asukkaita ja yrityksiä ilmastonmuutoksen hillintään ja energiamurroksen sopeutumisessa. Palvelutehtävinä ovat konsernin energiategohokkuussopimuksen toteuttaminen, uusiutuvan energian käytön edistäminen, liikenteen päästöjen alentaminen, uuden tekniikan kehittäminen, asukkaiden sekä yritysten neuvonta sekä viestintä kansallisesti ja kansainvälisesti. Toimintaa toteutetaan verkostoitumisen sekä hankkeiden avulla. Toiminnalla edistetään kaupungin tavoitteita kohti vihreää edelläkävijäkaupunkia. Greenreality-palvelut hoitaa myös maakunnallista energianeuvontaa. Jatkossa seurataan, että sekä ympäristönsuojelun kehittämistavoitteet että elinvoiman kasvattamiseen liittyvät tavoitteet toteutuvat entistä suunnitelmallisemmin.

Pitkäjänteinen työ palkittiin, kun EU komissio myönsi Lappeenrannan kaupungille European Green Leaf -tittelin vuodelle 2021. Tämän tunnustuksen kautta Lappeenrannan kaupunki on pysyvästi siirtynyt eurooppalaisten vihreiden edelläkävijäkaupunkien joukkoon. Tämä muuttaa kaupungin asemaa pysyvästi. Green Leaf -voittovuosi 2021 sisälsi paljon toimintaa ja tapahtumia. Vuoden aikana järjestettiin yli 70 tapahtumaa ja toteutettiin yhdessä koko kaupunkikonsernin kanssa erilaisia kehittämistoimenpiteitä. Green Leaf -vuodesta laaditaan oma seurantaraporttinsa.

Yksikössä on haettu kestävään elvytykseen ja vihreään kehittämiseen liittyviä kehittämis- ja investointihankkeita sekä edistetty energia- ja ympäristöalan yritystoimintaa. Lappeenranta on entistä vahvemmin siirtynyt eurooppalaiseen valokeilaan, mikä on jo näkynyt viestintäkanavien seuraajien lisääntymisenä.

Greenreality Networkin toiminta on laajentunut ja käsittää 51 yritystä. Greenreality Network -jäsenyytyväisyys oli 3,95 (asteikko 1-5).

Vihreää sähköistymistä edistävä ekosysteemisopimus on käynnistynyt ja ensimmäinen iso tapahtuma oli Future Energy Solutions. Ekosysteemisopimuksella on vahvistettu sijoittumismyyntiä kontaktoimalla yrityksiä.

Ilmasto-ohjelmaa on toteutettu vuoden verran. Kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet 49 % vuodesta 1990, mikä tarkoittaa, että päästövähennyksiä on lähivuosina vauhditettava. Pien-Saimaan ja muiden vesistöjen kunnostamista jatkettiin, mutta haasteet jatkuvat edelleen. Kiertotalouden tiekartta hyväksyttiin kaupunginhallituksessa syyskuussa. Luonnon monimuotoisuuteen liittyviä tehtäviä toteutettiin yhdessä ympäristötoimen ja maaomaisuuden hallinnan kanssa.

Greenreality-palveluissa vuodelle 2021 suunnitellut toimenpiteet tulivat toteutettua lukuun ottamatta kaupungin ilmasto-, kiertotalous- ja resurssiviisaustavoitteiden toteuttamiseksi laadittavan seuranta-, vastuu- ja raportointijärjestelmää. Tätä kehitetään edelleen 2022.

Kaupunkisuunnittelu

Kaupunkisuunnittelu vastaa kaupungin yleis- ja asemakaavojen laatimisesta sekä maankäytön lupien valmistelusta. Kaavoitusohjelma vuosille 2021–2023 on toteutunut vuoden 2021 osalta tavoitteiden mukaisesti. Pääpainopiste oli alkuvuodesta keskustan kehittämissuunnitelman laatimisessa. Vuoden aikana hyväksyttiin 12 asemakaavaa. Valmistelussa oli neljä yleiskaavaa sekä noin 40 asemakaavaa. Lisäksi valmisteltiin lähes 50 poikkeamislupaa ja suunnittelutarveratkaisua kaupunki-kehityslautakunnan käsittelyyn.

Lappeenrannan keskustaajaman osayleiskaavoista Korvenkylän osa-alue on loppuvaiheessa ja menossa hyväksyttäväksi. Keskustaajaman eteläisen alueen 2. vaiheen osayleiskaavan kaavaluonnosta valmisteltiin. Pienten vesien ja kyläalueiden sekä Mikonsaaren, Vehkasalon ja Riihilahden osayleiskaavojen laadinta käynnistyi lähtötietokyselyillä ja asukastilaisuuksilla.

Kaupunkisuunnittelun painopiste on ollut yritystonttien tarjonnan turvaamiseen sekä keskustan kehittämiseen liittyvissä asemakaavamuutoksissa sekä keskusta-alueen lähiväyhykkeen kehittämishankkeissa. Valmistelussa olevat hankkeet mahdollistavat keskusta-alueen palvelujen monipuolistumisen, kaupunkirakennetta yhä tiivistävän rakentamisen sekä yritystonttien toimivuuden ja riittävyys. Kaupunkirakenteen eheyttämisessä ja tiivistämisessä keskeisenä toimintatapana on ollut osallistava ja vuorovaikutteinen suunnittelu. Asemakaavojen päivittämisen yhteydessä on tiivistetty kaupunkirakennetta ja lisätty alueiden vihreyttä, viihtyisyyttä ja turvallisuutta.

Ydinkeskustassa ja sen läheisillä asuinalueilla on rakenteilla ja käynnistymässä runsaasti uudisrakentamishankkeita. Viime vuosina laadittujen asemakaavojen mahdollistamat rakentamishankkeet ovat käynnistyneet hyvin ja rakentamisen painopiste on keskustassa ja sen läheisillä alueilla (Pikisaari, Viipurin vanerin alue, Puhakankatu/Simolantie).

Valmistelussa oli vuoden aikana useita merkittäviä keskusta-alueen kehittämiseen liittyviä hankkeita (muun muassa Koulukatu 16-18, LOAS:n opiskelijakerrostalo, kaupunginkirjasto, Monari, Kauppakulma). LOAS:n opiskelijakerrostalon kaavamuutos on hyväksytty ja alueen rakentaminen on käynnistynyt. Parhailaan laaditaan Simolantien II-alueen asemakaavaa, mikä mahdollistaa keskustan läheisen asuinalueen laajentamisen.

Kaavoituksessa on mahdollistettu monipuolisesti yritysten kehittämismahdollisuudet sekä turvattu riittävä tonttitarjonta. Esimerkiksi Selkäharjun alueen, Lantmännen Unibaken, IVH Kampus alueen, Kourulan Nesteen, Nuijamaan entisen tullin ja Pilotinkatu 1:n asemakaavat saivat lainvoiman.

Asemakaavoja on valmisteltu valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokaisiin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin kuten Linnoituksen alue, Kanavansuun koulun alue, Neulasepänkadun alue ja Plathanin talo.

Rakennusten ja alueiden suojelun lisäksi suunnittelussa on huomioitu alueiden laajempi kehittäminen ja lisärakentamismahdollisuudet.

Lisäksi valmistelussa oli useita asemakaavamuutoksia (muun muassa Lauritsala talo, Musiikkiopisto, Plathanin talo), joiden tavoitteena on tutkia palvelutuotannosta vapautuneiden alueiden uusi käyttö huomioiden kohteiden suojeluarvot. Lisäksi valmistelussa on ollut Sammonlahden uuden päiväkotikoulun mahdollistama Sammontalon asemakaava. Myös Lauritsalan alueen asemakaava on päivitettävänä.

Varsinaisten kaavojen lisäksi kaupunkisuunnittelussa on valmisteltu muun muassa keskustan sekä asemanseudun kehittämissuunnitelmaa. Keskustan kehittämissuunnitelma on hyväksytty kaupunkikehityslautakunnassa kesäkuussa. Keskustan kehittämissuunnitelmaan sisältyy sekä ydinkeskustan alue, että Kaupunginlahden alueen kehittäminen. Aluetta suunnitellaan Pallonlahdelta Myllysaareen ulottuvana kokonaisuutena. Tavoitteena on lisätä alueen vetovoimaa ja parantaa liiketoiminnan mahdollisuuksia sataman ja kaupunginlahden alueella. Kehittämissuunnitelmaan sisältyy sekä kehittämisen tavoitekartat kuin alue- ja teemakohtaiset kehittämiskortit. Kehittämissuunnitelmaa toteutetaan asemakaavoilla sekä puisto- ja katusuunnitelmilla.

Myös asemanseudun kehittäminen etenee. Asemakaavamuutoksen laadinta on käynnistynyt ja kaavaluonnos tulee nähtävillä vuoden 2022 aikana. Asemanseudun kaavaa laaditaan keskeiselle asemanseudun alueelle sisältäen sekä asema- ja matkakeskusalueen kuin myös Ratakadun pohjoispuolisen alueen mukaan lukien niin sanottu Armilan U-koulu.

Kehityshankkeet tukevat alueiden kokonaisvaltaista suunnittelua ja tulevaa asemakaavoitusta. Armilan sairaala-alueen kehittämisen osalta odotetaan Eksoten linjauksia palveluverkoston kehittämisestä. Suunnittelua tehdään yhteistyössä kaupungin ja Eksoten kanssa. Tavoitteena on kuitenkin kehittää alu-

etta kokonaisuutena ja mahdollistaen keskustan läheinen asuminen sekä Eksoten toimintatapaedellytysten turvaaminen.

Korona ei ole suoranaisesti vaikuttanut kaupunkisuunnittelun työskentelyyn tai hankkeiden edistämiseen. Toimintatapoja on kuitenkin muutettu merkittävästi ja kaavojen asukastilaisuudet, työpajat ja erilaiset lähtötietokyselyt on hoidettu erilaisilla sähköisillä työkaluilla. Kaiken kaikkiaan uusia työtapoja on kehitetty rohkeasti, jotta mahdollistetaan asukkaiden, toimijoiden ja yrittäjien laaja osallisuus niin valmistelussa olevissa kaavoissa kuin kehittämishankkeissa. Erityisesti asukastilaisuuksien tekstitetyt videotallenteet, jotka on julkaistu YouTubessa, ovat saaneet paljon katsojia. Monipuoliset kuulemistavat ovat tavoittaneet hyvin eri-ikäiset kaupunkilaiset sekä myös muualla asuvat kiinteistönomistajat.

Kaupunkisuunnittelussa on kehitetty myös kaavahankkeiden esittämis- ja mallintamistapoja. Merkittäviä kaavahankkeita on mallinnettu 3D-kaupunkimallia hyödyntäen ja julkaistu myös malleista tehtyjä videoita, joiden välityksellä suunnittelukohteet ovat tarkasteltavissa erisuunnista ja osana olemassa olevaa kaupunkirakennetta. Lisäksi on tehty perinteisiä kaksikulotteisia havainnekuvia sekä valokuvavoitteita kaupungilla käytössä oleviin viisioilmakuviin.

Vuoden aikana valmisteltiin ”Puurakentamisen kehittäminen Lappeenrannan kaavoituksessa” -hanketta sekä Lappeenrannan Suur-Sammonlahden lähiökehittämishjelmaa, ”Sammontalo - meidän yhteinen”. Lähiökehittämishjelman hanketta toteutetaan yhteistyössä molempien toimialojen kanssa, suunnitellaan ja myös rakentaen konkreettisia kohteita muun muassa viheralueiden ja kevyenliikenteen väylien osalta. Kaupunkisuunnittelun työ painottuu koko Suur-Sammonlahden aluetta koskevan kehittämissuunnitelman laatimiseen. Molemmat hankkeet päättyvät vuoden 2022 aikana.

Vuoden 2021 aikana käynnistyi myös kuuden kaupungin yhteinen keskustan kehittämissuunnitelma ”Ydinkeskustan kestävä tulevaisuus”,

jossa vahvistetaan kaupunkien välistä yhteistyöverkostoa ja pilotoidaan kokeiluhankkeita. Lappeenranta on hankkeessa mukana kehittämässä toreja, aukioita ja katutiloja. Suunnittelu on aloitettu Kauppatorilta. Hanke on osa keskustan kehittämissuunnitelman toteuttamista. Lisäksi kaupunkisuunnittelu on mukana viime vuonna käynnistyneessä kaavoituksen tietomallin kehittämishankkeessa. Molemmat hankkeet päättyvät vuonna 2023.

Kaupunkisuunnittelu on mukana ympäristöministeriön kestävä kaupunki -ohjelmassa kehittämishankkeella ”Kamalan hienoa - Kestävät teot näkyväksi ympäristötaiteen keinoin”. Hanke käynnistyy vuoden 2022 alussa. Tavoitteena on luoda pysyvä kaupunkitaiteen toimintamalli ja lisätä monipuolista ja kantaa ottavaa taidetta Lappeenrannassa. Hankkeessa tehdään yhteistyötä alueen taiteen perusopetuksen sekä ammatillisen koulutuksen toimijoiden kanssa. Taidehankkeiden toteutuksessa huomioidaan kaupunkilaisten ja erityisesti lasten ja nuorten aktiivinen osallisuus sekä taideteosten ideoinnissa ja toteutuksessa.

Lisäksi kaupunkisuunnittelu toteuttaa OKM:n koulusegregaation vähentämishanketta ”Mie tahon lähikouluun - Analytiikan ja yhteistyömallin kehittäminen koulusegregaation vähentämiseksi”. Koulusegregaatiohanketta valmisteltiin tiiviissä yhteistyössä molempien toimialojen sekä konsernihallinnon kesken. Hankkeen tavoitteena on kehittää toimivia yhteistyön tapoja ja analysointimenetelmiä sekä tunnistaa keinoja vähentää alueellista segregatiota sekä sen näkymistä koulussa. Taidehanke sekä koulusegregaatiohanke päättyvät vuonna 2023.

Maaomaisuuden hallinta

Maaomaisuuden hallinta vastaa kaupungin maaomaisuudesta, paikkatietopalvelujen tuottamisesta, metsien hoidosta, kiinteistörekisterin ylläpidosta vastuualueellaan sekä yksityistieavustusten jakamisen valmistelusta.

Maata hankittiin kaupunkirakenteen sisältä Myllymäen, Selkäharjun ja Lampikankaan kaupunginosista. Lauritsalasta ostettiin Furulundin ranta-alue virkistyskäyttöön.

Maankäytösopimuksia tehtiin kaksi: Valtakatu 56, keskustan opiskelija-asunnot ja Pilo-tinkatu 1, yritystontti.

Koronan vaikutus ei näkynyt vielä tonttien, rakennuspaikkojen ja muiden alueiden maanvuokrakertymässä, mutta voi näkyä luottotappioiden suurentumisena myöhempinä vuosina.

Pientalotonttien kysyntä on vilkastunut vuoden 2020 lopusta lähtien. Vuonna 2021 luovutettiin 42 pientalotonttia ja yksi rivitalotontti. Kourulan Ukkopuiston alue oli suosittu. Alueen 17 pientalotonttia haki 50 eri hakijaa. Samoin Ruoholammen ja Myllymäen vuosia vapaana olleet pientalotontit kiinnostivat rakentajia. Vilkastuneeseen pientalotonttikysyntään vastataan tulevana vuosina tarjoamalla asuintontteja Ruoholammelta, Kanavansuulta ja Mattila-Mäntylästä sekä maaseudulta.

Asuintonttien hakijoille tehtiin palautekysely, jonka tulosten avulla tonttitietojen esittämistä ja luovutusprosessia tullaan kehittämään tulevana vuosina. Jatkossa kyselylinkki toimitetaan puolivuositain tonttia hakeneille.

Yritystonttien kysyntä on ollut vilkasta ja yritysten laajenemishankkeita on vireillä useita. Erityistä kiinnostusta on tontteihin, joihin on mahdollista sijoittaa hoivapalvelutoimintaa. Yrityksille tontteja luovutettiin 11, muun muassa Lavolasta, Myllymäestä, Joutsenon Keskustaajamasta ja Kaukaalta. Kolme aluetta luovutettiin padel-toimintaa varten (Lentokentäntieltä, Kirkkoherranlahden kentältä ja Huhtiniemen liikuntakeskuksen alueelta).

Yritystontteja kysytään enemmän kuin on vapaita tontteja tarjolla. Maaomaisuuden hallinta etsii yhdessä kaupunkisuunnittelun kanssa yhdyskuntarakenteen sisältä hankittavia ja kaavoitettavia alueita, jotka soveltuvat yrityksille toimitilojen rakentamiseen.

Tonttien markkinointia on tehty some-, netti- ja lehti-ilmoituksin. Lappeenrantaa on mainostettu asuinpaikkana (elintila, luonto, tontit) pääkaupunkiseudulla alkuvuodesta etuovi.comissa, Facebookissa ja Instagramissa. Lisäksi Etelä-Karjalan alueella on lehti-ilmoituksin markkinoitu Omakotilehdissä kaupungin tonttitarjontaa. Wirma yrityspalvelut kontakti aktiivisesti yrityksiä sekä kartoittaa tontti- ja toimitilarpeita. Yritystontteja on markkinoitu Lappeenrannan ja Imatran seudun tontti- ja toimitilarekisterissä. Vapaita yritystontteja ja tonttien luovutusprosessia on esitelty Wirman yrityspalvelujen yrityksille järjestämässä tilaisuuksissa.

Paikkatietopalvelu ja sen tukena olevat erilaiset rekisterit ja laajat aineistot muodostavat kunnan perusrekisterin. Paikkatietoa hyödynnetään kaupungin palveluissa kaikille avoimessa karttapalvelussa, kuntalaisten palautepalvelussa, erilaisten lupien hakuprosesseissa, kaavoituksessa, katu- ja viherpuolen sovelluksissa, koulukuljetuksissa, oppilastietojärjestelmässä sekä kaupunkimallissa. Paikkatiedoilla asioiden visualisointi on tiedolla johtamisen yksi väline. Kaupungin paikkatietojärjestelmän ylläpito on tärkeä toiminto ja siihen tarvittavat resurssit on turvattava.

Paikkatietopalvelun kartta-aineiston osana kehitettiin kaupunkimallia. 3D-kaupunkimallia varten on rakennuksia tarkistettu asemakaavoitetulta alueelta 92 % (painopistealue) ja koko Lappeenrannan alueelta 50 %.

Katujen 360 asteen kuvausta jatkettiin jo kolmantena vuonna peräkkäin panoraamakuville. Kaupungin hallinnoimien katujen valokuvaus suoritettiin omalla 360 asteen kameralla. Kuvasajon suoritti kadut ja ympäristö -vastuualue. Kuvien käsittelyn teki maaomaisuuden hallinnan vastuualue.

Yhteistyössä kadut ja ympäristö -vastuualueen kanssa on valmisteltu myös katu- ja viheraluerekisterin käyttöönottoa paikkatietopalvelussa.

Kiinteistöinsinöörin palveluissa on onnistuttu hankkimaan tuloja tonttijaoilla, lohkomisilla ja

muilla kiinteistötoimituksilla yli tavoitteen. Kiinteistörekisterinpitäjän päätöksiä ja rekisteröityjä toimituksia tehtiin 79, joissa tontteja muodostettiin 46 ja yleisiä alueita 36 hehtaaria. Yleisen alueen lohkomistoimituksia tehtiin 35, rasitetoimituksia yhdeksän sekä yksi rajankäyntitoimitus. Tonttijakoja tehtiin 13 asema-kaavan yhteydessä, joissa muodostui 28 tonttia sekä erillisiä tonttijakoja kahdeksan, joista muodostui 12 tonttia. Kiinteistötoimituksia tehtiin asiakkaiden tarpeiden mukaisesti ja aikataulullisesti joutuisasti.

Pilaantuneita maita kunnostettiin ja roskaantuneita alueita puhdistettiin pienissä kohteissa ympäri kaupunkia muun muassa Mustolassa kanavan varrella, Skinnarilan Kotaniemessä ja Joutsenossa kaupungin vanhalla varikolla. Lisäksi purettiin Toikansuon vanhan kaatopaikan öljyjen vastaanottorakennus säiliöineen.

Joutsenon, Ylämaan ja Nuijamaan metsäsuunnittelutyö on saatu päätökseen. Suunnitelma esitetään hyväksyttäväksi kaupunkikehityslautakunnalle alkuvuodesta 2022.

Maaomaisuuden hallinta on mukana laatimassa luonnon monimuotoisuusohjelmaa. Toimenpide-ehtotuksia yhteensovitetaan työpajoissa alkuvuoden 2022 aikana.

Metsäpalvelut olivat aktiivisesti mukana LAPLUOVI-hankkeessa. Hankkeessa kunnostettiin virkistyskohteita eri puolilla Lappeenrantaa. Itäisen rantaraitin reittiosuuksia kehitettiin, Naurissaareen rakennettiin laavu, Pappilansalmeen perustettiin yhteiskäyttöveneillä toimiva henkilölossi, Mikonsaaren retkeilypalveluja parannettiin ja Rauhaan rakennettiin uusi luontopolku.

Luonnonsuojelualueiden perustamista haettiin ELY-keskukselta. Suojelupäätökset kolmesta alueesta on tarkoitus tehdä vuoden 2022 aikana.

Koulujen kanssa tehtiin yhteistyötä erilaisissa metsänistutushankkeissa. Työtä jatketaan keväällä 2022. Ilmastotyötä tehtiin myös Hinku-

hankkeessa, jossa jaettiin tietoa kaupungin hiilinielujen ja -varastojen kasvatuksesta.

Taajama-alueella on toteutettu useita metsänhoitohankkeita. Harvennuksia ja pienpuuston hoitoja on tehty muun muassa Karhuvuoren ja Voisalmen alueella.

Puunmyyntitulot jäivät alle tavoitteen. Sitä vastoin metsäpalvelujen kulut nousivat. Nousua tapahtui erityisesti taajamametsissä. Kulujen nousua selittävät lisääntynyt energiapuiden kuljetus tienvarsilta ja haastavat metsänhoitokohteet. Metsäpalvelut myös avustivat erinäisissä infra- ja virkistysaluehankkeissa kuten Ukkopuiston, Rutolan ja Lauritsalan palaseman tonttien puiden poistoissa sekä Hämäläuteensuon parkkipaikan/tien kunnostuksessa. Talousmetsissä hakkuita tehtiin muun muassa Rauhan ja Ylämaan alueella.

Yksityistieavustusten jako valmisteltiin kaupunkikehityslautakunnan päätettäväksi ja vuoden 2021 yksityistieavustukset maksettiin tiekunnille kesäkuussa. Kaupungin myöntämiä harkinnanvaraisia yksityistieavustuksia on vuoden 2021 alusta lähtien jaettu pelkästään rahallisena avustuksena. Kaupunginvaltuusto päätti 14.12.2020, että yksityisteiden avustummäärärahaa pyritään toimialan talouskehityksen puitteissa nostamaan asteittain vuoden 2013 tasolle (480.000 euroa). Kaupunkikehityslautakunta linjasi 22.12.2020, että avustummäärärahaa nostetaan porrastetusti neljän vuoden aikana niin, että avustussumma oli 347.000 euroa vuonna 2021, 390.000 euroa vuonna 2022, 435.000 euroa vuonna 2023 ja 480.000 euroa vuonna 2024. Korotuksen löytäminen toimialan kehityksen sisältä tulee olemaan haasteellista tulevina vuosina.

Haja-asutusalueen teiden varren asukkaita, teiden käyttäjiä ja tiekuntia on neuvottu yhteydenottojen johdosta järjestäytymis-, talous- ja kunnossapitoasioissa oman toimen ohella. Lokakuussa järjestettiin koulutustilaisuus, jossa ulkopuolinen taho kertoi uudesta yksityistielasta, tiekunnan kokousmenetelystä, yksityistien kunnossapidosta sekä antoi

ohjeita valtion perusparannusavustuksen hakemisesta. Osallistujia tähän yksityistieiltaan oli 170.

Kadut ja ympäristö

Kadut ja ympäristö -vastuualue järjestää ja tuottaa katu- ja viheralueiden yhdyskuntatekniikan sekä joukkoliikenteen ja koulukuljetukset. Näiden palvelujen tuottamiseksi vastuualue jakaantuu palveluyksiköihin: suunnittelu ja rakennuttaminen, kunnossapito sekä liikennejärjestelmä. Suunnittelu ja rakennuttaminen vastaa katujen ja puistojen suunnittelusta sekä niiden rakennuttamisesta kilpailuttamalla. Tähän liittyy myös liikenneturvallisuuden parantaminen ja liikenteen sujuvoittaminen sekä maankäytön ja liikenteen yhteensovittaminen. Kunnossapito vastaa katujen ja puistojen kunnossapidosta, ulkovalaistuksesta, katualueiden valvonnasta ja vuokraamisesta sekä pysäköinnintarkastuksesta. Lisäksi kunnossapito tuottaa kaupungin sisäisen postin kuljetuksen. Liikennejärjestelmä sisältää joukkoliikenteen ja muun liikennejärjestelmän painottuen kestävästä liikkumisesta kehittämiseen. Joukkoliikenne kattaa paikallisliikenteen, lähiliikenteen sekä koulukuljetukset.

Yhdyskuntatekniikan rakentamista on tehty hyväksytyin työohjelman mukaisesti. Vuoden 2021 merkittävimmät kohteet ovat olleet Lauritsalantien ja Standertskjöldinkadun risteyksen sekä Karjalantien liikenneympyrät. Suuri osa rakentamisesta toteutetaan työyhteistyönä Lappeenrannan Energiaverkkojen kanssa. Viherrakentaminen on ollut aktiivista kaupungin eri osissa ja sitä on tehty aikaisempien vuosien tapaan yhteistyössä asukkaiden kanssa. Hulevesiin liittyvät kustannukset ovat vähentäneet muun yhdyskuntatekniikan rakentamisen mahdollisuuksia.

Vastuualue on yhdessä Imatran kaupungin kanssa aloittanut Business Finlandin rahoittaman StreetAI-hankeen, jossa luodaan katujen käytön ja kunnan tilannekuva. Tähän liittyen on saatu vietyä pysäköinninopastusjärjestelmän kehittämistä eteenpäin. Ohjeistuksiin liittyen on käynnistetty kaupunkipuulinjauksen ja suunnitteluohjeistuksen laatimiset.

Hulevesijärjestelmä on siirtynyt kaupungin ylläpitoon vuoden 2019 alusta. Investointeihin on varattu vuosittain miljoona euroa sekä vuoden 2021 käyttötalouskustannuksiin 70.000 euroa. Näiden lisäksi käyttötalouskustannuksiin on varattu hulevesien hallinnan ohjelmaan vaadittavat kustannukset. Kaupunki-kehityslautakunta on hyväksynyt hulevesien hallinnan ohjelman ja sen mukaisia toimenpiteitä on aloitettu. Hulevesiin liittyviä käytännön töitä on ostettu palvelusopimuksella Lappeenrannan Energiaverkot Oy:ltä. Vuoden 2021 osalta varatut määrärahat eivät olleet riittävät, mutta vuodesta 2022 alkaen hulevesiin varattua määrärahaa on lisätty. Hulevesiin liittyviä toimenpidetarpeita on paljon, kuten sekaliittäjät, kartta- ja tietojärjestelmät, viivytysaltaat ja asiakaspalvelun kehittäminen.

Kaupunki on mukana EU:n rahoittamassa Horizon-hankkeessa, jossa kehitetään hulevesien hallintaan liittyviä toimia. Hankkeeseen on rekrytoitu hulevesiasiantuntija, joka jalkauttaa myös hulevesien hallinnan ohjelmaa.

Kunnossapidon asukastyytyväisyyskyselyssä (tavoite > 3, asteikolla 1-5) on saatu liikennealueiden ylläpidossa 3,44 (vuosi 2020, 3,32), puistojen hoidossa 3,62 (vuosi 2020, 3,73) ja katuvalaistuksessa 4,09 (vuosi 2020, 4,09). Kunnossapidon asukastyytyväisyys on hyvä, vaikka palvelujen tuottamiseen on käytetty suhteessa vähemmän rahaa kuin keskimäärin verrokkikaupungeissa.

Kunnossapidon kustannusvertailun (Kuve) mukaan Lappeenrannan liikenne- ja viheralueiden kunnossapidon kustannukset ovat pinta-alan mukaan keskimääräistä matalammat ja asukasmäärään nähden vertailukuntien keskitasoa. Näin ollen tuotamme keskimääräistä paremmat palvelut kunnossapidossa halvemmalla kuin keskimäärin Suomessa.

Joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat romahtaneet koronan aikana. Vuoden 2021 matkustajamäärä oli 34 % pienempi kuin vuonna 2019 ja 3 % pienempi kuin vuonna 2020. Loppuvuodesta kumulatiivinen matkustajamäärä on kuitenkin kääntynyt kasvuun. Paikallisliikenteen matkustajamäärä oli

1.153.454 matkaa, kun se vuonna 2019 ennen koronaa oli 1.777.558 matkaa. Matkustajamäärän vähentyminen on vaikuttanut merkittävästi lipputuloihin. Valtion koronatukia on käytetty lipputulovajeen kattamiseen ja joukkoliikenteen palvelutason ylläpitämiseen. Näillä on ollut vaikutusta myös koko vastuualueen talouteen.

Lähiliikenteen uusi sopimuskausi on alkanut 1.7.2021 ja kustannukset ovat samalla tasolla kuin aikaisempina sopimuskausina. Kyseisessä kilpailutuksessa ei ole vaadittu puhdasta kалustoa.

Joukkoliikenteen tilanteen parantamiseksi koronan jälkeen ja muun kestävä liikumisen lisäämiseksi on tehty paljon erilaisia toimenpiteitä. Jouko-brändiä on laajennettu muihin liikkumispalveluihin ja joukkoliikennettä on markkinoitu myös hankerahoituksella. Maksamista on kehitetty pankkikorttien lähimaksamisen käyttöön otolla kaikessa joukkoliikenteessä, päivälippujen myynnillä paikallisliikenteen busseissa ja mobiililippujen laajentamisella koko joukkoliikennealueelle. Matkustajalaskentahankkeen pilotointi on myös alkanut.

Joukkoliikenteen Waltti-lippujärjestelmä siirtyi osittain tunnistepohjaiseksi kesällä. Järjestelmässä on ollut haasteita ja kaupungin mahdollisuudet järjestelmän kehittämiseksi on rajalliset. Muiden vaihtoehtoisten lippujärjestelmien selvittäminen on aloitettu.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kestävä liikumisen ohjelman, jossa on määritelty kestävä liikumisen tavoitteet sekä toimenpiteet. Tähän liittyen on kaupunkiin nimetty poikkihallinnollinen kestävä liikumisen työryhmä, joka alkaa seurata kestävä liikumisen tilannekuva. Kulkutapatutkimuksen mukaan 45 % matkoista tehdään kestäville kulkumuodoilla. Kestävä liikumisen ohjelmassa tavoitteena on kestäville kulkumuodoille 55 % kulkutapaosuus. Vastuualueelle on rekrytoitu kestävä liikumisen asiantuntija. Kaupunkipyörien hallinnointi on osa liikennejärjestelmää, mutta palvelun rahoitus on hoidettu yhdessä Greenreality-palvelujen kanssa.

Kaupungin alueella on luokiteltu pyöräilyreitit pää-, alue- ja paikallisreitteihin. Pääreittien kunnossapitoa on parannettu talvikunnossapidon osalta ja niiden kunnossapitoon keskittään työt myös pintauksien osalta. Osittain hankerahalla on parannettu keskustan ja Skinarilan välin pyöräilyn pääreittiä.

Vastuualue tuottaa kaupunkiorganisaatiolle kuljetuskeskuksen palvelut. Kuljetuskeskuksen tarveselvityksen valmistelua jatketaan 2022. Katuisännöinnissä on panostettu työaikaisten liikennejärjestelyjen turvallisuuteen ja toimivuuteen olemalla aktiivisesti yhteydessä rakennusliikkeisiin työmaiden aikana. Samalla on kehitetty asiakkaiden kanssa vuorovaikutusta lupien hakemisprosessin aikana.

Kadut ja ympäristö -vastuualue on kehittänyt vuoden 2021 aikana osallistamista ja vuorovaikutusta asukkaiden kanssa kohdentamalla henkilöresursseja siihen. Someresurssit jakautuvat suunnitteluun ja rakennuttamiseen, viherrakentamiseen sekä kestävään liikkumiseen. Edelleen henkilöstön työaika on kohdennettu laajemmin asukas-yhteistyöhön ja suuremmista katusaneeraus- ja viherrakentamiskohteista on pidetty asukastilaisuuksia. Vastuualue on myös avannut sosiaaliseen mediaan tilit, joissa jaetaan tietoa käynnissä olevista ajankohtaisista asioista.

Maaomaisuuden tuotot

Maaomaisuuden tuotot koostuvat kiinteistöjen myynneistä, tonttien jalostuksesta ja maankäyttösopimuksista. Kiinteistöjen myyntituottotavoitteesta jäätii 520.000 euroa. Tuottotavoitteen alituksesta ei voida tehdä johtopäätöstä kiinteistömyyntituottojen tulevasta tasosta. Vuoden aikana myytiin muun muassa lomatontti Päiviönsaaresta, vanhat koulut Partalasta ja Vainikkalasta, vanha päiväkotikiik Joutsenosta sekä yritys- ja asuintontteja.

Tonttien jalostuksen osalta vuoden 2021 talousarvio alittui 922.000 eurolla. Vuoden aikana purettiin Huhtiniemen vanha hyppyrimäki sekä aloitettiin Huhtiniemen hostellira-

kennuksen purku. Joutsenon kohteiden, Kesolan koulu ja Laulujoutsen, purkaminen jää vuodelle 2022.

Maankäyttösopimuksista saatu korvaus 307.000 euroa tuloutetaan kirjanpitolaskennasta syistä maaomaisuuden tuottoihin. Korvausta vastaavalla summalla on tehty maankäyttösopimusten mukaiset investoinnit asemakaavamuutosalueilla. Näin yksityiset maanomistajat osallistuvat yhdyskuntarakentamisen kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan päätehtävänä on ohjata ja valvoa kaavojen, rakennusjärjestyksen ja eri säädösten noudattamista sekä huolehtia rakentamisesta, maisematyötä ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä rakennustyön ja maisematyön viranomaisvalvonnasta. Lisäksi se valvoo omalta osaltaan rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa. Rakennusvalvonta hoitaa myös asunto- ja rakennusvalvontaan liittyvät tehtävät. Rakennusvalvonta toimii rakennuslautakunnan alaisuudessa.

Rakennusvalvonta käsittelee lausunto- ja selvityspyynnöitä, tuottaa rakennus- ja huoneistorekisteriä ja rakennuspiirustusarkistoa, tekee tarkastukset ja antaa valmiustodistukset tuettuun rakentamiseen sekä käsittelee eräitä erityislaeissa säädettyjä hallintoriitoja esias- teissa.

Rakennusvalvonnan viranomaistyön tavoitteena on asiakaslähtöinen, joustava, sujuva, yhdenvertainen ja riippumaton palvelu ja päätöksenteko. Tällä luodaan terveellistä, turvallista, laadukasta ja kaunista kaupunkia.

Rakennusvalvonnan toiminta toteutui ennakoitusti. Rakennusvalvonta on onnistunut päätehtävissään ohjata ja valvoa kaavojen, rakennusjärjestyksen ja eri säädösten noudattamista tekemällä oikeita päätöksiä viranomaisvalvonnassa.

Rakennusvalvonnan toimintatuotot ylittivät vuonna 2021 talousarviossa asetetun tavoitteen 113.000 eurolla. Tuloihin ei ole mahdollisuutta vaikuttaa suoraan, vaan tulot vaihtelevat yleisen taloustilanteen ja hankkeiden toteutusaikataulun mukaan.

Tavoitteena on, että rakennusvalvonta pystyy kattamaan toiminnastaan aiheutuneet menonsa lupamaksuilla. Talouden kokonaisuutta rasittavat ne rakennusvalvonnan toiminnot, joita ei voida rahoittaa lupamaksuilla. Näitä ovat rakennetun ympäristön valvonta, rakennus- ja huoneistorekisterien ajan tasalle saattaminen ja siivottomien tonttien kehotukset ja muut hallintopakkomenettelyt, joista aiheutuu erilaisia ohjaus-, lupavalmistelu-, päätöksenteko- ja rakentamisen viranomaisvalvontatehtäviä.

Rakennusvalvonnalla on ollut suuria haasteita kiireisen ja osittain ruuhkautuneen asiavirran kanssa, mutta rakennusvalvonta onnistui toiminnallisissa tavoitteissaan: rakennusluvut käsiteltiin tavoiteajassa, lupapäätöksistä tehdyt valitukset eivät ole muuttaneet päätöstä. Kaksi pakotetta hallinto-pakkomenettelyssä eivät tuottaneet toivottua tulosta.

Rakennusvalvonnassa vuosi 2021 oli erittäin kiireinen. Hakemusten määrä väheni, mutta hankkeiden vaativuus ja suuruusluokka kasvoivat edellisestä vuodesta. Hakemuksia saapui 731 kappaletta (19 % vähemmän kuin 2020), joista rakennuslupia oli 341 kappaletta (laskua 15 %). Tarkastuspuolella työmaakatselmusten määrät pysyivät lähes samalla tasolla kuin viime vuonna, kokonaismäärä oli 2.248 katselmusta. Lupien tavoitekäsittelyaika (35 päivää) kuitenkin alitettiin. Rakennuslupien käsittelyaikojen keskiarvo oli 34 päivää ja toimenpidelupien osalta 32 päivää.

Rakennusvalvonta on painottanut asiakaslähdistä, joustavaa, sujuvaa ja saavutettavaa asiakaspalvelua. Rakennusvalvonnan asiakaspalvelujen ja -neuvottelujen sujuvuutta ja saavutettavuutta on tehostettu ja helpotettu siirtymällä interaktiiviseen ohjaukseen ja palaveriin e-permit-lupapalvelun, Teamsin, Skypen, sähköpostin ja/tai puhelimen kautta.

Lähiasiakaspalvelua annetaan ajanvarauksen kautta, jos asia sitä vaatii ja jos muut kanavat eivät palveluun sovellu. Asiakkaat ovat valinneet mieluummin muut kanavat kuin lähipalvelun helpon saavutettavuuden ja vuorokauden ajasta riippumattoman palvelun vuoksi. Asiakaspalvelun muutokset ovat tehostaneet työtä ja mahdollistaneet asiakkaan oikea-aikaisen ohjauksen. Sähköinen asiointi mahdollistaa sen, että asiakas voi seurata lupavalmistelu- etenemistä ja antaa palautetta liittyen asian valmisteluun.

Vastuualue on saattamassa rakennusrekisteriä ajan tasalle. Työmäärä on suuri ja se tarkoittaa käytännössä kaikkien rakennusten tarkastelua. Työ on edistynyt kuitenkin odotusten mukaisesti ja tietokoneavusteisesti tehty 1. vaiheen tarkastelu rekisterien eroavuuksista on saatu valmiiksi. Tonttikohtaiset tarkastukset edellyttävät vuosien työpanosta.

Vuonna 2021 jatkuneet poikkeusolot eivät kuitenkaan mahdollistaneet turvallisia tontti- ja rakennustarkastuksia, joten tarkastustyö tonteilla keskeytettiin. Työtä jatketaan nyt viireille tulevien rakennuslupahankkeiden kiinteistöjen kokonaistarkastuksilla lupavalmistelu- rinnalla ja kentältä tulevien toimeksiantojen kautta. Vuositasolla noin 400 kiinteistöä tarkistetaan viireille tulleiden hankkeiden yhteydessä.

Kaupungin konsernihallinto on tilannut ulkopuolisen konsultin edesauttamaan tutkimuksia vuonna 2022. Rakennusvalvonta osallistuu hankkeeseen neuvovana asiantuntijana ja lupaviranomaisena lupakäsittelyä vaativien kohteiden rekisteröinnissä.

Tilakeskus

Tilakeskus vastaa Lappeenrannan kaupungin palvelutuotannossa olevien rakennusten hallinnoinnista, ylläpidosta sekä peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeista. Tilakeskus toteuttaa kaupungin palvelutoimintaa tukevia toimintaympäristöjä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, kulttuuritoimen, liikuntatoimen, nuorisotoimen, konsernihallinnon ja muiden

kaupunkikonsernin toimijoiden käyttöön. Tilakeskus ostaa edellä mainittujen vastuiden hoitamiseen tarvittavat palvelut Lappeenrannan Toimitilat Oy:ltä.

Rakennushankkeet

Kaupunginvaltuuston 4.6.2018 hyväksymä pitkän tähtäimen investointiohjelma päivitettiin syksyn 2021 aikana ja hyväksyttiin vuoden 2022 talousarvion yhteydessä 13.12.2021.

Lappeenrannan kaupungin palveluverkkoa päivitettiin keväällä 2020 länsialueen osalta Sammontalon ja Kourulan päiväkotihankkeisiin liittyen. Muilta osin palveluverkkotarkastelu on tarkoitus tehdä vuonna 2022.

Jo vuonna 2020 painopiste muuttui rakennushankkeiden valmistelusta ja suunnittelusta rakennusten toteutusvaiheeseen. Vuonna 2021 valmistui kolme isoa kouluhanketta.

Merkittävimpiä vuonna 2021 rakentamisvaiheessa olleita peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeita ovat olleet Kesämäenrinteen koulun peruskorjaus, Lauritsalan uusi koulu ja Joutsenon uusi koulu. Kesämäenrinteen koulu ja Joutsenon koulu otettiin käyttöön syksyllä 2021 ja Lauritsalan koulu vuoden 2022 alussa. Rakuunamäelle sijoittuvan päiväkodin rakentaminen käynnistyi alkukesästä 2021. Sisäliikuntahalli- ja jääareenahankkeiden valmistelu jatkettiin vuonna 2021. Vuoden 2022 alussa kulttuuri- ja liikuntalautakunta hyväksyi osaltaan sisäliikuntahallin hankesuunnitelman. Sammontalo on tarkoitus toteuttaa yhteistoiminnallisena projektinjohtourakkana. Hankkeen kehitysvaihe käynnistyi marraskuussa 2021 ja se päättyy huhti-toukokuun vaihteessa 2022, minkä jälkeen on tarkoitus tehdä rakentamispäätös ja käynnistää rakentaminen. Pääkirjaston osalta syksyllä 2021 päätettiin Iso-Kristiinaan sijoittuvasta väistöilaratkaisusta. Kirjaston toteutussuunnittelu on käynnistetty tammikuussa 2022. Nuorisotalo Monarin hankesuunnittelu on jatkunut. Monarin sijaintiin liittyen on tutkittu useita erilaisia vaihtoehtoja. Korvenkylän koulun hankesuunnittelu saatiin valmiiksi ja hyväksyttiin tammikuussa 2022.

Rakennushankkeet ovat edenneet pääosin kustannusarvioiden puitteissa. Joidenkin hankkeiden osalta kustannusarvio on kuitenkin ylittynyt. Hankkeille on tietoisesti asetettu hankesuunnitteluvaiheessa varsin tiukat kustannustavoitteet, millä haetaan kustannustehokkaampia suunnitteluratkaisuja ja toteutusta. Tämä saattaa näkyä tavoitehintojen ja kustannusarvioiden ylityksinä.

Ylläpito

Rakennusten ylläpidossa painopiste oli vuonna 2021 edelleen suunnitelmanmukaisen vuosikorjaustöiden lisäksi kuntotutkimuksissa, kohdekohtaisten kunnossapitotarpeiden tunnistamisessa ja määräaikaishuoltojen aikatauluttamisessa sekä energiatehokkuuden lisäämiseen liittyvissä toimenpiteissä ja kehityshankkeissa. Ylläpidon kehittämisen tavoitteeksi on energiatehokkuuden parantamisen ohella otettu suunnitelmallisuuden lisääminen, kustannustietoisuuden parantaminen ja painopisteen kääntäminen vikakorjauksista kohti ennakoivaa ylläpitoa. Kiinteistönhoidossa ja -huollossa ja myös kunnossapidossa suunnitelmallisuus on selkeästi lisääntynyt. Lappeenrannan Toimitilat Oy on teettänyt kymmeniä kuntotutkimuksia tavoitteena saada parempi näkemys rakennusten kunnosta ja korjaustarpeista. Kustannusten arviointi ja kustannusten seuranta ja ennustaminen ovat tällä hetkellä osa ylläpito-organisaation tehtävää. Kiinteistönhoidosta ja -huollosta vastaava Saimaan Tukipalvelut on vienyt määräaikaishuollot huoltokirjaan ja osaltaan lisännyt suunnitelmallisuutta.

Entistä paremmin ennakoivaan ylläpitoon pääsemisen yksi edellytys on, että käyttäjien seuraavan vuoden muutostyötarpeet ja kiinteistönhuolto-organisaation havainnot vuosikorjaustarpeista saadaan jo toteutusvuotta edeltävänä kesänä. Näin seuraavan vuoden työt ennätetään valmistella, aikatauluttaa ja kilpailuttaa ajoissa.

Lappeenrannan kaupunki on ottanut maaliskuussa 2020 käyttöön Siemensin ylläpitämän

virtuaalivoimalapalvelun, johon liitetyt rakennukset toimivat yhdessä joustona sähkönkulutuksessa. Sähkönkulutusta vähennetään tai lisätään sähkön tuotantotilanteen mukaisesti. Keskeisenä tavoitteena on parantaa sähkönjakelun varmuutta kantaverkossa ja varmistaa energiantuotannon omavaraisuus. Kulutusjouston avulla voidaan myös vähentää päästöjä, kun fossiilisia polttoaineita käyttävien varavoimaloiden tarve vähenee sähkön kulutushuipuissa.

Syksyllä 2020 käynnistyi rakennusautomaatiojärjestelmän valvomolaitteiston (Desigo Insight) päivittäminen uuteen versioon Desigo CC. Nykyisen valvomolaitteiston järjestelmätuki oli päättyvässä syksyllä 2021, minkä vuoksi päivitys tuli ajankohtaiseksi. Uusi versio tukee avoimia rajapintoja ja mahdollistaa siten ulkoisten tietojen, kuten sää- ja energiainformaatietietojen sekä kiinteistöjärjestelmien tietojen käytön kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamiseen liittyvissä toiminnoissa. Lisäksi järjestelmä tukee paremmin muun muassa tilakeskuksen virtuaalivoimalapalvelun laajentamista, kolmansien osapuolten (pk-yri-tysten) energiatehokkuuspalvelujen käyttöönottoa sekä tietojen kulkua valvomopalvelun ja kiinteistöautomaation data-alustana toimivan Azure-pilvipalvelun välillä.

LATO on käynnistänyt vuonna 2019 uuden rakennusomaisuuden hallintajärjestelmäkoko- naisuuden hankinnan valmistelun. Tavoitteena on, että järjestelmäkokoisuus on käytössä vuonna 2022. Uusi ohjelmistokoko- naisuus omalta osaltaan tulee tukemaan muun muassa rakennusten ennakoivaa ylläpitoa. Ohjelmiston päivitys otettiin vastaan joulukuussa 2021.

Väistötilat

Kesämäen koulun Kesämäenrinteen yksikkö toimi Kesämäenrinteen rakennuksen peruskorjauksen ajan Family Center -kauppakeskukseen toteutetuissa väistötiloissa. Family Centerin tilojen ennallistamisen lykkäämisestä sovittiin kiinteistönomistajan kanssa. Näin ollen Family Centerissä on koulutilat, jos väistötiloja tarvitaan.

Joutsenon koulu toimi Joutsenon uuden koulun rakennustyön ajan Imatralla ammattikorkeakoulun tiloissa.

Lauritsalan koulun tilaelementit olivat käytössä Lauritsalan koulun väistötiloina vuoden 2021 loppuun saakka, kunnes uusi koulu saatiin valmiiksi ja käyttöön.

Skinnarilan koulu toimii yliopiston tiloissa Skinnarilassa niin kauan, kunnes Sammontalo on valmistunut ja otettu käyttöön.

Korvenkylän koulun tarpeisiin vuokrattiin tilaelementti sekä seurakunnan tilat Korvenkylästä keväällä 2020. Väistö jatkui edelleen vuonna 2021 ja sen aikaa kunnes uusi koulu on valmistunut.

Sisäilmaongelmat

Sisäilmatilanne Lappeenrannan kaupungin toimitaloissa on parantunut viime vuosien aikana. Kuitenkin Voisalmen päiväkodissa osa lapsista ja henkilökunnasta on saanut oireita, joiden epäillään aiheutuneen päiväkotirakennuksesta. Tehdyt tiivistyskorjaukset ja muut toimenpiteet eivät ole auttaneet, minkä vuoksi on esitetty, että Voisalmen päiväkotimuuttaa Snellmanin päiväkodin tiloihin kesällä 2022 sen jälkeen, kun Rakuunamäen uusi päiväkotirakennus on valmistunut ja Snellmanin päiväkotirakennukset jäävät tyhjiksi.

Myös Korkea-ahon koulussa jotkut oppilaista ja henkilökunnasta ovat saaneet oireita, joiden epäillään aiheutuneen rakennuksesta. Lasten ja nuorten lautakunta päätti helmikuussa, että Korkea-ahon koulun oppilaat ja henkilöstö siirtyvät Lappeen kouluun 7.3.2022 alkaen.

Oireilijoiden määrä palvelutuotannossa olevissa rakennuksissa on pienentynyt tehtyjen korjaavien toimenpiteiden ansiosta. Koh-teissa, joissa on rakenteellisia ongelmia tai riskirakenteita, on teetetty kuntotutkimukset ja korjaussuunnitelmat. Korjaukset on joko tehty tai ne on ajoitettu lähivuosille.

Kaupunki on viime vuosina panostanut voimakkaasti uusien koulujen ja päiväkotien rakentamiseen ja peruskorjaamiseen, mikä tulee vaikuttamaan sisäilman laatuun positiivisesti.

Tavoitteiden toteutuminen

Tilakeskuksen toimintaan liittyvien tavoitteiden saavuttamisesta vastaa Lappeenrannan Toimitilat Oy.

Toimitilojen yhteiskäyttö, muunneltavuus ja monikäyttöisyys ovat olleet tavoitteena investointihankkeiden suunnittelussa. Yhteiskäyttö, muunneltavuus ja monikäyttöisyys ovat osana tilankäytön tehostamistavoitteita parantaneet uusien ja peruskorjattujen kohteiden tehokkuutta.

Kaupungin palvelutuotannossa olevien tilojen neliömäärän pienentäminen siten, että neliömäärä on 90 % vuoden 2018 tasosta vuoteen 2021 mennessä on saavuttamatta vuoden 2021 lopussa. Koulu- ja päiväkotihankkeissa on pyritty ja päästy aiempaa parempaan tilatehokkuuteen.

Tavoitteeksi on asetettu, että kaikissa uusissa rakennushankkeissa on selvitettävä moduläärin rakentamisen mahdollisuudet siten, että käytössä olevat tilat voivat joustaa rakennuksen elinkaaren aikana. Samoin kaikissa uusissa rakennushankkeissa on tehtävä selvitys siitä, mikä toteutusmalli ja omistusmuoto on kaupunkikonsernin kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin vaihtoehto.

Taloinvestointien toteutussuunnittelun lähtötiedoksi laaditaan hankesuunnitelma, missä hanke ja hankkeen tavoitteet määritellään. Hankesuunnitelma hyväksytetään asianomaisissa lautakunnissa ennen varsinaisen suunnittelun käynnistämistä. Hankesuunnitteluvaiheessa selvitetään myös, mikä toteutusmalli ja urakkamuoto ja mikä omistusmuoto ja rahoitusmalli on kuhunkin hankkeeseen sopivin. Lauritsalan uusi koulu on ensimmäinen elinkaarimallilla toteutettu hanke Lappeenrannassa. Sammontalo-hankkeeseen haettiin toteutusratkaisua arkkitehtuurikilpailun kautta.

Sammontalo-hanketta toteutetaan yhteistoiminnallisena projektinjohtourakkana.

Terveiden ja turvallisten toimintaympäristöjen tarjoaminen käyttäjille on tilakeskuksen tärkeimpiä tavoitteita.

Sisäilmaongelmiin on reagoitu korjaamalla kohteita, hankkimalla väistötiloja ja käynnistämällä uudisrakennushankkeita. Lappeenrannassa tilanne sisäilma-asioiden osalta on parantunut ja sisäilma-asiat ovat tällä hetkellä hyvin hallinnassa, vaikka Voisalmen päiväkotimuuttaa sisäilmaongelmien takia Snellmanin päiväkodin tiloihin kesällä 2022 ja Korkeahon koulu siirtyy Lappeen kouluun Korkeahon koulun ongelmien vuoksi. Kummankin rakennuksen osalta on tehty jo aikaisemmin päätöksiä, mitkä tukevat siirtymistä toisiin tiloihin.

Ympäristöystävälliseksi kaupungiksi profiloituneessa Lappeenrannan kaupungissa energiatehokkuus ja uusiutuvan energian käytön lisääminen ovat olleet tavoitteet, mihin on panostettu vuosien saatossa paljon.

Lappeenrannan kaupunki on sitoutunut kuntien energiatehokkuussopimuksen (KETS) 2017–2025 mukaisesti energiankulutuksen vähentämiseen 7,5 % sopimuskauden aikana. Toimenpiteet sopimuksen mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi ovat työn alla. Energiatehokkuusvaatimukset ovat ohjanneet sekä investointihankkeiden suunnittelua ja toteutusta että myös ylläpitoa.

Toimialojen ja eri osapuolten sitouttamiseksi sopimuksen tavoitteisiin perustettiin toimialojen yhteinen seurantaryhmä, jonka toiminta pyritään saamaan käyntiin. Energiatehokkuussopimuksen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kiinteistöjä käyttävien ja kiinteistön omistajan välistä vuoropuhelua, minkä vuoksi seurantaryhmän toiminta tulee käynnistää ja aktivoita vuonna 2022. Sopimuskauden ollessa noin puolivälissä uskotaan, että asetetut tavoitteet saavutetaan, mutta se edellyttää myös toimialarajat ylittävää yhteistyötä.

Hiilijalanjäljen pienentämistä on tavoiteltu muun muassa lisäämällä puun käyttöä rakentamisessa, suosimalla materiaaleja, joiden valmistukseen sitoutuu mahdollisimman vähän energiaa ja hyödyntämällä uusiutuvaa energiaa mahdollisuuksien mukaan. Rakennushankkeissa on asetettu tavoitteeksi energiatehokkuus, kuten hiilijalanjäljen pienentäminen.

Korjausvelan määrän hallinnan keinoja ovat muun muassa myynnin tehostaminen, rakennusten purkaminen (P-salkku) ja oikea-aikaiset ja riittävät korjaukset, peruskorjaukset ja uudisrakentaminen. Korjausvelan hallintaa koskevaan tavoitteeseen tilakeskus on vastannut peruskorjaamalla rakennuksia ja rakentamalla uutta.

Keväällä 2022 on käynnissä Rakuunamäen päiväkodin rakentaminen. Sammontalo-hankkeen kehitysvaihe käynnistyi marraskuussa ja päättyi huhti-toukokuussa. Itäisen alueen paloaseman rakennustyöt ovat käynnissä. Hanke toteutetaan vuokrahankeena. Sisäliikuntahallin hankesuunnitelma on hyväksytty kulttuuri- ja liikuntalautakunnassa tammikuussa 2022 ja viedään päätettäväksi kaupunkikehityslautakuntaan. Sisäliikuntahallin asema-kaava on hyväksytty valtuustossa helmikuun alussa.

Käyttäjäasiakkaat osallistuvat rakennushankkeisiin koko hankkeen ajan aktiivisesti. On kuitenkin tarve täsmentää, missä kohtaa käyttäjän osallistuminen on oleellista, jotta henkilöresurssien käyttäminen on järkevää. Asukkaiden osallistamisessa on enemmän kehitettävää ja se on asetettu tavoitteeksi muun muassa Sammontalo-hankkeessa.

Hankintojen suunnittelu kustannustehokkaasti ja yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa Lappeenrannan Greenreality-tavoitteita tukien on tavoitteena uudehko, mutta myös se on otettu huomioon. Hankinnoissa on otettu entistä enemmän käyttöön markkinavuoropuhelut myös LATOn vastuulla olevien hankintaprosessien osalta.

Talous

Tilakeskuksen toimintatuotot vuonna 2021 olivat yhteensä 37.406.000 euroa. Tilakeskuksen toimintakate oli 17.511.000 euroa. Tilakeskuksen tulos vuonna 2021 oli -3.511.000 euroa. Vuonna 2022 kuten myös vuosina 2023–2024 toimintatuottojen arvioidaan asettuvan 39 miljoonan euron tasoon. Talousarvion mukaan toimintakatteen arvioidaan olevan 18,1 miljoonaa euroa vuonna 2022 ja 18,2 miljoonaa euroa vuosina 2023 ja 2024.

Eloisassa, puhtaassa ja turvallisessa Lappeenrannassa on kaikenikäisten hyvä elää.
Lappeenrantalaiset kehittävät aktiivisesti yritysystävällistä yliopisto- ja matkailukaupunkiaan, joka kasvaa ja kansainvälistyy rohkeasti.

Elinvoima ja kaupunkikehitys		Hyvinvoivat asukkaat ja osallisuus			Elinvoimainen kaupunki ja imago			Digitaaliset prosessit ja motivoitunut henkilöstö			Talous ja resurssit		
Korjausvelan määrä		Elämänlaatunsa hyväksi tuntevat			Työssäkäyvien määrän kasvu			Henkilöstötyytyväisyys			Lainat/asukas		
2021	2033	2017	2021	2033	2017	2021	2033	2017	2021	2033	2017	2021	2033
-0 %	-50 %	52,3 %	55 %	60 %	28 700	30 000	32 000	3,69	3,85	4	7 146	8 500	7 500
Yrityssiakkaiden tyytyväisyys		luottamus kunnan päätöksentekoon			Yritysimagon parantuminen			Asiakkaan palveluun käyttämä aika			Hukkatyöhön kuluvat htv:t		
2021	2033	2017	2021	2033	2017	2021	2033	2017	2021	2033	2017	2021	2033
4	4,2	2,9	3,5	4	29	14	7	x	-50 %	-75 %	x	-50 %	-75 %
18. Kasvua yrityksille		Asiakaslähtöinen palveluprosessi			Yrityssiakkaiden palvelun parantuminen			Aktiivisuuden ja aloitteellisuuden tukeminen			Hukkatyön väheneminen		
		Asukkaat kokevat saavansa parempaa palvelua kaupungilta			Valitut yritykset kontaktoidaan 1-2 kertaa vuodessa			Asiakkaan käyttämä aika puolittuu			Valituissa prosesseissa tehty hukkatyö puolittuu		
19. Toimiva infra		Turvallinen infra			Asumisen hinta			Häiriötöntä toimiva infra			Korjausvelka ei kasva		
		Onnettomuuksien määrä vähenee			Asumisen hinta laskee kansallisessa vertailussa			Asiakaspalautteeseen käytetyn ajan vähentyminen, palautemäärä			Korjausvelan määrä		
20. Tehokas kaupunkirakenne		Asukkaiden osallistaminen kaupunkisuunnitteluun			Riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta			Maankäytön digipalvelujen laajentuminen			Maaomaisuuden tuottojen kasvu		
		Asukastilaisuuksiin osallistuvien määrä			Uudet asuintontit/ infrakulut			Maankäytön digipalveluiden käyttöasteen kasvu			Maaomaisuuden tuotto		
21. Merkityksellinen ympäristö		Asukkaiden tyytyväisyys asuinympäristöönsä			Houkutteleva kaupunkikuva			Osallistava suunnittelu			Puistojen ja katujen hoitokulut alle kansallisen keskiarvon		
		Asukkaiden tyytyväisyys asuinalueeseensa >3			Asukas- ja imagokyselyyn tulokset			Asukastilaisuuksien ja kyselyiden osallistujamäärät			Puistojen ja katujen hoitokulut €/neliö		

18. Kasvua yrityksille

Siirrytään toimintatapaan, jossa kaupungin kanssa asioivat yritykset segmentoidaan ja räätälöidään palvelurajapinnat sille osalle palvelujen käyttäjiä, jotka edustavat 100 yritystä. Kaikki yritykset jaetaan segmentteihin, joista valitaan nuo 100 edustajaa. Tavoitteena on, että nuo 100 yritysasiakasta saa valtuustokauden loppuun mennessä haluamansa palvelun siten, että yritysasiakkaan tarvitsee uhrata omaa aikaansa palvelun saamiseksi valituissa prosesseissa puolet siitä, mitä nyt. Valitaan pilottiprosessit ja toimintaa laajennetaan neljän vuoden aikana. Jatkossa saatuja tuloksia hyödynnetään asteittain kaikkiin yritysasiakkaisiin ja saatuja kokemuksia sovelletaan 3.sektorin toimijoihin, asukkaisiin ja matkailijoihin.

Tavoitteet	Mittarit (2019 >2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
18.1. Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Asukkaat kokevat saavansa parempaa palvelua kaupungilta: Avainasiakas-kysely: Yhteistyön kaupungin kanssa 3,70 > 3,71 > 4	3,57	Ratkaisukeskeisen yhteistyön lisäämiseksi järjestettiin vuosittaiset suunnittelutalkoot toimialoittain (6 kpl) yrittäjien ja yritysten kanssa. Talkoiden tuloksena saatiin erilaisia elinvoiman lisäämiseen tähtäviä kehittämistoimenpide-ehdotuksia 125. Näistä esimerkkinä Metalreality network toiminnan käynnistäminen ja kaksi yhteiskehittämishojelman käynnistäminen suuryritysten ja pk-yritysten kanssa.
18.2. Yritysasiakkaiden palvelun parantuminen	Valitut yritykset kontaktoidaan 1-2 kertaa vuodessa 100 > 100 > 100	75	Toteutettiin vuosittainen kysely asiakaspalvelun parantumisesta ja kontaktoitiin avainasiakkaita yhteensä 75. Tarkemmin kartoitettiin 22 suuryrityksen palvelu/teknologiahaasteet, joista 7:lle järjestettiin syventävä työpaja sekä identifioitiin maakunnan pk-verkostosta haasteiden ratkaisijoita. Lisäksi käynnistettiin 2 yhteiskehittämishojelmaa suuryritysten ja pk-yritysten kanssa.
18.3. Aktiivisuuden ja aloitteellisuuden tukeminen	Wirman uutiskirjeen tilaajamäärät 800 > 900 > 1 000	1 568	Uusien nettisivujen lanseeraus tunnettuuden lisäämiseksi.
18.4. Hukkatyön väheneminen	Valituissa prosesseissa tehty hukkatyö puolittuu: Nestor CRM:n asiakastapahtumat 1 100 > 1 150 > 1 200	922	Kirjauskäytännöt on dokumentoitu sekä selkeytetty toimintatapoja asiakaspalvelutapahtumien kirjaamiseksi. Tehostamista jatketaan asiakaskokemuksen parantamiseksi.

19. Toimiva infra

Korjausvelan määrä kertoo, paljonko verkostoihin ja yleisiin alueisiin olisi pitänyt investoida, jotta ne olisivat käytön kannalta hyvässä kunnossa. Korjausvelkaa syntyy, kun ennakoivasta kunnossapidosta tingitään ja tehdään vain välttämättömiä, kiireellisiä korjauksia. Kunnossapito on siis vähäisempää kuin rakenteiden kulumisen. Korjausvelka, rapistuminen, ilmenee mm. rikkoontuvana katuina ja vesijohtoina. Korjausvelkaa hallitaan siten, että alueellisesti saneerataan verkostot ja päivitetään alueen suunnitelmat ja asemakaavat. Asemakaavojen päivittämisen yhteydessä tiivistetään kaupunkirakennetta ja lisätään alueen viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Työt kohdistetaan ja rytmitetään vesihuollon ja energiaverkostojen korjausvelkatarpeiden ohjaamana. Kadut ja yleiset alueet, vesihuolto- ja energiaverkostot sekä tietoliikenneverkostot korjataan samanaikaisesti.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
19.1. Turvallinen infra	Onnettomuuksien määrä vähenee: Loukkaantumiseen tai kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien määrä vähenee 45 > 35 > 26	63 (2020)	Toteutettu liikenneturvallisuuskohteita suunnitelmien mukaisesti, esimerkiksi Armilankadun ylitys koulun kohdalla. Liikenneonnettomuuksien määrää vuodelta 2021 ei vielä ole saatavilla.
19.2. Asumisen hinta	Asumisen hinta laskee kansallisessa vertailussa: Kiinteistöveron kasvu/vuosi x > x > 360 000	Kumulatiivisesti 120 000 €	Kiinteistökohtaista tutkimustyötä ei ole voitu suorittaa vuonna 2021 yleisen tautitilanteen vuoksi. Kuitenkin lupaprosessin yhteydessä on tutkittu noin 400 kiinteistöä. Suuria poikkeavuuksia ei ole löydetty, vain yksittäisiä rakennusrekisteristä puuttuvia rakennuksia.
19.3. Häiriöttä toimiva infra	Asiakaspalautteeseen käytetyn ajan vähentyminen, palautemäärä: Kunnossapidon palautemäärä 400 > 400 > 400	577 kpl	Kevyen liikenteen väyliä on saneerattu ja uudelleen pinnattu kunnossapitoluokituksien mukaisesti. Palautteisiin vastaamisaika on tavoitteen mukainen.
19.4. Korjausvelka ei kasva	Korjausvelan määrä: Liikennealueiden ylläpitomittari 3,06 > 3,07 > 3,07	3,44	Kaupungin kadut on kuvattu pintaustason seurannaksi. StreetAI (Älykäs katu) -hanke käynnissä ja sillä rakennetaan reaaliaikainen tilannekuva katujen käytöstä ja kunnosta. Uudelleenpintaukset tehty suunnitelman mukaisesti.

20. Tehokas kaupunkirakenne

Maankäytön ohjelmakokonaisuudella tehostetaan maankäytön palveluketjua ja luodaan uusia toimintamalleja ja työkaluja sen seuraamiseen, arviointiin ja ohjaamiseen. Maankäytön tavoitteena on eheyttää kaupunkirakennetta ja mahdollistaa olemassa olevan infran tehokas hyödyntäminen. Kaavoituksella määritellään kaupungin kokonaisrakenne ja mahdollistetaan eri toimintojen tarvitsemat maankäyttövaraukset. Maanhankinnalla varmistetaan maa-alueiden oikea-aikainen saaminen kaupungin omistukseen kaupunkirakenteen kehittämisen kannalta tarvittavilta alueilta. Kaupungin kehittämiseen tarvittavat maa-alueet hankitaan suunnitelmallisesti, oikea-aikaisesti ja oikealla hinnalla. Alueiden kaavoitus mahdollistaa kaupunkirakenteen kehittämisen ja maan arvonnousun. Toimenpidekokonaisuuden keskeisenä tavoitteena on tonttimaan kiertoajan ja jatkojalostamisen strategisen suunnittelun toimintatapojen kehittäminen. Esimerkiksi voidaan luoda toimintatapa, jolla kannustetaan yksityisiä ihmisiä myymään rakentamattomia tai jo rakennettuja, mutta käytöstä poistuneita tontteja eteenpäin. Toimenpiteellä tehostetaan olemassa olevien tonttien käyttöastetta ja vähennetään uuden infraverkon rakentamistarvetta. Tavoitteena on lisäksi kehittää osallistavan suunnittelutavan menetelmiä ja mm. kaavatalouslaskennan työkaluja esim. eheyttämisen ja infrarakentamisen kustannusvaikutusten vertailun osalta.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
20.1. Asukkaiden osallistaminen kaupunkisuunnitteluun	Asukastilaisuuksiin osallistuvien määrä: Kaavoituksen asukastilaisuuksiin osallistuvien määrä 400 > 500 > 600	380	On kehitetty ja kokeiltu uudenlaisia työtapoja ja -välineitä onnistuneesti. Etätilaisuuksissa on tavoitettu uusia osallistujaryhmiä. Kaikenikäiset kaupunkilaiset ovat osallistuneet tilaisuuksiin. Kaavojen esittelytilaisuuksien YouTube videot sekä kaavojen lähtötietokyselyt ovat tavoittaneet todella hyvin asukkaat.
20.2. Riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta	Uudet asuintontit/ infrakulut: Uusien tonttien infraan käytetty €/vuosi x > x > 300 000	340 000 €	Asuintontteja jaettiin 43 kpl ja yritystontteja 11 kpl. Kaikille halukkaille ei riittänyt tontteja. Maanhankintaa Myllymäestä, Lauritsalasta ja Selkäharjusta. Aktiivinen maanhankinnan painopistealue säilyi kaupunkirakenteen sisällä.
20.3. Maankäytön digipalvelujen laajentuminen	Maankäytön digipalvelujen käyttöasteen kasvu 90 % > 95 % > 100 %	98 %	Kiinteistöväihdantapalvelussa tehdään sähköisesti suurin osa kauppakirjojen ja vuokrasopimusten allekirjoituksista. 3D kaupunkimallia varten on tarkistettu 92 % asemakaava-alueelta ja 50 % koko kunnan rakennuskannasta. Katu- ja viheraluekisterin käyttöönottoa on valmisteltu Locus paikkatietoymppäristössä.
20.4. Maaomaisuuden tuottojen kasvu	Maaomaisuuden tuotto miljoonaa euroa/vuosi 1,5 > 1,5 > 1,5	1 milj. €	Asuin- ja yritystonttien lisäksi yksi loma-asuntotontti, vanha päiväkotiki ja kaksi vanhaa koulua on saatu myytyä. Myyntivoittotavoite jäi saavuttamatta. Keskustan palvelujen lähellä sijaitsevista omakotitonteista pula, samoin hyvien liikenneyhteyksien päässä olevista suurista yritystonteista.

21. Merkityksellinen ympäristö

Merkityksellinen ympäristö ja tilan tuottamien elämysten ja merkityskokemuksen jaettu sisältö luo yhteisölle hengen. Paikka, tila ja ympäristö toimivat elämysten näyttämönä, jossa aktiviteettien ja fyysisen designin toteutus tuottaa monitasoisia merkityksiä siellä asuville, vieraileville ja toimiville. Ohjelmakokonaisuuden tavoitteena on luoda Lappeenrantaan merkityksellistä ympäristöä. Merkityksellinen kaupunkiympäristö on kokonaisuus, joka muodostuu sekä fyysisestä, rakennetusta ja viherympäristöstä että psyykkisestä ja sosiaalisesta ympäristöstä. Merkityksellinen ympäristö sisältää paikkoja, jotka herättävät tunteita ja joihin kiintyy. Toimenpidekokonaisuuden tavoitteena on suunnitelmallisesti kehittää kaupunkikuvaa ja kaupunkiympäristöä sekä kiinnittää erityistä huomiota laadukkaaseen toteuttamiseen niin rakentamisen kuin viherympäristön osalta. Lisäksi kehitetään uusia toimintatapoja ja menetelmiä merkityksellisen ympäristön suunnittelemiseksi ja rakentamiseksi sekä lisätään asukkaiden tietoisuutta vaikutus- ja toteutusmahdollisuuksista oman ympäristön aktiivisina vaikuttajina ja suunnittelijoina. Merkityksellinen ympäristö aktivoi; se kannustaa kohtaamisiin ja toimintaan. Merkityksellinen ja toimintaympäristöltään monipuolinen kaupunkiympäristö mahdollistaa ja sallii kaupunkitilan haltuun ottamisen; tapahtumien ja toimintojen aktiivisen järjestämisen asukkaiden ja erilaisten toimijoiden toteuttamina.

Tavoitteet	Mittarit (2019 > 2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
21.1. Asukkaiden tyytyväisyys asuin-ympäristöönsä	Asukkaiden tyytyväisyys asuin-alueeseensa > 3 kyselytutkimuksen mukaan 3 > 3 > 3	3,7	Osallisuutta on lisätty toimialalla kaikilla vastualueilla ja toimintatapoja sekä -menetelmiä on kehitetty rohkeasti. Keskustan kehittämissuunnitelma on valmistunut ja se on hyväksytty. Linnoituksen asemakaavaluonnos on valmistelussa.
21.2. Houkutteleva kaupunkikuva	Asukas- ja imago-kyselyn tulokset: Tyytyväisyys rakennetun ympäristön viihtyisyyteen ja kauneuteen 3,5 > 3,75 > 4	3,44	Keskustan kehittämissuunnitelma on hyväksytty. Ydinkeskustan modernin rakennusperinnön inventointia käytetään asemakaavoituksen tukena. Keskustan arkkitehtuuriopaskartan päivittäminen on valmistelussa. On edistetty kaupunkitaiteen toteuttamista ydinkeskustassa ja saatu ympäristöministeriön rahoitusta "Kamalan hienoa" kaupunkitaiteen edistämishankkeelle.

21. Merkityksellinen ympäristö

Merkityksellinen ympäristö ja tilan tuottamien elämysten ja merkityskokemuksen jaettu sisältö luo yhteisölle hengen. Paikka, tila ja ympäristö toimivat elämysten näyttämönä, jossa aktiviteettien ja fyysisen designin toteutus tuottaa monitasoisia merkityksiä siellä asuville, vieraileville ja toimiville. Ohjelmakokonaisuuden tavoitteena on luoda Lappeenrantaan merkityksellistä ympäristöä. Merkityksellinen kaupunkiympäristö on kokonaisuus, joka muodostuu sekä fyysisestä, rakennetusta ja viherympäristöstä että psyykkisestä ja sosiaalisesta ympäristöstä. Merkityksellinen ympäristö sisältää paikkoja, jotka herättävät tunteita ja joihin kiintyy. Toimenpidekokonaisuuden tavoitteena on suunnitelmallisesti kehittää kaupunkikuvaa ja kaupunkiympäristöä sekä kiinnittää erityistä huomiota laadukkaaseen toteuttamiseen niin rakentamisen kuin viherympäristön osalta. Lisäksi kehitetään uusia toimintatapoja ja menetelmiä merkityksellisen ympäristön suunnitteluksi ja rakentamiseksi sekä lisätään asukkaiden tietoisuutta vaikutus- ja toteutusmahdollisuuksista oman ympäristön aktiivisina vaikuttajina ja suunnittelijoina. Merkityksellinen ympäristö aktivoi; se kannustaa kohtaamisiin ja toimintaan. Merkityksellinen ja toimintaympäristöltään monipuolinen kaupunkiympäristö mahdollistaa ja sallii kaupunkitilan haltuun ottamisen; tapahtumien ja toimintojen aktiivisen järjestämisen asukkaiden ja erilaisten toimijoiden toteuttamina.

Tavoitteet	Mittarit (2019 >2020 > 2021)	Toteuma 2021	Keskeisimmät tulokset 2021
21.3. Osallistava suunnittelu	Asukastilaisuuksien ja kyselyiden osallistujamäärät 1 000 > 1 500 > 2 000	2 223	On jatkettu sähköisten kyselyjen ja työpajojen järjestämistä ja kokeiltu eri ohjelmistoja niiden tukena. On jaettu aktiivisesti tietoa onnistumisista ja tuettu muiden vastualueiden osallisuutta ja työtapojen kehittämistä.
21.4. Puistojen ja katujen hoitokulut alla kansallisen keskiarvon	Puistojen ja katujen hoitokulut €/neliö: Viheralueet €/neliö 0,58 > 0,58 > 0,55	0,50	Niittyverkoston pilottikohteita on seurattu ja kokemusten mukaan niittyverkostoa myös laajennettu uusiin kohteisiin. Viheralueiden kunnossapito 0,50€/m ² (keskiarvo 0,50€/m ²).

Kaupunkikehityksen yhteiset 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	9	6	3	-3
Toimintakulut	-170	-544	-227	317
Toimintakate	-161	-538	-224	314

Yrityspalvelut 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	719	805	894	89
Toimintakulut	-1 230	-2 001	-1 828	173
Toimintakate	-511	-1 196	-934	262

Kaupunkisuunnittelu 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	215	125	201	76
Toimintakulut	-1 523	-1 638	-1 615	23
Toimintakate	-1 308	-1 513	-1 414	99

Maaomaisuuden hallinta 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	6 694	6 227	6 374	147
Toimintakulut	-2 289	-2 652	-2 470	182
Toimintakate	4 405	3 575	3 904	329

Kadut ja ympäristö 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	4 295	4 157	5 140	983
Toimintakulut	-16 545	-17 399	-17 903	-504
Toimintakate	-12 250	-13 242	-12 764	478

Kaupunkikehitys yhteensä 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	12 437	11 320	12 611	1 291
Toimintakulut	-22 482	-24 234	-24 044	190
Pakollinen varaus	-1 500	0	0	0
Toimintakate	-11 545	-12 914	-11 433	1 481
Poistot	-137	-300	-114	186
Tilikauden tulos	-11 683	-13 214	-11 547	1 667

Maaomaisuuden tuotot yhteensä 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	2 683	1 500	1 295	-205
Toimintakulut	-145	-1 101	-179	922
Toimintakate	2 538	399	1 117	718

Rakennusvalvonta yhteensä 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	953	781	894	113
Toimintakulut	-764	-761	-762	-1
Toimintakate	189	20	133	113

Elinvoima ja kaupunkikehitys yhteensä 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	16 073	13 601	14 801	1 199
Toimintakulut	-23 391	-26 096	-24 984	1 112
Pakollinen varaus	-1 500	0	0	0
Toimintakate	-8 817	-12 495	-10 183	2 312
Poistot	-138	-300	-114	186
Tilikauden tulos	-8 955	-12 795	-10 297	2 498

Tilakeskus yhteensä 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	38 047	37 215	37 406	191
Toimintakulut	-19 879	-19 889	-19 895	-6
Toimintakate	18 168	17 326	17 511	185
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 085	-1 300	-1 340	-40
Vuosikate	17 083	16 026	16 172	146
Poistot	-19 040	-11 233	-19 683	-8 450
Tilikauden tulos	-1 956	4 793	-3 511	-8 304

Sosiaali- ja terveystoimi

Jäsenkunnat uudistivat Eksoten perussopimuksen vuonna 2019. Uudistetun perussopimuksen 2. §:n mukaisesti Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimi Eksote on järjestänyt erikoissairaanhoidon, kehitysvammaisten erityishuollon, kansanterveystyön ja sosiaali- huollon sekä ehkäisevän työn lakisääteiset palvelut. Perussopimuksen 22. §:n mukaisesti Eksote rahoittaa toimintansa jäsenkunnilta perittävillä maksuilla ja asiakkailta perittävillä asiakasmaksuilla sekä muilla tuloilla. Eksoten tulee järjestää neuvottelumenettelyn mukaiset palvelut talousarvioon sisällytettyjen tulojen puitteissa, eikä jäsenkunnilta perittävien maksujen määrää voi talousarviovuoden aikana muuttaa, ellei jäsenkunnan kanssa siitä erikseen sovita.

Alustava talousraami vuosille 2020–2023 oli sovittu jo vuoden 2020 neuvottelumenettelyn yhteydessä, mutta neuvottelut jouduttiin käymään uudelleen palkkaharmonisointikiistan ja lisääntyneen palvelutarpeen aiheuttamien kustannuspaineiden takia. Lappeenrannan kaupungin vuoden 2021 maksuosuudeksi sovittiin 269.419.000 euroa. Maksuosuus sisältää palkankorotukset ja lomarahaleikkauksen poistumisesta johtuvan lomapalkkavelan muutoksen.

Koronapandemian jatkumisen lisäksi vuoden 2021 loppua varjosti talouspaineet vuoden 2022 talousarviovalmistelun osalta. Eksoten hallitus lähetti jäsenkunnille 1.10.2021 lisärahoitusesityksen koskien vuoden 2022 talousarviovalmistelua. Uudessa lisärahoitusesityksessä Eksote esitti kuntien maksuosuuksiin 15,0 miljoonan euron lisäystä vuodelle 2022 jo aiemmin esitetyn 6,4 miljoonan lisäksi. Jäsenkunnat eivät hyväksyneet esitystä sellaisenaan ja loppuvuodesta Eksote aloitti yhteistoimintaneuvottelut ja talouden tasapainotustoimenpiteiden kartoituksen, joiden tavoitteena oli löytää seitsemän miljoonan euron säästöt vuoden 2022 loppuun mennessä.

Eksoten vuoden 2021 tilikauden ylijäämä, 28,9 miljoonaa euroa, toteutui kuitenkin neljä miljoonaa euroa talousarvioon 2022 sisällytettyä

vuoden 2021 ennustetta parempana ja 1,9 miljoonaa euroa vuoden 2021 talousarviota parempana. Tästä syystä vuosien 2021 ja 2022 yhteenlaskettu tasapainotustarve pieneni seitsemästä miljoonasta eurosta kolmeen miljoonaan euroon. Vuoden 2021 tilikauden ylijäämä, 28,9 miljoonaa euroa oli 1,9 miljoonaa euroa talousarviota parempi.

Vuoden 2021 aikana Eksoten toiminta on toteutunut koronapandemiasta huolimatta suunnitelmien mukaisesti ja palveluverkossa ei ole tapahtunut muutoksia. Koronapandemiaa on hoidettu monialaisessa yhteistyössä alueen kuntien ja viranomaisien kanssa. Valtio on korvannut koronasta aiheutuneet kulut.

Eksoten organisaatiota uudistettiin kevätkaudella 2021 siten, että terveys- ja vanhuspalvelut jaettiin kahteen erilliseen vastuualueeseen, terveyspalveluihin sekä toimintakyky- ja hoivapalveluihin. Tällä pyritään varmistamaan palveluverkon toimivuus väestön ikääntyessä ja palvelutarpeen kasvaessa.

Vanhuspalvelulain muutokset henkilöstömitoituksessa ovat kasvattaneet kustannustasoa jo vuonna 2021 ja mitoituksenaatimusten edelleen kiristyessä kustannusten nousupaine jatkuu vuonna 2022. Mitoitusten edellyttämää henkilöstömäärää on ollut haasteellista saada palkattua. Tämä on näkynyt niin Eksoten omassa toiminnassa kuin ostopalveluissakin. Mitoitukset täyttävien asumispalvelupaikkojen puute on kasvattanut jonoja. Rekrytointihaasteet kuormittivat myös keskussairaala ja kotiin vietävissä palveluissa jouduttiin hoitamaan entistä huonokuntoisempia. Kilpailutusten seurauksena toteutui mittavat, paikoin yli 20 prosentin, hinnankorotukset vammais- palvelujen toiminnallisissa palveluissa, asumispalveluissa ja hoivan asumispalveluissa, joiden vaikutus heijastuu talouteen pääasiassa vuodesta 2022 eteenpäin.

Asiakaspalvelun kehittämisen rinnalla on myös työstetty asiakas- ja toiminnanohjauksen toimintamalleja ja työvälineitä. Asiakaspalvelukeskus Kaiku24 Oy aloitti toimintansa

syksyllä 2021. Yhtiö on Kymsoten, Eksoten ja 2M-IT Oy:n yhdessä omistama yritys. Toiminnan yhtiöittämisellä lähdettiin tavoittelemaan entistä parempaa ja nopeampaa asiakaspalvelua, parempaa saavutettavuutta, uusia toimintatapoja sekä uusia työkaluja palvelun parantamiseksi ja sujuvoittamiseksi. Asiakaspalvelu Kaiku24 alku ei ole sujunut ongelmitta. Toimintaa kehitetään jatkuvasti.

Eduskunta hyväksyi kesällä 2021 lain hyvinvointialueesta. Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystoimen palvelujen järjestämistä vastuu siirtyy hyvinvointialueelle. Etelä-Karjalassa valmistelusta on vastannut hyvinvointialueen väliaikainen toimielin (VATE). Etelä-Karjalan hyvinvointialueen toimeenpano käynnistyi 1.7.2021. Kaupungilla on edustajat väliaikaisessa valmistelutoimielimessä sekä eri valmistelutyöryhmissä. VATE:n tehtävänä on ollut valmistella hyvinvointialueen käynnistämistä, järjestää ensimmäiset aluevaalit, suunnitella tulevan hyvinvointialueen organisaatiota ja hallintosääntöä sekä osallistua valtakunnallisiin valmistelutoimielimiin. Uudistus muuttaa merkittävästi kaupungin roolia sosiaali- ja terveystoimissa: rahoitus tulee valtiolta kuntien sijaan ja pelastustoimen kanssa muodostetaan uusi hyvinvointialue.

Eksoten strategian jalkauttaminen jatkui. Samoin palvelujen ja toimintojen kehittämistä toteutettiin esimerkiksi STM:n rahoittaman tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen kautta. Lapsi- ja perhepalveluiden kokonaisuutta kehitettiin osana tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hanketta. Yhteistyössä järjestöjen ja kuntien kanssa kehitetään ikäystävällistä Etelä-Karjalaa. Ennaltaehkäisevässä työssä painottui elintapojen,

mielen hyvinvoinnin ja työllisyyden edistäminen.

Loppuvuodesta Eksoten toimitusjohtaja irtisautui tehtävästään yllättäen. Eksoten tehtävät siirtyvät vuoden 2023 alussa uudelle Etelä-Karjalan hyvinvointialueelle, jonka johtajan valitsee aluevaaleissa valittu hyvinvointialueen valtuusto. Eksoten hallitus päätti vuoden 2022 puolella, että toimitusjohtajan paikka täytetään määräajaksi sisäisillä järjestelyillä vuoden 2022 loppuun asti. Eksoten toimitusjohtaja ja hyvinvointialueen johtaja työskentelevät hetken mittaan.

Vastuu Lappeenrannan kaupungin sopimus- ja omistajaohjauksesta on vuonna 2021 kuulunut kaupunginhallitukselle. Tietojen vaihto ja talousraportointi on toteutunut suunnitellusti.

Vuonna 2021 sosiaali- ja terveystoimen omana toimintana myönnettyt järjestöavustukset toteutuivat suunnitellusti. Maahanmuuttajien laskennallisilla korvauksilla tuettiin Me-talon toimintaa.

Sosiaali- ja terveystoimen merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä vuonna 2021 olivat koronapandemian aiheuttamat lisäkustannukset, mahdollisen hoitovelan kertyminen, palvelutarpeen kasvu iäkkäiden osalta sekä erityisesti talouden haasteet. Koronapandemian edelleen pitkittyessä riski hoitovelan kasvamisesta lisääntyy sekä terveys- että sosiaalipalveluissa. Suurin epävarmuustekijä on sosiaali- ja terveydenhuollon kustannustenkehittyminen.

Eksoten maksuosuus 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot		0	0	0
Toimintakulut	-259 567	-269 730	-264 339	5 391
Pakollinen varaus	-15 000	0	0	0
Toimintakate	-274 567	-269 730	-264 339	5 391

Soster oma toiminta 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	82	0	92	92
Toimintakulut	-368	-309	-294	15
Toimintakate	-286	-309	-202	107

Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	82	0	92	92
Toimintakulut	-259 935	-270 039	-264 633	5 406
Pakollinen varaus	-15 000			0
Toimintakate	-274 854	-270 039	-264 541	5 498

Maakunnallinen palvelutoiminta

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi hoitaa kuntien ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtäviä seudullisesti Lappeenrannan kaupungin ja Länsi-Saimaan alueella. Ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuuluvat peruseläinlääkäripalvelut, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta, terveydensuojeluviranomaisen, tupakkalain mukaisen valvonnan ja elintarvikevalvonnan tehtävät. Eläinlääkäripalvelut sisältävät peruspalvelut kellon ympäri 365 päivää vuodessa. Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta käsittää eläinsuojeluvalvonnan lisäksi eläintautien torjunnan viranomaistehtäviä. Terveydensuojeluviranomaisen tehtäviin sisältyvät tilojen terveellisyys, talousveden ja uimaveden laatu sekä yleinen ohjaus ja neuvonta ja elinympäristön terveyteen vaikuttaminen esimerkiksi lausuntojen avulla. Elintarvikevalvontaan kuuluu toiminnan valvonta pelloilta pöytäan -periaatteena ketjun jokaisessa vaiheessa sisältäen myös elintarvikepetosten torjunnan ja elintarvikealan toimijoiden luotettavuuden valvonnan.

Ympäristönsuojelu toimii lupa- ja valvontaviranomaisena monien ympäristönsuojeluun liittyvien lakien kuten esimerkiksi ympäristönsuojelu- ja jätelain osalta. Tämän lisäksi se huolehtii omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä, ympäristötilan seurannasta (esimerkiksi ilmanlaatu, vesien ja pohjavesien tila, melu, luonnon monimuotoisuus), osallistuu kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen, antaa lausuntoja, osallistuu tiedottamiseen sekä edistää yhteistyötä ympäristöasioissa.

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi osallistuu Greenreality-toimintaan. Erityisesti ympäristönsuojelun tehtäviin kuuluu ilmasto- ja kiertotaloustavoitteiden edistäminen, vesistöjen tilan parantaminen ja luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen. Lappeenrannan

kaupungin osalta nämä tehtävät ovat osana Greenreality-palveluiden tehtäviä.

Ympäristöterveydenhuolto

Koronapandemia hallitsi edelleen ympäristöterveydenhuollon vuotta: tarkastustoimintaa jouduttiin osin rajoittamaan erityisesti koronariskiryhmien kohteissa. Tartuntatautilain muutos toi ympäristöterveydenhuoltoon aivan uusia valvontatehtäviä tartuntatautilain mukaisten määräysten valvonnassa. Ympäristöterveydenhuolto osallistui aktiivisesti alueellisen tilannekuvatyöryhmän toimintaan. Suunnitelmallisen valvonnan toteutumavoite täyttyi: valvontasuunnitelman toteutuma oli 84 % suunnitelluista tarkastuksista. Elintarvikevalvonnan osalta osallistuttiin Ruokaviraston vetämään toimijan luotettavuuden arvioinnin valvontapilottiin. Elintarvikevalvontaa työllisti laaja, usealla paikkakunnalla vaikuttanut hankala valvontatapaus. Syksyllä aloitettiin elintarvikevalvonnan toimijoille kohdennettu sähköpostiviestintä ajankohtaisista aiheista. Asumisterveyden valvonnassa jouduttiin käyttämään hallintopakkoa. Asumisterveyden tapaukset vaikuttavat muuttuvan vuosi vuodelta haastavimmiksi moniviranomaistoimintaa vaativiksi tapauksiksi.

Laadunhallintaa toteutettiin vuoden aikana lähes suunnitelmallisesti: sisäisiä auditointeja toteutettiin kaksi kappaletta ja osallistuttiin terveydensuojelun valvonnan valtakunnalliseen interkalibrointiin. Interkalibroinnin tulokset olivat oman toiminnan osalta hyvät: arviointiperiaatteet olivat hyvin samankaltaiset eikä hajontaa annetuissa arvioissa juurikaan ollut viranhaltijoiden kesken. Oman toiminnan poikkeamien seurantaan kehitettiin edelleen. Kesällä ympäristöterveydenhuollossa toteutettiin opinnäytetyö valvonnan uusien menetelmien kehittämiseksi perinteisen tarkastustoiminnan rinnalle. Elokuussa osallistuttiin

valtakunnalliseen ympäristöterveydenhuollon valmiusharjoitukseen YMPPI21.

Eläinlääkäripalvelut toteutettiin koko vuoden ajan 24/7. Eläinlääkäripula kuitenkin vaikeutti vuotta huomattavasti eikä avoimiin virkoihin tai viransijaisuuksiin saatu hakijoita. Annettavia eläinlääkäripalveluja oli välttämätöntä rajoittaa kiireellisiin sairastapauksiin sekä tuotantoeläinten hoitoon painottuen. Myöskään avoimena olleeseen toiseen valvontaeläinlääkäriin virkaan ei saatu sopivia hakijoita, joten resurssi eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan viranomaistehtävissä on puutteellinen. Eläinlääkäripula on valtakunnallinen ilmiö. Alueelle yritettiin houkutella sijaisia ja päivystäjiä huomattavasti sopimusta korkeammilla korvauksilla. Tilanne jatkuu edelleen vaikeana.

Ympäristönsuojelu

Lainsäädännöstä tulleiden tehtävien lisääntymisen ja henkilöstöressurssivajeen johdosta talousarvioissa esitetty lupakäsittelyn tavoiteaikataulu ylittyi ja suunnitelmallisia tarkastuksia pystyttiin toteuttamaan vain 53 % tavoitteesta. Lupia pystyttiin kuitenkin käsittelemään edellistä vuotta enemmän ylimääräisen harjoittelijaresurssin avustamana. Vuonna 2021 jouduttiin viemään eteenpäin pitkään jatkuneita valvontaprosesseja (hallintopakko), jotka liittyivät muun muassa ympäristölupien vastaiseen toimintaan ja roskaantumiseen. Valvonnassa jouduttiin käyttämään lisäksi runsaasti resurssia muun muassa melu- ja il-

mavalitusten käsittelyyn sekä erityisesti jätteiden käsittelyyn liittyvien tutkintapyyntöjen valmisteluun.

Vuonna 2021 uudistettiin maa-aineslaskutusjärjestelmä, joka jatkossa vähentää laskutukseen käytettävää aikaa ja parantaa laskutettavien tulojen saamista. Tulokertymää parannettiin myös taksamuutoksella. Taksamuutos mahdollisti ympäristönsuojelulta vähentyneen yhden henkilötyövuoden palauttamisen, jonka täyttäminen vuonna 2022 parantaa ympäristönsuojelun edellytyksiä toteuttaa sekä ympäristönsuojelun valvontaa että edistämistä. Luonnon monimuotoisuusohjelman valmisteleminen eteni Lappeenrannan luontotilaselvityksen valmistumisen ja ohjelmatyöpajojen käynnistymisen kautta. Vieraslajien torjuntaa toteutettiin yhteistyössä Viekas Life -hankkeen, lentokentän Helmi -hankkeen ja kadut ja ympäristö -vastuualueen kanssa. Keväällä toteutettiin kadut ja ympäristö -vastuualueen kanssa katupölytiedottamista. Lisäksi osallistuimme pohjoismaiseen Nordic Path -hankkeeseen kadut ja ympäristön ja kaupunkisuunnittelun kanssa. Hankkeen tavoitteena on kuntalaisten ympäristötietoisuuden kehittäminen.

Green Leaf -voittovuoden toimenpiteinä osallistuimme muutamaasi yleisötilaisuuksiin sekä toukokuussa European Green Week -tapahtumaan katupölyntorjuntaan liittyvällä videolla. Ympäristönsuojelu osallistui kaupungin muiden yksiköiden Lapluovi-hankkeen luontopolkujen toteuttamiseen.

Etelä-Karjalan maaseututoimi

Etelä-Karjalan kunnat ovat sopineet yhteistointasopimuksella maaseutuhallinnon järjestämisestä maakunnallisesti yhteistoiminta-alueena, jota kutsutaan Etelä-Karjalan maaseututoimeksi. Sopimuksen mukaisesti Lappeenrannan kaupunki toimii vastuukuntana ja vastaa yhteistoiminta-alueella maaseutuhallinnon järjestämisestä siten, että maaseutuhallinnon tehtävät tulevat hoidetuksi Euroopan Unionin ja kansallisen lainsäädännön kannalta asianmukaisella tavalla.

Etelä-Karjalan maaseututoimi hoitaa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle laissa säädettyt maataloustukihakemuskäsittelyt, hukkauravalvonnat, riistavahinkoarviot, rauhoitettujen lintujen aiheuttamien vahinkojen arvioinnit sekä maaseutuhallinnon erilaisten rekisterien ylläpidon maakunnan alueella. Maaseututoimen tehtävänä on myös toimialaansa liittyvän lainsäädännön tavoitteiden edistäminen, asiakkaiden neuvonta ja maaseudun toimintamahdollisuuksista tiedottaminen. Toimintaa ohjaa Ruokavirasto ja sen maksajavirastosopimus. Maaseututoimen asiakkaita ovat viljelijätukien hakijat sekä tuotanto- ja harraste-eläinten pitäjät.

Maatilojen tukihakemusten käsittelyt ja muut lakisääteiset tehtävät on suoritettu tukihaun vuosikellon mukaisesti ajallaan. Maksajavirastovakuutuksessa (sisäinen toiminnan arviointi) ei ollut huomautettavaa toiminnasta. Tukipäätöksiä tehtiin noin 5.500 kappaletta ja erilaisia tukia maksettiin noin 31 miljoonaa euroa.

Toimialaan liittyvän lainsäädännön tavoitteita ja asiakkaiden neuvontaa edistettiin laatimalla ja toimittamalla asiakkaille kirjallinen tukihaikuopas perinteisten koulutustilaisuuksien sijaan. Tukihakuopas sai paljon kiitosta asiak-

kailta. Lisäksi valmistettiin korkeatasoisia tukihaun koulutusvideoita yhdessä ELY-keskuksen ja Kymenlaakson maaseututoimen kanssa. Videot ovat katsottavissa YouTubessa. Asiakaskohtaista neuvontaa tehtiin poikkeuksellisesti lähes ainoastaan puhelimitse, sähköpostilla ja kirjeitse (Covid19). Tukihakemuksista yli 90 % saapui sähköisinä. Turvallisuussyistä henkilöstö oli enimmäkseen etätöissä ja tarvittavaa lähipalvelua tehtiin jopa toimistojen pihilla.

Maaseututoimen tehtäviin kuuluvien maataloudellisten rekisterien ylläpito on hoidettu asiakkaiden ilmoitusten ja hakemusten mukaisesti. Ruokaviraston eläintenpitäjärekisterin sähköinen palvelu avautui elokuussa 2021 asiakkaiden käyttöön. Uuden sähköisen palvelun käytön opastus on työllistänyt henkilöstöä. Uudistuksesta huolimatta suurin osa rekisteriasioista käsitellään edelleen paperilomakkeilla. Tukioikeusrekisterin ylläpito tapahtuu edelleen kokonaan paperihakemuksilla. Tuki-oikeussiirtoja käsiteltiin 495 kappaletta.

Korona ja brexit ovat hidastaneet kansallisen ja EU-tason uuden maaseutuohjelman 2020–2027 valmistelua. Vanhaa ohjelmakautta on jatkettu vuoteen 2022. Uuden CAP-27-maaseutuohjelman valmistumista on seurattu webinaarien välityksellä ja Ruokaviraston tiedotuksista.

Tuenhakijoiden määrä laski 78:lla edellisvuodesta ollen nyt 1 306 maatilaa maakunnassa. Uuden ohjelmakauden käynnistyessä 2023 on odotettavissa vielä tavallista suurempi tilaluvun lasku. Maaseututoimenjohtaja vaihtuu eläköitymisen seurauksena vuoden 2022 alussa. Tätä ennakoiden uusi johtaja rekrytoitiin syksyllä 2021. Maaseutuhallinnon kulujen ei odoteta kasvavan lähivuosina.

Etelä-Karjalan pelastuslaitos

Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen tehtävänä on vastata kaikissa olosuhteissa siitä, että pelastuslaitokselle säädettyt tehtävät suunnitellaan ja toteutetaan lainsäädännön sekä hyväksytyyn pelastustoimen palvelutasopäätöksen mukaisesti mahdollisimman tehokkaasti, taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Palvelut tuotetaan lähellä ihmistä ja strategisia kumppanuuksia hyödyntäen.

Pelastustoimen osalta sitovana tavoitteena on, että pelastustoimen palvelutason tulee vastata paikallisia tarpeita ja onnettomuuksia. Pelastustoimen palvelut on tuotettu vahvistetun pelastustoimen palvelutasopäätöksen 2021–2025 mukaisesti ja valtuustokaudelle asetettujen talouskehysten puitteissa.

Pelastuslaitos on joutunut koronapandemian johdosta suuntaamaan voimavaroja suorituskyvyn turvaamiseen ja asettamaan sille lainsäädännön sekä palvelutasopäätöksen mukaiset tehtävät kiireellisyys- ja tärkeysjärjestykseen. Koronaviruspandemian ja sen leviämisen estämiseksi asetetut rajoitteet ovat vaikuttaneet siihen, että pelastusviranomaisten suorittamia valvontatehtäviä ja pelastuslaitoksen antamaa turvallisuuskoulutusta ei ole voitu toteuttaa kaikilta osin vahvistetun vuosisuunnitelman mukaisesti ja tämän johdosta toiminnallisia tavoitteita valvonnan ja turvallisuuskoulutuksen osalta ei saavutettu kaikilta osin. Pelastusviranomaisvalvonnan osalta painopiste on koronaviruspandemian aikana ollut asiakirjavalvonnassa. Turvallisuuskoulutuksen osalta painopiste on ollut sähköisessä viestinnässä sosiaalisessa mediassa. Palokuntien koulutus- ja harjoitustoimintaa on jouduttu rajoittamaan. Kiireellisissä pelastustoimintatehtävissä ensimmäinen yksikkö sekä toimintakykyinen pelastusryhmä saavuttivat riskialueille asetetut toimintavalmiusaikatavaukset. Pelastustoimintatehtävien määrä oli yhden prosentin alle kolmen viimeisen vuo-

den keskiarvon. Koronapandemiolla oli vaikutusta pelastustoimen taloudelliseen tulokseen.

Hallituksen esitys koskien hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamista on hyväksytty eduskunnassa. Hyväksytyyn pelastustoimen järjestämislain mukaan pelastustoimen tehtävät järjestävät vuoden 2023 alusta lähtien hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki. Pelastustoimen rahoitus tulee jatkossa valtion budjetista. Pelastustoimi on hyvinvointialueilla erillinen, sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa rinnakkainen toimiala. Uudistuksen myötä valtion ohjaus pelastustoomessa vahvistuu. Sisäministeriö ohjaa ja valvoo jatkossakin pelastustointa ja sen palvelujen saatavuutta. Tavoitteena on myös kehittää pelastustoimen toimintaa valtakunnallisena järjestelmänä. Pelastustoimi on lähipalvelujen lisäksi valtakunnallinen organisaatio. Pelastuslaitosten on oltava johdettavissa valtakunnallisesti ja niiden on kyettävä toimimaan yhteistyössä keskenään sekä muiden pelastustoimen tehtäviin osallistuvien viranomaisten kanssa kaikissa turvallisuustilanteissa. Tämä edellyttää riittävän yhdenmukaisia toimintamalleja ja yhdenmukaisia palveluita koko maassa. Pelastuslaitokset voivat edelleen tuottaa ensihoitopalveluita terveydenhuololle. Pelastustoimen uudistuksen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät liittyvät pelastustoimen rahoitusperusteisiin sekä pelastustoimen palvelutasoon.

Tarkempi selvitys pelastuslaitoksen toiminnasta esitetään pelastuslautakunnan vahvistamassa pelastuslaitoksen toimintakertomuksessa.

Lappeenrannan kaupungin hankintapalvelut

Hankintapalvelun yhteistoimintasopimuksessa ovat mukana Lappeenrannan konserni, Luumäki, Lemi, Savitaipale, Taipalsaari, Ruokolahti, Parikkala, Rautjärvi, Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri, Etelä-Karjalan koulutus-kuntayhtymä, Saimaan Tukipalvelut Oy, Meidän IT ja talous Oy, Lappeenrannan seurakuntayhtymä.

Hankintapalvelut toimi toimintakertomusvuonna suunnitelman mukaisesti ja kilpailutti Lappeenrannan kaupunkikonsernin hankintoja ja vastasi maakunnallisesti sovittujen yhteishankintojen kilpailuttamisesta, päätöksenteosta, sekä sopimustenhallinnasta. Lisäksi Hankintapalvelut antoi asiantuntijapalvelua, joka toteutettiin antamalla konsultaatiota ja

tukea jäsenyhteisöille näiden omien hankintojen suunnittelussa, kilpailuttamisessa ja hankintoihin liittyvässä päätöksenteossa.

Lappeenrannan kaupungin hankintoja on strategian mukaisesti kehitetty proaktiivisemmaksi sekä panostettu hankintojen suunnitteluvaihetta vuorovaikutteisemmaksi yhdessä toimijoiden kanssa. Toimintakertomusvuonna kehitettiin big data -alustaa tilastointia tukemaan sekä uudistettiin hankintakalenteri-käytäntöjä sekä näkyvyyttä. Hankintojen suunnitelmallisuus ja aikaistaminen on positiivisesti edistynyt kaupunkikonsernissa.

Lappeenrannan hankintapalvelut 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	457	468	468	0
Toimintakulut	-442	-468	-468	0
Toimintakate	15	0	0	0

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	2 920	3 079	3 042	-37
Toimintakulut	-2 963	-3 159	-2 994	165
Toimintakate	-43	-80	48	128

Etelä-Karjalan maaseututoimi 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	623	718	672	-46
Toimintakulut	-623	-718	-672	46
Toimintakate	0	0	0	0

Etelä-Karjalan pelastuslaitos 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	13 162	11 159	13 126	1 967
Toimintakulut	-12 505	-11 047	-12 083	-1 036
Toimintakate	657	112	1 043	931

Aluekeskusohjelma 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	198	0	233	233
Toimintakulut	-198	0	-233	-233
Toimintakate	0	0	0	0

Maakunnallinen palvelutoiminta yhteensä 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	17 361	15 424	17 541	2 117
Toimintakulut	-16 731	-15 392	-16 450	-1 058
Toimintakate	630	32	1 091	1 059

Maakunnallisen palvelutoiminnan maksuosuus

Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen maksuosuus 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	0	0	19	19
Toimintakulut	-8 348	-7 416	-7 565	-149
Toimintakate	-8 348	-7 416	-7 546	-130

Lappeenrannan hankintapalvelujen maksuosuus 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-193	-199	-198	1
Toimintakate	-193	-199	-198	1

Etelä-Karjalan maaseututoimen maksuosuus 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-230	-274	-255	19
Toimintakate	-230	-274	-255	19

Etelä-Karjalan liiton maksuosuus 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 313	-1 345	-1 331	14
Toimintakate	-1 313	-1 345	-1 331	14

Lappeenrannan seudun ympäristötoimen maksuosuus 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 939	-2 023	-1 952	71
Toimintakate	-1 939	-2 023	-1 952	71

Varaus maakunnalliseen palv.toimintaan 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	0	0	0	0
Toimintakate	0	0	0	0

Maakunnallisen palvelutoiminnan maksusuudet yhteensä 1000 €				
	TP 2020	KS 2021	TP 2021	ero TP-KS
Toimintatuotot	0	0	19	19
Toimintakulut	-12 023	-11 257	-11 300	-43
Toimintakate	-12 023	-11 257	-11 281	-24

Tuloslaskelmaosa

Miljoonaa euroa	Talousarvio	Talousarvio- viomuutokset	Talousarvio lopullinen	To- teuma	Poik- keama
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	26,1	0,2	26,2	26,7	0,4
Maksutuotot	5,0	-0,1	4,8	5,9	1,1
Tuet ja avustukset	3,6	0,2	3,8	10,0	6,2
Muut toimintatuotot	46,4	-0,4	46,1	47,8	1,7
Toimintatuotot yhteensä	81,1	-0,2	80,9	90,4	9,5
TOIMINTAKULUT					
Palkat ja palkkiot	-80,6	-0,8	-81,4	-85,7	-4,3
Eläkekulut	-17,5	-0,1	-17,6	-18,0	-0,4
Muut henkilösivukulut	-3,0	0,0	-3,0	-3,2	-0,2
Henkilöstökulut	-101,1	-0,9	-102,0	-106,9	-4,9
Palvelujen ostot	-347,8	-6,6	-354,4	-338,3	16,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10,5	-0,2	-10,7	-12,7	-2,0
Avustukset	-7,0	-0,7	-7,7	-6,7	0,9
Muut toimintakulut	-40,2	-0,2	-40,4	-41,4	-0,9
Toimintakulut yhteensä	-506,6	-8,6	-515,2	-506,1	9,2
TOIMINTAKATE	-425,6	-8,8	-434,3	-415,6	18,7
Verotulot	308,0	0,0	308,0	332,5	24,5
Valtionosuudet	129,6	0,0	129,6	129,8	0,2
Korkotuotot	7,5	0,0	7,5	7,5	0,0
Muut rahoitustuotot	4,3	-0,1	4,2	4,6	0,4
Korkokulut	-4,5	0,1	-4,4	-2,4	2,0
Muut rahoituskulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut	7,3	0,0	7,3	9,7	2,4
VUOSIKATE	19,3	-8,8	10,6	56,3	45,8
Poistot ja arvonalentumiset	-21,8	0,0	-21,8	-30,4	-8,6
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Satunnaiset kulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TILIKAUDEN TULOS	-2,5	-8,8	-11,2	26,0	37,2
Poistoeron muutos	0,0	0,0	0,0	1,2	1,2
Varausten muutos	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rahastojen muutos	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALI- JÄÄMÄ	-2,5	-8,8	-11,2	27,2	38,4

Rahoitusosa

Miljoonaa euroa	Talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio lopullinen	Toteuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	19,3	-8,7	10,6	56,4	45,8
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjaukset	-1,5	0,0	-1,5	-20,7	-19,2
Toiminnan rahavirta yhteensä	17,8	-8,7	9,1	35,7	26,6
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-47,5	-3,2	-50,7	-39,2	11,5
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,5	-0,1	0,4	0,6	0,2
Pysyvien vastaavien luovutustulot	2,0	0,5	2,5	4,9	2,4
Investoinnit, netto	-45,0	-2,8	-47,8	-33,7	14,1
Toiminnan ja investointien rahavirta	-27,2	-11,5	-38,7	2,0	40,7
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	48,6	12,3	60,9	0,0	-60,9
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-21,5	-7,6	-29,1	-21,5	7,6
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,0	0,0	0,0	39,6	39,6
Lainakannan muutokset, netto	27,2	4,6	31,8	18,1	-13,7
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,0	0,0	0,0	1,4	1,4
Rahoituksen rahavirta	27,2	4,6	31,8	19,6	-12,2
Rahavarojen muutos	0,0	-6,9	-6,9	21,6	28,5

Investointiosa

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio lopullinen	Toteuma	Poikkeama
Aineeton omaisuus					
Menot	0	325 000	325 000	20 598	304 402
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	0	325 000	325 000	20 598	304 402

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio lopullinen	Toteuma	Poikkeama
Kiinteä omaisuus					
Menot	1 800 000	463 000	2 263 000	836 931	1 426 069
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	1 800 000	463 000	2 263 000	836 931	1 426 069

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset *)	Talousarvio lopullinen	Toteuma	Poikkeama
Yhdyskuntatekniikka					
Menot	6 800 000	260 127	7 060 127	6 574 394	485 733
Tulot	0	0	0	133 935	133 935
Netto	6 800 000	260 127	7 060 127	6 440 459	619 668

*)Talousarviomuutos sisältää maankäyttökorvausten tuloutusta investointien katteeksi 182.211 euroa

*)Talousarviomuutoksessa mukana elinkeinopoliittisten investointien hulevesiosuus 108.916 euroa

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset *)	Talousarvio lopullinen	Toteuma	Poikkeama
Elinkeinopoliittiset hankkeet					
Menot	1 948 000	1 227 084	3 175 084	995 244	2 179 840
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	1 948 000	1 227 084	3 175 084	995 244	2 179 840

*)Talousarviomuutoksessa mukana elinkeinopoliittisten investointien hulevesiosuus -108.916 euroa

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio lopullinen	Toteuma	Poikkeama
Ympäristötoimen kaupungin toiminnot					
Menot	50 000	78 000	128 000	70 118	57 882
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	50 000	78 000	128 000	70 118	57 882

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio lopullinen	Toteuma	Poikkeama
Liikuntapaikkarakentaminen					
Menot	850 000	71 000	921 000	1 026 829	-105 829
Tulot	0	0	0	180 216	180 216
Netto	850 000	71 000	921 000	846 614	74 386

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio lopullinen	Toteuma	Poikkeama
Irtain omaisuus					
Menot	700 000	0	700 000	126 428	573 572
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	700 000	0	700 000	126 428	573 572

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio lopullinen	Toteuma	Poikkeama
Ensikertainen varustaminen					
Menot	3 485 000	-207 000	3 278 000	3 017 814	260 186
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	3 485 000	-207 000	3 278 000	3 017 814	260 186

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio lopullinen	Toteuma	Poikkeama
Etelä-Karjalan pelastuslaitos					
Menot	855 000	-281 000	574 000	53 744	520 256
Tulot	528 000	-158 000	370 000	-102 337	-472 337
Netto	327 000	-123 000	204 000	156 081	47 919

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio lopullinen	Toteuma	Poikkeama
Talonrakennus					
Menot	30 986 000	1 250 000	32 236 000	26 435 843	5 800 157
Tulot	0	0	0	398 678	398 678
Netto	30 986 000	1 250 000	32 236 000	26 037 165	6 198 835

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset *)	Talousarvio lopullinen	Toteuma	Poikkeama
Kaupungin investoinnit yhteensä					
Menot	47 474 000	3 186 211	50 660 211	39 157 943	11 502 268
Tulot	528 000	-158 000	370 000	610 492	240 492
Netto	46 946 000	3 344 211	50 290 211	38 547 451	11 742 760

*)Talousarviomuutos sisältää maankäyttökorvausten tuloutuksen 182.211 euroa

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sito- vuus 1) N/B	Määrärahat				
		Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
Käyttötalousosa						
Yhteiset palvelut	N	28 346	2 541	30 887	25 848	5 039
Varaukset	N	450	0	450	0	450
Strateginen rahoitus	N	2 750	2 982	5 732	3 451	2 281
Kotikuntakorvaukset	N	2 966	0	2 966	2 806	160
Lasten ja nuorten palvelut	N	107 736	931	108 667	113 734	-5 067
Kulttuuripalvelut	N	11 691	445	12 136	11 412	724
Liikuntapalvelut	N	11 545	187	11 732	11 543	189
Kaupunkikehitys	N	22 937	1 297	24 234	24 044	190
Rakennusvalvonta	N	761	0	761	762	-1
Tilakeskus	N	19 883	6	19 889	19 895	-6
Maaomaisuuden tuotot	N	1 101	0	1 101	179	922
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	N	269 636	403	270 039	264 633	5 406
Maakunnall.palv.toim.maksusuudet	N	11 472	-215	11 257	11 300	-43
Maakunnallinen palvelutoiminta	N	15 367	25	15 392	16 450	-1 058
Tuloslaskelmaosa						
Verotulot	B					
Valtionosuudet	B					
Rahoitustuotot ja -kulut	N	4 433	0	4 433	2 430	2 003
Satunnaiset erät	N	0	0	0	0	0
Investointiosa						
Aineeton omaisuus	N	0	325	325	21	304
Kiinteä omaisuus	N	1 800	463	2 263	837	1 426
Talonrakennus	N	30 986	1 250	32 236	26 436	5 800
Ympäristötoimi	N	50	78	128	70	58
Liikuntapaikkarakentaminen	N	850	71	921	1 027	-106
Yhdyskuntatekniikka	N	6 800	260	7 060	6 465	595
Irtain omaisuus	N	4 185	-207	3 978	3 144	834
Elinkeinopoliittiset hankkeet	N	1 948	1 227	3 175	1 104	2 071
Etelä-Karjalan pelastuslaitos	N	855	-281	574	54	520
Rahoitusosa						
Tulorahoituksen korjauserät	N	1 500	0	1 500	20 691	-19 191
Käyttöomaisuuden myynti	N					
Antolainauksen muutokset						
<i>Antolainasaamisten lisäykset</i>	B	0	0	0	5	-5
<i>Antolainasaamisten vähennykset</i>	B					
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B					
<i>Pitkäaikaisten lainojen vähennys</i>	B	21 500	0	21 500	21 502	-2
<i>Lyhytaikaisten lainojen muutos</i>	N	0	0			0
Oman pääoman muutokset	B	0	0			0
Muut maksuvalmiuden muutokset	B	0	0			0
Vaikutus maksuvalmiuteen	B	0	662	662	21 646	-20 984
Yhteensä		581 548	12 450	593 998	611 491	-17 493

1) N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B = bruttomääräraha/-tuloarvio

	Sito- vuus 1) N/B	Tuloar- viot				
		Alkup. ta- lous-ar- vio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
Käyttötalousosa						
Yhteiset palvelut	N	4 611	881	5 492	6 974	1 482
Varaukset	N	0	0	0	0	0
Strateginen rahoitus	N	0	0	0	852	852
Kotikuntakorvaukset	N	600	0	600	999	399
Lasten ja nuorten palvelut	N	5 414	190	5 604	9 095	3 491
Kulttuuripalvelut	N	1 098	-14	1 084	1 248	165
Liikuntapalvelut	N	1 876	0	1 876	1 398	-478
Kaupunkikehitys	N	11 694	-374	11 320	12 611	1 291
Rakennusvalvonta	N	857	-76	781	894	113
Tilakeskus	N	37 709	-494	37 215	37 406	191
Maaomaisuuden tuotot	N	1 500	0	1 500	1 295	-205
Sosiaali- ja terveyspalvelut	N	0	0	0	92	92
Maakunnall.palv.toim.maksusuudet	N	0	0	0	19	19
Maakunnallinen palvelutoiminta	N	15 694	-270	15 424	17 542	2 118
Tuloslaskelmaosa						
Verotulot	B	308 000	0	308 000	332 456	24 456
Valtionosuudet	B	129 600	0	129 600	129 807	207
Rahoitustuotot ja -kulut	N	11 733	0	11 733	12 147	414
Satunnaiset erät	N	0	0	0	0	0
Investointiosa						
Aineeton omaisuus	N	0	0	0	0	0
Kiinteä omaisuus	N	0	0	0	0	0
Talonrakennus	N	0	0	0	399	399
Ympäristötoimi	N	0	0	0	0	0
Liikuntapaikkarakentaminen	N	0	0	0	180	180
Yhdyskuntatekniikka	N	0	0	0	134	134
Irtain omaisuus	N	0	0	0	0	0
Elinkeinopoliittiset hankkeet	N	0	0	0	0	0
Etelä-Karjalan pelastuslaitos	N	528	-158	370	-102	-472
Rahoitusosa						
Tulorahoituksen korjauserät	N	0	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myynti	N	2 000	500	2 500	4 859	2 359
Antolainauksen muutokset						
<i>Antolainasaamisten lisäykset</i>	B					
<i>Antolainasaamisten vähennykset</i>	B	0	0	0	46	46
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B	48 634	12 266	60 900	0	-60 900
<i>Pitkäaikaisten lainojen vähennys</i>	B					
<i>Lyhytaikaisten lainojen muutos</i>	N	0	0	0	39 638	39 638
Oman pääoman muutokset	B	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	B	0	0	0	1 502	1 502
Vaikutus maksuvalmiuteen	B	0	0	0	0	0
Yhteensä		581 548	12 451	593 998	611 491	17 493

1) N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B = bruttomääräraha/-tuloarvio

Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

	2021	2020
Toimintatuotot		
Myyntituotot	13 529 635,39	13 923 546,31
Maksutuotot	5 846 434,69	6 528 732,29
Tuet ja avustukset	10 025 492,72	6 917 021,68
Vuokratuotot	9 822 161,53	9 875 390,15
Muut toimintatuotot	3 864 233,09	2 371 939,87
Toimintatuotot yhteensä	43 088 017,72	39 616 630,30
Valmistus omaan käyttöön	918 874,72	862 088,98
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-86 436 385,03	-83 316 218,38
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-18 134 656,50	-18 053 103,13
Muut henkilösivukulut	-3 203 338,39	-2 882 529,24
Henkilöstökulut yhteensä	-107 774 379,92	-104 251 850,75
Palvelujen ostot	-325 159 330,23	-327 276 561,90
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 703 185,02	-11 024 893,38
Avustukset	-6 735 584,08	-12 665 418,57
Vuokrat	-6 014 042,25	-6 352 332,36
Muut toimintakulut	-1 255 113,65	-1 572 357,42
Toimintakulut yhteensä	-459 641 635,15	-463 143 414,38
TOIMINTAKATE	-415 634 743,01	-422 664 695,10
Verotulot	332 456 268,65	305 196 560,90
Valtionosuudet	129 806 695,00	144 505 425,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	7 503 828,32	7 513 194,93
Muut rahoitustuotot	4 643 101,82	4 594 730,29
Korkokulut	-2 402 964,12	-2 278 329,89
Muut rahoituskulut	-26 684,65	-565 837,27
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	9 717 281,17	9 263 758,06
VUOSIKATE	56 345 501,81	36 301 048,86
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-20 884 352,83	-26 737 657,86
Arvonalentumiset	-9 501 763,16	-4 201 314,96
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-30 386 115,99	-30 938 972,82
TILIKAUDEN TULOS	25 959 385,82	5 362 076,04
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	1 246 618,04	160 916,45
Varausten lis (-) tai väh (+)	0,00	168 179,50
Rahastojen lis (-) tai väh (+)	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	27 206 003,86	5 691 171,99

Rahoituslaskelma

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	56 345 501,81	36 301 048,86
Tulorahoituksen korjauserät	-20 690 794,51	14 863 499,38
Toiminnan rahavirta yhteensä	35 654 707,30	51 164 548,24
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-39 157 943,33	-44 197 663,20
Rahoitusosuudet investointimenoihin	610 492,22	1 556 307,89
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 859 494,06	1 998 524,37
Investointien rahavirta yhteensä	-33 687 957,05	-40 642 830,94
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1 966 750,25	10 521 717,30
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-4 720,00	-80 825,00
Antolainasaamisten vähennykset	46 147,41	32 681,48
Antolainauksen muutokset yhteensä	41 427,41	-48 143,52
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		70 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-21 501 923,87	-29 137 662,79
Lyhytaikaisten lainojen muutos	39 637 687,47	-40 194 055,81
Lainakannan muutokset yhteensä	18 135 763,60	668 281,40
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	260 529,09	-24 881,45
Vaihto-omaisuuden muutos	-3764,42	-356,15
Saamisten muutos	-905 753,20	-1 325 551,49
Korottomien velkojen muutos	2 151 260,32	2 969 052,02
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	1 502 271,79	1 618 262,93
Rahoituksen rahavirta yhteensä	19 679 462,80	2 238 400,81
RAHAVAROJEN MUUTOS	21 646 213,05	12 760 118,11
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	78 510 863,55	56 864 650,50
Kassavarat 1.1.	56 864 650,50	44 104 532,39
	21 646 213,05	12 760 118,11

Tase

VASTAAVA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	319 462,72	140 089,96
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	35 621,10
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	319 462,72	175 711,06
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	59 278 501,46	58 537 125,04
Rakennukset	166 489 006,12	136 855 596,18
Kiinteät rakenteet ja laitteet	87 702 090,08	88 369 570,20
Koneet ja kalusto	3 884 526,92	3 759 845,41
Muut aineelliset hyödykkeet	145 054,03	145 054,03
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7 134 502,36	30 522 878,30
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	324 633 680,97	318 190 069,16
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	96 735 718,15	97 075 293,88
Muut lainasaamiset	119 690 280,47	119 736 427,88
Muut saamiset	413 740,25	409 020,25
Sijoitukset yhteensä	216 839 738,87	217 220 742,01
Pysyvät vastaavat yhteensä	541 792 882,56	535 586 522,23
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	154 371,16	293 447,91
Toimeksiantojen varat yhteensä	154 371,16	293 447,91
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet	76 445,22	72 680,80
Vaihto-omaisuus yhteensä	76 445,22	72 680,80
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	1 595 054,73	2 563 480,89
Siirtosaamiset	0,00	46 772,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	1 595 054,73	2 610 252,89
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	7 386 985,48	4 279 663,90
Lainasaamiset	1 038 597,93	108 381,60
Muut saamiset	4 634 201,54	4 508 630,98
Siirtosaamiset	2 596 475,03	1 238 632,14
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	12 056 259,98	10 135 308,62
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	78 510 863,55	56 864 650,50
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	78 510 863,55	56 864 650,50
VASTAAVA	634 185 877,20	605 562 862,95

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	217 299 061,75	217 299 061,75
Ed. tilikausien ylijäämä (+)/alijäämä (-)	65 248 664,48	59 557 492,49
Tilikaudenylijäämä (+)/alijäämä (-)	27 206 003,86	5 691 171,99
Oma pääoma yhteensä	309 753 730,09	282 547 726,23

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	900 471,56	2 147 089,60
Vapaaehtoiset varaukset	92 880,62	92 880,62
Poistoero ja vap.ehtoiset varaukset yhteensä	993 352,18	2 239 970,22

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset	1 190 476,71	1 404 831,63
Muut pakolliset varaukset	8 603 074,33	26 133 567,24
Pakolliset varaukset yhteensä	9 793 551,04	27 538 398,87

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Lahjoitusrahastojen pääomat	1 586 158,69	1 464 706,35
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	1 586 158,69	1 464 706,35

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Joukkovelkakirjalainat	80 000 000,00	80 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	100 000 000,00	100 750 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut pitkäaikaiset velat	23 573 798,17	31 245 189,18
Siirtovelat	164 666,67	240 666,67
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	203 738 464,84	212 235 855,85

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat	20 000 000,00	20 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	750 000,00	1 500 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	1 923,87
Lainat muilta luotonantajilta	45 378 278,48	25 740 591,01
Saadut ennakot	435 490,31	417 365,47
Ostovelat	11 926 234,09	9 941 163,30
Muut lyhytaikaiset velat	9 785 675,49	1 825 921,06
Siirtovelat	20 044 941,99	20 109 240,72
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	108 320 620,36	79 536 205,43

VASTATTAVAA**634 185 877,20**   **605 562 862,95**

Konsernituloslaskelma

	2021	2020
Toimintatuotot	392 916 719,03	353 013 449,56
Toimintakulut	-760 633 080,14	-725 124 700,14
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta/tappiosta	-1 438 793,07	-479 417,09
Toimintakate	-369 155 154,18	-372 590 667,67
Verotulot	329 736 776,34	302 486 780,51
Valtionosuudet	144 421 970,05	159 799 488,77
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	118 699,69	112 019,80
Muut rahoitustuotot	945 700,92	1 515 170,01
Korkokulut	-4 626 120,35	-4 550 546,16
Muut rahoituskulut	-63 765,72	-2 408 643,29
Vuosikate	101 378 106,75	84 363 601,97
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-56 635 983,29	-60 322 493,36
Omistuksen eliminointierot	0,00	0,00
Arvonalentumiset	-10 040 814,80	-3 488 625,52
Satunnaiset erät	97 758,67	501 123,23
Tilikauden tulos	34 799 067,33	21 053 606,32
Tilinpäätössiirrot	-203,38	54 624,28
Tilikauden verot	-1 500 821,30	-1 279 404,50
Laskennalliset verot	-2 384 560,90	-2 130 402,00
Vähemmistöosuudet	237 522,85	-326 763,92
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	31 151 004,60	17 371 660,18

Konsernin rahoituslaskelma

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	101 378 106,75	84 363 601,98
Satunnaiset erät	97 758,67	501 123,23
Tilikauden verot	-1 500 821,30	-1 279 404,50
Tulorahoituksen korjauserät	-4 414 946,67	1 112 116,00
	<u>95 560 097,45</u>	<u>84 697 436,71</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-79 223 522,51	-88 331 029,22
Rahoitusosuudet investointimenoihin	610 492,22	1 889 801,80
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5 447 081,63	2 277 364,00
	<u>-73 165 948,66</u>	<u>-84 163 863,42</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	22 394 148,79	533 573,29
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-4 720,00	-145 825,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	32 681,48
	<u>-4 720,00</u>	<u>-113 143,52</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	26 500 000,00	79 153 381,80
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-27 683 971,06	-54 656 923,59
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 517 156,13	-13 526 550,58
	<u>333 185,07</u>	<u>10 969 907,63</u>
Oman pääoman muutokset	2 283 634,18	141 403,13
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	78 423,69	-259 418,74
Vaihto-omaisuuden muutos	326 371,58	-1 401,37
Saamisten muutos	-17 254 576,35	-5 670 728,27
Korottomien velkojen muutos	13 577 517,17	7 660 178,26
	<u>-3 272 263,91</u>	<u>1 728 629,88</u>
Rahoituksen rahavirta	-660 164,66	12 726 797,12
Rahavarojen muutos	21 733 984,13	13 260 370,41
Rahavarat 31.12.	94 427 569,20	72 693 585,06
Rahavarat 1.1.	72 693 585,06	59 433 214,65
	<u>21 733 984,14</u>	<u>13 260 370,41</u>

Konsernitase

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	955 081 079,42	948 412 393,88
Aineettomat hyödykkeet	14 263 705,41	15 582 618,17
Aineettomat oikeudet	2 180 415,60	2 514 271,70
Konserniliikearvo	7 240 128,26	8 265 040,22
Muut pitkävaikutteiset menot	4 039 368,87	4 112 136,41
Ennakkomaksut	803 792,68	691 169,84
Aineelliset hyödykkeet	865 120 748,81	856 306 801,10
Maa- ja vesialueet	75 274 977,69	74 532 651,08
Rakennukset	450 949 515,14	426 325 394,41
Kiinteät rakenteet ja laitteet	280 837 235,33	269 524 383,96
Koneet ja kalusto	34 100 402,68	27 116 137,53
Muut aineelliset hyödykkeet	3 465 237,31	4 153 381,13
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	20 493 380,66	54 654 852,99
Sijoitukset	75 696 625,20	76 522 974,61
Osakkuusyhteisöosuudet	43 892 361,16	45 494 444,31
Muut osakkeet ja osuudet	18 049 636,58	17 281 772,84
Muut lainasaamiset	10 829 667,49	10 829 667,49
Muut saamiset	2 924 959,97	2 917 089,97
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	13 634 009,32	18 508 683,59
VAIHTUVAT VASTAAVAT	170 768 044,31	132 441 591,75
Vaihto-omaisuus	5 078 923,65	5 405 295,23
Saamiset	71 261 551,46	54 342 711,46
Pitkäaikaiset saamiset	698 707,70	1 540 959,38
Lyhyaikaiset saamiset	70 562 843,76	52 801 752,08
Rahoitusomaisuusarvopaperit	5 707 778,29	1 515 854,53
Rahat ja pankkisaamiset	88 719 790,91	71 177 730,53
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>1 139 483 133,05</u>	<u>1 099 362 669,22</u>

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA	373 602 581,73	340 213 598,59
Peruspääoma	217 299 061,75	217 299 061,75
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	2 823 257,00	2 150 000,00
Arvonkorotusrahasto	1 018 542,90	1 018 542,90
Muut omat rahastot	3 143 093,42	4 179 011,70
Edellisten tilikausien yli-alijäämä	118 167 622,06	98 195 322,06
Tilikauden yli-/alijäämä	31 151 004,60	17 371 660,18
VÄHEMMISTÖOSUUDET	6 754 899,85	8 526 342,41
PAKOLLISET VARAUKSET	10 005 308,23	12 537 765,50
Eläkevaraukset	1 190 476,71	1 404 831,63
Muut pakolliset varaukset	8 814 831,52	11 132 933,87
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	15 391 806,64	20 188 057,23
KONSERNIRESERVI	533 422,82	621 376,60
VIERAS PÄÄOMA	733 195 113,78	717 275 528,89
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	435 089 419,34	436 273 390,40
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	96 366 546,89	97 084 211,62
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	72 162 903,83	70 645 747,70
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	129 576 243,72	113 272 179,17
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>1 139 483 133,05</u>	<u>1 099 362 669,22</u>

Tilinpäätöksen liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteella mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen hankintamenoon tai käyttäen hankinnan keskihintaa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuus

Johdannaisopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistaroituksessa korkoriskin hallitsemiseksi. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvaa korkoa koronvaihtosopimuksilla kiinteäksi koroksi. Koronvaihtosopimukset on eritelty sopimuskohtaisesti liitetiedoissa.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeiden hankintamenoa vähennykseksi.

Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Sosiaali- ja terveystoimen menoissa vuodelle 2020 kirjattiin 15,0 Me pakollinen varaus Eksoten alijäämävastuun kattamiseen. Vuonna 2021 alijäämävastuu pieneni 15,3 Me. Varausta purettiin yhteensä 17,5 Me vastaamaan jäljellä olevaa alijäämävastuuta.

Vuoden 2020 tilinpäätökseen kirjattiin 0,4 Me lisää eläkevarausta ja 1,5 Me pakollinen varaus Toikan-suon kaatopaikan pintarakenteen korjaamiseen.

Vuoden 2020 henkilöstökuluihin sisältyy 1,5 Me ja korkokuluihin 0,5 Me pelastustoimen varallaolo-kiistan vuoksi maksettuja eriä. Näiden katteeksi muilta jäsenkunnilta on veloitettu lisämaksuosuutta 0,8 Me. Vuoden 2021 henkilöstökuluissa vastaavia kuluja on 0,3 Me, joiden katteeksi on muilta jäsenkunnilta on veloitettu lisämaksuosuutta 0,1 Me.

Vuoden 2020 valtionosuuksiin sisältyy 3,3 Me harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta ja 19,2 Me kertaluonteisia koronaperusteisia valtionosuuksien lisäyksiä.

Vuoden 2020 poistoihin ja arvonalentumisiin sisältyy 1,6 Me:n arvosta osakkeiden alaskirjauksia ja 2,5 Me:n arvosta rakennusten alaskirjauksia sekä Kimpisen koulun arvonalennusta 4,4 Me. Vuoden 2021 poistoihin ja arvonalentumisiin sisältyy 9,6 Me rakennusten alaskirjauksia ja 0,2 Me Tarulantuvan kertaluonteista poistoa.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty yksi säätiö, kaikki tytäryhteisöt sekä ne kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut, saamiset ja velat sekä muut keskinäiset liiketapahtumat on eliminoitu, vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot ovat eliminoitu konsernitilinpäätöksessä.

Eksoten alijäämvastuuta varten Lappeenrannan kaupungin tilinpäätökseen kirjattuna 6,19 Me pakollinen varaus joka on eliminoitu edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä-erää oikaisemalla. Siitä tilikaudelle kohdistuva pakollisen varauksen tuloutus on 17,45 Me.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinneissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaiseksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Arvostus- ja jaksotuseriaatteet

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotuseriaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Etelä-Karjalan Pesula Oy on myyty 30.4.2021 konsernin ulkopuolelle, joka vaikuttaa edellisen tilikauden vertailukelpoisuuteen.

Osakkuusyhtiö Efetta Oy on myyty 31.5.2021 Meidän IT ja talous Oy:lle.

Meidän IT ja talous Oy -konserni on jätetty yhdistelemättä vuonna 2021 Lappeenranta-konsernissa, joka vaikuttaa edellisen tilikauden vertailukelpoisuuteen, mutta sillä ei ole oikean ja riittävän tiedon kannalta vaikutusta konsernitilinpäätöksen oikeellisuuteen.

Konserniaktiivojen ja -passiivojen olennaiset muutokset edellisestä tilikaudesta ja selvitys niiden käsittelystä

Konserniliikeaktiivoja on Lappeenrannan Asuntopalvelu -konsernilla ja Lappeenrannan Energia -konsernilla.

Lappeenrannan Energia -konserni on tehnyt konserniaktiivastaan 1,02 Me poiston.

Lappeenrannan toimitilat -konsernissa tilikausilla 2011-2014 ja 2016 syntyneet konserniaktiivat on poistettu kerralla. Alakonsernin vuosina 2008-2010 muodostuneet konserniaktiivat ja konsernipassiivat esitetään nettokirjausperiaatteella konsernireservissä. Konsernireservi tuloutetaan 20 vuodessa.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Yhteiset palvelut	4 114 781	2 534 511	2 663 706	991 770
Lapset ja nuoret	11 474 014	10 799 626	9 496 176	8 305 231
Kotikuntakorvaukset	998 856	844 434	998 856	844 434
Kulttuuripalvelut	1 287 072	860 806	1 287 072	860 806
Liikuntapalvelut	1 481 571	1 518 971	1 481 571	1 518 971
Kaupunkikehitys	112 825 393	91 460 548	11 398 007	10 793 228
Maaomaisuuden tuotot	1 295 268	2 683 080	1 295 268	2 683 080
Rakennusvalvonta	833 505	922 706	833 505	922 706
Tilakeskus	47 206 949	48 473 343	4 828 408	4 949 742
Maakunnallinen palvelutoiminta	31 736 801	31 091 497	8 694 525	7 664 959
Maakunnall. palv.toiminnan maksuos.	19 200		19 200	
Sosiaali- ja terveystoimi	179 643 308	161 823 928	91 725	81 703
Toimintatuotot yhteensä	392 916 719	353 013 450	43 088 018	39 616 630

Verotulojen erittely

Verotulojen erittely		
	2021	2020
Kunnan tulovero	268 248 070	255 267 951
Kiinteistövero	26 842 470	24 417 966
Yhteisövero	37 365 729	25 510 643
Verotulot yhteensä	332 456 269	305 196 561

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely		
	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	103 151 898	117 161 334
-siitä verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	19 581 300	16 777 788
-siitä harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	3 300 000
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-5 814 395	-5 323 233
Verotulomenetysten korvaus	32 469 192	32 667 324
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	129 806 695	144 505 425

Palvelujen oston erittely

Palvelujen ostojen erittely		
	Kunta	
	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	267 350 509	274 431 858
Muiden palvelujen ostot	57 808 821	52 844 704
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	325 159 330	327 276 562

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltynä

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltynä
Lappeenrannan kaupungin varoista ei jaeta avustuksia tai muuta tukea valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi tai valtuustoryhmien muuhun käyttöön.

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET	
<p>Käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioitun taloudellisen käyttöiän mukaan. Valtuusto päätti suunnitelmapoistojen perusteiden päivytyksestä 13.11.2017. Poistosuunnitelmaan on lisätty vuoden 2019 talousarviossa johtoverkostojen poistomenetelmä ja -aika.</p>	
Poistoajat sekä poistomenetelmät ovat 1.1.2017 alkaen:	
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto 3 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto 3 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön tie-, rata-, tai väylähankkeeseen	Tasapoisto 15 vuotta
Rakennukset	Tasapoisto 10 – 50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Tasapoisto 10 – 15 vuotta
Johtoverkostot	Tasapoisto 30 vuotta
Koneet ja kalusto	Tasapoisto 3 – 5 vuotta
Pienet käyttöomaisuushankinnat (alle 10 000 euroa) on kirjattu vuosikuluiksi.	

Pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Eläkevastuu 1.1.	1 404 832	1 224 372	1 404 832	1 224 372
Lisäykset tilikaudella		400 000		400 000
Vähennykset tilikaudella	-214 355	-219 540	-214 355	-219 540
Eläkevastuu 31.12.	1 190 477	1 404 832	1 190 477	1 404 832
Potilasvahinkovakuutus 1.1.	4 560 168	3 888 034		0
Lisäykset tilikaudella	0	1 111 715		0
Vähennykset tilikaudella	-1 098 266	-439 581		0
Potilasvahinkovakuutus 31.12.	3 461 902	4 560 168	0	0
Muut pakolliset varaukset	2 833 911	1 175 791	2 493 567	1 175 791
Lisäykset tilikaudella		1 840 343	0	1 500 000
Vähennykset tilikaudella	-419 836	-182 224	-79 493	-182 224
Muut pakolliset varaukset 31.12.	2 414 074	2 833 911	2 414 074	2 493 567
Maisemointivaraus 1.1.	3 738 855	3 912 440		0
Lisäykset tilikaudella	0	0		0
Vähennykset tilikaudella	-800 000	-173 585		0
Maisemointivaraus 31.12.	2 938 855	3 738 855	0	0
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.		0	23 640 000	8 640 000
Lisäykset tilikaudella		0	0	15 000 000
Vähennykset tilikaudella		0	-17 451 000	0
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.	0	0	6 189 000	23 640 000

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	993 380	1 557 347	993 380	1 557 347
Rakennusten luovutusvoitot	0	65 500	0	65 500
Osakkeiden luovutusvoitot	1 466 971	46 534	1 466 971	22 369
Muut luovutusvoitot	731 208	9 203	664 693	0
Luovutusvoitot yhteensä	3 191 558	1 678 584	3 125 043	1 645 216
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	1 000	10 479	1 000	10 479
Rakennusten luovutustappiot		18 044	0	0
Osakkeiden luovutustappiot	1	4 440	1	0
Muut luovutustappiot	178 096	0	178 096	0
Luovutustappiot yhteensä	179 097	32 963	179 097	10 479

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Satunnaiset tuotot				
Eksote: Labquality Oy:n osakkeiden luovutusvoitto	97 759	72 619		0
Eksote: HUS liiketoimintakauppa	0	428 504		0
Eksote: Etelä-Karjalan Työkunto Oy:n osakkeiden luovutusvoitto		0		
Eksote: Laboratorion ja kuvantamisen liiketoimintakauppa		0		0
Satunnaiset tuotot yhteensä	97 759	501 123	0	0
Satunnaiset kulut				
Eksote: Saimaan talous ja tieto Oy osakkeiden luovutustappio			0	0
			0	0
Satunnaiset kulut yhteensä	0	0	0	0

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2021	2020
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	3 887 111	3 986 409
Osinkotuotot muista yhteisöistä	216 402	71 271
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Yhteensä	4 103 513	4 057 680

Erittely poistoeron muutoksista

Erittely poistoeron muutoksista		
	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	1 246 618	160 916
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus		0
Poistoeron muutokset yhteensä	1 246 618	160 916

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotukset

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	1 018 543	1 018 543		0
Arvonkorotukset		0		0
Arvonkorotusten purku		0		0
Arvo 31.12.	1 018 543	1 018 543	0	0
Rakennukset				
Arvo 1.1.		0		0
Arvonkorotukset		0		0
Arvonkorotusten purku		0		0
Arvo 31.12.	0	0	0	0
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	1 018 543	1 018 543	0	0

2021

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Yhteensä
140 089,96	35 621,10	175 711,06
230 880,08	503 326,69	734 206,77
		0,00
	-503 326,69	-503 326,69
2 356,00		2 356,00
-53 863,32	-35 621,10	-89 484,42
319 462,72	0,00	319 462,72
319 492,72	0,00	319 462,72

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
58 537 125,04	136 855 596,18	88 369 570,20	3 759 845,41	145 054,03	30 522 878,30	318 190 069,16
844 280,64	48 668 831,55	9 480 876,20	2 331 861,36		-22 902 113,19	38 423 736,56
		-133 935,47	0,00		-476 556,75	-610 492,22
-101 236,97			-857 988,97			-959 225,94
-1 667,25	0,00					-1 667,25
0,00	0,00	7 350,00	0,00		-9 706,00	-2 356,00
	-19 035 421,61	-10 021 770,85	-1 349 190,88			-30 406 383,34
59 278 501,46	166 489 006,12	87 702 090,08	3 884 526,92	145 054,03	7 134 502,36	324 633 680,97
59 278 501,46	166 489 006,12	87 702 090,08	3 884 526,92	145 054,03	7 134 502,36	324 633 680,97
	9 611 514,93					9 611 514,93

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteysyr.	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset Muut lainasaamiset	Liittymismaksut, pal.kelp.	Yhteensä
76 963 192,07	787 245,39	16 635 794,35	2 689 062,07	97 075 293,88	119 736 427,88	409 020,25	120 145 448,13
				0,00		4 720,00	4 720,00
-295 304,52	-43 732,82	-111 957,41		-450 994,75	-46 147,41		-46 147,41
0,00		111 957,41	-538,39	111 419,02			0,00
				0,00			0,00
76 667 887,55	743 512,57	16 635 794,35	2 688 523,68	96 735 718,15	119 690 280,47	413 740,25	120 104 020,72
76 667 887,55	743 512,57	16 635 794,35	2 688 523,68	96 735 718,15	119 690 280,47	413 740,25	120 104 020,72

216 839 738,87

541 792 882,56

Maa- ja vesialueet erittely

Maa- ja vesialueet erittely				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet erittely				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 957 583	1 957 583		0
Muut maa- ja vesialueet	73 317 395	72 575 068	59 278 501	58 537 125
Maa- ja vesialueet yhteensä	75 274 978	74 532 651	59 278 501	58 537 125

Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus/1.000 euroa		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voi- tosta/tappi- osta
<u>TYTÄRYHTEISÖT/OSAKEYHTIÖT</u>						
Lappeenrannan Asuntopalvelu Oy (konserni)	0433221-3	100,00	100,00	37 592	158 257	2 102
Lappeenrannan Toimitilat Oy (konserni)	0215703-6	100,00	100,00	31 558	41 613	-145
Lappeenrannan Energia Oy (konserni)	1796558-9	100,00	100,00	72 173	249 915	10 115
Lappeenrannan Teatterikiinteistö Oy	2545535-1	100,00	100,00	1 743	14 031	74
Kiinteistö Oy Seniori-Saimaa	2389354-2	68,85	68,85	1 031	91	-16
Saimaan Tukipalvelut Oy	0162017-2	63,83	63,83	1 562	5 056	530
Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy	1056645-4	50,34	50,34	4 085	6 801	-419
Kiinteistö Oy Ylämaan Keskus	2655848-3	51,85	51,85	21	4	3
Wirma Lappeenranta Oy	1565217-5	100,00	100,00	368	116	23
<u>KUNTAYHTYMÄT</u>						
Etelä-Karjalan Koulutuskuntayhtymä	1027740-9	48,62	48,62	10 081	3 007	-275 806
Etelä-Karjalan liitto	0869462-5	51,33	51,33	1 100	485	139
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon ky (konserni)	0725937-3	53,56	53,56	-7 657	85 282	15 202
<u>OSAKKUUSYHTEISÖT (yhdistellyt)</u>						
Saimaan Vesi- ja Ympäristötutkimus Oy	2127558-0	42,03	42,03	400	126	2
Kiinteistö Oy Sammontori	0667830-6	26,17	26,17	1 001	5	-2
Lappeenrannan Tennishalli Oy	2513844-4	38,56	38,56	92	151	6
<u>SÄÄTIÖT</u>						
Saimaan lentoasema säätiö sr (konserni)	2732054-9	100,00	100,00	1 652	789	-952

Saamisten erittely

Saamisten erittely				
	2021		2020	
	Pitkäaikai- set	Lyhytai- kaiset	Pitkäaikai- set	Lyhytai- kaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		924 678		1 458 408
Lainasaamiset	1 000 000		1 000 000	
Muut saamiset		1 954 273		1 968 054
Siirtosaamiset				
Yhteensä	1 000 000	2 878 952	1 000 000	3 426 462
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		103 914		87 045
Lainasaamiset	0	933 883	933 883	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	1 037 797	933 883	87 045
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		5 509		88 024
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	5 509	0	88 024
Saamiset yhteensä	1 000 000	3 922 257	1 933 883	3 601 531

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Avustussaamiset	0	46 772	0	46 772
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	0	46 772	0	46 772
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Avustussaamiset	1 346 616	971 674	1 296 273	871 121
Energian hankinta				
Korkosaamiset				
Korvaukset Kelalta	1 235 240	1 248 941	337 889	261 439
Vakuutusmaksut/ennakot	13 620	12 784	12 351	5 569
Muut saamiset	2 664 246	1 852 950	291 357	100 503
Valtionapusaamiset	5 057 144	516 963	658 605	0
Verosaamiset	1 165 524	723 709		0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	11 482 390	5 327 021	2 596 475	1 238 632

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	217 299 062	217 299 062	217 299 062	217 299 062
Lisäykset		0		
Vähennykset		0		
Peruspääoma 31.12	217 299 062	217 299 062	217 299 062	217 299 062
Säätiöiden ja yhdistysten peruspää- oma 1.1.	2 150 000	1 750 000		
Lisäykset	673 257	400 000		
Vähennykset		0		
Peruspääoma 31.12	2 823 257	2 150 000	0	0
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 018 543	1 018 543		
Lisäykset		0		
Vähennykset		0		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	1 018 543	1 018 543	0	0
Muut omat rahastot 1.1.	4 179 012	4 245 187		
Lisäykset	87 893	0		
Vähennykset	-1 123 812	-66 176		
Muu oikaisu				
Muut omat rahastot 31.12.	3 143 093	4 179 012	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	98 195 322	89 553 641	59 557 492	59 209 466
Lisäykset	17 371 660	8 017 171	5 691 172	348 026
Muu oikaisu				
Muutokset tilikaudella	2 600 640	624 510		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	118 167 622	98 195 322	65 248 664	59 557 492
Tilikauden yli-/alijäämä	31 151 005	17 371 660	27 206 004	5 691 172
Oma pääoma yhteensä	373 602 582	340 213 599	309 753 730	282 547 726

Erittely poistoerosta

Erittely poistoerosta		
	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	900 472	2 147 090
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	900 472	2 147 090

Pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat		
	2021	2020
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	70 000 000	100 000 000
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat	23 573 798	31 245 189
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	93 573 798	131 245 189

Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat		
	2021	2020
JVK-laina 2018/2021 -vaihtuvakorkoinen -kertalyhenteinen	0	20 000 000
JVK-laina 2019/2024 -vaihtuvakorkoinen -kertalyhenteinen	40 000 000	40 000 000
JVK-laina 2020/2025 -vaihtuvakorkoinen -kertalyhenteinen	40 000 000	40 000 000
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat -korko -0,4610 % -erääntyy 17.3.2022	10 000 000	0
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat -korko -0,485 % -erääntyy 17.3.2022	10 000 000	0
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	100 000 000	100 000 000

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset				
Takuuvaraus				
Vahingonkorvausvaraus				
Eläkevaraus	1 190 477	1 404 832	1 190 477	1 404 832
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut	5 352 930	6 572 766	2 414 074	2 493 567
Maksuosuuksien tasausvastuu		0		
Pelastustoimen palkkariitavaraus		0		0
Osuus kuntayhtymän alijäämästä		0	6 189 000	23 640 000
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	3 461 902	4 560 168		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	10 005 308	12 537 766	9 793 551	27 538 399

Vieras pääoma

Vieras pääoma				
	2021		2020	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 023 566		813 404
Muut velat	23 573 798		23 619 946	
Siirtovelat		0		55 277
Yhteensä	23 573 798	1 023 566	23 619 946	868 681
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		289 510		53 865
Muut velat	0	7 625 244	7 625 244	
Siirtovelat				
Yhteensä	0	7 914 754	7 625 244	53 865
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		232 167		10 175
Muut velat				
Siirtovelat		62 564		62 564
Yhteensä	0	294 731	0	72 739
Vieras pääoma yhteensä	23 573 798	9 233 051	31 245 189	995 285

Sekkilimiitti

Sekkilimiitti (kunta)		
	2021	2020
Luotollisen sekkitalin sekkilimiitti 31.12.	15 000 000	15 000 000
- siitä käyttämättä oleva määrä	15 000 000	15 000 000

Muiden velkojen erittely

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut velat				
Liittymismaksuvelat	66 566 572	63 988 865	21 717 526	21 763 673
Muut pitkäaikaiset velat	1 950 279	10 861 242	1 856 273	9 481 516
Muut velat yhteensä	68 516 850	74 850 108	23 573 798	31 245 189

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Pitkäaikaiset				
Menojäämät / korkojaksotukset	164 667	240 667	164 667	240 667
Autopaikat/Ennakkomaksut	2 414 588	2 886 500		
Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä	2 579 255	3 127 167	164 667	240 667
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	196 612	111 966	196 612	111 966
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	32 175 609	35 182 025	11 530 340	11 314 754
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	7 451 841	10 655 272	203 373	1 799 448
Korkojaksotukset	647 330	604 867	389 461	357 060
Energianhankinta				
Potilasvahinkoyhdistys	386 125	439 581		
Muut menojäämät	14 067 982	8 100 427	7 725 155	6 526 015
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	54 925 500	55 094 137	20 044 942	20 109 243
Siirtovelat yhteensä	57 504 755	58 221 304	20 209 609	20 349 910

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	142 241 401	142 734 904		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	246 462 405	228 622 292		
Lainat julkisyhteisöiltä	19 373 707	22 900 154		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	87 334 166	100 100 530		
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	333 796 571	328 722 822	0	0

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	3 003 057	2 162 057		
Lainat julkisyhteisöiltä				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Lainat muilta luotonantajilta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Pantatut osakkeet yhteensä	3 003 057	2 162 057	0	0

Vuokravastuut

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut yhteensä	19 708 346	29 338 844	12 026 582	13 511 029
-siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	7 264 959	16 199 737	4 879 523	5 198 779
-siitä PPP-hankkeet				
-sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	-	-	210 167 451	214 139 668
Jäljellä oleva pääoma	-	-	102 452 716	103 553 184
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	-	-	26 218 277	26 526 277
Jäljellä oleva pääoma	12 568 589	13 468 282	12 358 354	13 258 047
Lisäksi kunta on myöntänyt täytetakauksia 442.000 euroa, joista lainasitoumukset olivat tekemättä 31.12.2021.				

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	513 736 280	484 513 717
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuusta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	336 525	301 896

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Sopimusvastuut				
<i>Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kunnalle aiheutuvat velvoitteet</i>				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
<i>Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut</i>				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
<i>Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset</i>				
Sopimusvastuu Lauritsalan koulun elinkaari- palvelusta yhteensä vuoden 2041 loppuun asti	10 880 000	10 880 000	10 880 000	10 880 000
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	544 000	0	544 000	0
Sopimusvastuu Lauritsalan paloasema	14 842 800	0	14 842 800	0
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	0	0	0	0
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	27 881 939	12 685 045	27 881 939	12 685 045
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Arvonlisäveron palautusvastuu *	29 488 278	17 380 953	16 975 084	5 807 397
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu				

* Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakentamisen ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvastuu kiinteistöt myytäessä ja niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (ALV 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä on otettu huomioon kaikki kiinteistöt myös ne, joiden osalta vastuun toteutuminen ei ole todennäköistä.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Koronvaihtosopimus 1, Pohjola Pankki 216821				
Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 3.2.2023.				
100:n korkopisteen vaikutus markkina-arvoon +/- 404 444,44 euroa				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000
Käypä arvo	-564 949	-1 041 503	-564 949	-1 041 503
Koronvaihtosopimus 2, SEB, 88973/36295400ST				
Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 11.2.2023.				
100:n korkopisteen vaikutus markkina-arvoon +/- 405 555,56 euroa				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000
Käypä arvo	-546 206	-1 064 852	-546 306	-1 064 852
Koronvaihtosopimus 3, OP Yrityspankki 11008650				
Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 11.6.2026				
100:n korkopisteen vaikutus markkina-arvoon +/- 1 521 666,67 euroa				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000
Käypä arvo	-285 317	-939 262	-285 317	-939 262
Sopimukseen on liitetty korkolattia (11008655) 11.6.2021 asti				
Korkolattian käypä arvo	0	20 209	0	20 209
	-285 317	-919 053	-285 317	-919 053

Koronvaihtosopimusten kohdistuminen lainasalkkuun:

31.12.2021 kaupungin vaihtuvakorkoisten lainojen määrä oli 90,8 miljoonaa euroa. Kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion ja -suunnitelman mukaan kaupungin lainakanta vuonna 2025 on noin 319,2 miljoonaa euroa. Voimassa olevien lainojen maturiteetti huomioiden kaupungin uudelleen rahoitustarve on vuoden 2025 loppuun mennessä noin 179,2 miljoonaa euroa.

Pohjola Pankki Oyj 216821

Koronvaihtosopimuksella on suojattu joukkovelkakirjalaina, jonka viitekorko, koronmaksupäivät ja koronmaksufrekvenssi vastaavat koronvaihtosopimusta. Joukkovelkakirjalaina erääntyy 14.5.2024.

Skandinaviska Enskilda Banken Ab 88973 /
36295400ST

Koronvaihtosopimuksella on suojattu joukkovelkakirjalaina, jonka viitekorko, koronmaksupäivät ja koronmaksufrekvenssi vastaavat koronvaihtosopimusta. Joukkovelkakirjalaina erääntyy 14.5.2024.

OP Yrityspankki Oyj 11008650

Koronvaihtosopimuksella on suojattu velkakirjalaina, jonka viitekorko, koronmaksupäivät ja koronmaksufrekvenssi ja maturiteetti vastaavat koronvaihtosopimusta. Velkakirjalaina erääntyy 11.6.2026.

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Sähköjohdannaissopimukset				
Terminisopimukset				
Käypä arvo, osto	438	-50 246		
Käypä arvo, myynti	-13 418 704	-204 933		
<p>Sähköjohdannaissopimukset on tehty hallituksen hyväksymän riskipolitiikan mukaisesti. Riskienhallintamenetelmänä käytetään salkunhallintaa, jossa sähkönmyynti ja sähköntuotanto on eriteltyinä omiin salkkuihinsa. Suojaukset tehdään riskipolitiikassa määriteltyjen minimi- ja maksimirajojen puitteissa. Sähkönmyynti ja -tuotantoennusteet päivitetään aina tarpeen mukaan ja kuitenkin vähintään kuukausittain energiakaupan riskienhallintatyöryhmässä. Mahdollisiin yli- ja alisuojaustilanteisiin reagoidaan välittömästi palauttaen suojauspositio riskipolitiikan mukaisiin suojaustasorajoihin.</p>				

Päästöoikeudet 2021	Konserni 2021	
	tCO ₂	Euroa
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1.	316 630	
Toteutuneiden päästöjen määrä	58 477	
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12.	258 153	
Pakollinen varaus palautusvelvollisuuden täyttämiseen		

Päästöoikeudet 2020	Konserni 2020	
	tCO ₂	Euroa
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1.	373 204	
Toteutuneiden päästöjen määrä	43 581	
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12.	329 623	
Pakollinen varaus palautusvelvollisuuden täyttämiseen		

Laskennallisten verovelkojen ja -saamisten määrät

Laskennallisten verovelkojen ja -saamisten määrät		
	Konserni	
	2021	2020
Saamisiin sisältyvät laskennalliset verosaamiset		
Pitkäaikaiset	16 960	16 960
Lyhytaikaiset		
Velkoihin sisältyvät laskennalliset verovelat		
Pitkäaikaiset	19 754 076	17 743 523
Lyhytaikaiset		0

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2021	2020
Yhteiset palvelut	130	126
Lapset ja nuoret	1 536	1 557
Kulttuuripalvelut	151	155
Liikuntapalvelut	103	94
Kaupunkikehitys	166	156
Rakennusvalvonta	10	10
Maakunnallinen palvelutoiminta	186	190
Yhteensä	2 277	2 284

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut		
	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	106 922 483	103 489 645
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	851 897	762 205
Henkilöstökulut yhteensä	107 774 380	104 251 851

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2021	2020
Kokoomus	18 925	14 269
Keskusta	8 026	6 601
Vasemmistoliitto	1 200	
KD	1 810	1 234
SDP	13 675	9 088
Etelä-Karjalan Vihreät ry	8 200	7 339
MYÖ		1 505
SDP/Kaakkois-Suomi	1 895	1 699
Kokoomus/Kaakkois-Suomi	840	496
Kesk./Karjalan piiri ry	798	383
PerusS/Lpr	4 863	3 426
Kaakkois-Suomen vihreät ry	51	
Perussuomalaiset Kymen piiri	128	
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yht.	60 412	46 039

Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot		
	2021	2020
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	22 342	29 744
Tilintarkastajan lausunnot	11 880	13 527
Muut palkkiot	919	
Palkkiot yhteensä	35 141	43 271

Intressitapahtumat

Intressitapahtumat
Kaupunginjohtajan kanssa on 7.12.2011 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kuuden kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen maksamisesta, jos hän luottamuspuolan vuoksi itse irtisanoutuu virastaan.
Saimaan lentoasema säätiöltä on ostettu 291.046 euron arvosta lentoliikenteen markkinointipalvelua vuoden 2021 talousarvion puitteissa.
Saimaan lentoasema säätiön säädepääomaa on korotettu 673.257 eurolla sen lentoliikennetoiminnan turvaamiseksi. Summa on kokonaisuudessaan kirjattu vuoden 2021 kuluksi.

Kilpailuille markkinoille suuntautuvan myynnin eriyttäminen

Kirjanpidon eriyttämisen perusteet

Kilpailuille markkinoille kohdistuvan kirjanpidon eriyttäminen Tilakeskuksessa. Markkinoilla toimivat kohteet on määritelty eri asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä. Myynti sidosyksiköille ja Eksotelle ei ole eriyttämisen piirissä. Itä-Suomen koulun tilojen vuokrauksen ei katsota kohdistuvan markkinoille. Myös antennipaikkavuokrat ja pienimuotoinen tilapäinen vuokraus on jätetty eriyttämisen ulkopuolelle.

Kohteet missä osa tiloista kohdistuu markkinoille suuntautuvaan toimintaan osuudet on laskettu kohteen neliöiden suhteessa. Kohteittaiset liikevaihdot on saatu kirjanpidosta vuokralaisittain. Välittömät kustannukset kuten energiakulut ja kiinteistöjen hoitokulut on kirjattu suoraan kohteille. Välilliset kustannukset kuten Saimaan Tukipalveluiden kiinteistöhuollon kiinteä veloitus, Lappeenrannan Toimitilojen hallinnointipalkkiot, vakuutukset, eläkemaksut ja kaupungin sisäiset toimistopalvelut on kohdistettu tilakeskuksen kokonaisneliöiden suhteessa. Poistot on kirjattu kohdekohtaisesti. Rakennuksille kohdistamattomat poistot sekä tilakeskuksen rahoituskulut on jaettu kokonaisneliöiden suhteessa.

Eriytettävät kohteet

Raknro	Rak nimi	eriytettävät m2	kohteiden m2 yht	eriytettävä osuus
801202	Lappeen vanha pappila, Pehtoorintupa (as.rakennus)	103	103	100,0 %
801204	Lappeen vanha pappila,monitoimiosa/as.	66	296	22,3 %
815106	Kaupungintalo, henkilöstöravintola ja Williparkki	617,8	9121	6,8 %
815112	Opintien kiinteistö, korjaamorakennus	859	2150,5	39,9 %
822309	Kanavakoti, tsto,askartelu, kirjasto	10	469	2,1 %
822310	Kanavakoti, navettarakennus	865	900	96,1 %
823124	Karhuvuoren palvelukeskus, srk tilat	250	250	100,0 %
832304	Wolkoffin talomuseo, piharakennus	132,1	132,1	100,0 %
832305	Wolkoffin talomuseo, päärakennus	109	421	25,9 %
835991	Skinnarilan ulkoilualue, sauna	17	17	100,0 %
836908	Raatihuone ja päiväkot	314	848	37,0 %
836911	Konnuntie 586, kyläyh.d.kokoontumisrak	97	97	100,0 %
851107	Kanavansuun koulu, ylärakennus	440	440	100,0 %
851128	Kanavansuun koulu, alarakennus	690	690	100,0 %
871933	Taimitarhan lato	97,3	97,3	100,0 %
893102	Hinkanlahden huvila	85,5	85,5	100,0 %
893107	Hinkanrannan huoltorakennus	17,9	17,9	100,0 %
893117	Rauha, Maasteen potilasmökki	42	42	100,0 %
80010B	Lönnotinkatu 7, erityisopetus ja laboratorio	265	442	60,0 %
80011B	Koy Joutsenon Torirakennus	22,5	95	23,7 %
80008B	Sammontori, kirjasto+nsotilat	91	986	9,2 %
	yhteensä	5 191,1	17 700,3	
	kokonaisneliöt	183 756,4		
	markkinoilla toimivien osuus kokonaisneliöistä	2,82 %		

TILAKESKUS ERIYTETYN LIIKETOIMINNAN TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA

2021

Liike- vaihto	333 477,79
Materiaalit ja palvelut	-541 269,17
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-114 893,38
Palvelujen ostot	-426 375,79
Henkilöstökulut	-5 320,15
Palkat ja palkkiot	-56,40
Henkilösivukulut	-5 263,75
Eläkekulut	-5 263,75
Muut henkilösivukulut	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-37 810,66
Suunnitelman mukaiset poistot	-37 810,66
Arvonalentumiset	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	-46 252,43
Liikeyli/alijäämä	-297 174,62
Rahoitustuotot ja -kulut	-37 766,42
Korkotuotot	
Muut rahoitustuotot	
Korkokulut	-37 766,42
Muut rahoituskulut	
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	-334 941,04
Ylijäämä ennen poistoeroa ja varauksia	-334 941,04
Tilikauden yli-/alijäämä	-334 941,04

Taseyksiköiden tilinpäätökset

Tilakeskus

TULOSLASKELMA

	2021	2020
Liikevaihto	37 405 910,41	38 047 151,93
Valmistus omaan käyttöön	58 091,97	15 188,21
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-15 581 844,46	-15 072 986,19
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 387 812,00	-4 421 568,83
Palvelujen ostot	-10 194 032,46	-10 651 417,36
Henkilöstökulut yhteensä	-189 245,27	-189 065,56
Palkat ja palkkiot	-2 000	0
Henkilösivukulut	-187 245,27	-189 065,56
Eläkekulut	-187 245,27	-189 065,56
Muut henkilösivukulut	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-19 682 665,30	-19 039 622,74
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 071 150,37	-16 394 115,94
Arvonalentumiset	-9 611 514,93	-2 645 506,80
Liiketoiminnan muut kulut	-4 182 424,72	-4 681 968,79
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-2 172 177,37	-921 303,14
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 339 542,09	-1 084 713,16
Muut rahoitustuotot	0	0
Korkokulut	-1 339 234,68	-1 084 484,73
Muut rahoituskulut	-307,41	-228,43
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-3 511 719,46	-2 006 016,30
Ylijäämä ennen poistoeroa ja varauksia	-3 511 719,46	-2 006 016,30
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 511 719,46	-2 006 016,30

TASE

VASTAAVA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	258 036,12	37 200,00
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	35 621,10
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	258 036,12	72 821,10
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	20 000,00	20 000,00
Rakennukset	166 489 006,12	136 855 596,18
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 029 174,20	2 506 604,26
Koneet ja kalusto	11 193,55	22 387,15
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 042 717,21	30 521 545,85
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	175 592 091,08	169 926 133,44
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	200	200
Muut saamiset	213 650,25	208 930,25
Sijoitukset yhteensä	213 850,25	209 130,25
Pysyvät vastaavat yhteensä	176 063 977,45	170 208 084,79
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	332 234,69	452 503,90
Muut saamiset	347 862,21	301 630,03
Siirtosaamiset	98 792,04	
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	778 888,94	754 133,93
Rahat ja pankkisaamiset		
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	778 888,94	754 133,93
VASTAAVA	176 842 866,39	170 962 218,72

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	113 547 866,99	113 547 866,99
Ed. tilikausien ylijäämä (+)/alijäämä (-)	-18 541 101,71	-16 535 085,41
Tilikaudenylijäämä (+)/alijäämä (-)	-3 511 719,46	-2 006 016,30
Oma pääoma yhteensä	91 495 045,82	95 006 765,28
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	80 826 660,63	70 991 483,55
Pitkäaikaiset velat yhteensä	80 826 660,63	70 991 483,55
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 920 499,28	2 006 808,58
Saadut ennakot	7 026,50	7 360,90
Ostovelat	2 593 634,16	2 949 800,41
Muut lyhytaikaiset velat		
Siirtovelat		
Lyhytaikaiset velat yhteensä	4 521 159,94	4 963 969,89
Vieras pääoma yhteensä	85 347 820,57	75 955 453,44
VASTATTAVAA	176 842 866,39	170 962 218,72

RAHOITUSLASKELMA	2021	2020
1 000 euroa		
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	-2 172	-921
Poistot ja arvonalentumiset	19 683	19 040
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 340	-1 085
Tulorahoituksen korjauserät	3	
Toiminnan rahavirta	16 174	17 034
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-26 436	-28 657
Rahoitusosuudet investointimenoihin	399	222
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	500	
Investointien rahavirta	-25 537	-28 434
Toiminnan ja invest. rahavirta	-9 363	-11 401
Antolainasaamisten muutokset		
Antolainasaamisten muutokset	-5	-53
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaik.lainojen lis muilta	11 756	12 789
Pitkäaik.lainojen väh muilta	-2 007	-2 141
Lainakannan muutokset	9 749	10 648
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	-25	244
Korottomien velkojen muutos	-357	561
Rahoituksen rahavirta	9 363	11 401
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0

Etelä-Karjalan pelastuslaitos

TULOSLASKELMA	2021	2020
Liikevaihto	13 134 717,95	13 170 990,91
Valmistus omaan käyttöön	0	0
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-2 772 053,41	-2 470 662,84
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-614 111,20	-767 222,07
Palvelujen ostot	-2 157 942,21	-1 703 440,77
Henkilöstökulut yhteensä	-8 702 668,45	-9 714 427,26
Palkat ja palkkiot	-7 100 544,63	-7 992 800,95
Henkilösivukulut	-1 602 123,82	-1 721 626,31
Eläkekulut	-1 333 003,18	-1 451 334,60
Muut henkilösivukulut	-269 120,64	-270 291,71
Poistot ja arvonalentumiset	-517 471,86	-519 326,59
Suunnitelman mukaiset poistot	-517 471,86	-519 326,59
Liiketoiminnan muut kulut	-640 672,58	-339 936,26
Liikelylijäämä (-alijäämä)	501 851,65	126 637,96
Rahoitustuotot ja -kulut	-9 040,19	-542 879,81
Muut rahoitustuotot		
Muut rahoituskulut	-9 040,19	-542 879,81
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	492 811,46	-416 241,85
Ylijäämä ennen poistoeroa ja varauksia	492 811,46	-416 241,85
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	1 152 579,68	66 878,09
Varausten lis (-) tai väh (+)		168 179,50
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 645 391,14	-181 184,26

TASE

VASTAAVA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	205 071,37	1 424 451,21
Aineelliset hyödykkeet	205 071,37	1 424 451,21
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Pitkäaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset	0,00	46 772,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	0,00	46 772,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	608 567,89	459 567,58
Muut saamiset	72 533,00	374 967,05
Siirtosaamiset	195 000,00	
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	876 100,89	834 534,63
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	4 765 041,68	2 103 730,00
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	4 765 041,68	2 103 730,00
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	5 641 142,57	2 985 036,63
VASTAAVA	5 846 213,94	4 409 487,84

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	520 393,68	520 393,68
Ed. tilikausien ylijäämä (+)/alijäämä (-)	74 151,36	255 335,62
Tilikaudenylijäämä (+)/alijäämä (-)	1 645 391,14	-181 184,26
Oma pääoma yhteensä	2 239 936,18	594 545,04
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	390 593,01	1 543 172,69
Vapaaehtoiset varaukset	92 880,62	92 880,62
Poistoero ja vap.ehtoiset varaukset yhteensä	483 473,63	1 636 053,31
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	76 584,50	76 584,50
Ostovelat	454 720,72	559 514,35
Muut lyhytaikaiset velat	401 685,34	158 097,21
Siirtovelat	2 189 813,57	1 384 693,43
Lyhytaikaiset velat yhteensä	3 122 804,13	2 178 889,49
Vieras pääoma yhteensä	3 122 804,13	2 178 889,49
VASTATTAVAA	5 846 213,94	4 409 487,84

RAHOITUSLASKELMA	2021	2020
1 000 euroa		
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	502	127
Poistot ja arvonalentumiset	517	519
Rahoitustuotot ja -kulut	-9	-543
Tulorahoituksen korjaukset	-490	
Toiminnan rahavirta	520	103
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-54	-1 074
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-102	622
Pysyvien vastaavien		
hyödykkeiden luovutustulot	1 348	
Investointien rahavirta	1 192	-452
Toiminnan ja invest. rahavirta		
Rahoituksen rahavirta	1 712	-349
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	5	-83
Korottomien velkojen muutos	944	349
Rahoituksen rahavirta	949	267
RAHAVAROJEN MUUTOS	750	-83

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi

TULOSLASKELMA	2021	2020
Liikevaihto	3 042 666,81	2 920 321,28
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-446 709,37	-501 227,56
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-53 493,52	-71 501,10
Palvelujen ostot	-393 215,85	-429 726,46
Henkilöstökulut yhteensä	-2 167 766,08	-2 091 245,10
Palkat ja palkkiot	-1 751 104,77	-1 679 112,04
Henkilösivukulut	-416 661,31	-412 133,06
Eläkekulut	-345 419,33	-348 163,52
Muut henkilösivukulut	-71 241,98	-63 969,54
Poistot ja arvonalentumiset	-105 671,64	-105 671,64
Suunnitelman mukaiset poistot	-105 671,64	-105 671,64
Liiketoiminnan muut kulut	-380 256,93	-370 363,21
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-57 737,21	-148 186,23
Rahoitustuotot ja -kulut	-10	-761,92
Muut rahoitustuotot	0	0
Muut rahoituskulut	-10	-761,92
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-57 747,21	-148 948,15
Ylijäämä ennen poistoeroa ja varauksia	-57 747,21	-148 948,15
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	94 038,36	94 038,36
Varausten lis (-) tai väh (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	36 291,15	-54 909,79

TASE

VASTAAVA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	520 923,18	614 961,54
Koneet ja kalusto	3 147,99	14 781,27
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	524 071,17	629 742,81
Sijoitukset		
Muut saamiset	17 700,00	17 700,00
Sijoitukset yhteensä	17 700,00	17 700,00
Pysyvät vastaavat yhteensä	541 771,17	647 442,81
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	51 166,14	78 376,27
Muut saamiset	10 853,81	17 016,46
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	62 019,95	95 392,73
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	970 833,77	871 777,42
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	970 833,77	871 777,42
Vaihtuvat vastaavat	1 032 853,72	967 170,15
VASTAAVA	1 574 624,89	1 614 612,96

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Ed. tilikausien ylijäämä (+)/alijäämä (-)	553 384,56	608 294,35
Tilikaudenylijäämä (+)/alijäämä (-)	36 291,15	-54 909,79
Oma pääoma yhteensä	589 675,71	553 384,56
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	509 878,55	603 916,91
Poistoero ja vap.ehtoiset varaukset yhteensä	509 878,55	603 916,91
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	23 640,08	29 848,46
Muut lyhytaikaiset velat	38 885,56	44 244,72
Siirtovelat	412 544,99	383 218,31
Lyhytaikaiset velat yhteensä	475 070,63	457 311,49
Vieras pääoma yhteensä	475 070,63	457 311,49
VASTATTAVAA	1 574 624,89	1 614 612,96

RAHOITUSLASKELMA	2021	2020
1 000 euroa		
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	-58	-148
Poistot ja arvonalentumiset	106	106
Rahoitustuotot ja -kulut	-1	-1
Toiminnan rahavirta	48	-43
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0	0
Investointien rahavirta	0	0
Toiminnan ja invest. rahavirta	48	-43
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	33	0
Korottomien velkojen muutos	18	41
Rahoituksen rahavirta	51	42
RAHAVAROJEN MUUTOS	99	-1

Luettelot ja selvitykset

Tilinpäätös	sähköisenä tallenteena ja paperimuodossa
Päiväkirja	sähköisenä tallenteena
Pääkirja	sähköisenä tallenteena
Osakirjanpidot (palkat, varastot, laskutukset, käyttöomaisuus)	sähköisenä tallenteena

Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätös on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoitusmerkinnät ovat arkistoidussa kappaleessa.

Lappeenrannassa 28.3.2022

Kimmo Jarva
Kaupunginjohtaja

Joonas Grönlund
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Eeva Arvela

Linda Brandt-Ahde

Hanna Holopainen

Markus Iitiä

Riitta Munnukka

Kimmo Ruokoniemi

Kalle Saarela

Ari Torniainen

Juha Turkia

Marja-Liisa Vesterinen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Lappeenrannassa / 2022

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

Lappeenrannan kaupungin konserniyhteisöt

Tilinpäätös 2021 ja ennuste taloussuunnitelmakauteen 2022–2024

Tämä raportti sisältää vuonna 2021 kaupunginhallitukselle raportoivat konserniyhteisöt. Raportissa esitetään kustakin yhteisöstä niiden toimittamien tilinpäätöstietojen perusteella vuoden 2021 talouden ja toiminnan toteutuminen verrattuna talousarvioon 2021 ja kehittyminen verrattuna edelliseen vuoteen 2020 ottaen kantaa myös taloussuunnitelmakauteen 2022–2024.

Yhteisöjen toimittamien tietojen perusteella raportissa on lisäksi verrattu joitakin tunnuslukuja yleisiin raja-arvoihin ja analysoitu konserniyhteisön tilannetta lyhyesti. Analyysiosa perustuu tilinpäätösanalyysissä yleisesti käytettyihin tunnuslukuihin ja niiden tulkintaan. Kunnallisissa osakeyhtiöissä yhtiön olemassaololle voi olla muukin syy kuin voiton tuottaminen omistajalle.

TUNNUSLUKU (laskentakaavat)	RAJA-ARVOT				
	Erinom.	Hyvä	Tyydytt.	Välttävä	Heikko
Oman pääoman tuotto % (nettotulos/(opo keskimäärin tilikaud.))*100	yli 20 %	15 - 20 %	10 - 15 %	5 -10 %	alle 5 %
Sijoitetun pääoman tuotto % (nettotulos+rah.kulut+verot)/(sij.po keskim. tilikaud.)*100	yli 15 %	10 -15 %	6 -10 %	3 - 5 %	alle 3 %
Liiketulos % (liikevoitto)/(liikevaihto+liiketoim.muut tuotot)*100		yli 10 %	5 - 10 %		alle 5 %
Liikevoitto % liikevoitto/liikevaihto*100		yli 10 %	5 - 10 %		alle 5 %
Omavaraisuusaste % (opo+ poistoero ja vap.eht.var.)/(koko po - saadut ennakot)*100	yli 50 %	35 - 50 %	25 - 35 %	15 -25 %	alle 15 %
Current ratio (rah.omaisuus+vaihto-omaisuus+lyhyt.aik. saam.)/lyhyt.aik.velat		yli 2	1- 2		alle 1
Quick ratio (rah.omaisuus+lyhyt.aik.saam.)/(lyhytaik.velat-lyhyt.aik.ennakot)		yli 1	0,5 -1		alle 0,5
Lainanhoitokate (Liikevoitto+Poistot-Verot)/(Korkokulut+Lainanlyhennykset)		yli 2	1- 2		alle 1
Investointien tulorahoitus % (Kokonaistulos+Poistot)/Investointien omahankintameno*100	Mittaa varsinaisen toiminnan ja satunn. tuottojen riittävyyttä investointeihin. Mikäli tuotot eivät riitä yhtiö velkaantuu tai joutuu käyttämään pääomia investointeihin.				
Kassan riittävyys, pv (365*Rahavarat/Kassasta maksut tilikaudella)	Ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa yhtiön/konsernin kassavaroilla.				
Kassan riittävyys, pv (Lpr konsernitilit mukana) 365*(Rahavarat+Lpr konsernitilit)/Kassasta maksut tilikaudella)					

Tunnuslukujen raja-arvot ovat yleisesti yritysten tilinpäätösanalyysissä käytettyjä raja-arvoja. Eri-tyisesti pääoman tuotto prosenttien raja-arvoja tulisi arvioida suhteessa tarkasteluhetken yleiseen korko- ja tuottotasoon. Lisäksi on huomioitava, että joidenkin tunnuslukujen yleinen taso voi vaihdella toimialoittain hyvinkin paljon.

Yhtiön nimi (1 000 €)	Henkilöstö- muutos 21 vs 20	TP 2020 Liike- vaihto	TP 2020 Tulos	TA 2021 Liike- vaihto	TA 2021 Tulos	TP 2021 Liike- vaihto	TP 2021 Tulos
TYTÄRYHTEISÖT							
Lappeenrannan asuntopalvelu Oy - konserni	0	32 047	1 722	32 576	2 057	32 057	2 102
Lappeenrannan Energia Oy - konserni	-2	91 978	9 856	100 472	8 890	114 743	10 115
Lappeenrannan Toimitilat Oy - kon- serni	0	17 173	-32	16 250	-240	16 431	-145
Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy	0	12 825	430	12 328	-386	13 175	-832
Kiinteistö Oy Seniori-Saimaa	-	106	7	80	-73	80	-23
Lappeenrannan Teatterikiinteistö Oy	-	1 200	20	1 200	27	1 200	74
Saimaan Tukipalvelut Oy	-18	47 078	290	49 622	404	49 566	830
Saimaan Lentoasema säätiö sr - kon- serni	-1	675	-612	1 310	-886	649	-1 070
Wirma Lappeenranta Oy	0	298	29	286	17	212	48
KUNTAYHTYMÄT							
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyden- huollon kuntayhtymä	169	558 560	-28 270	610 043	26 995	616 887	28 862
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä	31	36 589	1 685	34 546	-1 717	34 201	-567
Etelä-Karjalan liitto	1	3 924	99	3 915	-60	3 730	271

Tytäryhteisöistä Etelä-Karjalan Pesula Oy:n myynti tapahtui vuoden 2021 aikana, joten se ei enää kuulu kaupunkikonserniin.

Kaupungin suora omistusosuus Meidän IT ja Talous Oy:ssä (Meita) pieneni vuoden 2020 aikana 17,8 %:sta 11,9%:iin kaupungin myytyä osakkeita Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystaloukselle ja Imatran kaupungille. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä Meitan ei enää katsota olevan kaupungin osakkuusyhtiö.

Henkilöstömäärien kehitys

Alla olevassa taulukossa on tarkasteltu konserniyhteisöiden henkilöstömäärän kehitystä vuosien 2018–2021 aikana.

Yhtiön nimi	Henkilöstö 2018	Henkilöstö 2019	Henkilöstö 2020	Henkilöstö 2021	2021 vs 2020 Muutos	2021 vs 2020 Muutos %
TYTÄRYHTEISÖT						
Lappeenrannan asuntopalvelu Oy - konserni	25	25	25	25	0	0,0 %
Lappeenrannan Energia Oy - konserni	133	121	117	115	-2	-1,7 %
Lappeenrannan Toimitilat Oy - konserni	26	26	31	31	0	0,0 %
Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy	30	32	36	36	0	0,0 %
Kiinteistö Oy Seniori-Saimaa	-	-	-	-	-	-
Lappeenrannan Teatterikiinteistö Oy	-	-	-	-	-	-
Saimaan Tukipalvelut Oy	1 015	902	909	891	-18	-2,0 %
Saimaan Lentoasema säätiö sr - konserni	13	18	17	16	-1	-5,9 %
Wirma Lappeenranta Oy	0	0	0	0	0	-
KUNTAYHTYMÄT						
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä	4 881	4 916	4 556	4 725	169	3,7 %
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä	376	365	367	398	31	8,4 %
Etelä-Karjalan liitto	39	39	36	37	1	2,8 %

Yllä olevan taulukon henkilömääriin eivät sisälly oman toimensa ohella (oto) konserniyhtiöissä työskentelevät. Saimaan Tukipalvelut Oy:n henkilömäärä sisältää vakituisten työntekijöiden lisäksi sijaiset. Saimaan Tukipalveluiden osalta on huomioitava, että vuoden 2019 alusta henkilömäärän laskentaperusteet muuttuivat. Nykyinen laskentakäytäntö huomioi paremmin esimerkiksi osa-aikaisten ja sijaisten työajan. Lisäksi osa henkilövähennyksestä vuonna 2019 johtui Etelä-Karjalan Pesula Oy:n yhtiöittämisestä.

Lappeenrannan Toimitilat Oy:n henkilömäärän kasvu vuonna 2020 johtuu siitä, että Lappeen Rakenuttaja Oy:n henkilöstö siirtyi vuoden 2020 alusta LATO Oy:öön.

Eksote ilmoittaa vakiintuneen käytännön mukaisesti henkilömäärätiedot henkilötyövuosina. Saimaan Lentoasemasäätiö sr-konsernin henkilömäärä on myös laskettu niin, että tarvittaessa töihin kutsuttavien henkilöiden työaika on suhteutettu vuosityöaikaan.

Tytäryhteisöt

Lappeenrannan Asuntopalvelu Oy -konserni

Toimitusjohtaja: Martti Mäkelä

Yhtiön toiminta-ajatus

Lappeenrannan Asuntopalvelu -konserni toteuttaa Lappeenrannan kaupungin asuntopoliittikkaa omistamalla, ylläpitämällä, vuokraamalla ja rakentamalla viihtyisiä sekä kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja. Yhtiö toimii Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARAn nimeämänä yleishyödyllisenä yhteisönä ja sen toiminta on keskittynyt asumiseen. Asuntopalvelu-konsernin omistuksessa on noin 5.000 vuokra-asuntoa, jotka sijaitsevat eri puolilla kaupunkia.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021 sekä suunta vuosille 2022–2024

Yhtiö vastaa vuokra-asuntojen, mukaan lukien erityisryhmät, kysyntään Lappeenrannan kaupungin alueella. Yhtiön omistamien ARA-asuntojen keskivuokra vuonna 2021 oli 10,86 eur/m²/kk, joka oli noin 20 % edullisempi kuin vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen keskivuokra kaupungissa. Lisäksi Asuntopalvelun asuntojen vuokriin sisältyy pääsääntöisesti sauna ja käyttövesi ilman erillistä korvausta. Vuodelle 2022 ARA-asuntojen vuokria ei korotettu. Vuokrien korotukset pyritään pitämään maltillisena myös jatkossa.

Yhtiö vastaa vuokra-asuntojen omistamisesta ja vuokraamisesta jatkossakin.

Tuloutustavoitteen toteutuminen vuonna 2021, jos yhtiön tarkoituksena on ensisijaisesti jakaa tuottoja omistajilleen

Yhtiö ei jaa tuottoja omistajalleen.

Suunniteltujen ja mahdollisten muiden investointihankkeiden toteutuminen vuonna 2021 myös kustannusten osalta sekä suunta vuosille 2022–2024

Vuonna 2021 valmistui yksi uusi 41 asunnon ohjatun senioriasumisen talo. Lisäksi peruskorjattiin kaksi taloa, joissa on yhteensä 48 asuntoa. Investointeihin käytettiin vuonna 2021 8,2 miljoonaa euroa ja vuosien 2022–2024 investointien määrän arvioidaan olevan yhteensä noin 20 miljoonaa euroa. Määrä vastaa kyseisenä aikana lyhennettävien lainojen määrää.

Suunniteltujen ja mahdollisen muiden rakenne- ja rahoitusjärjestelyjen toteutuminen vuonna 2021. Lisäksi selvitys kaupungilta haetuista takauksista ja lainoista.

Vuonna 2021 investoinnit toteutettiin pitkäaikaisilla valtion takaamalla korkotukilainoilla. Investointien omarahoitusosuuksien kattamiseksi on aiempina vuosina myyty omaisuutta. Muita rahoitusjärjestelyjä ei ollut. Uusia takauksia ei vuonna 2021 haettu kaupungilta.

Toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Toiminnan merkittävimmät riskit ovat: erityisasumisen yksiköiden tulevaisuus, lainojen korkojen äkillinen nousu ja vuokra-asuntojen kysynnän lasku.

Lappeenrannan Asuntopalvelu Oy - konsernin numeerinen osa:

Tuloslaskelma 1 000 €	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Muutos TP 2021/TA2021		Muutos TP 2021/TP2020	
				€	%	€	%
Liikevaihto	32 047	32 576	32 057	-519	-1,6 %	10	0,0 %
Liiketoiminnan muut tuotot	425	131	192	61	46,6 %	-233	-54,8 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0		0	
Materialit ja palvelut	0	0	0	0		0	
Henkilöstökulut	-1 467	-1 529	-1 581	-52	3,4 %	-114	7,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-7 345	-7 034	-7 031	3	0,0 %	314	-4,3 %
Liiketoiminnan muut kulut	-20 412	-20 007	-19 982	25	-0,1 %	430	-2,1 %
Liiketulos	3 248	4 137	3 655	-482	-11,7 %	407	12,5 %
Rahoitustuotot	71	52	61	9	17,3 %	-10	-14,1 %
Rahoituskulut	-1 137	-1 619	-1 088	531	-32,8 %	49	-4,3 %
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	2 182	2 570	2 628	58	2,3 %	446	20,4 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0		0	
Verot	-460	-514	-526	-12	2,3 %	-66	14,3 %
Tilikauden tulos	1 722	2 056	2 102	46	2,2 %	380	22,1 %

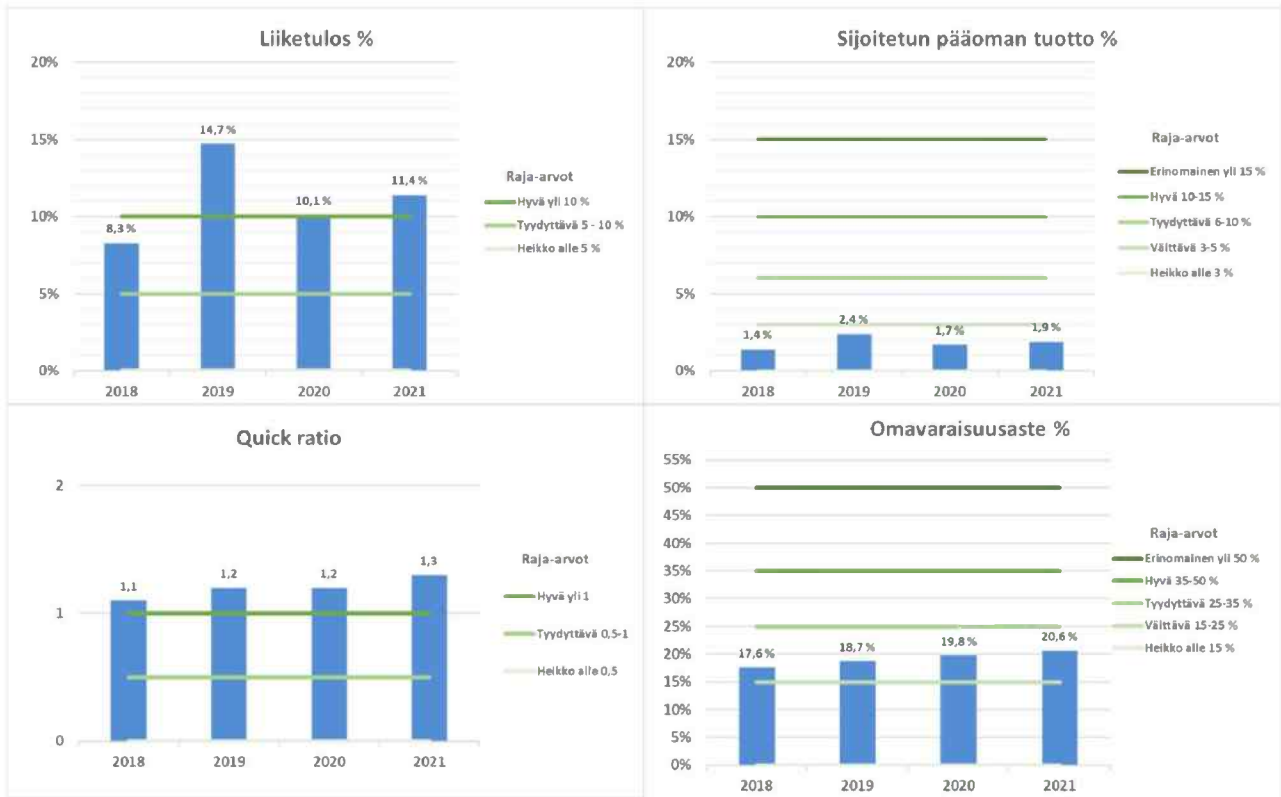
Tase vastaavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Pysyvät vastaavat (yht.)	184 085	185 506	1 421
Aineettomat hyödykkeet	74	72	-2
Aineelliset hyödykkeet	183 032	184 464	1 432
Sijoitukset	979	970	-9
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	12 940	13 798	858
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	6 749	7 627	878
Rahoitusarvopaperit	1 331	1 387	56
Rahat ja pankkisaamiset	4 860	4 784	-76
Vastaavaa yhteensä	197 025	199 304	2 279
Tase vastattavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Oma pääoma (yht.)	37 593	39 694	2 101
Osakepääoma	11 209	11 209	0
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	8 949	8 949	0
Ed. tilikausien voitto/tappio	15 713	17 434	1 721
Tilikauden voitto/tappio	1 722	2 102	380
Vähemmistöosuus	1 352	1 352	0
Pakolliset varaukset	0	0	0
Laskennallinen verovelka	2 787	3 314	527
Vieras pääoma (yht.)	155 293	154 944	-349
Pitkäaikainen vieraspääoma	144 046	143 610	-436
Lyhytaikainen vieraspääoma	11 247	11 334	87
Vastattavaa yhteensä	197 025	199 304	2 279

Rahoituslaskelma 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Liiketoiminnan rahavirta tai toiminnan rahavirta			
Liikevoitto (tai Vuosikate)	2 182	2 628	446
Oikaisut liikevoittoon (poistot ja pak.var.)	8 535	8 036	-499
Käyttöpääoman muutos	830	-925	-1 755
Maksetut korot ja maksut	-1 145	-1 104	41
Saadut osingot			0
Saadut korot	67	61	-6
Maksetut verot			0
Satunnaiset erät			0
Liiketoiminnan rahavirta tai toiminnan rahavirta yhteensä	10 469	8 696	-1 773
Investointien rahavirta			
Investoinnit muihin sijoituksiin	0	0	0
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-4 675	-8 217	-3 542
Saadut investointiavustukset	0	0	0
Investoinnit varauksella katetut	26	0	-26
Luovutustulot muista sijoituksista	63	31	-32
Investointien rahavirta yhteensä	-4 586	-8 186	-3 600
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	5 883	510	-5 373
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			0
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	-4 956	-504	4 452
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-175	-26	149
Maksullinen osakeanti			0
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-5 131	-530	4 601
Rahavarojen muutos	752	-20	-772
Rahavarat 31.12.	6 191	6 171	-20
Rahavarat 1.1.	5 439	6 191	752
Lainakanta 31.12.	150 980	150 450	-530
Lainakanta 1.1.	156 111	150 980	-5 131

Tunnusluvut laskentakauden lopussa	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP2020 Muutos
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	100,0	100,0	0,0
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä %	0,0	0,0	0,0
Henkilöstöä keskimäärin	25	25	0
Investoinnit (1000 €)	4 586	8 186	3 600
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1 000€)	150 980	150 450	-530
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	11 233	9 430	-1 803
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	0	0	0
Kannattavuus			
Oman pääoman tuotto %	4,7	5,4	0,7
Sijoitetun pääoman tuotto %	1,7	1,9	0,2
Liiketulos %	10,1	11,4	1,3
Vakavaraisuus			
Omavaraisuusaste %	19,8	20,6	0,8
Maksuvalmius			
Current ratio	1,1	1,2	0,1
Quick ratio	1,2	1,3	0,1
Yhtiön rooli konsernin sisäisessä kaupankäynnissä			
Myynti Lappeenrannan kaupungille (1000 €)	37	23	-14
Ostot Lappeenrannan kaupungilta (1000 €)	404	351	-53
Rahoituslaskelman tunnusluvut			
Investointien tulorahoitus %	207,7	114,8	-92,9
Lainanhoitokate	1,0	1,0	0,0
Kassan riittävyys, pv	40,0	40,2	0,2
Kassan riittävyys, pv (Lpr konsernitilit mukana)	80,0	80,4	0,4
Yhtiökohtaiset toiminnalliset tunnusluvut			
Tuloutus kaupungille (1000 €)	0	0	0

Tunnuslukuja suhteessa yleisiin raja-arvoihin ja sanallinen arvio

Liiketulosprosentin heilahteluun vuosittain vaikuttavat lähinnä yksittäisten kohteiden myyntivoitot ja -tappiot. Sijoitetun pääoman tuotto prosentti on heikko, mutta kannattavuuden tunnuslukuja tarkasteltaessa on kuitenkin huomioitava toiminnan luonne. Vuokrataso sosiaalisessa asuntotuotannossa – mitä vuokrakohteet pääasiassa ovat – on säännelty, eikä siten tavoitteena ole voiton maksimointi.

Omavaraisuusasteella mitattuna konsernin vakavaraisuus on välttävä. Toimialan pääomavaltaisuudesta ja toiminnan luonteesta johtuen vakavaraisuuden merkittävä parantaminen lyhyellä aikavälillä ei ole mahdollista. Riskien kannalta tärkeämpää onkin saada tulorahoitus suhteessa investointeihin pysymään tasolla, jolla korollisten velkojen määrää saadaan hallitusti pienennettyä tulevaisuudessa.

Tunnuslukuja tarkasteltaessa on syytä huomioida, että yhtiön tehtävänä on sosiaalinen asuntotuotanto, eikä kaupungin ensisijainen intressi ole saada tuottoja yhtiöstä, vaan toteuttaa kaupungin asuntopolitiikkaa.

Lappeenrannan Energia Oy -konserni

Toimitusjohtaja: Arto Nikkanen

Yhtiön toiminta-ajatus

Lappeenrannan Energia -konsernissa emoyhtiö on Lappeenrannan Energia Oy, joka on kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö. Konserni tuottaa ja myy energia- ja vesituotteita sekä hallinnoi jakeluverkkoja. Energia Oy:n tytäryhtiöitä ovat Lappeenrannan Energiaverkot Oy ja Lappeenrannan Lämpövoima Oy. Merkittäviä osakkuusyhtiöitä ovat Kaukaan Voima Oy, Suomen Hyötytuuli Oy ja Elvera Oy sekä vuoden 2019 alusta aloittanut Väre Oy.

Yleiskuvaus vuoden 2021 toiminnasta, liikevaihdon ja tuloksen toteutumisesta vuonna 2021 verrattuna talousarvioon 2021 että kehittymisestä verrattuna tilinpäätökseen 2020 sekä suunta vuosille 2022–2024

Toteutunut liikevaihto 114,7 miljoonaa euroa oli noin 25 % edellisvuotta (92,0) suurempi ylittäen budjetin noin 14 miljoonalla eurolla. Tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 1,8 miljoonaa euroa budjetoitua suurempi ja verojen jälkeen tilikauden voitoksi muodostui 10,1 miljoonaa euroa. Tulos oli kaksijakoinen. Polttoaineiden hinnat ja päästöoikeuden hinta nousivat voimakkaasti, joka osaltaan heikensi yhtiön tulosta. Lisäksi sähköverkkoliiketoiminnan 10 % hinnanalennus 1.6.2021 alensi yhtiön tulosta. Korkeat sähkön markkinahinnat kuitenkin paransivat merkittävästi sähkön tuotannon tulosta, joka johti konsernin tuloksen parantumiseen budjettiin verrattuna.

Tulevina vuosina liikevaihdon ennakoidaan asettuvan tasolle 100 miljoonaa euroa ja tulostason ennakoidaan olevan tasolla 8–11 miljoonaa euroa.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021 sekä suunta vuosille 2022–2024

Konsernin konkreettinen tavoite on tuottaa omistajalle asetettu tuotto valtuustokauden aikana. Toteutunut tuotto vuonna 2021 oli tavoitteen mukainen 11,2 miljoonaa euroa.

Tuloutustavoitteen toteutuminen vuonna 2021, jos yhtiön tarkoituksena on ensisijaisesti jakaa tuottoja omistajilleen

Tuotto vuonna 2021 oli yhteensä 11,2 miljoonaa euroa.

Suunniteltujen ja mahdollisten muiden investointihankkeiden toteutuminen vuonna 2021 myös kustannusten osalta sekä suunta vuosille 2022–2024

Toteutunut investointitaso oli 25,9 miljoonaa euroa, joka oli olennaisesti budjetoidulla tasolla (25,7). Tulevina vuosina investointitaso on tarkoitus pitää tasolla 20–26 miljoonaa euroa/vuosi.

Vuosien 2022–2024 osalta Lappeenrannan Energia -konsernissa on näköpiirissä kaksi merkittävää investointikokonaisuutta. Jätevedenpuhdistamoinvestoinnin suuruudeksi on arvioitu 70–100 miljoonaa euroa, mutta sen kustannukset eivät tule merkittävältä osin toteutumaan vielä suunnitelmakaudella 2022–2024. Tämän lisäksi yhtiö suunnittelee hiili-neutraaliin lämmöntuotantoon siirtymistä vuoteen 2026 mennessä. Tämä suunnitelma edellyttää investointeja arviolta noin 10–15 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 talousarviossa on varauduttu Ihalaisen pellettikonversioon noin 1,6 miljoonalla eurolla.

Suunniteltujen ja mahdollisen muiden rakenne- ja rahoitusjärjestelyjen toteutuminen vuonna 2021. Lisäksi selvitys kaupungilta haetuista takauksista ja lainoista.

Vuoden 2021 aikana toteutettiin Lappeenrannan Energiaverkkojen sähköverkkojen suunnittelun liikkeenluovutus Elvera Oylle.

Rahoituksen osalta nostettiin 13 miljoonan euron 10 vuoden kiinteäkorkoinen laina Kuntarahoitus Oyj:ltä. Tähän lainaan haettiin ja saatiin Lappeenrannan kaupungin takaus.

Toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Energian omistama sähköntuotanto on alttiina sähkömarkkinoiden nopeisiin ja voimak-

kaisiin muutoksiin ja niihin reagoiminen on taloudellisessa mielessä avainasemassa. Hallitun riskipolitiikan avulla taloudelliset vaikutukset pidetään hyväksyttävissä rajoissa. Suurhäiriöihin kaukolämmön, sähkön ja veden toimituksessa on varauduttu erilaisin varajärjestelmin ja niiden käyttöä harjoitellaan säännöllisesti.

Sähköverkko- ja maakaasuliiketoiminnan tuotto on säänneltyä Energiaviraston toimesta ja valvontamallissa määriteltävään kohtuulliseen tuottotasoon vaikuttaa korkotason kehitys. Valvontamalliin tehtävät muutokset vaikuttavat kyseisten liiketoimintojen kannattavuuteen merkittävästi.

Lappeenrannan Energia Oy – konsernin numeerinen osa:

Tuloslaskelma 1 000 €	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Muutos TP 2021/TA2021		Muutos TP 2021/TP2020	
				€	%	€	%
Liikevaihto	91 978	100 472	114 743	14 271	14,2 %	22765	24,8 %
Liiketoiminnan muut tuotot	1 159	924	1 144	220	23,8 %	-15	-1,3 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0		0	
Materialit ja palvelut	-44 314	-53 699	-64 366	-10 667	19,9 %	-20052	45,2 %
Henkilöstökulut	-7 749	-7 974	-7 785	189	-2,4 %	-36	0,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-16 000	-16 376	-16 628	-252	1,5 %	-628	3,9 %
Liiketoiminnan muut kulut	-5 269	-4 552	-6 139	-1 587	34,9 %	-870	16,5 %
Liiketulos	19 805	18 795	20 969	2 174	11,6 %	1164	5,9 %
Rahoitustuotot	999	700	424	-276	-39,4 %	-575	-57,6 %
Rahoituskulut	-8 237	-8 055	-8 162	-107	1,3 %	75	-0,9 %
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	12 567	11 440	13 231	1 791	15,7 %	664	5,3 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0		0	
Verot	-2 711	-2 550	-3 116	-566	22,2 %	-405	14,9 %
Tilikauden tulos	9 856	8 890	10 115	1 225	13,8 %	259	2,6 %

Tase vastaavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Pysyvät vastaavat (yht.)	285 976	293 823	7 847
Aineettomat hyödykkeet	10 293	9 229	-1 064
Aineelliset hyödykkeet	224 792	234 513	9 721
Sijoitukset	50 891	50 081	-810
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	22 824	38 380	15 556
Vaihto-omaisuus	2 717	2 107	-610
Saamiset	19 295	33 540	14 245
Rahoitusarvopaperit	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	812	2 733	1 921
Vastaavaa yhteensä	308 800	332 203	23 403
Tase vastattavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Oma pääoma (yht.)	75 658	82 288	6 630
Osakepääoma	10 000	10 000	0
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	10 838	10 838	0
Ed. tilikausien voitto/tappio	44 964	51 335	6 371
Tilikauden voitto/tappio	9 856	10 115	259
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0	0	0
Pakolliset varaukset	0	0	0
Laskennallinen verovelka	14 045	15 546	1 501
Vieras pääoma (yht.)	219 097	234 369	15 272
Pitkäaikainen vieraspääoma	181 637	188 026	6 389
Lyhytaikainen vieraspääoma	37 460	46 343	8 883
Vastattavaa yhteensä	308 800	332 203	23 403

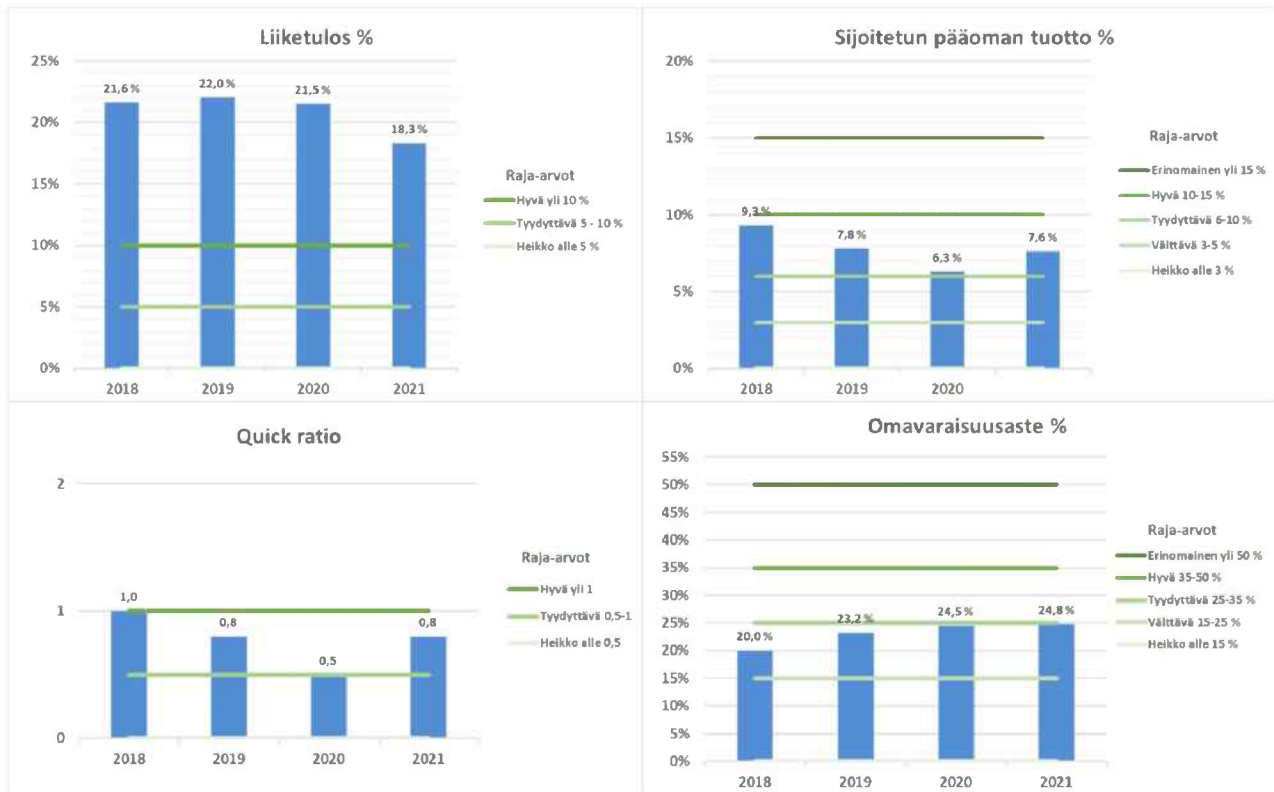
Rahoituslaskelma 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Liiketoiminnan rahavirta tai toiminnan rahavirta			
Liikevoitto (tai Vuosikate)	19 805	20 969	1 164
Oikaisut liikevoittoon (poistot ja pak.var.)	16 513	18 367	1 854
Käyttöpääoman muutos	12 711	-3 888	-16 599
Maksetut korot ja maksut	-8 291	-8 183	108
Saadut osingot	954	397	-557
Saadut korot	45	28	-17
Maksetut verot	-2 054	-1 520	534
Satunnaiset erät			0
Liiketoiminnan rahavirta tai toiminnan rahavirta yhteensä	39 683	26 170	-13 513
Investointien rahavirta			
Investoinnit muihin sijoituksiin	-1 702	-813	889
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-28 537	-25 132	3 405
Saadut investointiavustukset			0
Investoinnit varauksella katetut			0
Luovutustulot muista sijoituksista	3	0	-3
Investointien rahavirta yhteensä	-30 236	-25 945	4 291
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	9 447	225	-9 222
Rahoituksen rahavirta			
Liittymismaksujen lisäys	1 256	1 132	-124
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	-6 168	4 302	10 470
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-3 016	-1 869	1 147
Maksullinen osakeanti	-1 868	-1 869	-1
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-9 796	1 696	11 492
Rahavarojen muutos	-349	1 921	2 270
Rahavarat 31.12.	812	2 733	1 921
Rahavarat 1.1.	1 161	812	-349
Lainakanta 31.12.	148 461	151 359	2 898
Lainakanta 1.1.	149 512	148 461	-1 051

Lainakanta sisältää käytössä olleen konsernitililimiitin.

Tunnusluvut laskentakauden lopussa	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP2020 Muutos
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	100,0	100,0	0,0
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä %			0,0
Henkilöstöä keskimäärin	117	115	-2
Investoinnit (1000 €)	30 247	26 924	-3 323
Konsernin sis.lainat (1000 €)	82 182	91 491	9 309
Ulkoiset lainat (1 000€)	29 480	33 781	
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	29 480	33 781	4 301
Kaupungin antolainat (1000 €)	89 807	89 761	-46
Leasingvastuut (1000 €)	22	28	6
Kannattavuus			
Oman pääoman tuotto %	13,6	12,8	-0,8
Sijoitetun pääoman tuotto %	6,3	7,6	1,3
Liiketulos %	21,5	18,3	-3,2
Vakavaraisuus			
Omavaraisuusaste %	24,5	24,8	0,3
Maksuvalmius			
Current ratio	0,5	0,8	0,3
Quick ratio	0,5	0,8	0,3
Yhtiön rooli konsernin sisäisessä kaupankäynnissä			
Myynti Lappeenrannan kaupungille (1000 €)	5 348	5 671	323
Ostot Lappeenrannan kaupungilta (1000 €)	416	487	71
Rahoituslaskelman tunnusluvut			
Investointien tulorahoitus %	94,0	111,0	17,0
Lainanhoitokate	1,4	2,2	0,8
Kassan riittävyys, pv	1,5	5,8	4,3
Kassan riittävyys, pv (Lpr konsernitilit mukana)	-15,0	-10,6	4,4
Yhtiökohtaiset toiminnalliset tunnusluvut			
Myynti kaupungille (jätevesi, lämmitys, sähkö, 1000 €)	5 348	5 671	323
Tuloutus kaupungille (Osingonjako) (1000 €)	3 737	3 740	3

Tunnuslukuja suhteessa yleisiin raja-arvoihin ja sanallinen arvio

Sijoitetun pääoman tuottoprosentti on yleinen korkotaso huomioiden hyvä. Liiketulosprosentti on edelleen hyvä, vaikka se heikkenikin edellisistä vuosista. Konsernin kannattavuus on hyvä.

Omavaraisuusasteella mitattuna konsernin vakavaraisuus on välttävä. Alhainen omavaraisuusaste kertoo suuresta vieraan pääoman osuudesta rahoituksessa.

Vakavaraisuutta tarkasteltaessa tulee huomioida, että tilinpäätöksen 2021 mukaan konsernin vieraasta pääomasta suurin osa muodostuu lainoista kaupungille. Lainat ovat syntyneet Energia-konsernin yhtiöittämisen seurauksena. Tuloutustavoite kaupungille vaikuttaa omavaraisuusasteen parantamismahdollisuuksiin voitollisista tuloksista huolimatta. Tunnuslukuja laskettaessa ei pääomailainaa ole oikaistu kuuluvaksi omaan pääomaan.

Energia-konsernilta saatavat osinko- ja korkotuotot ovat merkittävä lisä kaupungin omassa talousarviossa. Konsernin investoinnit muodostavat riskin myös kaupungin oman tulopohjan kehittymiselle.

Tilinpäätöshetkellä 2021 konsernin maksuvalmiutta ja rahoituspuskuria mittaava tunnusluku Quick ratio on tyydyttävällä tasolla. On kuitenkin huomioitava, että kyseinen tunnusluku kuvaa tilannetta vain tilinpäätöspäivänä. Maksuvalmiuden tunnusluvuissa näkyy kuitenkin se, että hyvästä kannattavuudesta huolimatta investointitaso ja tuloutusvaade aiheuttavat painetta rahoituksen riittävyyteen. Konsernin tulevat investointipaineet ovat merkittävät.

Lappeenrannan Toimitilat Oy – konserni

Toimitusjohtaja: Mikko Hietamies

Yleiskuvaus vuoden 2021 toiminnasta, liikevaihdon ja tuloksen toteutumisesta vuonna 2021 verrattuna talousarvioon 2021 että kehittymisestä verrattuna tilinpäätökseen 2020 sekä suunta vuosille 2022–2024

Konsernirakenne:

1. Lappeenrannan Toimitilat Oy
2. Lappeenrannan Yritystila Oy
  - 2.1 Lappeenranta Free Zone Oy Ltd
  - 2.2 Kiinteistö Oy Mustolan Huoltorakennus
  - 2.3 Kiinteistö Oy Reijolan Liikekeskus
  - 2.4 Lappeenrannan Matkakeskus Oy
  - 2.5 Kiinteistö Oy Joutsenon Annukka
- Osakkuusyhtiöt Kiinteistö Oy Sammonpiha ja Keskinäinen Kiinteistö Oy Maakuntagalleria
3. Lappeenrannan Kuntakiinteistöt Oy
4. Williparkki Oy

Lappeenrannan Toimitilat -konsernin tärkeimpänä tavoitteena ja tehtävänä on varmistaa, että kaupungin toimialoilla ja kaupunkikonsernin ulkopuolisilla vuokralaisilla on käytössään käyttötarkoitukseen sopivat, terveelliset ja turvalliset toimitilat. Tilojen käytön tehostaminen, tilojen yhteiskäytön, muunneltavuuden ja monikäyttöisyyden lisääminen ovat koko kaupunkikonsernin talouden kannalta olennaisia asioita, joissa täytyy onnistua, kun uusia toimitiloja rakennetaan ja järjestetään seuraavien vuosikymmenten ajaksi. Konserniyhtiöiden toimialaan kuuluvat myös satamatoiminnot ja maksullinen pysäköinti.

Tilakeskus vastaa Lappeenrannan kaupungin palvelutuotannossa olevien rakennusten hallinnoinnista, ylläpidosta sekä peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeista. Tilakeskus toteuttaa kaupungin palvelutoimintaa tukevia toimintaympäristöjä varhaiskasvatukseen, perusopetuksen, kulttuuritoimen, liikuntatoimen, nuorisotoimen, konsernihallinnon ja muiden kaupunkikonsernin toimijoiden käyttöön.

Tilakeskuksen tehtäväksi ja järjestämisvastuun toteuttamiseksi tarpeelliset toimenpiteet tilakeskus hankkii ostopalveluna Lappeenrannan Toimitilat Oy -konsernin yhtiöiltä, Lappeenranta-konsernin muilta yhtiöiltä ja toimijoilta tai ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Kaupungin ja Lappeenrannan Toimitilat Oy:n välillä on voimassaoleva palvelusopimus edellä mainittujen tehtävien hoitamisesta.

Valtaosa Lappeenrannan Toimitilat Oy:n henkilöstöstä on työskennellyt kaupunkikonsernin omaa palvelutuotantoa palvelevien rakennushankkeiden ja ylläpidon järjestämisen parissa. Jo vuonna 2020 painopiste oli muuttunut rakennushankkeiden valmistelusta ja suunnittelusta rakennusten toteutusvaiheeseen. Vuonna 2021 valmistui kolme isoa kouluhanketta: Kesämäenrinteen koulun peruskorjaus ja Joutsenon koulu, jotka otettiin käyttöön syksyllä 2021 sekä Lauritsalan koulu, joka otettiin käyttöön vuoden 2022 alussa.

Muita merkittäviä peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeita ovat olleet Rakuunamäelle sijoittuvan päiväkodin rakentaminen, joka käynnistyi alkukesästä 2021. Sisäliikuntahalli ja jääareenahankkeiden valmistelua jatkettiin vuonna 2021. Tammikuussa 2022 kulttuuri- ja liikuntalautakunta hyväksyi osaltaan sisäliikuntahallin hankesuunnitelman. Sammontalo on tarkoitus toteuttaa yhteistoiminnallisena projektinjohtourakkana. Hankkeen kehitysvaihe käynnistyi marraskuussa 2021 ja se päättyy huhti-toukokuun vaihteessa, minkä jälkeen on tarkoitus tehdä rakentamispäätös ja käynnistää rakentaminen. Pääkirjaston osalta syksyllä 2021 päätettiin Iso-Kristiinaan sijoittuvasta väistötilaratkaisusta. Kirjaston toteutussuunnittelu on käynnistetty tammikuussa 2022. Nuorisotalo Monarin hankesuunnittelu on jatkunut. Monarin sijaintiin liittyen on tutkittu useita erilaisia vaihtoehtoja. Korvenkylän koulun hankesuunnittelu saatiin valmiiksi ja hyväksyttiin tammikuussa 2022.

Rakennusten ylläpidossa painopiste oli vuonna 2021 edelleen suunnitelmanmukaisien vuosikorjausten lisäksi kuntotutkimuksissa, kohdekohtaisten kunnossapitotarpeiden tunnistamisessa ja määräaikaishuoltojen aikataulutuksessa sekä energiatehokkuuden lisäämiseen liittyvissä toimenpiteissä ja kehityshankkeissa. Ylläpidon kehittämisen tavoitteeksi on energiatehokkuuden parantamisen ohella otettu suunnitelmallisuuden lisääminen, kustannustietoisuuden parantaminen ja painopisteen kääntäminen vikakorjauksista kohti ennakoivaa ylläpitoa.

Kaupunkikonsernin ulkopuolisten toimijoiden osalta Lappeenrannan Toimitilat Oy ja Lappeenrannan Yritystila Oy ovat olleet kiinteistötoiminnan asiantuntijana useissa erikokoisissa Lappeenrannan kaupungin elinkeinostrategiassa kiinteistö-, toimitila- ja sijoittautumishankkeissa. Hankkeiden tavoitteena on kaupungin vetovoiman ja yritysten toimintaedellytysten parantaminen sekä edellytysten luominen uusille työpaikoille. Hankkeita on eri kehitysvaiheissa.

Yritystila Oy kävi neuvotteluja omistamansa tontin myymisestä osoitteessa Tullitie 7. Tonttikauppa ei toteutunut vuonna 2021 ja loppuvuodesta kaupan kohde muuttui Lentokentäntielle. Samassa yhteydessä neuvoteltiin kiinteistön ostamisesta Yritystilalle. Neuvottelut ovat edenneet vuoden 2022 alkuvuodesta.

Vuonna 2021 valmisteltiin kaupungin omistamien ulosvuokrattujen kohteiden siirtämistä Yritystilan omistukseen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevien kohteiden hallinnan siirtämistä takaisin kaupungille. Samassa yhteydessä selvitettiin Lappeenrannan Yritystila Oy:n, Lappeenranta Free Zone Oy Ltd:n ja Williparkki Oy:n tarvitsemien ylläpidon ja kunnossapidon palveluiden järjestämistä. Sotekohteiden osalta kaupungin ja Yritystilan välinen vuokrasopimus päätettiin vuodenvaihteessa ja muilta osin valmistelu on vielä kesken.

Yhden merkittävän vuokralaisen kanssa Yritystilalla on ollut käynnissä prosessi, jossa vuokralaiselle haettiin häätöä maksamattomien vuokrien vuoksi. Käräjäoikeus antoi yhtiön haastehakemuksen mukaisen päätöksen, joka sai lainvoiman tammikuun 2021 alussa. Tällä hetkellä on käynnissä häädön täytäntöönpano.

Toimitilavuokraustoimintaan COVID-19 aiheutti kauaskantoisia vaikutuksia. Suuret yritykset ja organisaatiot tulevat luultavasti valitsemaan pienempiä toimistokomplekseja työntekijöiden kotien lähetyviltä yhden suuren toimitilan sijaan. Koronakriisin jälkeen joustavien toimitilojen kysyntä tulee oletettavasti vain kasvamaan, kun työntekijät jatkavat osittaista etätyöskentelyä vielä pitkään. Joustavat palvelutoimistot ovat mitä luultavammin uusi trendi korona-ajan jälkeen.

COVID-19 on vaikuttanut kielteisesti Yritystilän liiketoimintaan, etenkin palvelualalle annetut viranomismääräykset ja kuluttajakäyttäytymien ovat vaikeuttaneet Yritystilän palvelualan vuokralaisten liiketoimintaa ja vuokranmaksukykyä.

Lappeenranta Free Zone Oy Ltd on ollut mukana kaupungin käynnistämässä Mustolan sataman strategiahankkeessa: Mustola, portti Saimaalle. Hankkeen tarkoituksena on kartoittaa sataman nykytila ja selvittää keskeisimmät kehitystarpeet tulevaisuuden suurempia rahoitustarpeita ajatellen.

Aktiivinen uusasiakashankinta on tuottanut tuloksia: uusia asiakassopimuksia raaka-ainekuljetuksiin ja varastointiin on solmittu Mustolan satama-alueelle. Toisaalta yhtiön toiminnan ennustettavuutta vaikeuttaa edelleenkin rahtisataman asiakkaiden kansainvälisten liiketoimintojen ja Venäjän kauppaan liittyvä epävarmuus.

Saimaan kanavan sulkujen pidentämiseen on valtion taholta päätetty sijoittaa 95 miljoonan euroa. Sulkujen pidentämishanke tulee mahdollistamaan suurempien alusten liikennöintiä.

nin kanavalla ja siten aiempaa laajamittaisemman rahtiliikenteen harjoittamisen. Sulkujen pidennyshanke jouduttiin väliaikaisesti keskeyttämään loppuvuodesta 2021 hallinnollisten syiden vuoksi.

Matkustajasataman risteilyliiketoimintaan vaikuttivat voimakkaasti koronapandemian aiheuttamat rajoitteet. Ulkomaan risteilyliikenne on ollut täysin pysähdyksissä jo toisena perättäisenä vuotena. Pienvenesatamien lisätarpeeseen ja palveluiden parantamiseen yhtiö on vastannut kysynnän ja olemassa olevien resurssiensa mukaan.

Lappeenrannan Kuntakiinteistöt Oy:n toiminta on ollut keskeytyksissä veroasioihin liittyvän muutoksenhaun ajan. Yhtiön rooli jatkossa on valmistelussa, ja yhdessä omistajaohjauksen kanssa linjataan mihin suuntaan Lappeenrannan Kuntakiinteistöt Oy:n toimintaa kehitetään.

Williparkki Oy:n liiketoiminta keskittyy kaupungin päättämien maksullisten pysäköintialueiden sekä omistamiensa pysäköintitalojen P-Torin, P-Pormestarin ja P-Cityn operoimiseen. Lisäksi yhtiö operoi keskussairaalan, rautatieaseman, lentoaseman ja kauppakeskus Gallerian pysäköintialueita.

Jo toista vuotta jatkunut koronapandemia ja sen vuoksi asetetut rajoitukset ja suositukset vaikuttivat merkittävästi pysäköintiliiketoimintaan. Suositukset ja rajoitukset kuitenkin vaihtelivat vuoden aikana ja välillä pysäköintiliiketoiminta elpyi ja asiakasmäärät lähtivät hetkittäin kasvuun.

Yhtiö osallistui Lappeenrannan keskustan pysäköinnin opastusjärjestelmän yleissuunnitelman päivitykseen. Vuonna 2022 yhtiö varautuu parantamaan pysäköinnin opastusjärjestelmää yhteistyössä kaupungin kanssa.

Lappeenrannan Kuntakiinteistöt Oy ja Lappeenrannan Yritystila Oy saivat kesäkuussa verotuksen oikaisulautakunnalta päätökset,

joiden mukaan yhtiöiden vuoden 2017 verotusta oikaistaan. Lappeenrannan Kuntakiinteistöt Oy:n verotusta oikaistiin siten, että yhtiö sai veronpalautusta 1.633.159,10 euroa. Lappeenrannan Yritystila Oy:n verotusta oikaistiin siten, että yhtiö sai veronpalautusta 303.802,37 euroa.

Lappeenrannan Toimitilat Oy:n, Lappeenrannan Yritystila Oy:n, Lappeenranta Free Zone Oy Ltd:n, Lappeenrannan Kuntakiinteistöt Oy:n ja Williparkki Oy:n yhtiöjärjestyksiä muutettiin muun muassa siten, että hallituksen jäsenmääräksi määriteltiin yhdeksän varsinaista jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Lisäksi emoyhtiön yhtiökokousta koskevat määräykset muutettiin niin, että yhtiökokous pidetään tavanomaisena yhtiökokouksena irrallaan kaupunginvaltuuston kokouksesta. Edelleen emoyhtiön yhtiöjärjestykseen sisällytettiin määräys yhtiön asemasta julkisia hankintoja ja käyttöoikeussopimuksia koskevan lain tarkoittamana sidosyksikkönä. Määräyksen tarkoituksena on vahvistaa yhtiön sidosyksikköasemaa.

Lappeenrannan Toimitilat -konsernin liikevaihto 1.1.-31.12.2021 oli 16.432 te (TA 2021: 16.250 te, TP 2020: 17.173 te). Konsernin tulos samana ajankohtana oli -145 te (TA 2021: -240 te, TP 2020: -32 te).

Vuosina 2022–2024 liikevaihdon arvioidaan olevan noin 12 miljoonaa euroa vuodessa. Konsernin tavoitteena tarkastelujaksolla on vuosittainen positiivinen tulos.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021 sekä suunta vuosille 2022–2024

Kaupungin palvelutuotannossa olevien tilojen neliömäärä on 90 % vuodenvaihteen 2017/2018 tasosta vuoteen 2021 mennessä ja 85 % vuoteen 2023 mennessä

Toteutuma:

Uudet koulu- ja päiväkotihankkeet on toteutettu huomioiden tilatehokkuusvaatimukset. Yksittäiset hankkeet ovat tilatehokkaita. Koko

rakennusmassan osalta neliöt eivät ole pienentyneet asetetun tavoitteen mukaisesti.

Tilakeskukselle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen

Toteutuma:

Tilakeskukselle asetettujen tavoitteiden toteutuminen on esitetty elinvoiman ja kaupunkikehityksen tilinpäätöstekstissä.

Tuloutustavoitteen toteutuminen vuonna 2021, jos yhtiön tarkoituksena on ensisijaisesti jakaa tuottoja omistajilleen

Lappeenrannan Toimitilat-konsernille on asetettu 150.000 euron tuloutustavoite vuodelle 2021. Lappeenrannan Toimitilat Oy jakaa osinkoa Lappeenrannan kaupungille 149.998,34 euroa.

Suunniteltujen ja mahdollisten muiden investointihankkeiden toteutuminen vuonna 2021 myös kustannusten osalta sekä suunta vuosille 2022–2024

Lappeenrannan kaupungin oman palvelutuotannon käyttöön tulevat uudisrakennukset ja omassa käytössä olevien rakennusten peruskorjaus- ja pieninvestointihankkeet tehdään kaupungin omaan taseeseen Lappeenrannan Toimitilat Oy:n toimiessa hankkeiden operatiivisena toteuttajana. Talonrakennushankkeiden investointeja toteutettiin 24 miljoonalla eurolla ja pieniä investointihankkeita 2,3 miljoonalla eurolla.

Lappeenrannan Yritystila Oy:n investoinnit vuonna 2021 olivat 96.340 euroa. Investoinnit olivat PTS-suunnitelmien mukaisia kiinteistöjen peruskorjaustöitä.

Muilla konserniin kuuluvilla yhtiöillä ei ollut merkittäviä investointihankkeita vuonna 2021.

LATO Oy varautuu tietojärjestelmäinvestointeihin vuosina 2022–2023.

Suunniteltujen ja mahdollisten muiden rakenne- ja rahoitusjärjestelyjen toteutuminen vuonna 2021. Lisäksi selvitys kaupungilta haetuista takauksista ja lainoista.

Lappeenrannan Kuntakiinteistöt maksoi 1.644.127 euron pääomalainansa emoyhtiölle sekä vuoden 2018 korot. Lisäksi Lappeenrannan Toimitilat maksoi konserniavustusvelkansa 1.215.295 euroa Lappeenrannan Yritystilalle.

Kaupungin takausvastuut ovat 31.12.2021 Lappeenrannan Yritystilan lainoista 20,5 miljoonaa euroa ja Williparkin lainoista 6,2 miljoonaa euroa eli yhteensä 26,7 miljoonaa euroa.

Kaupungilta ei ole haettu takauksia tai lainoja vuonna 2021.

Toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Strategiset ja operatiiviset riskit

- Lainsäädännöstä johtuvat uudet omistusjärjestelyt
- Koronapandemian jatkuminen
- Etelä-Karjalan hyvinvointialueen perustamiseen liittyvät kiinteistöjärjestelyt; useissa Yritystilan omistamissa kiinteistöissä on vuokralaisena maakunnallisia sosiaali- ja terveysalan yksiköitä
- Vuokratut tilat; vuokralaisen vaihdostilanteessa tilat vaativat useimmiten muutostöitä, joiden vuoksi tiloja voi olla vaikea vuokrata kannattavasti
- Toimitilojen käytettävyyden ja tarpeen muuttuvat muodot (etätyöt jne.) ja megatrendit (kaupungistuminen, ilmastonmuutos jne.) edellyttävät uusia tilaratkaisuja
  - Etenkin syrjäisten tilojen uudelleen vuokraaminen vaikeaa. Tilatarpeen väheneminen.

- Epäonnistuminen prosessien ja toimintamallien kehittämisessä; toiminnan kehittämiseen tähtäävät hankkeet osin alkutekijöissään
  - Riskinä esim. rakentamiseen liittyvien prosessien ja rekrytoinnin ongelmat
- Kanavaliikenteen vähentyminen tilapäisesti tai jopa pysyvästi
  - Saimaan kanavan sulkujen pidentämishankkeen toteutuminen; Purjehduskauden lyheneminen remontin aikana sekä korvaavien kuljetusmuotojen käyttäminen. Rahtikuljetustoitinnan palautuminen vie aikaa.
- Muuttunut geopoliittinen tilanne voi vaikuttaa laajasti mm. rahoitusmarkkinoihin, energian hintaan ja saatavuuteen sekä myös Saimaan kanavan liikenteeseen.
- Hankkeiden toteutusaikataulut
- Ilmastonmuutos
  - Lisääntyvät sään ääri-ilmiöt, kiertotalous- ja hiilijalanjälki-vaatimukset; kustannusten nousu, vaatavuustason nousu, tarve muuttaa toimintatapoja
- Sopimushallinnan ongelmat; sopimusten toteutumisen seurannan ongelmat
  - Ongelmat velvoitteiden ja oikeuksien hahmottamisessa sekä tilannekuvassa
- vahinkoriskiä hallitaan vakuutamalla yhtiön omaisuus ja toiminta
- Sisäilmaongelmat
  - Rakennusvirheet, julkisuusmediassa; maineriski, kustannukset, rakennusten arvon alentuminen, asiakastytymättömyys, terveysvaikutukset

Rahoitusriskit ja taloudelliset riskit

- Lainakorkojen nousu; korkoriskiä hallitaan jakamalla lainat pitkällä aikavälillä tasaisesti kiinteä- ja vaihtuvakorkoihin
- Talouden ennakointiin liittyvät riskit; liikevaihto ei toteudu suunnitellusti, tytäryhtiöiden talouden riippuvuus vuokratuotoista
- Kannattavuusongelmat, kulujen karsiminen

Henkilöstöriskit

- Ammattitaitoisen henkilökunnan rekrytoinnin epäonnistuminen
  - Haasteet ammattitaitoisen henkilöstön rekrytoinnissa, hakijoiden vähäinen määrä

Omaisuuks- ja vahinkoriskit

- Toiminnan keskeytysriskit

Lappeenrannan Toimitilat Oy – konsernin numeerinen osa:

Tuloslaskelma 1 000 €	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Muutos TP 2021/TA 2021		Muutos TP2021/TP2020	
				€	%	€	%
Liikevaihto	17 173	16 250	16 431	181	1,1 %	-741	-4,3 %
Liiketoiminnan muut tuotot	45	0	1	1	0,0 %	-45	-98,7 %
Materiaalit ja palvelut	-543	-596	-630	-34	5,8 %	-87	16,1 %
Henkilöstökulut	-2 301	-2 141	-2 081	60	-2,8 %	220	-9,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-3 973	-3 316	-3 321	-5	0,2 %	652	-16,4 %
Liiketoiminnan muut kulut	-9 951	-9 987	-10 162	-175	1,8 %	-211	2,1 %
Liiketulos	450	210	237	27	-0,3 %	-212	-47,2 %
Rahoitustuotot	33	11	73	62	567,9 %	40	119,7 %
Rahoituskulut	-513	-477	-500	-23	4,7 %	13	-2,5 %
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	-29	-256	-189	67	-26,3 %	-159	545,8 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0 %	0	0 %
Verot	-27	-5	6	11	-219,2 %	33	-122,1 %
Vähemmistön osuus tilik. tuloksesta	24	21	37	16	77,9 %	13	54,8 %
Tilikauden tulos	-32	-240	-145	95	-39,4 %	-113	353,3 %

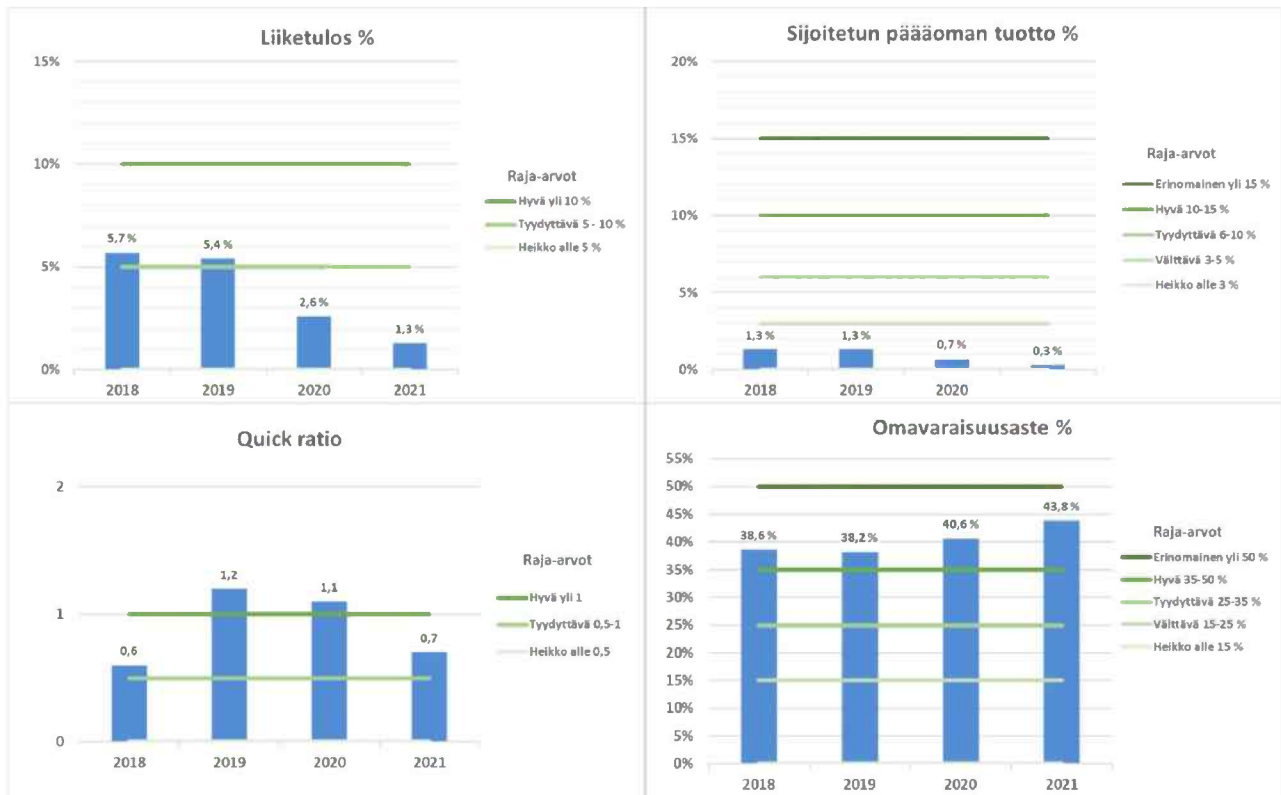
Tase vastaavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP2020 Muutos
Pysyvät vastaavat yhteensä	69 435	66 092	-3 343
Aineettomat hyödykkeet	611	359	-253
Aineelliset hyödykkeet	61 192	58 136	-3 056
Sijoitukset	7 632	7 597	-35
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	6 511	7 751	1 240
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	6 165	7 403	1 238
Rahoitusarvopaperit	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	346	348	2
Vastaavaa yhteensä	75 946	73 843	-2 103
Tase vastattavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP2020 Muutos
Oma pääoma yhteensä	29 770	31 412	1 642
Osakepääoma	17 401	17 401	0
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	10 246	10 246	0
Ed. tilikausien voitto/tappio	2 155	3 910	1 755
Tilikauden voitto/tappio	-32	-145	-113
Vähemmistöosuus	321	284	-37
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0	0	0
Konsernireservi	621	0	-88
Pakolliset varaukset	0	533	0
Vieras pääoma yhteensä	45 233	41 613	-3 620
Pitkäaikainen vieraspääoma	38 988	30 952	-8 036
Lyhytaikainen vieraspääoma	6 245	10 661	4 416
Vastattavaa yhteensä	75 946	73 843	-2 103

Rahoituslaskelma 1000	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Liiketoiminnan tai toiminnan rahavirta			
Liikevoitto (tai Vuosikate)	-29	-189	-160
Oikaisut liikevoittoon	4 472	3 752	-720
Käyttöpääoman muutos	1 440	-1 190	-2 630
Maksetut korot ja maksut	-505	-453	52
Saadut osingot	1,35	0	-1
Saadut korot	32	73	41
Maksetut verot	-79	-1	78
Satunnaiset erät			0
Liiketoiminnan tai toiminnan rahavirta yhteensä	5 332	1 992	-3 340
Investointien rahavirta			
Investoinnit muihin sijoituksiin	-51		51
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-563	-115	448
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	60	15	-45
Lainasaamisten takaisinmaksut	0		
Saadut investointiavustukset	0		0
Investoinnit varauksella katetut	0		0
Luovutustulot muista sijoituksista	0	4	4
Investointien rahavirta yhteensä	-555	-97	458
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 778	1 896	-2 882
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset	-290	141	431
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	-4 418	-2 035	2 383
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	0		0
Maksullinen osakeanti/osingonjako	0		0
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-4 708	-1 894	2 814
Rahavarojen muutos	70	2	-68
Rahavarat 31.12.	346	348	2
Rahavarat 1.1.	276	346	70
Lainakanta 31.12.	38 362	35 031	-3 331
Lainakanta 1.1.	42 017	38 362	-3 655

Tunnusluvut laskentakauden lopussa	TP 2020	TP 2021	TP2021/TP2020 Muutos
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	100	100	0,0
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä %	0	0	0,0
Henkilöstöä keskimäärin (sis. oto)	31	31	0,0
Investoinnit (1000 €)	554	100	-454,0
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0,0
Ulkoiset lainat (1000 €)	38 362	35 031	-3 331
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	30 596	26 880	-3 716
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0,0
Leasingvastuut (1000 €)	49	48	-1,0
KANNATTAVUUS			
Oman pääoman tuotto %	-0,2	-0,8	-0,6
Sijoitetun pääoman tuotto %	0,7	0,3	-0,4
Liiketulos %	2,6	1,3	-1,3
VAKAVARAISUUS			
Omavaraisuusaste %	40,6	43,8	3,2
MAKSUVALMIUS			
Current ratio	1,0	0,7	-0,3
Quick ratio	1,1	0,7	-0,4
YHTIÖN ROOLI KONSERNIN SISÄISESSÄ KAUPANKÄYNNISSÄ			
Myynti Lappeenrannan kaupungille (1000 €)	2 221	2 243	22
Ostot Lappeenrannan kaupungilta (1000 €)	3 867	3 253	-614
Yhtiökohtaiset toiminnalliset tunnusluvut			
Tuloutus kaupungille (1000 €)	150	150	0

Tunnuslukuja suhteessa yleisiin raja-arvoihin ja sanallinen arvio

Konsernin kannattavuus erityisesti pääoman tuottoasteilla mitattuna on heikko. Kannattavuuden tunnuslukuja tarkasteltaessa onkin huomioitava, että Lappeenrannan Toimitilat Oy -konserniin kuuluu yhtiöitä, joiden toiminnot tukevat kaupungin elinkeinostrategian tavoitteita. Jatkossa on kuitenkin tärkeää, että konsernin tulos ei ole tappiollinen.

Omavaraisuusasteella mitattuna (43,8 %) konsernin vakavaraisuus on hyvä. Vaikka omavaraisuusaste on hyvä, konsernin vieraan pääoman määrä on noin 2,5-kertainen suhteessa liikevaihtoon. Tämä johtuu siitä, että osa konserniin kuuluvista yhtiöistä toimii vahvasti pääomavaltaisella toimialalla.

Vakavaraisuuteen liittyvät tunnusluvut voivat jatkossa muuttua huomattavasti sen mukaan, mitä päätetään nyt kaupungin omistuksessa olevien rakennusten ja tulevien investointien omistuksen ja rahoitusmuotojen osalta. Jos rakennuksia ei siirretä LATO-konserniin ja uudet investoinnit toteutetaan kaupungin taseeseen, on LATO-konsernin velkaantumiskehitys riippuvainen lähinnä kaupungin omistajaohjauksella toteutettavista hankkeista koskien Lappeenrannan Yritystila Oy:tä ja Williparkki Oy:tä.

Konsernin maksuvalmius tilinpäätöshetkellä oli tyydyttävä.

Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy

Toimitusjohtaja: Mika Suomalainen

Yhtiön toiminta-ajatus

Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy (EKJH) on 9 kunnan 100 %:sti omistama osakeyhtiö, jonka toiminta-alueella asuu noin 130.000 asukasta. Yhtiön tehtävänä on huolehtia ja toteuttaa toimiva ja taloudellinen jätehuoltojärjestelmä Etelä-Karjalan alueelle siten, että jätehuollolle asetetut tavoitteet täyttyvät.

EKJH vastaa tällä hetkellä kaikkien osakaskuntiansa kunnan vastuulla olevan jätehuollon operatiivisesta toiminnasta, sen vaatimasta asiakaspalvelusta, laskutuksesta ja neuvonnasta.

Yleiskuvaus vuoden 2021 toiminnasta, liikevaihdon ja tuloksen toteutumisesta vuonna 2021 verrattuna talousarvioon 2021 että kehittämisestä verrattuna tilinpäätökseen 2020 sekä suunta vuosille 2022–2024

Biokaasulaitos valmistui ja se luovutettiin EKJH:lle 9.4.2021. Biokaasun tankkausasemat avattiin 22.4.2021 Lappeenrannassa, Imatralla, Luumäellä ja Parikkalassa. Laitoksen lietteenkäsittelyssä jouduttiin tekemään merkittävä prosessimuutos (toimintalämpötila 53 °C laskettiin 38 °C:een), jonka seurauksena prosessista syntyvän mädätteen ja siitä erotetun nesteen hyötykäyttö vaati jatkokäsittelyä tai nesteen toimittamista Toikansuon puhdistamolle. Nämä puolestaan aiheuttivat merkittäviä kustannuksia. Jotta määdä ja erotettu neste ovat hyötykäyttökelpoisia ne pitää käsitellä korkeassa lämpötilassa eli hygienisoida. Tämän johdosta lietemädätteen hygienisointiyksikön investointipäätös tehtiin 15.12.2021 ja laitteisto on käytössä 30.6.2022 mennessä. Liikevaihto oli 13,2 Me, joka ylitti budjetoidun liikevaihdon noin 0,9 Me:lla. Tulos oli - 830 te kun budjetoitu tulos oli -390 te. Pääsyy tähän merkittävään poikkeamaan ovat biokaasulaitoksen budjetoimattomat kulut sekä koronan vaikutus jätemääriin.

Liikevaihto tulee kasvamaan tulevina vuosina, kun biometaania myydään niin liikennekäyttöön kuin teollisuudelle. Lisäksi biometaanin myynnistä syntyvät niin sanotut biokaasutikit lisäävät tuloja. Tämän hetkisen arvion mukaan liikevaihto voi kasvaa vuositasolla noin 1,0 Me. Investoimalla kaasunjalostuksen ja konttitankkauksen kapasiteetin lisäämiseen voidaan saada lisää tuloja, koska vain noin puolet laitoksen raakakaasusta pystytään jalostamaan tällä hetkellä liikennepolttoaineeksi.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021 sekä suunta vuosille 2022–2024

Strategian mukaisesti EKJH toimii resurssivii- saasti ja siirtyy mahdollisuuksien mukaan kiertotalouteen, on aktiivinen yhteistyökumppani yrityksille jätteisiin ja materiaalitehokkuuteen liittyvän liiketoiminnan kehittämisessä. EKJH vähentää edelleen jätehuollon hiilijalanjälkeä samalla edistäen kierrätystä ja materiaali- hyötykäyttöä sekä käsittelee jätteet kustannustehokkaasti.

EKJH tuottaa paikallisista raaka-aineista orgaanista metaania, jolla voidaan korvata liikenteen ja energiatuotannon fossiilisia polttoaineita.

Toimintojen tehokkaalla keskittämisellä ja oikein mitoitetuilla kilpailutuksilla kustannustaso on saatu pidettyä hyvinkin maltillisella tasolla verrattuna samankokoisiin vastaaviin kunnallisiin jäteyhtiöihin.

Tuloutustavoitteen toteutuminen vuonna 2021, jos yhtiön tarkoituksena on ensisijaisesti jakaa tuottoja omistajilleen

EKJH ei jaa osinkoja.

Suunniteltujen ja mahdollisten muiden investointihankkeiden toteutuminen vuonna 2021 myös kustannusten osalta sekä suunta vuosille 2022–2024

Merkittävin investointi vuoden aikana oli Kukkuroinmäkeen valmistunut biokaasulaitos 14.637 te, josta edellisessä tilinpäätöksessä näkyi keskeneräisissä investoinneissa 11.689 te osuus. Edellisellä tilikaudella keskeneräisistä investoinneista (913 te) otettiin käyttöön hyötyjaekenttien ensimmäinen osa 379 te.

Hyötyjaekentän (Kiertotalouskenttä) II-vaihe valmistuu 2022 aikana ja tästä syntyy noin 400 te:n kustannukset. Biokaasulaitoksen liehtereaktorin mädätteen hygienisointiyksikkö valmistuu 6/2022 mennessä, investoinnin suuruus 800 te.

Lähivuosien tulevat investoinnit tulevat liitty-mään biokaasulaitoksen raakakaasun hyödyn-tämiseen sähkötuotannossa tai jalostamiseen liikennepolttoaineeksi, arvioitu suuruusluokka 0,5–1,0 Me.

Suunniteltujen ja mahdollisen muiden rakenne- ja rahoitusjärjestelyjen toteutuminen vuonna 2021. Lisäksi selvitys kaupungilta haetuista takauksista ja lainoista.

Tehdyt investoinnit rahoitettiin pääosin korol-lisella vieraalla pääomalla, loput kassavaroin. EKJH:lla ei ole lainaa Lappeenrannan kaupun-gilta.

Toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Merkittävimmät epävarmuustekijät lähivuo-sina liittyvät liikennebiokaasun menekkiin, hankintapäätöksiin, lainsäädännön muutok-siin ja uusien käsittelytekniikoiden (jätteen kierrätys ja energiahyödyntäminen) käyttöönttoon. Päivitetyn jätelain vaatimukset tulevat voimaan 2023 aikana; EKJH:n toimintaan ei tule kovin merkittäviä muutoksia.

Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy:n numeerinen osa:

Tuloslaskelma 1 000 €	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Muutos TP 2021/TA2021		Muutos TP 2021/TP2020	
				€	%	€	%
Liikevaihto	12 825	12 328	13 175	847	6,9 %	350	2,7 %
Liiketoiminnan muut tuotot	213	66	388	322	487,9 %	175	82,2 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0		0	
Materialit ja palvelut	-7 854	-7 150	-9 317	-2 167	30,3 %	-1463	18,6 %
Henkilöstökulut	-1 931	-1 898	-1 770	128	-6,7 %	161	-8,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-893	-1 707	-1 568	139	-8,1 %	-675	75,6 %
Liiketoiminnan muut kulut	-1 785	-1 858	-1 628	230	-12,4 %	157	-8,8 %
Liiketulos	575	-219	-720	-501	228,8 %	-1295	-225,2 %
Rahoitustuotot	10	14	8	-6	-42,9 %	-2	-20,0 %
Rahoituskulut	-86	-168	-94	74	-44,0 %	-8	9,3 %
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	499	-373	-806	-433	116,1 %	-1305	-261,5 %
Tilinpäätössiirrot	-4	1	-26	-27	-2700,0 %	-22	550,0 %
Verot	-65	-14	0	14		65	-100,0 %
Tilikauden tulos	430	-386	-832	-446	115,5 %	-1262	-293,5 %

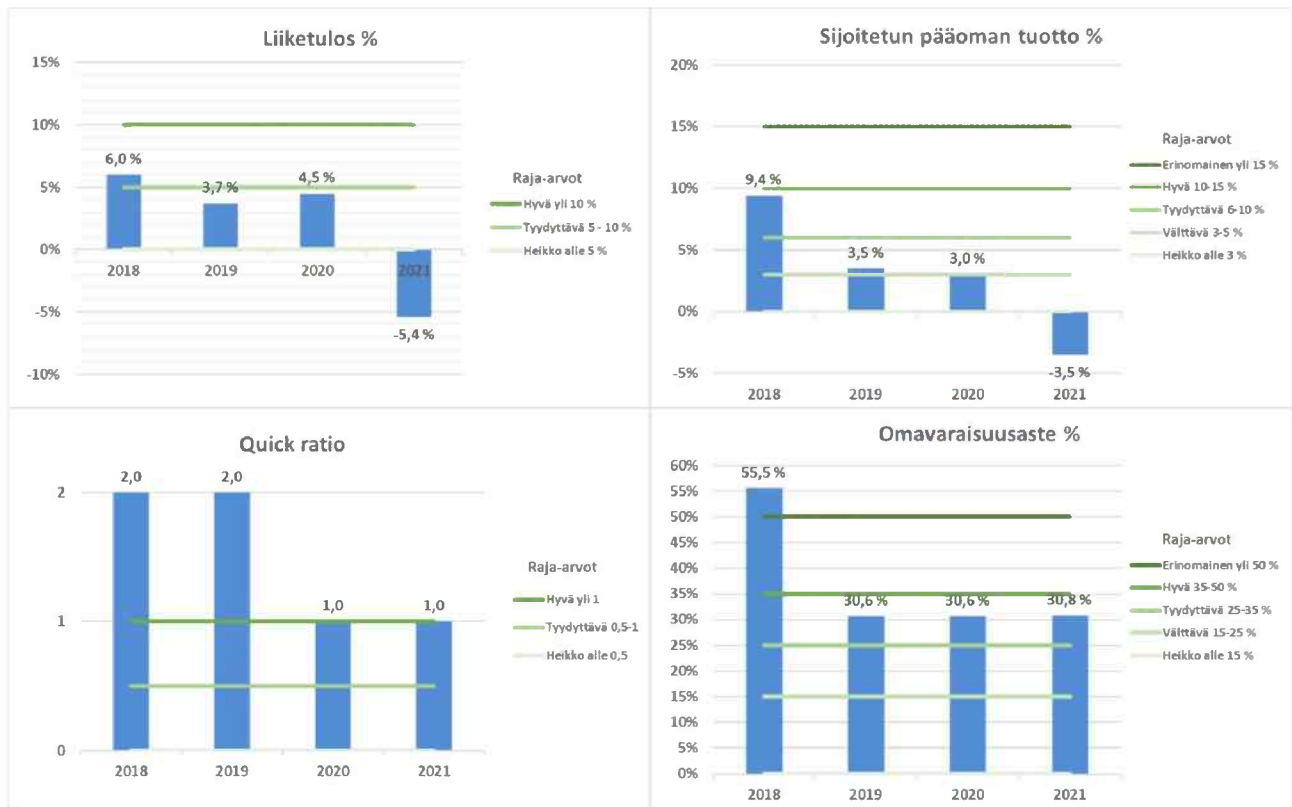
Tase vastaavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Pysyvät vastaavat (yht.)	22 102	21 767	-335
Aineettomat hyödykkeet	13	160	147
Aineelliset hyödykkeet	22 082	21 600	-482
Sijoitukset	7	7	0
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	4 421	1 998	-2 423
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	3 016	1 996	-1 020
Rahoitusarvopaperit	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	1 405	2	-1 403
Vastaavaa yhteensä	26 523	23 765	-2 758
Tase vastattavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Oma pääoma (yht.)	8 115	7 283	-832
Osakepääoma	2 683	2 683	0
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Ed. tilikausien voitto/tappio	5 002	5 432	430
Tilikauden voitto/tappio	430	-832	-1 262
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	7	33	26
Pakolliset varaukset	3 739	2 939	-800
Vieras pääoma (yht.)	14 662	13 510	-1 152
Pitkäaikainen vieraspääoma	11 361	10 083	-1 278
Lyhytaikainen vieraspääoma	3 301	3 427	126
Vastattavaa yhteensä	26 523	23 765	-2 758

Rahoituslaskelma 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Liiketoiminnan rahavirta tai toiminnan rahavirta			
Liikevoitto (tai Vuosikate)	499	-806	-1305
Oikaisut liikevoittoon (poistot ja pak.var.)	720	768	48
Käyttöpääoman muutos	1 770	1007	-763
Maksetut korot ja maksut	-86	-94	-8
Saadut osingot	0	0	0
Saadut korot	10	8	-2
Maksetut verot	-65	0	65
Satunnaiset erät	0	0	0
Liiketoiminnan rahavirta tai toiminnan rahavirta yhteensä	2 848	883	-1965
Investointien rahavirta			
Investoinnit muihin sijoituksiin			0
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-6 857	-1233	5624
Saadut investointiavustukset	2 568	0	-2568
Investoinnit varauksella katetut			0
Luovutustulot muista sijoituksista			0
Investointien rahavirta yhteensä	-4 289	-1233	3056
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	-1 441	-350	1091
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			0
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	1 361	-1278	-2639
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	139	277	138
Maksullinen osakeanti	0	0	0
Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 500	-1001	-2501
Rahavarojen muutos	59	-1351	-1410
Rahavarat 31.12.	1 405	2	-1403
Rahavarat 1.1.	1 346	1405	59
Lainakanta 31.12.	12 500	11361	-1139
Lainakanta 1.1.	11 000	12500	1500

Tunnusluvut laskentakauden lopussa	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	50,3	50,3	0
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä %	0	0	0
Henkilöstöä keskimäärin	36	36	0
Investoinnit (1000 €)	4 253	4253	0
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1 000€)	12 500	11361	-1139
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	0	0	0
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	416	416	0
Kannattavuus			
Oman pääoman tuotto %	5,5	-10,4	-15,9
Sijoitetun pääoman tuotto %	3,0	-3,5	-6,5
Liiketulos %	4,5	-5,4	-9,9
Vakavaraisuus			
Omavaraisuusaste %	30,6	30,8	0,2
Maksuvalmius			
Current ratio	1,0	1,0	0,0
Quick ratio	1,0	1,0	0,0
Yhtiön rooli konsernin sisäisessä kaupankäynnissä			
Myynti Lappeenrannan kaupungille (1000 €)	230	309	79
Ostot Lappeenrannan kaupungilta (1000 €)	147	146	-1
Rahoituslaskelman tunnusluvut			
Investointien tulorahoitus %	31,1		-31,1
Lainanhoitokate	16,0		-16,0
Kassan riittävyys, pv	19,6	-9,5	-29,1
Kassan riittävyys, pv (Lpr konsernitilit mukana)	30,4	5,5	-24,9
Yhtiökohtaiset toiminnalliset tunnusluvut			
Tuloutus kaupungille (1000 €)	0	0	0

Tunnuslukuja suhteessa yleisiin raja-arvoihin ja sanallinen arvio

Yhtiön vuosi erityisesti kannattavuuden tunnuslukujen perusteella oli vaikea pääasiassa biokaasulaitoksen käyttöönottoon liittyneiden ongelmien takia. Korollisen velan määrä taseessa on kasvanut tasetta huomattavasti, mutta investoinnin kannattavuusvaikutukset nähdään vasta tulevina vuosina. Investoinnin velkarahoitus on synnyttänyt myös omavaraisuusasteen selvään laskuun vuoden 2018 jälkeen.

Yhtiön kokoon nähden biokaasulaitosinvestointi on merkittävä ja sen onnistuminen vaikuttaa lähivuosina yhtiön taloudelliseen tulokseen huomattavasti. On kuitenkin muistettava, että biokaasulaitosinvestointipäätös on perustunut ympäristötavoitteiden lisäksi myös investoinnin kannattavuuden taloudellisesta näkökulmasta.

Kannattavuustietoja tarkasteltaessa on huomioitava, että yhtiö on perustettu hoitamaan osakaskuntien vastuulla oleva jätehuolto. Tällöin ei ole perusteltua, että yhtiö tuottaisi voittoa enempää kuin toiminnan vakaa jatkaminen ja vuosittaisten heilahdusten tasaaminen sekä tarvittavat investoinnit edellyttävät.

Kiinteistö Oy Seniori-Saimaa

Toimitusjohtaja: Katri Tolvanen

Yhtiön toiminta-ajatus

Lappeenrannan kaupunki ja Holiday Club Resorts Oy (HCR) ovat perustaneet Kiinteistö Oy Seniori-Saimaan vuonna 2010 omistamaan ja kehittämään Lappeenrannan kaupungin Tiurunien kylässä sijaitsevaa Tiurun entisen sairaalan aluetta sillä olevine rakennuksineen. Kaupunki omistaa yhtiön osakkeista 68,85 %.

Yleiskuvaus vuoden 2021 toiminnasta, liikevaihdon ja tuloksen toteutumisesta vuonna 2021 verrattuna talousarvioon 2021 että kehittymisestä verrattuna tilinpäätökseen 2020 sekä suunta vuosille 2022–2024

Yhtiön kiinteistöllä ei ole vuokralaista tai toimintaa. Kiinteistölle on pyritty löytämään ostaja, joka ottaisi vastatakseen kohteen kehittämisestä asemakaavan mukaisesti. Toistaiseksi ostajaa ei ole kyetty löytämään ja tästä syystä yhtiö haki syksyllä 2016 kohteen asemakaavan muuttamista muun muassa niin, että entisen sairaalarakennuksen suojelumerkintä poistettaisiin. Rakennuksen lämmittämisestä luovuttiin keväällä 2016.

Kiinteistön kehittämiseen liittyen on käyty vuoden 2021 aikana neuvotteluja ideasta. Esillä on ollut idea ja vuonna 2021 on tarkoitus selvittää, saadaanko ideasta kehityshanke. Idean jatkotyöstämisen edellytys on, että rakennus on korjattavissa, minkä vuoksi syksyllä tilattiin rakennuksen kuntotutkimus. Tutkimus ei ole valmistunut helmikuun alkuun mennessä.

Vuonna 2021 yhtiölle kertyi liikevaihtoa 80.000 euroa. Aiempina vuosina liikevaihtokertymä oli muodostunut yhtiön kolmansilta laskuttamista lämmön ja sähkön käytön korvauksista. Nämä käyttökorvaustuotot ovat lakanneet.

Tulos vuodelta 2021 osoittaa tappiota 22.691,69 euroa, mikä on talousarviossa ennakoitua (ennakoitu 72.515,93 euroa) parempi tulos johtuen hallinnon ja ulkoalueiden hoidon kulujen toteutumisesta budjetoitua pienempiä. Korjaus- ja huoltokustannukset toteutuivat ennakoitua suurempina. Kustannuksia aiheutui ensisijaisesti ilkvallan aiheuttamista töistä.

Mikäli uutta omistajaa kiinteistölle ei löydetä, muodostunee tulos tappiolliseksi vuosina 2022–2024. Vuonna 2022 tuloksen ennustetaan olevan tappiollinen noin 33.095 euroa. Kulut pyritään minimoimaan ja kuluvastike lasketaan ennakoitavien kulujen mukaisesti. Vuoden 2020 alusta voimaan tullut kuluvastikeperusteinen rahoitusjärjestely on vaikuttanut talousarvion ja tuloslaskelman lukuihin. Yhtiölle syntyy liikevaihtoa kuluvastikkeista.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021 sekä suunta vuosille 2022–2024

Yhtiö on perustettu omistamaan ja kehittämään Tiurun entisen sairaalan aluetta sillä olevine rakennuksineen. Yhtiö ei ole toistaiseksi kyennyt löytämään ostajaa omistamalleen kiinteistölle ja tästä syystä yhtiö on hakenut kohteen asemakaavan muuttamista muun muassa niin, että rakennuksen suojelumerkintä poistettaisiin. Yhtiö pyrkii edelleen löytämään kiinteistölle ostajan, joka ottaisi vastatakseen kohteen kehittämisestä tai yhtiö pyrkii kehittämään kiinteistöä muulla tavalla.

Tuloutustavoitteen toteutuminen vuonna 2021, jos yhtiön tarkoituksena on ensisijaisesti jakaa tuottoja omistajilleen

Yhtiön tarkoituksena ei ensisijaisesti ole jakaa tuottoja omistajilleen.

Suunniteltujen ja mahdollisten muiden investointihankkeiden toteutuminen vuonna 2021 myös kustannusten osalta sekä suunta vuosille 2022–2024

Vuonna 2021 ei toteutettu investointihankkeita. Yhtiö pyrkii myymään omistamansa kiinteistön tai hakemaan ulkopuolista rahoitusta mahdolliseen kehittämishankkeeseen, jolloin investoinneille ei olisi tarvetta myöskään vuosien 2022–2024 aikana.

Suunniteltujen ja mahdollisen muiden rakenne- ja rahoitusjärjestelyjen toteutuminen vuonna 2021. Lisäksi selvitys kaupungilta haetuista takauksista ja lainoista.

Vuonna 2021 ei toteutettu rakennejärjestelyitä.

Yhtiön maksuvalmiuden turvaamiseksi jouduttiin syksyllä 2014 ottamaan käyttöön rahoitusjärjestely, jossa yhtiön omistajat Lappeenrannan kaupunki ja Holiday Club Resorts Oy ovat vastanneet omistustensa suhteessa (pl. tammi-huhtikuun 2016 lämmityksen kulu, josta kaupunki yksin on vastannut) yhtiön toiminnan kuluista sijoittamalla oman pääoman ehtoisina sijoituksina Kiinteistö Oy Seniori-Saimaan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon yhtiön toiminnan kuluja vastaavan euro määrän. Vuonna 2016 yhtiölle tehdyt suoritukset riittivät kattamaan myös vuoden 2017 toiminnan kulut. Rahoitustarve oli olemassa jälleen vuoden 2018 ja on sitä seuraavien vuosien osalta.

Yhtiön omistajat päättivät syksyllä 2019, että vuoden 2020 alusta lähtien yhtiön rahoitustarve katetaan kuluvastikkeen muodossa. Omistajat ovat yhtiön esityksestä päättäneet vuoden 2022 rahoituksesta, yhteensä noin 140.000 euroa, josta osuudet omistusten suhteessa ovat: kaupunki noin 96.390 euroa ja HCR noin 43.610 euroa.

Mikäli vuoden 2022 aikana ilmenee kulueriä, jotka eivät ole olleet talousarviota laaditta-

essa ennakoitavissa, saattaa yhtiö joutua pyytämään omistajiltaan lisärahoitusta. Rahoitusjärjestelyn tarve jatkuu vielä seuraavinakin vuosina, mikäli yhtiö ei saa omistamaansa kiinteistöä myydyksi.

Yhtiöllä ei ole kaupungilta haettuja takauksia. Yhtiö on kaupungille velkaa noin 115.000 euron suuruisen maankäyttösopimukseen perustuvan maksun. Maksun suorittaminen on siirretty ajankohtaan, jolloin yhtiö on saanut myytyä kiinteistön.

Toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Yhtiön toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät liittyvät kiinteistön myyntiajan pitkittymiseen. Ostajan löytäminen kiinteistölle on osoittautunut hankalaksi, mistä johtuen edellä kuvattu rahoitusjärjestely on jouduttu ottamaan käyttöön. Asemakaavamuutosta on jouduttu hakemaan samasta syystä. Yhtiön näkökulmasta myös asemakaavamuutoksen lopputulokseen ja sen lainvoimaistumisen aikatauluun liittyy epävarmuutta.

Riskiä sisältyy myös aikaisempaan verrattuna lisääntyneessä määrin entisen sairaalarakennuksen kuntoon useiden vuosien aikana tapahtuneiden vesivuotojen takia ja veden valuttua jopa alimpiin kerroksiin. Vesivuoto-ongelman ratkaisemiseksi toteutettiin syksyllä 2019 kattovesien poisjohtaminen hallitusti suoraan pihalle ja tämä työ jatkui vuonna 2020. Kattovedet johdetaan ylimmän kerroksen ikkunoista suoraan pihalle. Kesällä 2021 rakennuksen kuparikattoa varastettiin ensimmäisen kerran. Varkaudet jatkuivat syksyllä 2021. Vartiointia on lisätty ja myös poliisiviiranomaiselta on pyydetty apua asian ratkaisemiseksi.

Kiinteistö Oy Seniori-Saimaan numeerinen osa:

Tuloslaskelma 1 000 €	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Muutos TP 2021/TA2021		Muutos TP 2021/TP2020	
				€	%	€	%
Liikevaihto	106	80	80	0	0,0 %	-26,5	-24,8 %
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0		0,0	
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0		0,0	
Henkilöstökulut	-7	-7	-7	0	-3,6 %	0,2	-3,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0		0,0	
Liiketoiminnan muut kulut	-92	-146	-95	50	-34,5 %	-3,2	3,5 %
Liiketulos	7	-73	-22	50	-69,6 %	-29,4	-399,8 %
Rahoitustuotot	0	0	0	0		0,0	
Rahoituskulut	0	0	-1	-1		-0,5	299,8 %
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	7	-73	-23	50	-68,7 %	-29,9	-414,9 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0		0,0	
Verot	0	0	0	0		0,0	
Tilikauden tulos	7	-73	-23	50	-68,7 %	-29,9	-414,9 %

Tase vastaavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Pysyvät vastaavat (yht.)	1 526	1 526	0
Aineettomat hyödykkeet	0	0	0
Aineelliset hyödykkeet	1 526	1 526	0
Sijoitukset	0	0	0
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	96	81	-15
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	0	0	0
Rahoitusarvopaperit	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	96	81	-15
Vastaavaa yhteensä	1 622	1 607	-15
Tase vastattavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Oma pääoma (yht.)	1 497	1 475	-22
Osakepääoma	1 525	1 525	0
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	1 741	1 741	0
Ed. tilikausien voitto/tappio	-1 776	-1 769	7
Tilikauden voitto/tappio	7	-23	-30
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0	0	0
Pakolliset varaukset	0	0	0
Vieras pääoma (yht.)	125	132	7
Pitkäaikainen vieraspääoma	0	0	0
Lyhytaikainen vieraspääoma	125	132	7
Vastattavaa yhteensä	1 622	1 607	-15

Tunnusluvut laskentakauden lopussa	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP2020 Muutos
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	68,9	68,9	0
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä %	0	0	0
Henkilöstöä keskimäärin	oto	oto	
Investoinnit (1000 €)	0	0	0
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1 000€)	0	0	0
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	0	0	0
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	0	0	0
Kannattavuus			
Oman pääoman tuotto %	0,5	-1,5	-2,0
Sijoitetun pääoman tuotto %	0,5	-1,5	-2,0
Vakavaraisuus			
Omavaraisuusaste %	92,3	91,8	-0,5
Maksuvalmius			
Current ratio	0,8	0,6	-0,2
Quick ratio	0,8	0,6	-0,2
Yhtiön rooli konsernin sisäisessä kaupankäynnissä			
Myynti Lappeenrannan kaupungille (1000 €)	73	55	-18
Ostot Lappeenrannan kaupungilta (1000 €)	0	0	0
Tuloutus kaupungille (1000 €)	0	0	0

Sanallinen arvio

Yhtiön omistamissa kiinteistöissä ei ole tällä hetkellä vuokralaisia, joten aktiivista liiketoimintaa ei ole.

Yhtiön vakavaraisuutta pitää tarkastella siitä näkökulmasta, että oman pääoman suuruus vastaa käytännössä taseessa olevaa maa-alueiden arvoa. Yhtiöllä ei ole yhtään korollista velkaa.

Kaupungin intresseissä on, että yhtiö myy omistamansa kiinteistöt, kun potentiaalinen ostajaehdokas löytyy.

Lappeenrannan Teatterikiinteistö Oy

Toimitusjohtaja: Mikko Hietamies

Yhtiön toiminta-ajatus

Lappeenrannan Teatterikiinteistö Oy:n tehtävänä on omistaa teatteritoimintaa varten rakennettavaa rakennuksen osaa ja vuokrata sitä teatteritoimintaa varten. Yhtiö voi omistaa, vuokrata ja hallita mahdollisia muita kiinteistöjä.

Yleiskuvaus vuoden 2021 toiminnasta, liikevaihdon ja tuloksen toteutumisesta vuonna 2021 verrattuna talousarvioon 2021 että kehitymisestä verrattuna tilinpäätökseen 2020 sekä suunta vuosille 2022–2024

Vuosi 2021 oli Lappeenrannan Teatterikiinteistö Oy:n toiminnan kuudes vuosi sen jälkeen kun yhtiön rakennuttamat ja omistamat teatteritilat kauppakeskus IsoKristiinan laajennusosassa valmistuivat. Yhtiön päävuokralaisena toimii Lappeenrannan kaupunginteatteri, jolle tilat on kokonaisuudessaan vuokrattu. Kaupunginteatteri huolehtii tilojen edelleenvuokrauksesta siltä osin kun se ei itse tarvitse tiloja omassa toiminnassaan. Muun muassa teatterin lämpiössä toimiva väliaikatarjoilu on ulkoistettu kaupunkikonsernin ulkopuoliselle toimijalle.

Yhtiön toiminta on vakiintunut teatterirakennuksen omistamiseen ja hallinnointiin liittyviin tehtäviin. Yhtiön palvelukseen on vuonna 2021 palkattu osa-aikainen työntekijä, lisäksi yhtiöllä on voimassaoleva sopimus tarvittavien kiinteistön ylläpitotehtävien hoitamiseksi.

Vuosi 2021 oli edellisen vuoden tapaan poikkeuksellinen koronapandemian aiheuttamien rajoitustoimenpiteiden vuoksi ja yhtiön päävuokralaisen yleisölle suunnattu toiminta oli keskeytyksissä osan vuotta.

Yhtiön liikevaihto tilikauden aikana oli 1.200.000 euroa ja koostui kokonaisuudessaan Lappeenrannan kaupunginteatterin yhtiölle maksamista tilavuokrista. Yhtiön tilikauden tulos oli 20.289,71 euroa (TP 2020 20.289,71 euroa). Tulevina vuosina yhtiön taloudellisen aseman arvioidaan pysyvän edellisten vuosien kaltaisena.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021 sekä suunta vuosille 2022–2024

- *Toiminnallisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisten tilojen tarjoaminen kaupunginteatterin käyttöön*

Tavoite on toteutunut.

Tuloutustavoitteen toteutuminen vuonna 2021, jos yhtiön tarkoituksena on ensisijaisesti jakaa tuottoja omistajilleen

Yhtiön tarkoituksena ei ensisijaisesti ole jakaa tuottoja omistajilleen.

Suunniteltujen ja mahdollisten muiden investointihankkeiden toteutuminen vuonna 2021 myös kustannusten osalta sekä suunta vuosille 2022–2024

Vuonna 2021 ei toteutettu investointeja. Myöskään vuosille 2022–2024 ei ole suunnitella merkittäviä investointihankkeita.

Suunniteltujen ja mahdollisten muiden rakenne- ja rahoitusjärjestelyjen toteutuminen vuonna 2021. Lisäksi selvitys kaupungilta haetuista takauksista ja lainoista.

Ei rakenne- ja rahoitusjärjestelyjä vuonna 2021. Kaupungilta ei ole haettu takauksia tai lainoja vuonna 2021.

Toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Lappeenrannan Teatterikiinteistö Oy:n liike-toiminta keskittyy teatteritilojen omistamiseen, hallinnointiin ja tilojen vuokraamiseen Lappeenrannan kaupungin käyttöön. Tilat ovat uudehkot, joten yhtiön liiketoimintarisikin arvioidaan olevan pienekkö.

Suurin riski toiminnassa kohdistuu yhtiön omistamassa rakennuksessa olevien teatteritekni-
sten järjestelmien ennalta-arvaamattomiin teknisiin vikoihin tai häiriöihin, jotka vaikuttavat usein välittömästi kaupunginteatterin asiakkaisiin näytösten häiriöinä tai pahimmillaan peruuntumisena. Riskiä hallitaan

muun muassa sillä että laitteistojen ylläpidosta ja käytöstä vastaava henkilökunta on koulutettu käyttämään laitteistoa ja selvittämään häiriötilanteita. Myös tarvittava ulkopuolinen tuki häiriötilanteiden selvittämiseksi on järjestetty tarkoituksenmukaisesti.

Yhtiön lainamäärä on merkittävä. Lainakorkojen ennustetaan lähtevän nousuun kuluvan vuoden aikana. Rahoitukseen sisältyvää korkoriskiä voidaan hallita jakamalla rahoitus pitkällä aikavälillä tasaisesti kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin lainoihin. Tällä hetkellä painopiste on vaihtuvakorkoisessa matalan korkotason vuoksi.

Lappeenrannan Teatterikiinteistö Oy:n numeerinen osa:

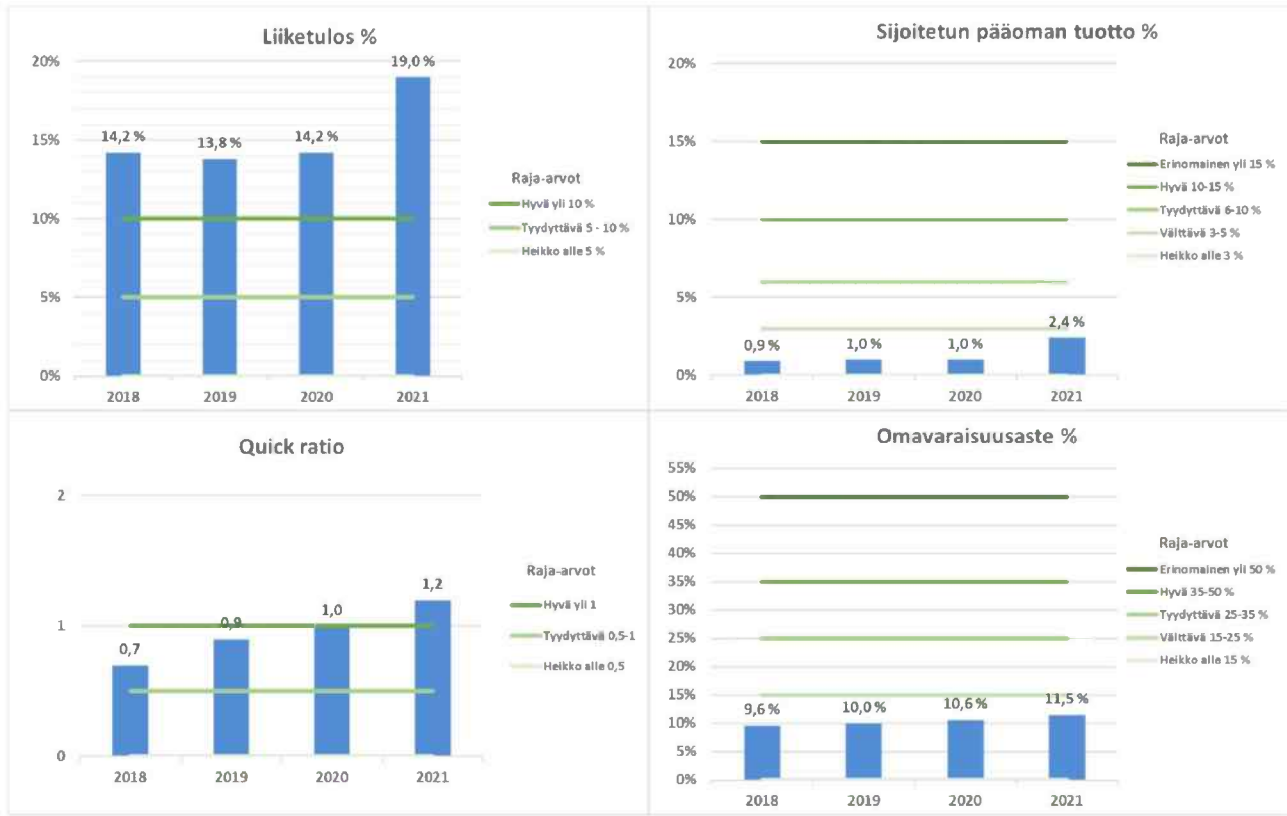
Tuloslaskelma 1 000 €	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Muutos TP 2021/TA2021		Muutos TP 2021/TP2020	
				€	%	€	%
Liikevaihto	1 200	1 200	1 200	0	0,0 %	0	0,0 %
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Materialit ja palvelut	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Henkilöstökulut	-2	-3	-3	0	0,0 %	-1	33,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-822	-775	-777	-2	0,3 %	45	-5,5 %
Liiketoiminnan muut kulut	-206	-250	-192	58	-23,2 %	14	-6,8 %
Liiketulos	170	172	228	56	32,6 %	58	34,3 %
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Rahoituskulut	-150	-145	-154	-9	6,2 %	-4	2,7 %
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	20	27	74	47	-174,1 %	54	274,8 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Verot	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden tulos	20	27	74	47	-174,1 %	54	274,8 %

Tase vastaavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Pysyvät vastaavat (yht.)	15 684	14 913	-771
Aineettomat hyödykkeet	0	0	0
Aineelliset hyödykkeet	15 642	14 871	-771
Sijoitukset	42	42	0
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	775	935	160
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	775	935	160
Rahoitusarvopaperit	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	0	0	0
Vastaavaa yhteensä	16 459	15 848	-611
Tase vastattavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Oma pääoma (yht.)	1 744	1 818	74
Osakepääoma	3	3	3
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	2 243	2 243	2 243
Ed. tilikausien voitto/tappio	-522	-502	-522
Tilikauden voitto/tappio	20	74	20
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0	0	0
Pakolliset varaukset	0	0	0
Konsernireservi	0	0	0
Vieras pääoma (yht.)	14 715	14 030	-685
Pitkäaikainen vieraspääoma	13 970	13 280	-690
Lyhytaikainen vieraspääoma	745	750	5
Vastattavaa yhteensä	16 459	15 848	-611

Tunnusluvut laskentakauden lopussa	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP2020 Muutos
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	100,0	100,0	0,0
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä %	0,0	0,0	0,0
Henkilöstöä keskimäärin	0	0	0
Investoinnit (1000 €)	0	0	0
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1 000€)	14 660	13 970	-690
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	13 750	13 200	-550
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	0	0	0
Kannattavuus			
Oman pääoman tuotto %	1,2	4,1	2,9
Sijoitetun pääoman tuotto %	1,9	2,4	0,5
Liiketulos %	14,2	19,0	4,8
Vakavaraisuus			
Omavaraisuusaste %	10,6	11,5	0,9
Maksuvalmius			
Current ratio	1,0	1,2	0,2
Quick ratio	1,0	1,2	0,2
Yhtiön rooli konsernin sisäisessä kaupankäynnissä			
Myynti Lappeenrannan kaupungille (1000 €)	1 200	1200	0
Ostot Lappeenrannan kaupungilta (1000 €)	0	0	0
Yhtiökohtaiset toiminnalliset tunnusluvut			
Tuloutus kaupungille (1000 €)	0	0	0

Tunnuslukuja suhteessa yleisiin raja-arvoihin ja sanallinen arvio

Yhtiön tunnuslukuja arvioitaessa on huomioitava, että Teatterikiinteistö Oy:n liiketoiminta keskittyy tilojen vuokraamiseen Lappeenrannan kaupungille, joten yhtiön liiketoimintariski on pieni. Suurin osa toiminnan kuluista koostuu pääomakuluista (poistot + korot). Toimintaympäristön takia vuokratuotosta tuleva tulovirta on vakaa, joten oleellista on pitää muut kuin pääomakulut maltillisella tasolla.

Yhtiön ensisijainen tavoite ei ole tuottaa mahdollisimman paljon voittoa. Vuokratuottojen tulee kuitenkin kattaa toiminnasta aiheutuneet kulut.

Saimaan Tukipalvelut Oy

Toimitusjohtaja: Saku Linnamurto

Yhtiön toiminta-ajatus

Saimaan Tukipalvelut Oy tuottaa asiakkaan kumppanina terveyttä edistäviä ruoka-, puhkaus- sekä kiinteistöjen huolto- ja kunnossapidon palvelukokonaisuuksia joustavasti ja taloudellisesti.

Yleiskuvaus vuoden 2021 toiminnasta, liikevaihdon ja tuloksen toteutumisesta vuonna 2021 verrattuna talousarvioon 2021 että kehittymisestä verrattuna tilinpäätökseen 2020 sekä suunta vuosille 2022–2024

Vuosi 2021 oli Saimaan Tukipalvelut Oy:n strategiakauden 2019–2021 viimeinen toimintavuosi. Laadittua strategiaa toteutettiin edelleen huolimatta vuoden poikkeuksellisesta luonteesta.

Koronaviruspandemia on aiheuttanut merkittäviä muutoksia yhtiön toimintaan kevästä 2020 lukien ja jatkuen koko vuoden 2021. Vuoden 2021 toimintaa leimasivat erityisesti peruskouluissa ja lukioissa koronakaranteenit ja eripituiset etäopiskelun aikaiset ruokajakehut. Monissa yhtiön asiakaskohteissa noudatettiin koko vuoden ajan tehostettua hygieniaa muun muassa ruokailu- ja asiakastilojen osalta. Näihin haasteisiin vastattiin jatkamalla koronaviruspandemian alkaessa luotujen uusien ruoka- ja siivouspalvelujen toimintamallien käyttöä myös vuonna 2021. Yhtiön henkilökunta käytti työssään suositusten mukaisia suojaimia, kuten visiirejä ja maskeja aluksi asiakaspalvelutehtävissä, mutta pian myös esimerkiksi keittiötyössä. Tuotannon kannalta kriittisissä keskus- ja aluekeittiöissä vältyttiin laajamittaisilta koronatartunnoilta, jonka vuoksi ruokatutanto ei vaarantunut missään vaiheessa.

Strategiakauden 2019–2021 viimeisen vuoden aikana suunniteltiin ja päätettiin toteuttaa organisaatiouudistus, jonka tuloksena

muodostettiin uusi ateria- ja puhtauspalvelut-toimiala sekä siivous- ja laitoshuoltopalvelut-toimiala. Muutoksen myötä edellä mainittujen toimialojen henkilömäärät sekä liikevaihto tasoittuivat. Uudistuksen tavoitteena on saada aikaisempaa tasapainoisemmat, sujuvammat ja tehokkaammat toimintaprosessit. Uudessa organisaatiossa kaikki Saimaan Tukipalvelut Oy:n ateriapalveluun liittyvät keittiöt ja toiminnat keskitetään yhden ja saman toimialan alle sekä samalla myös kaikkien päiväkotien ja koulujen siivous yhdistelmätöineen.

Saimaan Tukipalvelut Oy:n vuoden 2021 liikevaihto oli 49,6 miljoonaa euroa, liikevoitto 1.046 tuhatta euroa ja tilikauden tulos verojen jälkeen 830 tuhatta euroa voitollinen. Varsinaisen liiketoiminnan lisäksi tulokseen vaikuttivat positiivisesti laitospalvelujen lisääntynyt poikkeusolojen aikainen palvelukysyntä ja kannattamattomien henkilöstöruokaloiden sulkeminen vuoden 2020 lopulla. Lisäksi tulosta paransivat hallinnon toimitilojen käytön tiivistäminen kesäkuusta 2021 lukien sekä tilikaudelle kohdistuneiden tapaturmavakuutusmaksujen ennakoitua pienempi määrä.

Saimaan Tukipalvelujen liikevaihto tulee olemaan hieman alle 50 miljoonan euron luokkaa myös vuosina 2022–2024 ja vuosien 2022–2024 talousarviot laaditaan siten, että yhtiön liikevoitto on lievästi positiivinen.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021 sekä suunta vuosille 2022–2024

Taloudelliset tavoitteet toteutuivat budjetin mukaisesti. Koronaviruspandemian vaikutuksiin pystyttiin vastaamaan sopeutustoimilla ja yhtiön omistajien toiminnoissa toteutuneet muutokset pystyttiin huomioimaan palvelutuotannossa. Vuosina 2022–2024 toimintaa kehitetään yhteistyössä omistajien kanssa, huomioiden mahdolliset muutokset omistajien palveluverkoissa.

Tuloutustavoitteen toteutuminen vuonna 2021, jos yhtiön tarkoituksena on ensisijaisesti jakaa tuottoja omistajilleen

Yhtiön tarkoituksena ei ole jakaa tuottoja omistajilleen.

Suunniteltujen ja mahdollisten muiden investointihankkeiden toteutuminen vuonna 2021 myös kustannusten osalta sekä suunta vuosille 2022–2024

Vuodeksi 2021 suunnitellut investoinnit toteutuivat pääosin suunnitellusti ja ne rahoitettiin tulorahoituksella. Tulevina vuosina ei ole tiedossa poikkeuksellisia investointeja.

Suunniteltujen ja mahdollisen muiden rakenne- ja rahoitusjärjestelyjen toteutuminen vuonna 2021. Lisäksi selvitys kaupungilta haetuista takauksista ja lainoista.

Toimintavuoden aikana yhtiöllä ei ollut rakenne- ja rahoitusjärjestelyjä. Yhtiöllä ei ole kaupungilta haettuja takauksia tai lainoja.

Toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

1.1.2023 aloittavan hyvinvointialueen vaikutuksista SaTu Oy:n toimintaan ei ole tällä hetkellä täyttä varmuutta uusien mahdollisten toimintojen/toimipisteiden osalta. SaTun omistusosakkeet siirtyvät Eksotelta hyvinvointialueelle.

Lasten ja nuorten määrä varhaiskasvatuksessa sekä perus- ja lukio-opetuksessa vähenee. Ikäluokkien pieneneminen on jyrkempää Imatralla kuin Lappeenrannassa, mutta suunta on kummassakin kaupungissa sama. Tämä asettaa haasteita yhtiön ruokatuotantoon siinä mielessä, että kiinteiden välillisten kulujen, kuten vuokrien osuus ateriaa kohden kasvaa, vaikka tuotantoa voidaan tehostaa tiettyyn pisteeseen saakka henkilöstö- ja muita välittömiä kuluja vähentämällä.

Omistajakuntien elinkaarihankkeina toteutettavat kiinteistöuudistukset voivat aiheuttaa muutostarvetta erityisesti puhtauspalvelujen toimialalla. Kokonaisuutena niin julkisen tuotannon yksityistäminen kuin kiinteistöjen elinkaaritoteutuksetkin aiheuttavat ongelmia yhtiössä käytössä olevan yhdistelmätyön (siivous/ruokahuolto) toteuttamiselle.

Saimaan Tukipalvelut Oy:n numeerinen osa:

Tuloslaskelma 1 000 €	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Muutos TP 2021/TA2021		Muutos TP 2021/TP2020	
				€	%	€	%
Liikevaihto	47 078	49 622	49 566	-56	-0,1 %	2 488	5,3 %
Liiketoiminnan muut tuotot	63	8	55	47	587,5 %	-8	-12,7 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	1	1	0,0 %	1	0,0 %
Materiaalit ja palvelut	-13 876	-15 386	-14 452	934	-6,1 %	-576	4,2 %
Henkilöstökulut	-28 171	-28 851	-29 135	-284	1,0 %	-964	3,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-216	-248	-281	-33	13,3 %	-65	30,1 %
Liiketoiminnan muut kulut	-4 506	-4 640	-4 708	-68	1,5 %	-202	4,5 %
Liiketulos	372	505	1 046	541	107,1 %	674	181,2 %
Rahoitustuotot	0	0	1	1	0,0 %	1	0,0 %
Rahoituskulut	-1	0	-1	-1	0,0 %	0	0,0 %
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	371	505	1 046	541	107,1 %	675	181,9 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Verot	-81	-101	-216	-115	113,9 %	-135	166,7 %
Tilikauden tulos	290	404	830	426	105,4 %	540	186,2 %

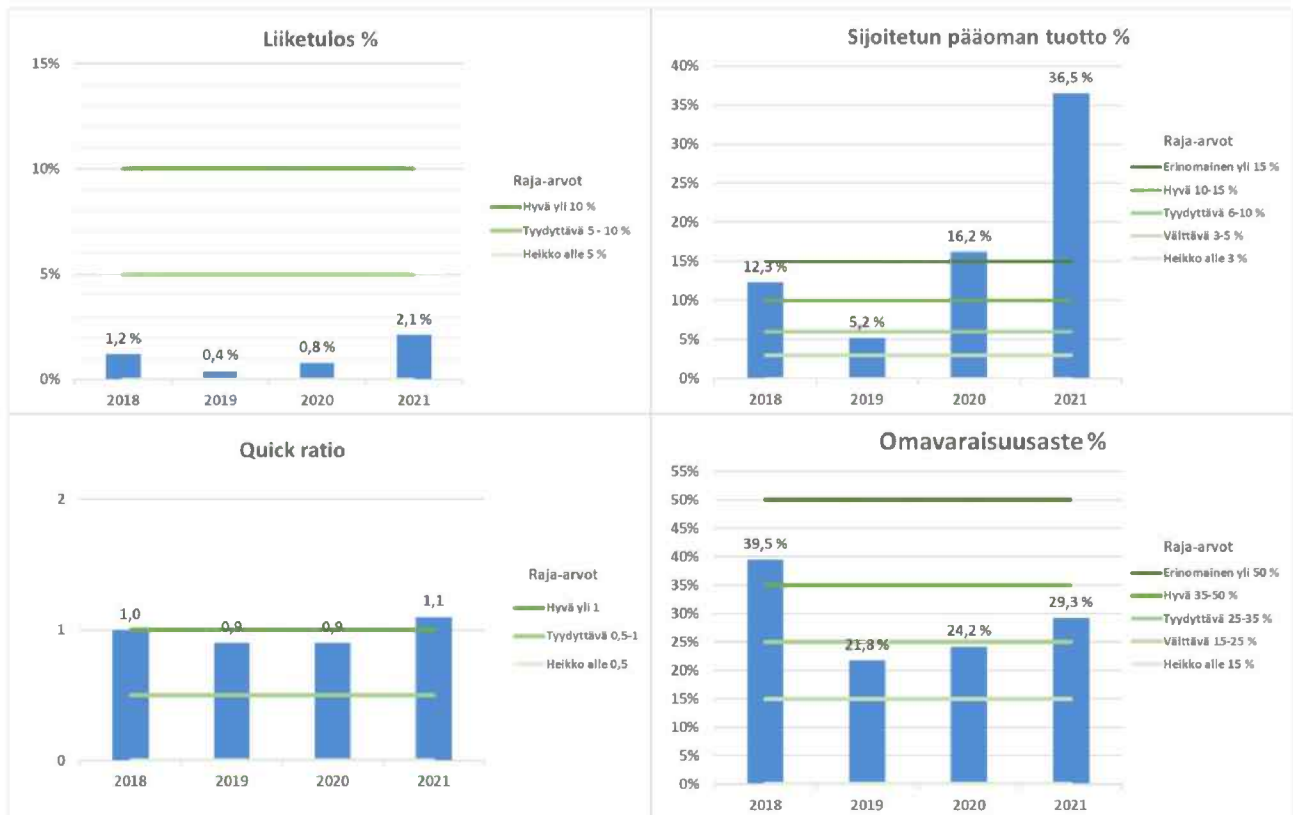
Tase vastaavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Pysyvät vastaavat (yht.)	340	319	-21
Aineettomat hyödykkeet	24	26	2
Aineelliset hyödykkeet	295	272	-23
Sijoitukset	21	21	0
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	9 796	10 882	1 086
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	9 460	10 531	1 071
Rahoitusarvopaperit	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	336	351	15
Vastaavaa yhteensä	10 136	11 201	1 065
Tase vastattavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Oma pääoma (yht.)	2 448	3 278	830
Osakepääoma	218	218	0
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	0	0	0
Ed. tilikausien voitto/tappio	1 940	2 230	290
Tilikauden voitto/tappio	290	830	540
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	2	2	0
Pakolliset varaukset	0	0	0
Vieras pääoma (yht.)	7 686	7 921	235
Pitkäaikainen vieraspääoma	0	0	0
Lyhytaikainen vieraspääoma	7 686	7 921	235
Vastattavaa yhteensä	10 136	11 201	1 065

Rahoituslaskelma 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Liiketoiminnan rahavirta tai toiminnan rahavirta			
Liikevoitto (tai Vuosikate)	371	1046	675
Oikaisut liikevoittoon (poistot ja pak.var.)	217	281	64
Käyttöpääoman muutos	-402	-972	-570
Maksetut korot ja maksut	-1	-1	0
Saadut osingot	0	0	0
Saadut korot	0	1	1
Maksetut verot	-46	-80	-34
Satunnaiset erät	0		0
Liiketoiminnan rahavirta tai toiminnan rahavirta yhteensä	139	275	136
Investointien rahavirta			
Investoinnit muihin sijoituksiin	0	0	0
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-143	-261	-118
Saadut investointiavustukset	0	0	0
Investoinnit varauksella katetut	0	0	0
Luovutustulot muista sijoituksista	0	0	0
Investointien rahavirta yhteensä	-143	-261	-118
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	-4	15	18
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	0	0	0
Maksullinen osakeanti	0	0	0
Rahoituksen rahavirta yhteensä	0	0	0
Rahavarojen muutos	-4	15	19
Rahavarat 31.12.	336	351	15
Rahavarat 1.1.	340	336	-4
Lainakanta 31.12.	0	0	0
Lainakanta 1.1.	0	0	0

Tunnusluvut laskentakauden lopussa	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP2020 Muutos
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	63,8	63,8	0,0
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä %	0,0	0,0	0,0
Henkilöstöä keskimäärin	909	891	-18
Investoinnit (1000 €)	143	261	118
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1 000€)	0	0	0
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	0	0	0
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	140	159	19
Kannattavuus			
Oman pääoman tuotto %	12,6	29,0	16,4
Sijoitetun pääoman tuotto %	16,2	36,5	20,3
Liiketulos %	0,8	2,1	1,3
Vakavaraisuus			
Omavaraisuusaste %	24,2	29,3	5,1
Maksuvalmius			
Current ratio	0,9	1,1	0,2
Quick ratio	0,9	1,1	0,2
Yhtiön rooli konsernin sisäisessä kaupankäynnissä			
Myynti Lappeenrannan kaupungille (1000 €)	18 722	19 861	1 139
Ostot Lappeenrannan kaupungilta (1000 €)	1 224	1 216	-8
Rahoituslaskelman tunnusluvut			
Investointien tulorahoitus %	353,8	425,7	71,8
Lainanhoitokate	0	0	0
Kassan riittävyys, pv	2,6	2,6	0,0
Kassan riittävyys, pv (Lpr konsernitilit mukana)	39,0	42,6	3,6
Yhtiökohtaiset toiminnalliset tunnusluvut	0	0	0
Tuloutus kaupungille (1000 €)	0	0	0

Tunnuslukuja suhteessa yleisiin raja-arvoihin ja sanallinen arvio

Kannattavuuden tunnuslukuja tarkasteltaessa on huomioitava ympäristö, missä yhtiö toimii. Yhtiö tuottaa palveluita omistajilleen heidän tiloissaan. Yhtiöllä ei ole asetettu tuloutusvaatimusta. Yhtiöllä ei ole merkittäviä investointipaineita eikä korollista velkaa. Siten kannattavuuden kannalta tärkeintä on kustannustehokkuus, mikä mahdollistaa kilpailukykyisen hinnoittelun.

Vakavaraisuuden tavoitetasoon vaikuttavat samat asiat kuin edellä kannattavuuden tunnuslukujen kohdalla on kerrottu. Tämän takia omavaraisuusasteen kehityksessä erinomaiselle tasolle pääsy tuloista kasvattamalla ei ole tarkoituksenmukaista yhtiön omistajien intressien kannalta. Omavaraisuusasteen selvä heikkeneminen vuoden 2018 jälkeen johtui vuonna 2019 maksetusta kertaluonteisesta osingosta. Velaton yhtiö on kuitenkin pystynyt parantamaan vakavaraisuuttaan tämän jälkeen.

Maksuvalmiutta tarkasteltaessa on huomioitava, että yhtiön vieras pääoma koostuu korottomista osto-, siirto- ja muista lyhytaikaisista veloista.

Saimaan tukipalvelut Oy on perustettu tuottamaan tukipalveluita omistajilleen, eikä sen ole tästä syystä tarkoituksenmukaista tehdä voittoa sen enempää kuin toiminnan vakaa jatkaminen ja vuosittaisten heilahdusten tasaaminen edellyttävät.

Saimaan lentoasema säätiö sr -konserni

Toimitusjohtaja: Markus Lankinen,
1.1.2022 alkaen Ding Ma

Toiminta-ajatus

Saimaan lentoasema säätiö sr -konsernin muodostavat Saimaan lentoasema säätiö sr ja säätiön 100 %:sti omistama tytäryhtiö Lappeenrannan Lentoasema Oy. Säätiön tarkoituksena on tukea ja edistää Saimaan alueen matkailua ja muita elinkeinoja Lappeenrannassa sekä Etelä-Karjalassa turvaamalla alueen saavutettavuutta ylläpitämällä ja kehittämällä kansainvälisiä lento- ja muita liikenneyhteyksiä ja niiden vaatimaa infrastruktuuria. Lentoaseman operointia ja muuta sen kehittämistä palvelevaa liiketoimintaa varten säätiö on perustanut Lappeenrannan Lentoasema Oy:n.

Lappeenrannan Lentoasema Oy:n toiminta-ajatus on luoda Lappeenrannan lentoasemalle optimaalinen liikenne rakenne, joka palvelee erityisesti alueelle saapuvia eurooppalaisia matkailijoita sekä luo sujuvat yhteydet Kaakois- ja Itä-Suomen alueelta Eurooppaan.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021 sekä suunta vuosille 2022 – 2024

Vuodelle 2021 asetettuun matkustajatavoitteeseen 180.000 matkustajaa ei päästy. Vuosi alkoi koronapandemiaan liittyvillä matkustusrajoituksilla. Lennot olivat peruuntuneet ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Ensimmäiset lennot käynnistettiin heinäkuussa ja talvikaudella oli reittivalikoimassa viisi kohdekaupunkia Euroopassa. Vallitsevasta koronapandemiasta johtuen vuoden 2021 kansainvälisten reittilentojen matkustajamäärä jäi 13.503 matkustajaan.

Tulevan vuoden suurin haaste liittyy yhteistyöneuvotteluun lentoyhtiöasiakkaan kanssa. Tavoitteena on mahdollistaa lentoliikenteen kasvua kestäväällä liiketoimintamallilla.

Tuloutustavoitteen toteutuminen vuonna 2021, jos yhtiön tarkoituksena on ensisijaisesti jakaa tuottoja omistajilleen

Ei tuloutustavoitetta.

Suunniteltujen ja mahdollisten muiden investointihankkeiden toteutuminen vuonna 2021 myös kustannusten osalta sekä suunta vuosille 2022–2024

Vuosina 2022–2024 varaudutaan investointeihin tarvittaessa. Säätiö-konsernin merkittävin tuleva investointi liittyy kiitotien peruskorjaukseen. Peruskorjauksen ajoitus riippuu liikenteen määrästä. Kustannusarvio on 2–3 miljoonaa euroa.

Suunniteltujen ja mahdollisten muiden rakenne- ja rahoitusjärjestelyjen toteutuminen vuonna 2021. Lisäksi selvitys kaupungilta haetuista takauksista ja lainoista.

Säätiöllä ei ole takauksia tai lainoja kaupungilta. Lappeenrannan kaupunki on korottanut säätiön säädepääomaa 673.257 eurolla.

Toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Lentokenttä tunnistaa useita riskejä ja epävarmuustekijöitä. Keskeisimmät ovat pandemian vaikutukset kansainväliseen matkailuun ja matkustajamäärien positiivinen kehitys jatkossakin sekä matkustajiin liittyvän matkailu-aluekehityksen vahvistuminen koko Saimaan ja Lappeenrannan lentokentän vaikutusalueella. Lisäksi merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät valtion tukeen lentokentälle ja Saimaan alueen lentoliikennemarkkinointirahoitukseen.

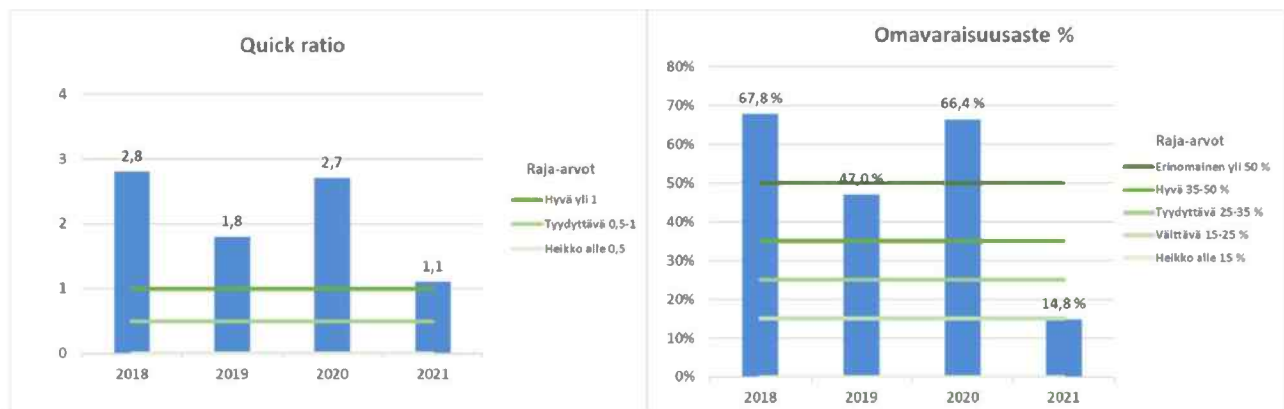
Saimaan lentoasema säätiö sr – konsernin numeerinen osa:

Tuloslaskelma 1 000 €	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Muutos TP 2021/TA2021		Muutos TP 2021/TP2020	
				€	%	€	%
Liikevaihto	675	1 310	649	-661	-50,5 %	-26,0	-3,9 %
Liiketoiminnan muut tuotot	749	500	0	-500	-100,0 %	-749,0	-100,0 %
Materiaalit ja palvelut	-221	-804	-132	672	-83,6 %	89,0	-40,3 %
Henkilöstökulut	-714	-1 138	-637	501	-44,0 %	77,0	-10,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-67	-60	-39	21	-35,0 %	28,0	-41,8 %
Liiketoiminnan muut kulut	-1 034	-694	-911	-217	31,3 %	123,0	-11,9 %
Liiketulos	-612	-886	-1 070	-184	20,8 %	-458,0	74,8 %
Rahoitustuotot	0	0	0	0		0,0	
Rahoituskulut	0	0	0	0		0,0	
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	-612	-886	-1 070	-184	20,8 %	-458,0	74,8 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0		0,0	
Verot	0	0	0	0		0,0	
Tilikauden tulos	-612	-886	-1 070	-184	20,8 %	-458,0	74,8 %

Tase vastaavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Pysyvät vastaavat (yht.)	69	30	-39
Aineettomat hyödykkeet	14	8	-7
Aineelliset hyödykkeet	55	23	-32
Sijoitukset	0	0	0
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	666	583	-83
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	53	368	315
Rahoitusarvopaperit	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	613	215	-398
Vastaavaa yhteensä	735	613	-122
Tase vastattavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Oma pääoma (yht.)	488	91	-397
Osakepääoma	2 150	2 823	673
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	0	0	0
Ed. tilikausien voitto/tappio	-1 049	-1 662	-613
Tilikauden voitto/tappio	-613	-1 070	-457
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0	0	0
Pakolliset varaukset	0	0	0
Vieras pääoma (yht.)	247	522	275
Pitkäaikainen vieraspääoma	0	0	0
Lyhytaikainen vieraspääoma	247	522	275
Vastattavaa yhteensä	735	613	-122

Tunnusluvut laskentakauden lopussa	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP2020 Muutos
Kaupungin osuus säädepääomasta %	100,0	100,0	0,0
Konserniyhtiön osuus säädepääomasta %	0,0	0,0	0,0
Henkilöstöä keskimäärin	17	16	-1
Investoinnit (1000 €)	40	0	-40
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1 000€)	0	0	0
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	0	0	0
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	0	0	0
Kannattavuus			
Oman pääoman tuotto %	-103,0	-369,6	-266,6
Sijoitetun pääoman tuotto %	-103,0	-369,6	-266,6
Vakavaraisuus			
Omavaraisuusaste %	66,4	14,8	-51,6
Maksuvalmius			
Current ratio	2,7	1,1	-1,6
Quick ratio	2,7	1,1	-1,6
Tuloutus kaupungille (1000 €)	0	0	0

Tunnuslukuja suhteessa raja-arvoihin ja sanallinen arvio

Konsernin kannattavuus on erittäin heikko. Konsernilla ei ole korollista velkaa, mutta se on ollut kaupungin ja valtion rahoituksesta riippuvainen. Toiminnan omavaraiseksi saamisen edellytyksenä on liikevaihdon ja erityisesti lentoliikenteestä saatavien oheistuottojen kasvattaminen merkittävästi. Konserni tulee tarvitsemaan valtiontukea myös jatkossa. Sen lisäksi rahoitus pohjaa olisi laajennettava.

Konsernin tunnuslukuja tarkasteltaessa on huomioitava, että Saimaan Lentoasema säätiön ja sen omistaman Lappeenrannan Lentoasema Oy:n toiminnat tukevat kaupungin elinkeino- ja matkailustrategian tavoitteita. Tavoitteena tulee kuitenkin olla, että tulos ja kassavirta kehittyvät siihen suuntaan, että julkisen tuen tarve pienenee vuosittain. Koronapandemia on merkittävästi vaikuttanut konsernin toimintaan suhteissa tavoitteisiin.

Wirma Lappeenranta Oy

Toimitusjohtaja: Markus Lankinen,
1.1.2022 alkaen Johanna Väyrynen

Toiminta-ajatus

Wirma Lappeenranta Oy on Lappeenrannan kaupungin omistama elinkeinoyhtiö, joka on osa Lappeenrannan kaupunkikonsernia. Wirman toiminnan tavoitteena on uusien työpaikkojen syntymisen edistäminen, olemassa olevien työpaikkojen säilyttämisen tukeminen sekä elinkeinotoimintaympäristön kehittäminen. Päämääränä on saada Lappeenrannan seudulle uudistuvaa liiketoimintaa ja lisätä alueen vetovoimaisuutta. Wirma palvelee Lappeenrannan seudun yrittäjiä ja yrityksiä sekä kehittää alueen toimintaympäristöä ja kilpailukykyä. Wirma Lappeenranta Oy:n hanke- ja hallinnointitoiminta täydentää kaupungin organisaatiossa toimivaa Wirma-yrityspalvelua ja konsernihallinnossa toimivaa matkailupalvelua.

Yleiskuvaus vuoden 2021 toiminnasta, liikevaihdon ja tuloksen toteutumisesta vuonna 2021 verrattuna talousarvioon 2021 että kehittymisestä verrattuna tilinpäätökseen 2020 sekä suunta vuosille 2022–2024

Vuonna 2021 toteutettiin Lennä Lappeenrantaan, laatua ja kilpailukykyä -yritysryhmähanketta. Koko hankkeen aikana koronaepidemian aiheuttamat sulkutoimet ovat estäneet monien toimenpiteiden toteuttamisen suunnitellusti. Hankkeessa on kuitenkin toteutettu kotimaan matkailuun liittyviä kehittämistoimenpiteitä.

Wirma Lappeenranta Oy on osakkaana goSaimaa Oy:ssä. GoSaimaassa uudistettiin kattomarkkinoinnin yhteistyösopimus, johon Wirma Lappeenranta Oy osallistui. Kattomarkkinointipanostus on 150.000 euroa/vuosi kaudeksi 2021-2022.

Wirma Lappeenranta Oy:n toiminta jatkui vuonna 2021 nykymuotoisena. Wirma tuotti

matkailuinfrastruktuurin vuokraukseen ja kattomarkkinointiin liittyviä palveluita, erikseen nimettyjen hankkeiden toteutuspalveluja sekä muita, omistajan erikseen päättämiä palveluja. Vuoden tauon jälkeen Wirma Oy:n kautujuna palasi kesäkauden liikennöintiin.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021 sekä suunta vuosille 2022-2024

Vuonna 2021 yhtiöllä ei ollut valtuustoon nähden sitovia tavoitteita, vaan suoritti kaupungille omistajaohjauksen kautta annetut tehtävät. Tämä periaate jatkuu 2022–2024.

Tuloutustavoitteen toteutuminen vuonna 2021, jos yhtiön tarkoituksena on ensisijaisesti jakaa tuottoja omistajilleen

Yhtiön päämääränä ei ole tuottojen jakaminen omistajalle. Yhtiön tulos 2021 oli 23.287,55 euroa.

Suunniteltujen ja mahdollisten muiden investointihankkeiden toteutuminen vuonna 2021 myös kustannusten osalta sekä suunta vuosille 2022–2024

Yhtiön mahdollisista investoinneista päätetään erikseen. Matkailupalveluissa käytettyjen laitteiden myynti on arvioinnin kohteena.

Suunniteltujen ja mahdollisten muiden rakenne- ja rahoitusjärjestelyjen toteutuminen vuonna 2021. Lisäksi selvitys kaupungilta haetuista takauksista ja lainoista.

Yhtiöllä on 100.000 euron pääomalaina kaupunkikonsernilta. Takaisinmaksusta päätetään erikseen.

Toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

GoSaimaan talouden kehittyminen vaikuttaa Wirman omistuksen ja GoSaimaalle myönnettujen pääomalainojen arvoon. Saimaan alueen yhteinen panostus Saimaa ilmiö -2026 - kulttuuripääkaupunkihakemukseen heijastuu myös matkailun kehitys- ja markkinoinnin toimintaympäristöön.

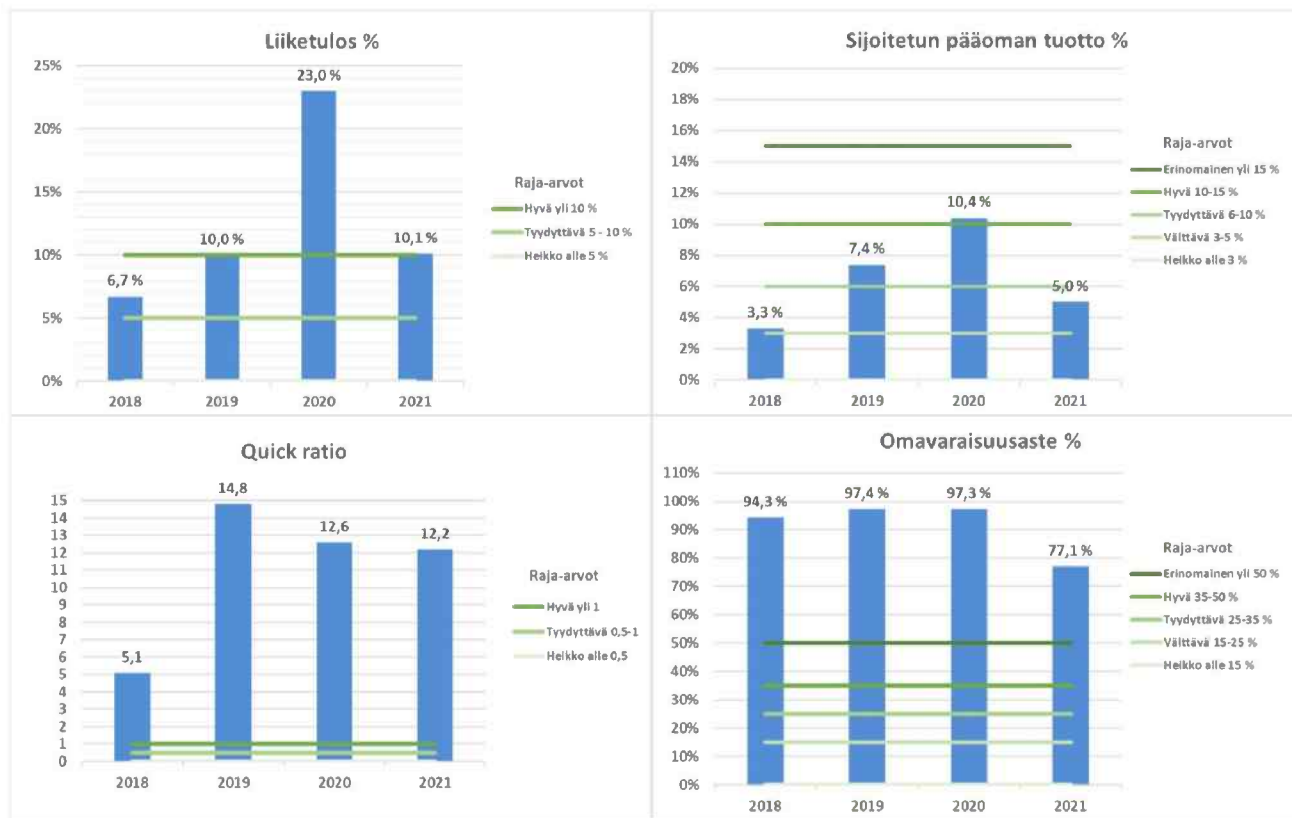
Wirma Lappeenranta Oy:n numeerinen osa:

Tuloslaskelma 1 000 €	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Muutos TP 2021/TA2021		Muutos TP 2021/TP2020	
				€	%	€	%
Liikevaihto	212	210	210	0	0,0 %	-2	-0,9 %
Liiketoiminnan muut tuotot	1	50	18	-32		17	
Materialit ja palvelut	-2	-50	-15	35	-70,0 %	-13	650,0 %
Henkilöstökulut	-13	-9	-14	-5	55,6 %	-1	7,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	-15	-21	-7	14	-66,7 %	8	-53,3 %
Liiketoiminnan muut kulut	-134	-174	-168	6	-3,4 %	-34	25,4 %
Liiketulos	49	6	24	18	300,0 %	-25	-51,0 %
Rahoitustuotot	0	0	0	0		0	-100,0 %
Rahoituskulut	-2	-1	-1	0	0,0 %	1	-36,2 %
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	48	5	23	18	360,0 %	-25	-52,0 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0		0	
Verot	0	0	0	0		0	
Tilikauden tulos	48	5	23	18	360,0 %	-25	-52,0 %

Tase vastaavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Pysyvät vastaavat (yht.)	320	313	-7
Aineettomat hyödykkeet	0	0	0
Aineelliset hyödykkeet	67	60	-7
Sijoitukset	253	253	0
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	165	195	30
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	165	195	30
Rahoitusarvopaperit	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	0	0	0
Vastaavaa yhteensä	485	508	23
Tase vastattavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Oma pääoma (yht.)	369	391	22
Osakepääoma	150	150	0
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	6	6	0
Ed. tilikausien voitto/tappio	164	212	48
Tilikauden voitto/tappio	48	23	-25
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0	0	0
Pakolliset varaukset	0	0	0
Vieras pääoma (yht.)	116	116	0
Pitkäaikainen vieraspääoma	100	100	0
Lyhytaikainen vieraspääoma	16	16	0
Vastattavaa yhteensä	485	507	22

Tunnusluvut laskentakauden lopussa	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP2020 Muutos
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	100,0	100,0	0,0
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä %	0,0	0,0	0,0
Henkilöstöä keskimäärin	0,1	0,1	0
Investoinnit (1000 €)	0	0	0
Konsernin sis.lainat (1000 €)	100	100	0
Ulkoiset lainat (1 000€)			
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	0	0	0
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	0	0	0
Kannattavuus			
Oman pääoman tuotto %	12,1	6,1	-12,1
Sijoitetun pääoman tuotto %	10,4	5,0	-10,4
Liiketulos %	23,0	10,1	-12,9
Vakavaraisuus			
Omavaraisuusaste %	97,3	77,1	-97,3
Maksuvalmius			
Current ratio	10,2	12,2	-10,2
Quick ratio	12,6	12,2	-12,6
Yhtiön rooli konsernin sisäisessä kaupankäynnissä			
Myynti Lappeenrannan kaupungille (1000 €)	210	210	0
Ostot Lappeenrannan kaupungilta (1000 €)	2	9	7
Yhtiökohtaiset toiminnalliset tunnusluvut	0	0	
Tuloutus kaupungille (1000 €)	0	0	0

Tunnuslukuja suhteessa raja-arvoihin ja sanallinen arvio

Tunnuslukuja tarkasteltaessa on syytä huomioida, että Wirma Lpr Oy:n toiminta on pääasiassa sulautettu osaksi kaupungin organisaatiota ja yhtiön jäljellä olevasta laskutuksesta suurin osa tulee kaupungilta. Pienetkin heilahtelut tuloissa tai menoissa vaikuttavat merkittävästi kannattavuuden tunnuslukuihin.

Kuntayhtymät

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

Toimitusjohtaja: Timo Saksela

Kuntayhtymän toiminta-ajatus

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä (Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri, Eksote) järjestää jäsenkuntien puolesta erikoissairaanhoidon, kehitysvammaisten erityishuollon, perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon sekä sosiaalihuoltoasetuksessa tarkoitetun ehkäisevän työn. Kuntayhtymän jäsenkunnat ovat Imatra, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale ja Taipalsaari. Imatra oli ennen vuotta 2016 mukana kuntayhtymässä vain erikoissairaanhoidon, ensihoidon ja erityishuollon osalta.

Yleiskuvaus vuoden 2021 toiminnasta, liikevaihdon ja tuloksen toteutumisesta vuonna 2021 verrattuna talousarvioon 2021 että kehittymisestä verrattuna tilinpäätökseen 2020 sekä suunta vuosille 2022–2024

Tilivuoden 2021 ylivoimaisesti merkittävimmät tapahtumat ovat olleet koronapandemian jatkuminen, hyvinvointialueen valmistelu sekä talouteen liittyvät asiat, joista merkittävimmät ovat talousarvion 2022 ennakoitu ylitys. Vuoden 2021 aikana neuvoteltiin kuntien kanssa useaan otteeseen vuoden 2022 rahoituksen tasosta. Eksoten vuoden 2022 kustannusnäkyvät poikkesivat merkittävästi kuntien taloussuunnitelmassa määrittelemän sallitun rahoituksen tasosta. Tämä johtui useista erilaisista syistä, muun muassa kilpailutusten mukanaan tuomista merkittävistä hinnankorotuksista, lakimuutoksista mitoitusten ja asiakasmaksujen osalta, palvelutarpeen kasvusta sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvusta. Koska kunnat eivät hyväksyneet korkeampaa rahoituksen tasoa, aloitettiin vuo-

den 2021 lopulla talouden tasapainottamistoimenpiteet ja yhteistoimintaneuvottelut, joiden tavoitteena löytää 7 miljoonan euron säästöt vuoden 2022 loppuun mennessä. Vuoden 2021 tilikauden ylijäämä, 28,9 miljoonaa euroa, toteutui kuitenkin 4 miljoonaa euroa talousarvioon 2022 sisällytettyä vuoden 2021 ennustetta parempana ja 1,9 miljoonaa euroa vuoden 2021 talousarviota parempana. Tästä syytä vuosien 2021 ja 2022 yhteenlaskettu tasapainotustarve pieneni 7 miljoonasta eurosta 3 miljoonaan euroon.

Koko vuoden 2021 koronakustannukset pois jääneet tuotot ja kasvanut työmarkkinatuen kuntaosuus huomioiden olivat noin 20,8 miljoonaa euroa. Avustuksia on tilinpäätökseen kirjattu 22,6 miljoonaa euroa, joten avustuksia saatiin noin 1,8 miljoonaa euroa kustannuksia enemmän. Koko vuoden tulosta paransivat myös potilasvahinkovakuutuksen merkittävä noin 2,8 miljoonaa euroa pienempi toteuma verrattuna käyttösuunnitelmaan sekä tapaturmaviraston 2,1 miljoonaa euroa käyttösuunnitelmaa suuremmat korvaukset sotavammalain mukaan. Merkittävää ylitystä, noin 2,0 miljoonaa euroa, syntyi akuuttisairaalan sairaalapalvelujen ostoissa (kardiologia, lastentaudit ja päivystys) ja akuuttisairaalan henkilöstökuluissa, 2,3 miljoonaa euroa. Näistä osa johtui koronan vaikutuksesta ja osa muun muassa takautuvien palkkasaatavien suunniteltua korkeammasta tasosta.

Sote-uudistus

Eduskunta hyväksyi kesällä lain hyvinvointialueesta. Etelä-Karjalassa valmistelusta on vastannut hyvinvointialueen väliaikainen toimielin (VATE). VATEssa ovat edustettuina Eksote, kunnat ja pelastuslaitos. VATEn tehtävänä on ollut valmistella hyvinvointialueen

käynnistämistä, järjestää ensimmäiset aluevaalit, suunnitella tulevan hyvinvointialueen organisaatiota ja hallintosäätöä sekä osallistua valtakunnallisiin valmistelutoimielimiin. VATE on kokoontunut kahden viikon välein. Lisäksi on toiminut epävirallinen poliittinen seurantaryhmä, joka on antanut ohjeistusta VATE:n valmisteluun liittyen. Eksoten organisaatiosta on useita henkilöitä toiminut oman toimensa ohella VATEssa valmistelijoina ja tehnyt useaa päällekkäistä tointa. Aluevaalitoimikunnassa on ollut useita Eksoten viranhaltijoita mukana, koska Eksote järjesti ensimmäiset aluevaalit.

Merkittävimmät muut tapahtumat

Väestön ikääntyminen ja yli 75-vuotiaiden määrän suhteellinen kasvu Etelä-Karjalassa on aiheuttanut muutospaineita Eksoten organisaatioon. Keväällä 2021 Eksoteen perustettiin uusi toimintakyky- ja hoivapalvelujen vastuualue. Sen tehtävänä on varmistaa osaltaan yhteistyössä muiden vastuualueiden kanssa vanhenevan väestön toimintakyvyn ylläpitäminen.

Asiakaspalvelun kehittämisen rinnalla on myös työstetty asiakas- ja toiminnanohjauksen toimintamalleja ja työvälineitä. Vuoden kestänyt Eksoten strategian konkretisointi yhdessä esimiesten sekä asiakas- ja potilastyötä tekevien ammattilaisten kanssa kehittyi korona-ajan vaikutteista riippumatta.

Asiakaspalvelukeskus Kaiku24 Oy aloitti toimintansa syksyllä 2021. Yhtiö on Kymsoten, Eksoten ja 2M-IT Oy:n yhdessä omistama yritys. Toiminnan yhtiöittämisellä lähdettiin tavoittelemaan entistä parempaa ja nopeampaa asiakaspalvelua, parempaa saavutettavuutta, uusia toimintatapoja sekä uusia työkaluja palvelun parantamiseksi ja sujuvoittamiseksi.

Hallitus päätti 24.2.2021, että Eksote myy omistamansa Etelä-Karjalan Pesula Oy:n osakkeet, yhteensä 535 kappaletta Comforta Oy:lle.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021 sekä suunta vuosille 2022–2024

Kunnat hyväksyivät vuoden 2021 talousarvion käsittelyn yhteydessä syntyneen alijäämän kattamiseksi vuodelle 2021 korotetut maksuosuudet ja vuosien 2022–2023 maksuosuuksien korotukset ehdollisena. Kunnat hyväksyivät vuoden 2022 talousarvioon 8 miljoonan euron lisärahoituksen ja aiemmat vuosille 2022 ja 2023 ehdollisesti hyväksytyt korotukset. Tämän lisäksi Eksoten vuoden 2022 talousarvioon sisältyy 7 miljoonaa euroa avustuksina kunnilta. Tämä erä tulee kuntayhtymän purkautuessa laskutettavaksi kunnilta, mikäli katettavaa alijäämää vielä vuoden 2022 lopussa tasapainottomuustoimenpiteistä ja suotuisasta vuoden 2021 tilinpäätöksestä huolimatta on. Vuoden 2021 tilikauden ylijäämä, 28,9 miljoonaa euroa oli 1,9 miljoonaa euroa talousarviota parempi.

Suunniteltujen ja mahdollisten muiden investointihankkeiden toteutuminen vuonna 2021 myös kustannusten osalta sekä suunta vuosille 2022–2024

Valtuusto hyväksyi 11.3.2021 keskussairaalan A-tornin peruskorjauksen toteuttamisen. Kokonaiskustannusarvio vuosille 2021–2023 on 16,6 miljoonaa euroa, mistä vuodelle 2021 oli suunniteltu toteutuvan 1,4 miljoonaa euroa. Eksoten muihin investointeihin oli tarkistettuna talousarviossa varattu valtuustoon nähden sitovana 8,4 miljoonaa euroa. Valtuustoon nähden sitovat investoinnit (5,8 miljoonaa euroa) toteutuivat 2,5 miljoonaa euroa tarkistettua talousarviota pienempinä. Rakennuksiin ja rakennelmiin investoitiin 0,5 miljoonaa euroa tarkistettua talousarviota vähemmän, koneisiin ja kalustoon 0,5 miljoonaa euroa ja atk-hankkeisiin ja muihin aineettomiin hyödykkeisiin 1,6 miljoonaa euroa vähemmän. Sijoitukset Kaiku24 osakkeisiin 0,2 miljoonaa euroa toteutuivat tarkistetun talousarvion mukaisina.

Investointien rahankäytön jääminen tarkistuksessa talousarviossa asetetusta tasosta johtui pääosin investointiprojektien viivästyisestä koronan seurauksena. Osa suunnitelluista kehitysprojekteista jäi toteutumatta ja korjausinvestointeja toteutettiin alkuperäistä suunnitelmaa suppeampina.

Leasingrahoituksella hankittiin koneita ja kalustoa yhteensä 1,3 miljoonalla eurolla. Talousarviossa leasingrahoituksella suunniteltiin hankittavan koneita ja kalustoa 4,0 miljoonalla eurolla, josta vuodelle 2022 siirtyi tilauksen viivästyminen seurauksena syöpähoidon lineaarikiihdyttimen hankinta 2,2 miljoonaa euroa sekä muita kone- ja kalustoinvestointeja yhteensä 0,5 miljoonaa euroa.

Suunniteltujen ja mahdollisen muiden rakenne- ja rahoitusjärjestelyjen toteutuminen vuonna 2021. Lisäksi selvitys kaupungilta haetuista takauksista ja lainoista.

Vuonna 2021 uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 13,5 miljoonalla eurolla. Vanhoja lainoja lyhennettiin 7,9 miljoonalla eurolla. Kehittämismenoja aktivoitiin vuonna 2021 yh-

teensä 0,7 miljoonalla eurolla. Lisäksi leasingrahoituksella hankittiin uutta kalustoa yhteensä 1,3 miljoonalla eurolla.

Toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Eksoten strategian mukaisten tavoitteiden toteutumiseen vaikuttavia riskejä ja epävarmuustekijöitä arvioitiin Eksoten eri organisaatiotasolla riskikartoituksen muodossa keväällä sekä syys-marraskuussa 2021. Merkittävimmiä riskeiksi nousivat epätasapainoinen talous, palvelutarpeen kasvu iäkkäiden osalta sekä koronapandemian jatkumisen aiheuttamat vaikutukset hoitovelan kasvuun, henkilöstön työhyvinvointiin ja kustannusten nousuun.

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän numeerinen osa:

Tuloslaskelma 1 000 €	TP 2020	KS 2021	TP 2021	Muutos TP 2021/TA2021		Muutos TP 2021/TP2020	
				€	%	€	%
Toimintatuotot	558 560	610 043	616 887	6 844	1,1 %	58 326	10,4 %
Valmisteverastojen muutos	155	450	692	242	53,9 %	538	347,9 %
Toimintakulut	-576 466	-574 580	-580 222	-5 643	1,0 %	-3 756	0,7 %
Toimintakate	-17 751	35 914	37 357	1 443	4,0 %	55 108	-310,4 %
Rahoitustuotot	170	64	308	244	378,6 %	139	81,8 %
Rahoituskulut	-3 351	-207	-413	-206	99,2 %	2 939	-87,7 %
Vuosikate	-20 933	35 771	37 252	1 481	4,1 %	58 185	-278,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-8 628	-9 062	-9 348	-287	3,2 %	-721	8,4 %
Satunnaiset tuotot ja kulut	936	0	656	656			
Tilikauden tulos	-28 625	26 709	28 559	1 850	6,9 %	57 184	-199,8 %
Tilinpäätössiirrot	355	285	302	17	5,9 %	-53	-14,8 %
Verot				0		0	
Tilikauden yli-/ alijäämä	-28 270	26 995	28 862	1 867	6,9 %	57 132	-202,1 %

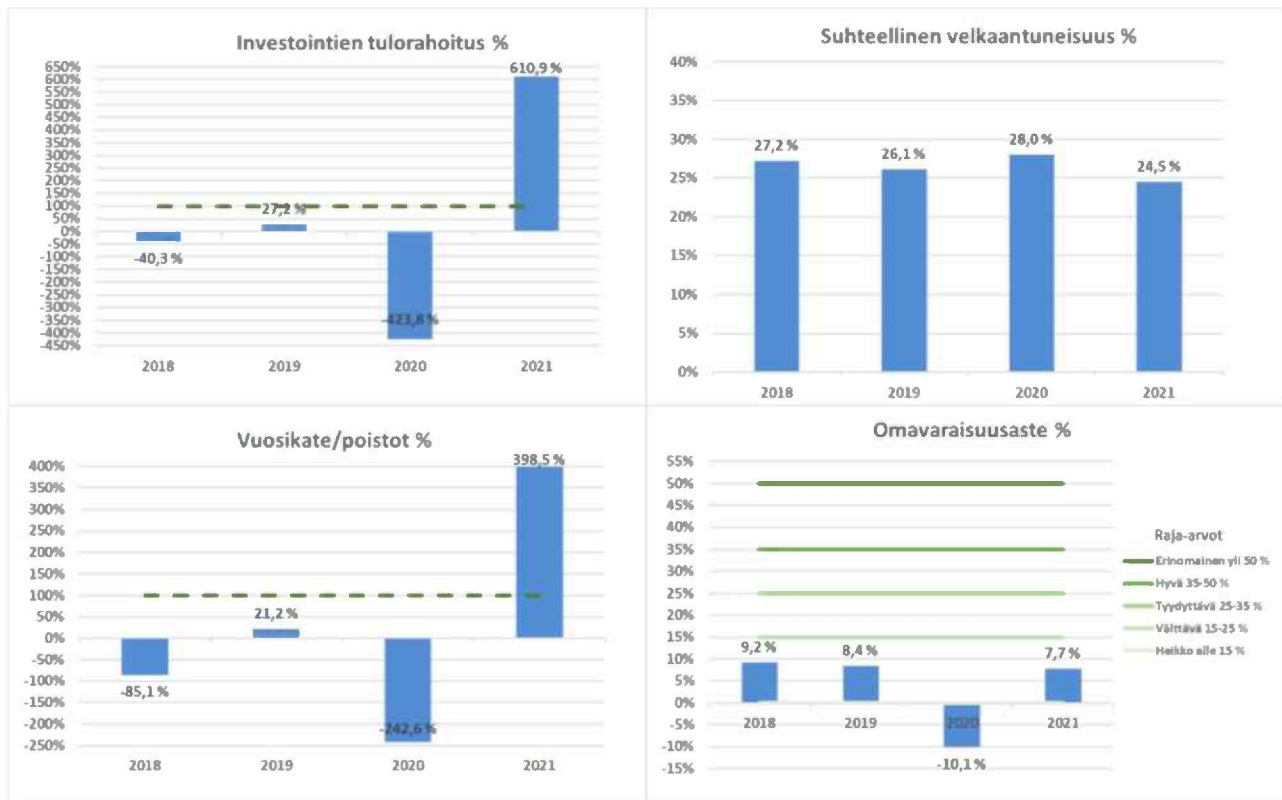
Tase vastaavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Pysyvät vastaavat (yht.)	97 484	94 000	-3 484
Aineettomat hyödykkeet	8 014	7 550	-464
Aineelliset hyödykkeet	87 899	84 908	-2 991
Sijoitukset	1 571	1 542	-29
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	53 022	77 833	24 811
Vaihto-omaisuus	3 590	4 169	578
Saamiset	48 892	72 907	24 015
Rahoitusarvopaperit			0
Rahat ja pankkisaamiset	540	758	218
Vastaavaa yhteensä	150 506	171 833	21 327
Tase vastattavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Oma pääoma (yht.)	-19 305	9 540	28 845
Peruspääoma	24 168	24 168	0
Arvonkorotusrahasto	603	603	0
Muut omat rahastot	118	101	-17
Ed. tilikauden yli-/alijäämä	-15 924	-44 194	-28 270
Tilikauden yli-/alijäämä	-28 270	28 862	57 132
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	4 062	3 777	-285
Pakolliset varaukset	8 514	6 463	-2 050
Lahjoitusrah. ja muiden toimeksiant. pääomat	1 052	1 138	86
Vieras pääoma (yht.)	156 182	150 915	-5 268
Pitkäaikainen vieraspääoma	51 968	58 426	6 458
Lyhytaikainen vieraspääoma	104 214	92 488	-11 726
Vastattavaa yhteensä	150 506	171 833	21 327

Rahoituslaskelma 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Toiminnan rahavirta	-18 878	35 161	54 039
Vuosikate	-20 933	37 252	58 185
Satunnaiset erät	936	656	-280
Tulorahoituksen korjaukset	1 119	-2 747	-3 866
Investointien rahavirta	-4 804	-5 168	-365
Investointimenot	-5 539	-6 098	-558
Rahoitusosuudet investointimenoihin	600	0	-600
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	136	929	794
Toiminnan ja investointien rahavirta	-23 682	29 993	53 675
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	6 000	13 500	7 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-7 038	-5 800	1 238
Lyhyt aikaisten lainojen muutos	12 000	-12 000	-24 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	11 479	-25 475	-36 954
Rahoituksen rahavirta yhteensä	22 441	-29 775	-52 216
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 241	218	1 459
Rahavarat 31.12.	540	758	218
Rahavarat 1.1.	-1 780	540	2 320
Lainakanta 31.12.	67 375	63 075	-4 300
Lainakanta 1.1.	56 413	67 375	10 962

Tunnusluvut laskentakauden lopussa	TP 2020	TP 2021	TP2021/ TP2020 Muutos
Kaupungin omistusosuus kuntayhtymästä %	53,56	53,56	0
Konsernin omistusosuus kuntayhtymästä %	53,56	53,56	0
Henkilöstöä keskimäärin	4 556	4 725	169
Investoinnit (1000 €)	5 539	6 098	558
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €)	67 375	63 075	-4300
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	0	0	0
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Vuokravastuut (1000 €)	81 760	70 237	-11 523
Rahoituslaskelman tunnusluvut			
Investointien tulorahoitus %	-423,8	610,9	1034,7
Pääomamenojen tulorahoitus %	-149,9	266,4	416,4
Lainanhoitokate	-2,9	6,4	9,3
Kassan riittävyys, pv	0,3	0,5	0,1
Kassan riittävyys, pv (Lpr konsernitilit mukana)	15,4	11,1	-4,3
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, (1000 €) euroina	-62 871	-34 190	28 682
Taseen tunnusluvut			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	28,0	24,5	-3,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-44 194	-15 332	28 862
Lainakanta 31.12., 1000 €	67 375	63 075	-4 300
Omavaraisuusaste %	-10,1	7,7	17,9
Tuloslaskelman tunnusluvut			
Vuosikate /poistot, %	-242,6	398,5	641,1
Toimintatuotot / toimintakulut, %	96,9	106,4	9,5

Tunnuslukuja suhteessa raja-arvoihin ja sanallinen arvio

Kuntayhtymän tuloslaskelmassa toimintakate ilmoittaa kuntayhtymän korko- ja muihin rahoituskuluihin sekä poistojen ja arvonalennusten kattamiseen käytettävissä olevan käyttötalouden tulo-rahoituksen määrän. Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoitukseen ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien suunnitelmapoistojen suuruinen, tulo-rahoitus on riittävä.

Eksoten vuosikatteen ja poistojen suhde on vaihdellut vuosittain erittäin paljon. Koska suurin osa Eksoten toimintatuotoista tulee kuntien jäsenkuntaosuuksista, toimintatuottojen kehittymiseen vaikuttaa pitkälti jäsenkuntien tekemät linjaukset maksuosuuksista. Tämä taas vaikuttaa tehokkuusvaatimukseen kulurakenteessa, jos oletetaan, että alijäämää ei saa syntyä. Vuoden 2021 ja vuoden 2020 tunnuslukujen vaihteluun vaikuttaa palkkaharmonisoinnin kulujen jaksottuminen. Kulut näkyvät Eksotella vuonna 2020, mutta niiden katteeksi maksetut kuntien jäsenkuntaosuudet jaksottuvat vuosille 2021 ja 2022 Eksotelle tuottona.

Eksoten omavaraisuusaste on heikko ja taseessa on kattamatonta alijäämää kertynyt poistoero huomioiden noin 11,6 miljoonaa euroa. Kaupungin osuus kertyneestä alijäämästä on noin 6,1 miljoonaa euroa. Tämä tulee kattaa hyvinvointialueiden aloittamiseen mennessä eli viimeistään vuoden 2022 tilinpäätöksen yhteydessä. Suhteellinen velkaantuneisuus - % kertoo velkojen suhteen toimintatuottoihin. Eksoten suhteellinen velkaantuneisuus on 24,5 %. Vaikka omavaraisuusaste on heikolla tasolla, ei velkamäärä suhteessa toimintatuottoihin ole poikkeuksellisen suuri. Tästä osa selittyy toimitilaratkaisuilla: Eksote toimii pääosin vuokratiloissa, eikä sen taseeseen ole näin ollen sitoutunut pääomia samalla tavalla kuin, jos toimitilat olisivat kuntayhtymän omia.

Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä

Kuntayhtymän johtaja: Antti Lehmusvaara

Kuntayhtymän toiminta-ajatus

Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä ylläpitää Saimaan ammattiopisto Sampo (jatkossa Sampo). Koulutuskuntayhtymän perustehtävänä on toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestäminen. Kuntayhtymä toteuttaa tehtävänsä järjestämällä Sampoissa nuorille ja aikuisille ammatillisiin perustutkintoihin tähtäävää koulutusta, työvoimakoulutusta, oppisopimuskoulutusta, ammatillista lisäkoulutusta ja henkilöstökoulutusta. Opetusta järjestetään pääosin Imatralla ja Lappeenrannassa sekä Ruokolahdella. Etelä-Karjalan kunnat ovat yhdessä sopineet ammatillisen koulutuksen järjestämisestä yhteisessä koulutuskuntayhtymässä.

Yleiskuvaus vuoden 2021 toiminnasta ja tuloksen toteutumisesta verrattuna talousarvioon 2021 ja kehittymisestä verrattuna tilinpäätökseen 2020 sekä suunta vuosille 2022–2024

Vuoden 2021 aikana toteutettiin ammatillisessa koulutuksessa jälleen kerran iso uudistus. Tällä kertaa se toteutettiin koronapandemian varjossa. Oppivelvollisuuden laajentaminen 18 ikävuoteen haastoi koulutuksenjärjestäjät. Tähän kuului myös maksuttomien opiskeluvälineiden hankkiminen oppivelvollisille. Uudistuksen tavoite on ehkäistä syrjäytymistä pitämällä kaikki alle 18-vuotiaat opetuksen piirissä. Tavoite on hyvä ja kannatettava. Vuoden aikana purettiin Lappeenrannassa vanha koulurakennus sekä kilpailutettiin uuden rakennuksen hankinta. Solmitun urakasopimuksen mukaan uudisrakennus valmistuu vuoden 2023 keväällä. Toimintavuoden aikana jatkettiin myös mittavien rakennusinvestointien suunnittelua Imatralla.

Valtionosuusrahoitusta saatiin yhteensä 30,0 Me, joka oli 87,9 % kaikista toimintatuotoista. Rahoitukseen sisältyy lisärahoituksena 1,4

Me opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä 0,2 Me koronan vaikutusten tasaamiseen. Toimintatuotot 34,2 Me olivat talousarvion mukaisesti edellisvuotta 6,5 % pienemmät. Toimintakulut 32,1 Me kasvoivat 4,0 % edellisvuodesta, mutta olivat talousarviota paremmat. Toimintakate pienei edellisvuodesta ja oli nyt 2,1 Me. Tässä on huomioitava, että lisärahoituksiin kohdistuvia tuottoja oli kirjattu vuodelle 2020 noin 2,0 Me enemmän kuin kuluja. Lisärahoituksilla toteutuvat toimenpiteet toteutuvat ja kulut kirjataan vasta vuonna 2021 tai jopa vuonna 2022. Näiltä osin vuosien 2020 - 2022 tuloksia tulee tarkastella kokonaisuutena.

Tilikauden tulos oli pienentyneestä toimintakatteesta ja ylimääräisistä poistoista johtuen alijäämäinen 1,3 Me ja varausten ja poistoerojen jälkeen tilikauden alijäämäksi jäi 0,6 Me.

Kuntayhtymän vuoden 2022 talousarvio on 0,8 Me alijäämäinen, mutta vuosien 2023-2024 taloussuunnitelmat hieman ylijäämäisiä perustuen keväällä 2021 koulutusalojen laatiin sopeuttamissuunnitelmiin, jotka sisältävät mm opiskelijavuosien kasvattamista.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021 sekä suunta vuosille 2022–2024

Ei ole kaupunginvaltuustoon nähden sitovia tavoitteita.

Suunniteltujen ja mahdollisten muiden investointihankkeiden toteutuminen vuonna 2021 myös kustannusten osalta sekä suunta vuosille 2022–2024

Investointeja toteutui nettona 1,1 Me. Suunnitelmakauden 2022–2024 investoinnit yhteensä ovat 22,1 Me. Toimitilastrategian mukaisten rakennusinvestointien rahoittamiseen on taloussuunnitelmassa uutta lainaa vuodesta 2023 alkaen. Syksyllä 2020 Imatran

Koulukatu 5 -rakennukseen tehdyn kuntokartoituksen vaatimat muutokset toimitilastrategiaan ovat niin laajat, että investointi- ja lainatarve kasvavat merkittävästi aiemmin tehdystä taloussuunnitelmasta. Kuntayhtymän tiedossa olevalla valtionosuusrahoituksella ei nykytoiminnan laajuisia investointeja voida toteuttaa, joten suunnitteilla on rakenteellisia muutoksia. Vaihtoehdot muutoksista käsitellään kuntayhtymän hallituksessa kevään 2022 aikana.

Suunniteltujen ja mahdollisen muiden rakenne- ja rahoitusjärjestelyjen toteutuminen vuonna 2021. Lisäksi selvitys kaupungilta haetuista takauksista ja lainoista.

Ei tehty rakenne- ja rahoitusjärjestelyjä.

Toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Koronapandemiasta johtuva etäopetus luo epävarmuutta oppimiseen ja opiskelijoiden valmistuminen saattaa pitkittyä. Tämä on tiedostettu ja resursseja kohdennetaan erityisesti opetuksen ja ohjauksen tukemiseen.

Vuoden 2022 valtionosuusrahoituksen perustana oleva OKM:n harkinnanvaraisesti määritämä opiskelijavuosimäärä on nyt 2907, joka on noin 100 vähemmän kuin vuoden 2021 toteutuneet opiskelijavuodet olivat. Taloussuunnitelmat perustuvat keväällä 2021 koulutusalojen laatimiin sopeuttamissuunnitelmiin, jotka sisältävät mm opiskelijavuosien kasvatamista. Rahoituksen riittävyys suunnittelu-kaudella jää harkinnanvaraisesti jaettavien opiskelijavuosien ja lisärahoitusten varaan. Opetukseen ja ohjaukseen saadun lisärahoituksen jatkuminen vuoden 2022 jälkeen on epävarmaa.

Ammatillisen koulutuksen rahoitusmalliin on suunnitteilla jälleen uusia muutoksia, jotka saattavat vaikuttaa rahoituksen jakautumiseen koulutuksenjärjestäjien kesken.

Meneillään oleva selvitys Imatralle tarvittavien rakennusinvestointien laajuudesta ja rahoituksesta on tällä hetkellä taloudellisesti suurin epävarmuustekijä.

Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymän numeerinen osa:

Tuloslaskelma 1 000 €	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Muutos TP 2021/TA2021		Muutos TP 2021/TP2020	
				€	%	€	%
Toimintatuotot	36 589	34 546	34 201	-345	-1,0 %	-2 388	-6,5 %
Valmisteverastojen muutos	-19	-236	-73	163	-69,1 %	-54	284,2 %
Toimintakulut	-30 835	-33 147	-32 061	1 086	-3,3 %	-1 226	4,0 %
Toimintakate	5 735	1 163	2 067	904	77,7 %	-3 668	-64,0 %
Rahoitustuotot	15	5	7	2	40,0 %	-8	-53,3 %
Rahoituskulut	-8	-8	-10	-2	25,0 %	-2	25,0 %
Vuosikate	5 742	1 160	2 064	904	77,9 %	-3 678	-64,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-5 389	-3 493	-3 370	123	-3,5 %	2 019	-37,5 %
Tilikauden tulos	353	-2 333	-1 306	1 027	-44,0 %	-1 659	-470,0 %
Tilinpäätössiirrot	1 332	616	739	123	20,0 %	-593	-44,5 %
Verot				0		0	
Tilikauden yli-/alijäämä	1 685	-1 717	-567	1 150	-67,0 %	-2 252	-133,6 %

Tase vastaavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Pysyvät vastaavat (yht.)	28 142	25 847	-2 295
Aineettomat hyödykkeet	136	84	-52
Aineelliset hyödykkeet	27 937	25 695	-2 242
Sijoitukset	69	68	-1
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	12 378	12 555	177
Vaihto-omaisuus	1 424	1 362	-62
Saamiset	2 027	907	-1 120
Rahoitusarvopaperit		8 502	8 502
Rahat ja pankkisaamiset	8 927	1 784	-7 143
Vastaavaa yhteensä	40 520	38 402	-2 118
Tase vastattavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Oma pääoma (yht.)	20 737	20 168	-569
Peruspääoma	2 249	2 249	0
Arvonkorotusrahasto	1 431	1 431	0
Muut omat rahastot	0	0	0
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	15 371	17 055	1 684
Tilikauden yli-/alijäämä	1 686	-567	-2 253
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	12 788	12 049	-739
Pakolliset varaukset	700	0	-700
Lahjoitusrah. ja muiden toimeksiant. pääomat			0
Vieras pääoma (yht.)	6 295	6 185	-110
Pitkäaikainen vieraspääoma	1 276	1 003	-273
Lyhytaikainen vieraspääoma	5 019	5 182	163
Vastattavaa yhteensä	40 520	38 402	-2 118

Rahoituslaskelma 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Toiminnan rahavirta	6 442	1 336	-5 106
Vuosikate	5 742	2 064	-3 678
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät	700	-728	-1 428
Investointien rahavirta	-1 539	-1 047	492
Investointimenot	-1 564	-1 076	488
Rahoitusosuudet investointimenoihin	25	0	-25
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot		29	29
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 903	289	-4 614
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset			0
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-272	-272	0
Lyhyt aikaisten lainojen muutos			
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2295	1342	3 637
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-2 567	1 070	3 637
RAHAVAROJEN MUUTOS	2 336	1 359	-977
Rahavarat 31.12.	8 927	10 286	1 359
Rahavarat 1.1.	6 592	8 927	2 335
Lainakanta 31.12.	1 548	1 276	-272
Lainakanta 1.1.	1 821	1 548	-273

Tunnusluvut laskentakauden lopussa	TP 2020	TP 2021	TP2021/ TP2020 Muutos
Kaupungin omistusosuus kuntayhtymästä %	48,62	48,62	0
Konsernin omistusosuus kuntayhtymästä %	48,62	48,62	0
Henkilöstöä keskimäärin	367	398	31
Investoinnit (1000 €)	1 564	1 076	-488
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €)	1548	1276	
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	0	0	0
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	233	523	290
Rahoituslaskelman tunnusluvut			
Investointien tulorahoitus %	373,2	191,8	-181,4
Pääomamenojen tulorahoitus %	317,0	152,9	-164,1
Lainanhoitokate	20,5	7,4	-13,1
Kassan riittävyys, pv	100,0	112,0	12,0
Kassan riittävyys, pv (Lpr konsernitilit mukana)			0,0
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, (1000 €) euroina	5 118	4 858	-260
Taseen tunnusluvut			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	14,9	15,5	0,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	17 055	16 488	-567
Lainakanta 31.12., 1000 €	1 548	1 276	-272
Omavaraisuusaste %	84,5	85,9	1,4
Tuloslaskelman tunnusluvut			
Vuosikate /poistot, %	106,6	61,2	-45,3
Toimintatuotot / toimintakulut, %	118,6	106,4	-12,2

Tunnuslukuja suhteessa raja-arvoihin ja sanallinen arvio

Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymän talouden tunnusluvut viime vuosina ovat olleet erittäin hyvät varsinkin, kun otetaan huomioon ammatillisen koulutuksen rahoitukseen kohdistetut säästöt. Vuonna 2021 kuitenkin kannattavuus heikkeni ja tulos oli tappiollinen. Tulos on kuitenkin selvästi talousarviota parempi. Kuntayhtymä on pyrkinyt huomioimaan toiminnassaan rahoituksen vähenevien vaikutuksia toimintaan ja talouteen sopeuttamalla menoja ja tiloja opiskelijamäärien suhteessa. Tulevien vuosien investointipaineet ovat kuitenkin niin suuret, että kuntayhtymän tunnusluvut todennäköisesti heikkenevät merkittävästi tulevina vuosina. Vahva rahoitusasema antaa kuitenkin hyvän pohjan investoinneille.

Etelä-Karjalan liitto

Kuntayhtymän johtaja: Satu Sikanen

Kuntayhtymän toiminta-ajatus

Manner-Suomen jokaisessa 18 maakunnassa on maakunnan liitto. Ne ovat kunnallisen itsehallinnon periaatteiden mukaan toimivia lakisääteisiä kuntayhtymiä. Etelä-Karjalan liiton jäseniä ovat kaikki Etelä-Karjalan kunnat. Liiton lakisääteisiä tehtäviä ovat alueiden kehittäminen sekä maakuntakaavoitus.

Etelä-Karjalan liitto on myös suunnittelu- ja edunvalvontayksikkö, joka tekee työtä maakunnan henkisen ja aineellisen hyvinvoinnin sekä kulttuurin edistämiseksi. Toiminta sisältää myös muita kuin laissa säädettyjä tehtäviä. Etelä-Karjalan liitto ajaa maakunnan, sen kuntien, väestön ja elinkeinoelämän etuja. Liitossa tehdään myös maakuntaa koskevia tutkimuksia, tilastointia, suunnitelmia ja selvityksiä.

Yleiskuvaus vuoden 2021 toiminnasta, liikevaihdon ja tuloksen toteutumisesta vuonna 2021 verrattuna talousarvioon 2021 että kehittymisestä verrattuna tilinpäätökseen 2020 sekä suunta vuosille 2022–2024

Liiton toiminta voidaan jakaa kolmeen osaan:
1) Varsinainen (jäsenmaksuilla rahoitettava) toiminta
2) Rajaohjelmat (CBC)
3) Projektitoiminta

Useat toiminnalliset ja edunvalvonnalliset tavoitteet toteutuivat tai etenivät vuonna 2021, muun muassa vaihemaakuntakaavan hyväksyminen, maakuntaohjelman valmistuminen ja EU:n alue ja rakennepolitiikan rahoituksen kasvu.

Talouden tasapainotus eteni ja taloudellinen tulos oli vahva. Talousarvio suunniteltiin vuodelle 2021 alijäämäiseksi -60te, mutta toteuma oli oleellisesti parempi, myös vuoteen

2020 verrattuna. Merkittävänä syinä ennakoitua parempaan tulokseen olivat tarkan taloudenpidon lisäksi koronaepidemian aiheuttama alenema kuluihin ja vaihtuvuuden myötä syntyneet säästöt henkilöstömenoissa.

Tulevina vuosina pyritään taloudelliseen tasaan. Kuntien jäsenmaksuihin on taloussuunnitelmaan sisällytetty 1 %:n nousu vuosille 2023–2024, millä on tarkoituksena kattaa TES-VES-sopimusten kautta syntyvän palkkojen muutosten vaikutukset palkkamenoihin.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021 sekä suunta vuosille 2022–2024

Ei sitovia tavoitteita Lappeenrannan kaupunginvaltuustoon nähden.

Suunniteltujen ja mahdollisten muiden investointihankkeiden toteutuminen vuonna 2021 myös kustannusten osalta sekä suunta vuosille 2022–2024

Vuonna 2021 ei investointihankkeita, eikä merkittäviä investointihankkeita ole suunnitella tulevillekaan vuosille.

Suunniteltujen ja mahdollisen muiden rakenne- ja rahoitusjärjestelyjen toteutuminen vuonna 2021. Lisäksi selvitys kaupungilta haetuista takauksista ja lainoista.

Vuonna 2021 ei ollut rakenne- tai rahoitusjärjestelyjä eikä kaupungilta haettuja takauksia tai lainoja.

Toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Riskianalyyssissä on määritelty merkittävimmät riskit, niiden suuruus, tarvittavat hallintatoimet ja vastuuhenkilöt. Sisäisen valvonnan avulla seurataan ja arvioidaan riskien hallintatoimien onnistumista ja toimivuutta. Riskien

luokituksessa on keskitytty toiminnan ja talouden kannalta merkittäviin riskeihin. Riskiarviossa merkittävimpien riskien on arvioitu liittyvän työn kuormitukseen, henkilöressurssien riittävyyteen ja hankintoihin.

Etelä-Karjalan liiton numeerinen osa:

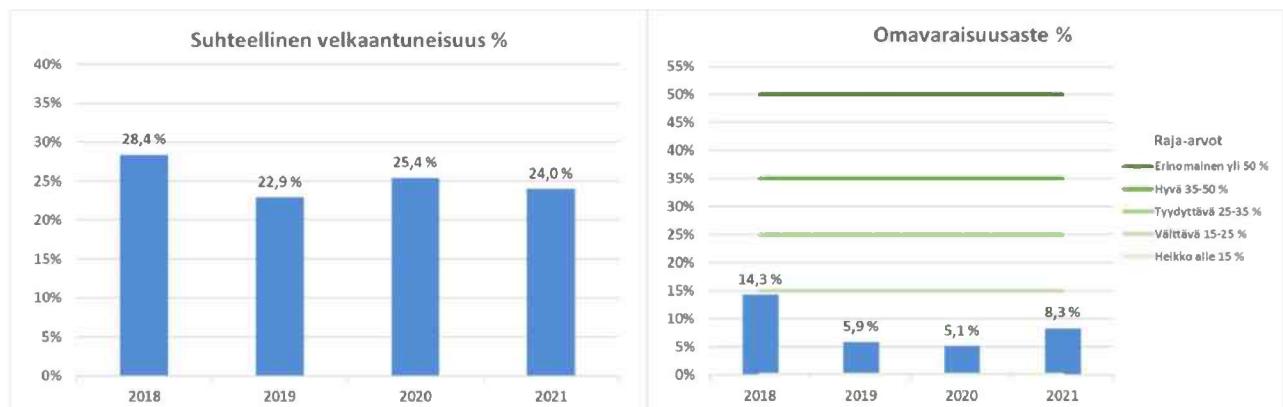
Tuloslaskelma 1 000 €	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Muutos TP 2021/TA2021		Muutos TP 2021/TP2020	
				€	%	€	%
Toimintatuotot	3 924	3 915	3 730	-185	-4,7 %	-194	-4,9 %
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0		0	
Toimintakulut	-3 872	-3 966	-3 469	497	-12,5 %	403	-10,4 %
Toimintakate	52	-51	261	312	-611,8 %	209	401,9 %
Rahoitustuotot	3	0	16	16		13	433,3 %
Rahoituskulut	-5	-3	-2	1	-33,3 %	3	-60,0 %
Vuosikate	50	-54	275	329	-609,3 %	225	450,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-9	-6	-4	2	-33,3 %	5	-55,6 %
Tilikauden tulos	41	-60	271	331	-551,7 %	230	561,0 %
Tilinpäätössiirrot	58	0	0	0		-58	-100,0 %
Verot	0	0	0	0		0	
Tilikauden yli-/alijäämä	99	-60	271	331	-551,7 %	172	173,7 %

Tase vastaavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Pysyvät vastaavat (yht.)	1 602	1 598	-4
Aineettomat hyödykkeet	0	0	0
Aineelliset hyödykkeet	4	0	-4
Sijoitukset	1 598	1 598	0
Toimeksiantojen varat (yht.)	35 487	26 261	
Valtion toimeksiannot	35 487	26 261	
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	1 260	1 210	-50
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	341	256	-85
Rahoitusarvopaperit	359	363	4
Rahat ja pankkisaamiset	560	591	31
Vastaavaa yhteensä	38 349	29 069	-9 280
Tase vastattavaa 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Oma pääoma (yht.)	1 972	2 414	442
Peruspääoma	334	334	0
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	126	297	171
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	1 413	1 513	100
Tilikauden yli-/alijäämä	99	271	172
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0	0	0
Pakolliset varaukset	0	0	0
Toimeksiantojen pääomat	35 379	25 708	-9 671
Vieras pääoma (yht.)	998	946	-52
Pitkäaikainen vieraspääoma	288	240	-48
Lyhytaikainen vieraspääoma	710	706	-4
Vastattavaa yhteensä	38 349	29 068	-9 281

Rahoituslaskelma 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP 2021/TP 2020 Muutos
Toiminnan rahavirta	50	275	225
Vuosikate	50	275	225
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	0	0	0
Investointien rahavirta	0	0	0
Investointimenot	0	0	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	50	275	225
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset			0
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-48	-48	0
Lyhyt aikaisten lainojen muutos			
Oman pääoman muutokset		171	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-611	-364	247
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-659	-241	418
RAHAVAROJEN MUUTOS	-609	34	643
Rahavarat 31.12.	920	954	34
Rahavarat 1.1.	1 529	920	-609
Lainakanta 31.12.	336	288	-48
Lainakanta 1.1.	384	336	-48

Tunnusluvut laskentakauden lopussa	TP 2020	TP 2021	TP2021/ TP2020 Muutos
Kaupungin omistusosuus kuntayhtymästä %	51,33	51,33	0
Konsernin omistusosuus kuntayhtymästä %	51,33	51,33	0
Henkilöstöä keskimäärin	36	37	1
Investoinnit (1000 €)	0	0	0
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €)	336	288	-48
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	0	0	0
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	58	44	-14
Rahoituslaskelman tunnusluvut			
Investointien tulorahoitus %	-	-	
Pääomamenojen tulorahoitus %	104,2	572,4	468,2
Lainanhoitokate	1,0	7,2	6,2
Kassan riittävyys, pv	86,0	99,0	13,0
Kassan riittävyys, pv (Lpr konsernitilit mukana)	86,0	99,0	13,0
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, (1000 €) euroina	-388	-175	213
Taseen tunnusluvut			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	25,4	24,0	-1,4
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	1 513	1 783	270
Lainakanta 31.12., 1000 €	336	288	-48
Omavaraisuusaste %	5,1	8,3	3,2
Tuloslaskelman tunnusluvut			
Vuosikate /poistot, %	555,6	6875,0	6319,4
Toimintatuotot / toimintakulut, %	101,3	107,5	6,2

Tunnuslukuja suhteessa raja-arvoihin ja sanallinen arvio

Kuntayhtymän tuloslaskelmassa toimintakate ilmoittaa kuntayhtymän korko- ja muihin rahoitusluihin sekä poistojen ja arvonalennusten kattamiseen käytettävissä olevan käyttötalouden tulorahoituksen määrän. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien suunnitelmapoistojen suuruinen, tulorahoitus on riittävä.

Etelä-Karjalan liiton toimintakulut ovat olleet toimintatuottoja suuremmat sekä 2018 että 2019, mutta vuonna 2020 tilanne parani ja hyvä kehitys jatkui vuonna 2021. Tämä on tärkeää sen takia, että tilikauden aikaisia ns. juoksevia menoja ei tarvitsisi rahoittaa kassavaroilla. Jäsenkuntien maksukyky huomioiden, tämä edellyttää kuntayhtymältä tiukkaa menokuria jatkossakin.

Etelä-Karjalan liiton hankerahojen välittämistehtävän vuoksi omavaraisuusaste on tyypillisesti heikohkolla tasolla.

Suhteellinen velkaantuneisuus - % kertoo velkojen ja toimintatuottojen suhteen. E-K liiton suhteellinen velkaantuneisuus oli 24,0 %. Vieraan pääoman määrä vastaa siis vajaan 3 kuukauden toimintatuottoja. Tunnusluvun arvot vaihtelevat erittäin paljon riippuen toimialasta.